

08

Budsjett 2008

Budsjett 2008

Budsjett 2008

© **Norges forskningsråd 2008**

Norges forskningsråd
Postboks 2700 St. Hanshaugen
0131 OSLO
Telefon: 22 03 70 00
Telefaks: 22 03 70 01
bibliotek@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no/

Publikasjonen kan bestilles via internett:
www.forskningsradet.no/publikasjoner

eller grønt nummer telefaks: 800 83 001

Grafisk design omslag: Mediehuset Gan AS
Trykk: Norges forskningsråd
Opplag: 500

Oslo, februar 2008
ISBN 978-82-12-02513-4 (trykksak)
ISBN 978-82-12-02514-1 (pdf)

Forord

Statsbudsjettet for 2008 gir en samlet vekst i bevilgningen til forskning på om lag 1,2 milliarder kroner, dette gir en nominell vekst på 7 prosent sammenlignet med 2007. Forskningsrådet foreslo i sitt budsjettforslag til departementene en vekst på 1,1 milliarder kroner i 2008 i bevilgning til Forskningsrådet, inklusive fondsmidler. Statsbudsjettet for 2008 gir en vekst i bevilgningene som tilsvarer 20 prosent av den foreslåtte veksten. Forskningsrådets andel av den samlede veksten i bevilgningen til FoU over statsbudsjettet er i 2008 på om lag 12 prosent, dette innebærer en nedgang sammenlignet med 2007 da Forskningsrådets andel av veksten var 25 prosent.

Forskningsrådets budsjett i 2008 er på 5813,3 millioner kroner. Sammenlignet med 2007 tilsvarer dette en vekst på 230,7 millioner kroner (4 prosent). Fordelingen av budsjettet bygger på Stortingets bevilgninger for 2008, Forskningsrådets forslag til Store satsinger for 2008, budsjettforslaget for 2008 til departementene samt Hovedstyrets vedtatte fordeling av rammer i desember 2007.

Oslo, februar 2008

Arvid Hallén
Administrerende direktør

Svein Erik Høst
Direktør stab

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	5
1 Inntekter	8
1.1 Faglige bevilgninger.....	8
1.2 Særskilte forvaltningsoppdrag for departementene.....	9
1.3 Budsjett over tid	10
2 Fordeling av budsjettet	13
2.1 Forskningsmeldingens prioriteringer	13
2.2 Fordeling på divisjoner og staber	13
2.3 Fordeling på virkemidler	15
2.4 Tilsagn	16
2.5 Internasjonalisering	17
3 Departementene.....	20
3.1 Kunnskapsdepartementet	20
3.2 Nærings- og handelsdepartementet	31
3.3 Olje- og energidepartementet	37
3.4 Fiskeri- og kystdepartementet	40
3.5 Landbruks- og matdepartementet.....	43
3.6 Miljøverndepartementet	46
3.7 Fondet for forskning og nyskaping	49
3.8 Arbeids- og inkluderingsdepartementet	52
3.9 Barne- og likestillingsdepartementet.....	53
3.10 Finansdepartementet.....	53
3.11 Fornyings- og administrasjonsdepartementet.....	53
3.12 Helse- og omsorgsdepartementet	54
3.13 Justis- og politidepartementet.....	54
3.14 Kultur- og kirke departementet	55
3.15 Kommunal- og regionaldepartementet.....	55
3.16 Samferdselsdepartementet.....	55
3.17 Utenriksdepartementet	57
4 Divisjonenes budsjetter	58
4.1 Divisjon for vitenskap	58
4.2 Divisjon for store satsinger	87
4.3 Divisjon for innovasjon.....	111
4.4 Administrasjonsdivisjonen	132
4.5 Administrerende direktørs stab og EU-kontoret	136
4.6 Administrasjon	138

Vedlegg 1 Oversikt over programmene med angivelse av finansierende departement i 2008

Vedlegg 2 Oversikt over aktivitetenes totale budsjett i 2008

Innledning

Forskningsrådets budsjett for 2008 er på 5813,3 mill. kroner. Sammenlignet med 2007 tilsvarer dette en vekst på 230,7 mill. kroner (4 prosent).

Mange av departementenes tildelingsbrev for 2008 har kommet for sent i forhold til Forskningsrådets frister for innlegging av årets budsjett. Dette vil innebære at noen av beløpene ikke stemmer overens med det departementene faktisk har bevilget. Forskningsrådet ber om forståelse for dette.

Forskningsrådet foreslo i sitt budsjettforslag til departementene en vekst på 1,1 mrd. kroner i 2008, inklusive fondsmidler. Statsbudsjettet for 2008 gir en vekst i bevilgningene som tilsvarer 20 prosent av den foreslåtte veksten. Bevilgningene til Forskningsrådet følger i liten grad opp budsjettforslagets prioriteringer.

Forskningsrådet har tidligere delt bevilgningene fra departementene i generelle og spesielle midler. Utgangspunktet for denne delingen var at de generelle midlene var institutt- og rammebevilgninger til Forskningsrådet fra de største finansierende departementene Kunnskapsdepartementet (KD), Nærings- og handelsdepartementet (NHD), Olje- og energidepartementet (OED), Fiskeri- og kystdepartementet (FKD), Landbruks- og matdepartementet (LMD) og Miljødepartementet (MD), mens de spesielle midlene var øremerket spesifikke FoU-aktiviteter som ble finansiert over særskilte kapitler. De generelle midlene ble finansiert over 50-postene, mens de spesielle ble finansiert over andre poster. Gjennom årene har dette skillet blitt mindre tydelig både ved at flere departementer bruker 50-poster, ved at bevilgningene fra enkelte av de "spesielle" departementene er større enn bevilgningene fra noen av de "generelle" og at de "generelle" midlene i større og større grad øremerkes. I tillegg bevilger noen av de "generelle" departementene også "spesielle" midler.

Med bakgrunn i dette vil kapittel 1, 2 og 3 i årets budsjettbok ikke skille mellom det som tidligere ble kalt generelle og spesielle midler. Det vil allikevel være nødvendig å synliggjøre skillet mellom post 50-bevilgningene og bevilgninger over øvrige poster for de departementene det gjelder. Sistnevnte vil i departementskapitlet (kap. 3) kalles Øvrige midler over departementets budsjett.

Veksten i budsjettet for 2008 kommer over de faglige bevilgningene til Forskningsrådet. Det er først og fremst NHD, Utenriksdepartementet (UD) og Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) som bidrar til denne veksten, men også Fiskeri- og kystdepartementet (FKD) og Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) bidrar med vekst i bevilgningene for 2008. 35 mill. kroner av veksten i bevilgningen fra NHD er øremerket MAROFF-programmet, inkl. 25 mill. kroner til oppgradering av maritim forskningsinfrastruktur. Gassmaksprogrammet styrkes med 14 mill. kroner og det er satt av 7 mill. kroner til marin bioprospektering. Veksten i bevilgningene fra UD er øremerket en ny satsing knyttet til Latin-Amerika, globalisering av miljø-, klima- og energiforskning, geopolitikk i Nord samt bilateralt samarbeid med Kina. Veksten i bevilgningene fra HOD er knyttet til forskning på helse- og omsorgstjenester, rusmiddelforskning og forskning på stamceller. Veksten fra AID er knyttet til en ny satsing på forskning om sykefravær.

Veksten i instituttbevilgningene er relativt jevnt fordelt mellom de tre departementene som bevilger til instituttene. KD og LMD øker sine bevilgninger med om lag 2 mill. kroner mens MD øker sine bevilgninger med 4,5 mill. kroner.

Bevilgningen fra Fondet for forskning og nyskaping (Fondet) er om lag på samme nivå som i 2007.

Administrasjonsbevilgningen øker med 4,9 mill. kroner, og holdes på om lag samme nominelle nivå som i 2007.

Diverse inntekter er avtalefestede inntekter fra andre offentlige og privat kilder som ikke bevilges over statsbudsjettet. Per i dag er disse inntektene anslått til i overkant av 120 mill. kroner, men beløpet er foreløpig.

Forskningsrådet mottar også midler over Statsbudsjettet til å administrere tilskuddsordninger for departementene. Midlene inngår ikke i Forskningsrådets ordinære budsjett, og omtales separat i kapittel 1.2. Inkludert midlene til særskilte forvaltningsoppdrag vil Forskningsrådet forvalte til sammen 5,8 mrd. kroner i 2008.

Tabell 0-1 Forskningsrådets totale budsjett fordelt på kilder. Revidert budsjett 2007¹⁾ og Budsjett 2008²⁾. 1000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007-2008	
			Kroner	Prosent
Faglige bevilgninger	3 967 461	4 172 618	205 157	5 %
Instituttbevilgninger	334 630	343 332	8 702	3 %
Avkastningen fra forskningsfondet	940 226	942 605	2 379	0 %
Sum	5 242 317	5 458 555	216 238	4 %
Administrasjon	223 113	232 707	9 594	4 %
Sum departementene	5 465 430	5 691 262	225 832	4 %
Diverse inntekter	117 100	121 993	4 893	4 %
Sum Forskningsrådets budsjett	5 582 530	5 813 255	230 725	4 %
Særskilte forvaltningsoppdrag for departementene ³⁾	230 219	11 719	-218 500	-95 %
Totalt	5 812 749	5 824 974	12 225	0 %

1) Revidert budsjett 2007 er pr 17/9 og kan derfor avvike noe fra de faktiske inntektene per departement som er angitt i regnskapet for 2007. Regnskapet dekker de samlede bevilgninger gjennom hele 2007.

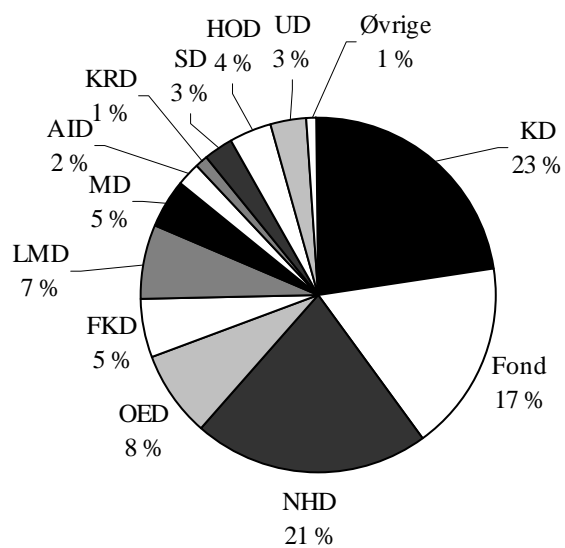
2) Budsjett 2008 er pr 27/1 og kan pga sene tildelingsbrev avvike noe fra de faktiske bevilgningene fra departementene.

3) Midler til særskilte forvaltningsoppdrag inngår ikke i Forskningsrådets ordinære budsjett. Nedgangen skyldes utfasingen av HØYKOM-programmet.

Figuren under gir en oversikt over hvor stor andel av Forskningsrådets budsjett de ulike departementenes bevilgninger utgjør (eksklusive administrasjonsbevilgningen).

Departementsprofilen har vært stabil de siste årene.

Figur 0-1 Bevilgninger per departement. Budsjett 2008 i prosent.



I Inntekter

I.1 Faglige bevilgninger

De faglige bevilgningene utgjør over 70 prosent av de totale bevilgningene fra departementene. I 2008 vil bevilgningene være på 4,2 mrd. kroner, jf. tabellen under. Dette innebærer en vekst på 205,2 mill. kroner (5 prosent) sammenlignet med revidert budsjett 2007.

Tabell 1-1 Faglige bevilgninger. Fordeling etter departement. Revidert budsjett 2007¹⁾ og Budsjett 2008²⁾. 1000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007-2008	
			Kroner	Prosent
Kunnskapsdepartementet ³⁾	1 195 434	1 188 450	-6 984	-1 %
herav bevilgninger utenom kap 285.52	108 013	105 819	-2 194	-2 %
Nærings- og handelsdepartementet ⁴⁾	1 071 000	1 154 000	83 000	8 %
herav bevilgninger utenom kap 920.50	0	0	0	
Olje- og energidepartementet ⁵⁾	436 000	438 500	2 500	1 %
herav bevilgninger utenom kap 1830.50	500	0	-500	-100 %
Fiskeri- og kystdepartementet	275 100	286 700	11 600	4 %
herav bevilgninger utenom kap 1023.50	5 000	5 000	0	0 %
Landbruks- og matdepartementet	192 020	187 082	-4 938	-3 %
herav bevilgninger utenom kap 1137.50	41 004	29 546	-11 458	-28 %
Miljøverndepartementet	131 318	137 518	6 200	5 %
herav bevilgninger utenom kap. 1410.51	6 000	6 000	0	0 %
Arbeids- og inkluderingsdepartementet	99 900	118 700	18 800	19 %
Barne- og likestillingsdepartementet	15 950	21 300	5 350	34 %
Finansdepartementet	7 800	7 700	-100	-1 %
Forsvarsdepartementet	0	0	0	
Justis- og politidepartementet	9 700	9 700	0	0 %
Kommunal- og regionaldepartementet	54 900	59 000	4 100	7 %
Kultur- og kirkedepartementet	13 684	8 132	-5 552	-41 %
Samferdselsdepartementet	138 950	147 050	8 100	6 %
Helse- og omsorgsdepartementet	185 205	219 296	34 091	18 %
Fornyings- og administrasjonsdepartementet	10 600	9 200	-1 400	-13 %
Utenriksdepartementet	129 900	180 290	50 390	39 %
Totalt	3 967 461	4 172 618	205 157	5 %

1) Revidert budsjett 2007 er pr 17/9 og kan derfor avvike noe fra de faktiske inntektene per departement som er angitt i regnskapet for 2007. Regnskapet dekker de samlede bevilgninger gjennom hele 2007.

2) Budsjett 2008 er pr 27/1 og kan pga sene tildelingsbrev avvike noe fra faktiske bevilgninger fra departementene.

3) Inkludert tilsagnsfullmakten på 37,5 mill. kroner begge år.

4) Inkludert tilsagnsfullmakten på 140 mill. kroner i 2007 og 107,5 mill. kr. i 2008.

5) Inkludert tilsagnsfullmakten på 33,0 mill. kroner begge år.

Kunnskapsdepartementet (KD): Kunnskapsdepartementets faglige bevilgning til Forskningsrådet reduseres med nesten 7 mill. kroner fra 2007 til 2008. Over 90 prosent av de faglige midlene fra KD bevilges over kap 285.52, mens resten bevilges over øvrige kapitler og poster. I bevilgningen over kap. 285.52 er det satt av 10 mill. kroner til en ny ordning med nasjonale forskerskoler fra høsten 2008. Deler av bevilgningen skal brukes til videreføring av bevilgningen til den allerede etablerte forskerskolen ved Simula-senteret. Delposten Internasjonalisering reduseres med 13 mill. kroner pga utfasingen av ordningen med samfinansiering av EU-prosjekter

Nærings- og handelsdepartementet (NHD): Veksten i bevilgningen fra NHD er på 83 mill. kroner sammenlignet med revidert budsjett 2007. 35 mill. kroner av veksten er øremerket

MAROFF-programmet, inkl. 25 mill. kroner til oppgradering av maritim forskningsinfrastruktur. Gassmaksprogrammet styrkes med 14 mill. kroner og det er satt av 7 mill. kroner til marin bioprospektering. FORNY-programmet styrkes med 3 mill. kroner. Også den øvrige veksten er fordelt i hht. Departementets føringer.

Olje- og energidepartementet (OED): OEDs bevilgning videreføres på samme nivå som i 2007 sammenlignet med saldert budsjett. Bevilgningene fra OED ble kuttet i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett, men disse midlene tilbakeføres Forskningsrådet i 2008.

Fiskeri- og kystdepartementet (FKD): Veksten over FKDs budsjett er på 11,6 mill. kroner. Departementet varsler en ny satsing innenfor fjordøkologi ved Porsanger- og Hardangerfjorden. Satsingen, der også Havforskningsinstituttet vil være en sentral institusjon, vil ha en totalramme på 15 mill. kroner over 4 år. Utover dette sier departementet at forskningsinnsats knyttet til utfordringene i nordområdene samt forskning på problematikken rundt nedbeiting av tare langs kysten skal prioriteres.

Landbruks- og matdepartementet (LMD): Den faglige bevilgningen fra LMD reduseres med nesten 5 mill. kroner sammenlignet med 2007, noe som skyldes en nedgang i bevilgningen av Forskningsmidler over Jordbruksavtalen (kap. 1150, p. 77) på 11,5 mill. kroner. Bevilgningen over kap. 1137p. 50, som utgjør nær 85 prosent av den samlede faglige bevilgningen fra LMD, har imidlertid en vekst på 6,5 mill. kroner. Veksten er forbeholdt forskning som kan styrke landbrukets rolle i klima- og energipolitikken, spesielt forskningen på skogen som sentral bioenergiressurs.

Miljøverndepartementet (MD): Den faglige bevilgningen fra MD er styrket med litt over 6 mill. kroner, dvs. nesten 5 prosent. Departementet legger hovedvekten på forskning innen klimaendringer i tillegg til at marin forskning og forskning innenfor biologisk mangfold og helse- og miljøfarlige kjemikalier prioriteres.

Fondet for forskning og nyskaping: Bevilgningen til Forskningsrådet fra Fondet for forskning og nyskaping holdes på samme nivå som i 2007.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) øker sin bevilgning med nesten 20 mill. kroner. Veksten er øremerket ny satsing på forskning om sykefravær.

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) øker bevilgningen til Forskningsrådet med 34 mill. kroner i 2008. Veksten går til styrking av helse- og omsorgstjenester (15 mill. kroner) i tillegg til forskning på stamceller, kvinners helse og rusmiddelforskning.

Samferdselsdepartementet (SD). Veksten fra SD går i all hovedsak til RENERGI og VERDIKT.

Utenriksdepartementet (UD) øker bevilgningen til Forskningsrådet med over 50 mill. kroner. Veksten går til den nye satsing på Latin-Amerika, Globalisering av miljø-, klima- og energiforskning, geopolitikk i Nord samt bilateralt samarbeid med Kina.

1.2 Særskilte forvaltningsoppdrag for departementene

Forskningsrådet mottar også midler over statsbudsjettet for å administrere enkelte tilskuddsordninger for departementene. Disse midlene er ikke inkludert i Forskningsrådets ordinære budsjett. Tabellen nedenfor viser de særskilte forvaltningsoppdragene i 2008.

Tabell 1-2 Særskilte forvaltningsoppdrag. Fordeling etter departement. Bevilgning 2007 og 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

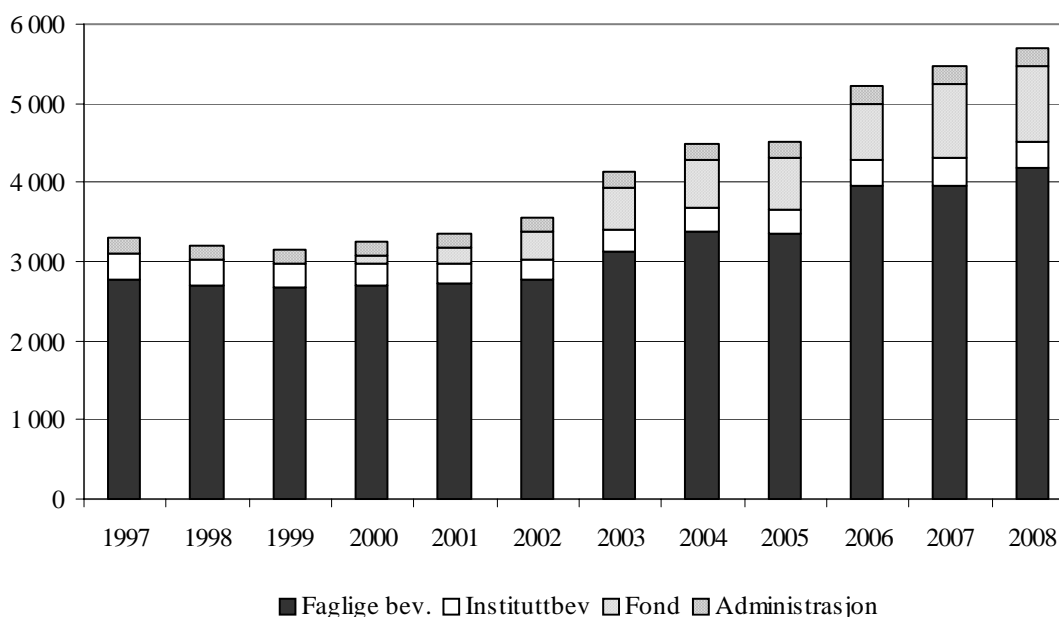
	Revidert	Antatt	Endring	
	budsjett	budsjett	2007-2008	
	2007	2008	Kroner	Prosent
FAD Kap. 1508 , post 50 Tilskudd til høyhastighetskomm. (HØYKOM)	218 500	0	-218 500	-100 %
FIN Kap. 1600 , post 80 Finansmarked	11 719	11 719	0	0 %
Sum	230 219	11 719	-218 500	-95 %

Nedgangen i bevilgningen fra FAD skyldes at HØYKOM fases ut.

1.3 Budsjett over tid

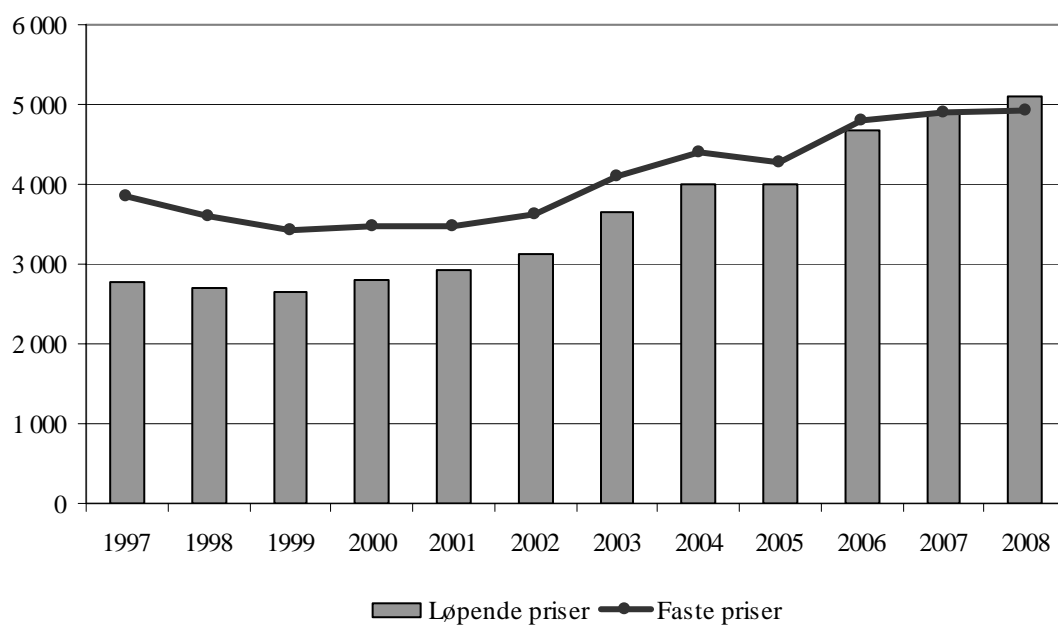
Forskningsrådets budsjett har hatt en markert vekst fra og med 2000, og det er i stort grad Forskningsfondet som har bidratt til dette. Fra og med 2001 har det vært en jevn vekst i de faglige bevilgningene. Den reelle veksten i de faglige bevilgningene fra 2007 til 2008 er på 1,3 prosent (faste 2007-kroner).

Figur 1-1 Forskningsrådets bevilgninger etter finansieringstyper. Revidert budsjett 1997-2007, budsjett 2008. Mill. løpende kroner.



I perioden 2000-2008 har den reelle økningen i bevilgningene til Forskningsrådet vært i overkant av 36 prosent målt i faste 2007-kroner. Veksten skyldes bevilgningene fra avkastningen i Forskningsfondet som var på om lag 100 mill. kroner i 2000 og så vidt over 900 mill. kroner i 2008 (faste 2007-priser). De faglige bevilgningene har hatt en reell vekst på om lag 20 prosent fra 2000 til 2008 mens instituttbevilgningene har hatt en reell nedgang på 7 prosent i samme periode. Administrasjonsbevilgningen er 0,5 prosent lavere i 2008 enn den var i 2000, målt i faste priser.

Figur 1-2 Utviklingen i faglige bevilgninger, instituttbevilgninger og fondsmidler. Revidert budsjett 1997-2007, budsjett 2008. Mill. løpende priser og faste 2007-priser.



Tabellen under gir en detaljert oversikt over Forskningsrådets budsjett for 2008 sammenlignet med revidert budsjett 2007.

Tabell 1-3 Forskningsrådets totale budsjett fordelt på finansieringskilde og departement. Revidert budsjett 2007¹⁾ og budsjett 2008²⁾. 1000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007-2008	
			Kroner	Prosent
Kunnskapsdepartementet ³⁾	1 195 434	1 188 450	-6 984	-1 %
<i>herav bevilgninger utenom kap 285.52</i>	108 013	105 819	-2 194	-2 %
Nærings- og handelsdepartementet ⁴⁾	1 071 000	1 154 000	83 000	8 %
<i>herav bevilgninger utenom kap 920.50</i>	0	0	0	
Olje- og energidepartementet ⁵⁾	436 000	438 500	2 500	1 %
<i>herav bevilgninger utenom kap 1830. 50</i>	500	0	-500	-100 %
Fiskeri- og kystdepartementet	275 100	286 700	11 600	4 %
<i>herav bevilgninger utenom kap 1023.50</i>	5 000	5 000	0	0 %
Landbruks- og matdepartementet	192 020	187 082	-4 938	-3 %
<i>herav bevilgninger utenom kap 1137.50</i>	41 004	29 546	-11 458	-28 %
Miljøverndepartementet	131 318	137 518	6 200	5 %
<i>herav bevilgninger utenom kap. 1410.51</i>	6 000	6 000	0	0 %
Arbeids- og inkluderingsdepartementet	99 900	118 700	18 800	19 %
Barne- og likestillingsdepartementet	15 950	21 300	5 350	34 %
Finansdepartementet	7 800	7 700	-100	-1 %
Forsvarsdepartementet	0	0	0	
Justis- og politidepartementet	9 700	9 700	0	0 %
Kommunal- og regionaldepartementet	54 900	59 000	4 100	7 %
Kultur- og kirkedepartementet	13 684	8 132	-5 552	-41 %
Samferdselsdepartementet	138 950	147 050	8 100	6 %
Helse- og omsorgsdepartementet	185 205	219 296	34 091	18 %
Fornyings- og administrasjonsdepartementet	10 600	9 200	-1 400	-13 %
Utenriksdepartementet	129 900	180 290	50 390	39 %
Sum	3 967 461	4 172 618	205 157	5 %
Instituttbevilgninger				
Kunnskapsdepartementet	49 902	52 048	2 146	4 %
Landbruks- og matdepartementet	178 763	180 763	2 000	1 %
Miljøverndepartementet	105 965	110 521	4 556	4 %
Sum	334 630	343 332	8 702	3 %
Forskningsfond				
Kunnskapsdepartementet	940 226	942 605	2 379	0 %
Sum	5 242 317	5 458 555	216 238	4 %
Administrasjon				
Kunnskapsdepartementet	223 113	232 707	9 594	4 %
Sum departementer	5 465 430	5 691 262	225 832	4 %
Diverse inntekter	117 100	121 993	4 893	4 %
Totalt	5 582 530	5 813 255	230 725	4 %

1) Revidert budsjett 2007 er pr 17/9 og kan derfor avvike noe fra de faktiske inntektene per departement som er angitt i regnskapet for 2007. Regnskapet dekker de samlede bevilgninger gjennom hele 2007.

2) Budsjett 2008 er pr 27/1 og kan pga sene tildelingsbrev avvike noe fra de faktiske bevilgningene fra departementene.

3) Inkludert tilsagnsfullmakten på 37,5 mill. kroner begge år.

4) Inkludert tilsagnsfullmakten på 140 mill. kroner i 2007 og 107,5 mill. kr. i 2008.

5) Inkludert tilsagnsfullmakten på 33,0 mill. kroner begge år.

2 Fordeling av budsjettet

2.1 Forskningsmeldingens prioriteringer

I Forskningsmeldingen Vilje til forskning (St.meld.nr.20) er det pekt ut ulike satsingsområder knyttet til ulike hovedprioriteringer for perioden 2006-2010.

Tabellen nedenfor viser anslag for de totale prosjektbevilgningene innenfor programmer og øvrige aktiviteter i Forskningsrådet hvis hovedformål og forskningspolitiske begrunnelse støtter opp under forskningsmeldingens prioriteringer. Det vil være programmer og aktiviteter som har som hovedformål å følge opp flere av forskningsmeldingens *hovedprioriteringer* (strukturelle, tematiske og teknologiområder). Disse vil inngå i flere delsummer i tabellen under. Plantall 2008 er estimat basert på anslaget for 2007.

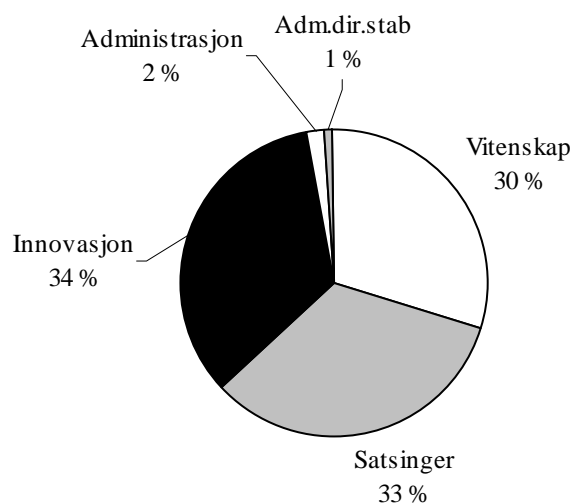
Tabell 2-1 Departementsinntekter. Fordeling etter Forskningsmeldingens prioriteringer. Anslag 2007 og plantall 2008. Mill. kroner.

	Anslag	Plantall
	2007	2008
Internasjonalisering	569,8	574,0
Strukturelle prioriteringer		
Gunnforskning	1 881,4	1 730,2
Forskning for nyskaping og innovasjon	2 089,7	2 200,8
Sum	3 971,2	3 931,0
Tematiske prioriteringer		
Energi og miljø	832,2	890,2
Hav	227,9	266,1
Mat	501,4	500,5
Helse	264,4	274,9
Sum	1 825,9	1 931,8
Teknologiområder		
IKT	361,6	362,5
Nye materialer Nanoteknologi	102,0	98,5
Bioteknologi	369,1	374,3
Sum	832,7	835,3

2.2 Fordeling på divisjoner og staber

Figuren nedenfor viser hvordan de totale departementsinntektene i 2008 fordeler seg mellom divisjoner og staber.

Figur 2-1 Budsjett 2008 (eksklusive administrasjon) fordelt på divisjoner og staber. Prosent



Sammenlignet med 2007 er fordelingen mellom staber og divisjoner tilnærmet den samme. Midler som tidligere internasjonalt enhet disponerte til målrettede internasjonaliseringstiltak er fra og med 2008 fordelt mellom divisjonene.

Tabellen nedenfor gir en oversikt over hvordan budsjettet fordeler seg mellom divisjoner og staber og finansieringskilder.

Tabell 2-2 Totalt budsjett 2008. Divisjonsfordeling etter finansierende departement. 1000 kroner.

	Totalt	Vitenskap	Satsinger	Innovasjon	Admini- strasjon	Adm.dir.stab	Adm.
KD	1 473 205	950 601	203 037	35 710	17 135	34 015	232 707
NHD	1 154 000	78 200	114 200	948 300	5 800	7 500	
OED	438 500	11 000	274 000	153 500	0	0	
FKD	286 700	900	147 140	136 740	1 520	400	
LMD	367 845	300	24 150	342 345	900	150	
MD	248 039	5 500	238 159	3 500	580	300	
Fond	942 605	321 905	365 700	175 000	80 000	0	
AID	118 700	11 200	107 500	0	0	0	
BLD	21 300	4 500	11 300	5 500	0	0	
FIN	7 700	2 000	5 200	500	0	0	
JD	9 700	4 000	5 200	500	0	0	
KRD	59 000	0	10 000	49 000	0	0	
KKD	8 132	8 132	0	0	0	0	
SD	147 050	21 400	98 150	27 500	0	0	
FAD	9 200	9 200	0	0	0	0	
HOD	219 296	207 267	11 539	0	0	490	
UD	180 290	4 340	175 450	500	0	0	
Diverse	121 993	4 280	33 963	83 750	0	0	
Totalt	5 813 255	1 644 725	1 824 688	1 962 345	105 935	42 855	232 707

Tabellene nedenfor viser hvordan departementsmidlene fordeler seg mellom divisjonene i 2008 sammenlignet med revidert budsjett 2007. Tabellen viser store endringer i fordelingen, men dette henger sammen med at midlene til de internasjonalt rettede tiltakene er flyttet fra Internasjonalt enhet (Adm.dir.stab) til divisjonene. Til sammen dreier dette seg om i overkant

av 100 mill. kroner. I tillegg til dette skyldes veksten i Innovasjon økte bevilgninger til MAROFF og Gassmaks. Veksten i Vitenskap henger sammen med de økte bevilgningene fra HOD.

Tabell 2-3 Departementsmidler fordelt på divisjoner. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007-2008	
			Kroner	Prosent
Vitenskap	1 594 426	1 640 445	46 019	3 %
Satsinger	1 654 345	1 790 725	136 380	8 %
Innovasjon	1 727 873	1 878 595	150 722	9 %
Administrasjon	106 435	105 935	-500	0 %
Adm.dir.stab	159 238	42 855	-116 383	-73 %
Sum	5 242 317	5 458 555	216 238	4 %

2.3 Fordeling på virkemidler

Forskningsrådets aktiviteter sorteres i ulike hovedaktiviteter som igjen samles i ulike virkemidler.

Tabellen nedenfor viser hvordan Forskningsrådets totale budsjett (departementsmidler og diverse inntekter) fordeler seg på de ulike virkemidlene i 2007 og 2008.

Tabellen viser en nedgang i bevilgningene til Grunnforskningsprogrammer fra 2007 til 2008, men dette må sees i sammenheng med veksten i Store programmer. Det store programmer VERDIKT har en økning på nesten 40 mill. kroner, noe som i stor grad skyldes at flere mindre (grunnforsknings)programmer er innlemmet i VERDIKT.

Veksten i de handlingsrettede programmene skyldes i første rekke de økte bevilgningene fra UD (Latin-Amerika og globalisering av miljø-, energi- og klimaforskningen), AID (sykefravær) og HOD (helse og omsorgstjenester), se for øvrig egne omtaler av disse departementene i kapittel 3.

Veksten i Andre grunnforskningsprosjekter henger sammen med økningen i bevilgningen fra HOD til forskning på stamceller på 10 mill. kroner i 2008 og veksten i Andre frittstående prosjekter henger sammen med økningen i bevilgningene til bioprospektering fra NHD (7 mill. kroner).

Nedgangen i internasjonal prosjektstøtte må sees i sammenheng med økningen i internasjonale nettverkstiltak. Utfasingen av ordningen med nasjonal samfinansiering av godkjente EU-prosjekter i instituttsektoren (SAM-EU) vil frigjøre 41,4 mill. kroner i 2008. Nesten hele beløpet vil i 2008 omdisponeres til PES-ordningen (støtte for å stimulere til økt norsk deltakelse i europeisk FoU-samarbeid), BILAT-ordningen (prosjektetableringsstøtte til bilateralt forskningssamarbeid) og Nordisk forskningssamarbeid som ligger under Internasjonale nettverkstiltak.

Vitenskapelig utstyr har en nedgang på 17 mill. kroner. Dette skyldes blant annet at den ekstraordinære bevilgningen i 2007 på 11 mill. kroner finansiert av fondsmidlene ikke opprettholdes i 2008.

Tabell 2-4 Totalt FoU-budsjett fordelt på virkemidler og hovedaktiviteter. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner

	Rev.budsj. 2007	Budsjett 2008	Endring 2007-2008	
			Kroner	Prosent
Brukerstyrte innovasjonsprogrammer	829 816	878 258	48 442	6 %
Grunnforskningsprogrammer	273 323	236 639	-36 684	-13 %
Handlingsrettede programmer	627 019	694 102	67 083	11 %
Store programmer	938 493	979 723	41 230	4 %
Sum programmer	2 668 651	2 788 722	120 071	4 %
Fri prosjektstøtte	492 473	512 065	19 592	4 %
Andre grunnforskningsprosjekter	94 680	105 761	11 081	12 %
Internasjonal prosjektstøtte	140 180	82 770	-57 410	-41 %
Andre frittstående prosjekter	56 930	64 980	8 050	14 %
Sum frittstående prosjekter	784 263	765 576	-18 687	-2 %
Basisbevilgninger	703 104	714 917	11 813	2 %
Strategisk institusjonsstøtte	197 885	210 730	12 845	6 %
SFF/SFI	300 000	326 305	26 305	9 %
Vitenskapelig utstyr, databaser og samlinge	63 400	46 400	-17 000	-27 %
Andre infrastrukturtiltak	88 725	96 779	8 054	9 %
Sum infrastruktur og institusjonelle tiltak	1 353 114	1 395 131	42 017	3 %
Systemtiltak	176 550	186 950	10 400	6 %
Nasjonale stimulerings tiltak og møteplasser	12 200	12 700	500	4 %
Internasjonale nettverkstiltak	136 687	204 550	67 863	50 %
Sum nettverkstiltak	325 437	404 200	78 763	24 %
Informasjon/formidling/publisering	59 637	60 032	395	1 %
Planlegging/utredning/evaluering	45 413	44 450	-963	-2 %
Sum diverse FoU-relaterte aktiviteter	105 050	104 482	-568	-1 %
Disposisjonsfond	8 102	8 537	435	5 %
Sekretariater	34 800	33 900	-900	-3 %
Administrasjonsbudsjett	0	0	0	
Omstillingskostnader	0	0	0	
Andre felleskostnader	0	0	0	
Sum felleskostnader	34 800	33 900	-900	-3 %
Forvaltningsoppdrag	80 000	80 000	0	0 %
SUM TOTALT	5 359 417	5 580 548	221 131	4 %

2.4 Tilsagn

Forskningsrådets midler er i stor grad bundet opp i ulike former for tilsagn. Tilsagnene omfatter kontraktmessige forpliktelser, finansieringsplan for forskningsprogrammer samt grunnbevilgninger til forskningsinstitutter tilsvarende inneværende års budsjett.

Forskningsrådets handlingsrom i 2008 er andelen av midler som ikke er bundet opp i tilsagn til videreføring av inngangværende aktiviteter. Handlingsfriheten er den muligheten Forskningsrådet har til å styrke igangsatt aktivitet eller til å sette i gang ny aktivitet uten budsjettvekst. Det er ulik grad av bindinger innenfor enkeltprosjekt og planlagte programmer.

I 2009 og 2010 utgjør tilsagnene hhv 4 og 3,5 mill. kroner, 87 og 77 prosent av den delen av bevilgningene som ikke er øremerket spesielle aktiviteter og tiltak. Tabellen under viser hvordan tilsagnene fordeler seg på de ulike virkemidlene.

Tabell 2-5 Midler til forskningsformål, eksklusive øremerkede bevilgninger. Fordeling etter virkemidler. Budsjett 2008 og tilsagn for 2009 og 2010. 1000 kroner.

	Budsjett 2008	Tilsagn 2009	Tilsagn 2010
Programmer	2 023 692	2 021 162	1 898 695
Frittstående prosjekter	696 525	428 885	313 320
Infrastruktur og institusjonelle tiltak	1 314 831	1 254 909	1 090 138
Nettverkstiltak	329 930	206 737	109 250
Diverse FoU-relaterte aktiviteter	44 407	18 561	16 680
Disposisjonsfond	8 537	0	0
Felleskostnader	113 900	29 200	29 200
SUM TOTALT	4 531 822	3 959 454	3 457 283

2.5 Internasjonalisering

Internasjonalisering av norsk forskning er et strategisk virkemiddel for å

- styrke forskningens kvalitet og relevans
- gjøre norske miljøer i stand til å dra nytte av kunnskap og teknologi utviklet i utlandet
- gjøre norske forskere til attraktive samarbeidspartnere for de fremste internasjonale fagmiljøer
- tiltrekke gode forskere, samt oppdrag finansiering fra utlandet
- bidra til global kunnskapsutvikling

Internasjonalt samarbeid står derfor sentralt i norsk forskning. Det internasjonale arbeidet er høyt prioritert både i Forskningsmeldingen, Soria-Moria-erklæringen og i Forskningsrådets strategi. Internasjonalisering er derfor blitt et en gjennomgående satsing og integrert del i Forskningsrådets samlede FoU-portefølje. I tillegg har Forskningsrådets rolle som forskningsstrategisk rådgiver økt betydelig de siste årene, ikke minst i internasjonale fora. Det legges betydelig innsats til grunn for at det internasjonale samarbeidet skal gi viktige bidrag til Forskningsrådets samlede måloppnåelse.

Samarbeidet gjennom de multilaterale organisasjonene EU, ESF, COST, EUREKA har prioritet og er av betydelig omfang. I tillegg kommer ordningen med internasjonale stipend (kulturavtalene) og en økt oppmerksomhet knyttet til nordisk samarbeid. Men det omfatter også bilateralt samarbeid, først og fremst med USA, Canada, Kina, India og Japan. Oppmerksomhet knyttes også til forskningssamarbeidet med Russland, Singapore, Korea, Israel, Brasil, Chile, Argentina og Sør-Afrika. Å kunne være en aktiv deltaker i flere store internasjonale forskningsinfrastrukturfasiliteter (CERN, EMBL m.fl.) er et viktig bidrag til kvalitetsheving i norsk forskning.

Gjennomgående internasjonalt FoU-samarbeid

Internasjonalt samarbeid inngår derfor som integrert del av Forskningsrådets aktiviteter og virkemidler og dette søkes ytterligere styrket i 2008. Det vises til omtale under de enkelte departement og divisjoner i kapittel 3 og 4. I forhold til tidligere år vil krav til internasjonalt samarbeid i Forskningsrådets normale prosjektportefølje vil bli bedre konkretisert i program- og prosjektbeskrivelser, inngå tydeligere i kriterier for prioritering og tildeling av midler og bli bedre synliggjort i omtalen av Forskningsrådets aktiviteter på våre nettsider både på norsk og engelsk. Planlagt omfang av internasjonalt samarbeid i 2008 er 1170 mill. kroner (inkl. internasjonalisering som hovedformål, jfr. tabell 2-6), tilsvarende en vekst på nesten 3 % sammenlignet med 2007 (anslag, jfr. tabell 2-6). Tallene baserer seg på registrering av

prosentandel av internasjonalt samarbeid innenfor hver aktivitet ut fra gitte kriterier som så summeres på overordnet nivå. Det ligger an til en særlig stor økning innenfor programsatsningene og SFF/SFI-ordningene.

Stimuleringstiltak for økt internasjonalt FoU-samarbeid

Innenfor høyt prioriterte områder videreføres ordningen med spesifikke rettede tiltak. Dette gjelder først og fremst deler av det bilaterale samarbeidet og det multilaterale samarbeidet i Europa.

I 2008 videreføres ordningen med prosjektetableringsstøtte(PES). Formålet er å stimulere deltakelse i søknader til EUs 7. rammeprogram, EUREKA (herunder Eurostars) og EØS-finansieringsordningen. Det innføres i tillegg en egen ordning for tilleggsfinansiering av ut- og inngående mobilitet for norske og utenlandske forskere med opphold i Norge som har fått innvilget Marie Curie-stipend i EUs 7. rammeprogram. Samfinansieringsordningen for instituttens deltakelse i EUs 6. rammeprogram vil i hovedsak gjelde innfrielse av tilsagn, men det inngås fortsatt kontrakter for prosjekter i dette rammeprogrammet. De norske aktørene vil derfor også få bevilgninger i 2008.

Forskningsrådet har omorganisert stimuleringsordningen for bilateralt samarbeid. Innsatsen vil fokuseres om oppfølging av Nord-Amerika-strategien og forskningssamarbeid med prioriterte samarbeidsland som Japan og Kina, samt land av særlig strategisk betydning som Russland og, India. Satsingene vil være nært integrert med Forskningsrådets normale portefølje og til dels skje i samarbeid med Innovasjon Norge. Støtte vil bl.a. gis til stimulerings- og nettverkstiltak (konferanser, forprosjekter, institusjonsavtaler mv) som forutsettes videreført i konkurranse om vanlige prosjektmidler for å sikre vitenskapelig kvalitet, samt mobilitetsstipend (Leiv Eiriksson) i samarbeid med USA.

Strategisk internasjonal posisjonering og rådgivning

Innsatsen vil ha særlig fokus på det forskningspolitiske arbeidet i sentrale europeiske institusjoner med aktiv deltagelse i pan-europeiske forskningsinstitusjoner. Arbeidet med å etablere Europa som forskningsområde (European Research Area - ERA) sikter mot sterkere koordinering mellom EU-forskningen og nasjonalstatenes forskningsinnsats. Man vil arbeide for å ta ut synergieffekter ved økt koordinering og samspill mellom nasjonale og internasjonale satsinger og søke å tiltrekke forskere og finansiering fra utlandet gjennom økt vitenskapelig kvalitet og gradvis åpning av nasjonale forskningsprogrammer for utenlandsk deltagelse, bl.a. gjennom ERA-Net-samarbeidet. Forskningsrådet vil løpende ta del i drøftinger og forslag til policy og innhold i EUs satsinger, herunder etablering av et European Research Council (ERC), de felleseuropeiske teknologiinitiativene (JTI), det europeiske teknologiinstituttet (EIT) samt de europeiske teknologiplattformene (ETP). Videre vil en delta aktivt innen European Science Foundation (ESF) og EUROHORC samt gjennom representasjon i besluttede organer i EUREKA, COST og internasjonal infrastruktur, herunder implementeringen av ESFRI-roadmap.

Norge som global partner

Globale problemstillinger er sentralt i store deler av Forskningsrådets portefølje, og viktig for økt internasjonalisering av norsk forskning gjennom kontakt som skapes med frontforskningen generelt. Forskningsrådet vil videreføre internasjonale stipend til individuelle studieopphold, prosjektforberedelser og forskerutveksling med utlandet. Tiltakene vil i økende grad konsentreres om de prioriterte samarbeidsland. I 2008 vil Forskningsrådet forvalte egne midler fra Utenriksdepartementet for å stimulere til økt samarbeid med hhv ABC-landene og Kina.

Spesielt vil Forskningsrådet følge aktivt opp Forskningsmeldingens prioritering av at Norge skal være en global partner. Forskningssamarbeid med land i den tredje verden vil videreføres og forsterkes. Det forhandles med NORAD om et program for forskningssamarbeid mellom norske forskningsinstitutter og institutter og universiteter i utviklingsland. Tematisk følges forskningsmeldingen opp i en forsterket innsats på forskningsprogrammet Global helse og deltakelse i EDCTP (European and Developing Countries Clinical Trials Partnership), samt det nye programmet Fattigdom og fred.

Tabell 2-6 Internasjonalisering. Fordeling etter virkemidler. Anslag 2007 og plantall 2008. Millioner kroner.

	Anslag 2007	Plantall 2008
Programmer		
Brukerstyrte innovasjonsprogr.	140,7	156,7
Grunnforskningsprogr.	108,5	111,5
Handlingsrettede progr.	176,3	198,8
Store progr.	180,6	187,0
Frittstående prosjekter		
Fri prosjektstøtte 1)	94,9	99,0
Andre grunnforskningsprosjekt	22,4	25,4
Internasjonal prosjektstøtte	42,0	65,0
Andre frittstående prosjekter	8,6	8,6
Infrasstruktur og institusjonsstøtte		
Basisbevilgninger	78,6	79,7
Strategisk institusjonsstøtte	35,7	35,9
SFF/SFI	97,9	120,7
Vitensk, utstyr, datab., saml	14,1	6,5
Andre infrastrukturtiltak	47,4	49,4
Nettverkstiltak		
Systemtiltak	2,9	1,9
Nasj. stimul.tiltak,møteplass	0,0	0,0
Internasjonale nettverkstiltak	85,7	180,3
Diverse FoU-relaterte prosjekter		
Planlegging/utredn./evaluering	0,2	0,0
Sum	1 136,6	1 169,6

3 Departementene

3.1 Kunnskapsdepartementet

3.1.1 Inntekter

Kunnskapsdepartementets bevilgning til Forskningsrådet over kapittel 285, post 52 er 1 082 mill. kroner i 2008, inkl. videreføring av tilsagnsfullmakten på 37,5 mill. kroner. Dette tilsvarer en reduksjon på 4,8 mill. kroner fra 2007 til 2008, jf. tabellen under. Reduksjonen er et reelt kutt, og ikke en teknisk justering.

I tillegg bevilges det 52 mill. kroner over kapittel 287, post 54 til forskningsinstituttene. Dette tilsvarer en vekst på 2,1 mill. kroner, noe som er å betrakte som en kompensasjon for prisstigningen i perioden. Det bevilges 232,7 mill. kroner over kap. 285 til Forskningsrådets administrasjon. Dette innebærer en vekst på 9,6 mill. kroner fra 2007, noe som også er å betrakte som en kompensasjon for prisstigningen i perioden.

Departementet bevilger dessuten midler over andre kapitler og poster, se egen omtale av disse under avsnitt 3.1.4.

Tabell 3-1 Inntekter. Fordeling etter kapittel og post. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

				Revidert	Budsjett	Endring	
				budsjett	2008	2007-2008	
				2007	2008	Kroner	Prosent
Kap.	285	, post	52 Norges forskningsråd ¹⁾	1 087 421	1 082 631	-4 790	0 %
Kap.	287	, post	54 Tilskudd til forskningsstiftelser	49 902	52 048	2 146	4 %
Sum				1 137 323	1 134 679	-2 644	0 %
Kap.	285	, post	55 Norges forskningsråd, administrasjon	223 113	232 707	9 594	4 %
Sum				1 360 436	1 367 386	6 950	1 %

1) Inkl. tilsagnsfullmakt tilsvarende 37,5 mill. kroner begge år.

3.1.2 Budsjettmessige føringer

KD trekker frem følgende generelle målsettinger for sin bevilgning til forskning:

- Kvalitet i spiss: Norsk forskning skal på noen områder hevde seg i den internasjonale forskningsfronten.
- Kvalitet i bredden: Forskningsbevilgningene skal fremme forskning av god kvalitet, uavhengig av fagområde.
- Kvalitet innenfor prioriterte satsingsområder: Norge skal bygge opp solide kunnskapsmiljøer på områder som er særlig viktig for samfunns- og næringslivet.

3.1.2.1 Forskningsformål

KD fastsetter fordelingen av den tildelte rammen på fagområder og noen spesifikke forskningsformål. Disse fordeler seg som vist i tabellen. Departementet har i 2008 prioritert forskerskoler på bekostning av midler til internasjonalt samarbeid. Begrunnelsen for denne reduksjonen er at nåværende ordning med samfinansiering av EU-prosjekter avvikles i det 7. rammeprogrammet. Fordelingen for øvrig baserer seg på nullvekstforslaget i Forskningsrådets budsjettforslag for 2008, med noen justeringer (avrundet til nærmeste million). KD ber om at dersom Forskningsrådet ønsker å foreta endringer i fordelingen, må dette tas opp med departementet på forhånd. En generell føring i St.prp.nr.1 (2007 – 2008) er at ”Aktivitene

som får midler over posten [285.52] skal i all hovudsak videareførast på om lag samme nivå som i 2007”.

Tabell 3-2 Bevilgning i 2008 over kap. 285.52 fordelt på departementets faginndeling. Mill. kroner.

Humaniora	116
Samfunnsvitenskap	98
Medisin og helse	144
Miljø og utvikling	48
Naturvitenskap og teknologi	374
Rekruttering	56
Vitenskapelig utstyr	10
Internasjonalisering	90
FUGE	46
EMBL-node	5
Ordning for finansiering av små driftsmidler	40
Kommersialisering av forskningsresultater	7
Strategiske fellesfunksjoner og informasjon	46
Tverrfaglige tiltak	3
SUM	1 083

Kunnskapsdepartementet har gitt følgende målsettinger og føringer for bevilgningen på posten:

Mål 1: Sørge for at de beste forskningsmiljøene får gode vilkår uavhengig av fagområder

Prioritere tematisk uavhengige virkemidler, med særlig vekt på fri prosjektstøtte.

Mål 2: Følge opp de tematiske og teknologiske prioriteringene i forskningsmeldingen.

Fortsatt bidra til å finansiere programsatsinger rettet mot de prioriterte tema- og teknologiområdene.

Mål 3: Medvirke til god og balansert rekruttering til norsk forskning, med vekt på postdoktornivå.

Forskningsrådet har et særskilt ansvar for å finansiere postdoktorstipender, og skal prioritere dette innenfor bevilgningen på posten.

Forskningsrådets finansiering av *Komité for integreringstiltak – Kvinner i forskning* (KiF-komiteen) skal i 2008 videreføres på samme nivå som i 2007.

Forskningsrådet skal bruke 10 mill. kroner til oppstart av nasjonale forskerskoler i 2008. Tildelingen for 2008 er en oppstartsbevilgning. 5 mill. kroner til Simula skal videreføres under denne ordningen. I budsjettforslaget for 2009 skal Forskningsrådet innenfor nominell nullvekst innarbeide et forslag til finansiering av helårsvirkning for ordningen. Årlig ramme for ordningen skal være 20-30 mill. kroner.

Mål 4: Sørge for god nasjonal arbeidsdeling og prioritering i forbindelse med investeringer i avansert vitenskapelig utstyr og infrastruktur.

Norges forskningsråd skal videreføre ordningen med et nasjonalt utstyrsutvalg.

Mål 5: Bidra til styrket internasjonalisering av norsk forskning.

Arbeidet med internasjonalisering av norsk forskning skal fremdeles prioriteres høyt og integreres i Forskningsrådets arbeid i alle divisjoner. Alle større nasjonale satsinger skal ta hensyn til hva som skjer internasjonalt på det aktuelle området.

Forskningsrådet skal bidra til å forsterke norsk deltakelse i EUs sjuende rammeprogram gjennom informasjons- og veiledningstiltak, økonomiske støtteordninger og arbeid for å rekruttere flere norske eksperter til Europa-kommisjonen.

Forskningsrådet skal arbeide for å øke samspillet mellom nasjonale og internasjonale satsinger, med sikte på gradvis åpning av nasjonale programmer. Det skal legges til rette for internasjonal deltakelse i nasjonale programmer på en måte som skaper merverdi for norsk forskning.

Forskningsrådet skal forsterke norsk utbytte av deltakelse i internasjonale grunnforskningsorganisasjoner.

Forskningsrådet skal stimulere til økt bilateralt forskningssamarbeid med de prioriterte samarbeidslandene USA, Japan, Kina, India, Russland og Sør-Afrika.

Forskningsrådet skal finansiere internasjonale stipend til individuelle studieopphold, prosjektforberedelse og forskerutveksling med utlandet, med økt vekt på prioriterte land.

Forskningsrådet skal videreutvikle det nordiske forsknings- og innovasjonsarbeidet.

Forskningsrådet skal arbeide for å videreutvikle det internasjonale polarforsknings-samarbeidet, herunder Svalbard Science Forum.

Det treårige EU-prosjektet ERA-MORE utløper i 2007. Norges forskningsråd skal fortsatt ha driftsansvar for både den nasjonale portalen og det nasjonale nettverket av informasjons-sentra.

Som en del av det norsk-indiske bilaterale samarbeidet skal Forskningsrådet bevilge til sammen 5 mill. NOK fordelt på tre år til norsk-indisk samarbeid innen geoteknologi. Videre skal det etableres en ph.d.stipendordning for tre indiske studenter ved UNIS på Svalbard.

Mål 6: Drive systematiske fag- og disiplinevalueringer og følge opp disse.

Forskningsrådet skal fortsette arbeidet med å evaluere norske forskningsmiljøer og sørge for god og systematisk oppfølging, for eksempel ved bruk av virkemiddelet Institusjonsforankrede strategiske prosjekter. Departementet ønsker dialog om opplegget for fagevalueringene.

Andre føringer

Bevilgningen til Simula skal føres videre på samme nivå som i 2007. Simula mottar i tillegg midler over Nærings- og handelsdepartementets og Samferdselsdepartementets budsjetter.

Forskningsrådet skal fortsatt bidra med finansiering til og følge opp arbeidsgruppen for nanoteknologi under OECDs Vitenskapskomité.

Tildelingen til etikkarbeidet skal styrkes med minst 0,5 mill. kroner for å sikre tilstrekkelige ressurser til de nasjonale forskningsetiske komiteene og til sekretariatsfunksjonen for det

nasjonale utvalget som skal granske uredelig forskning. Styrkingen skal ikke gå på bekostning av tildelingen til frie prosjekter.

Midlene i ordningen for finansiering av små driftsmidler skal fordeles på bakgrunn av oppdaterte tall for antall førstestillinger, jf. vedlegg 1.

Norges forskningsråd skal ha en aktiv informasjonsformidling, og sørge for effektiv og god formidling av forskningsresultater.

3.1.2.2 Administrasjon

Tildelingen posten er 232, 7 mill. kroner. Midlene skal dekke lønn for tilsatte i Forskningsrådet, husleie og andre driftskostnader. Den administrative virksomheten omfatter oppgaver for alle departementene.

Mål: Forskningsrådet skal ha en god personal- og økonomiforvaltning som sikrer effektiv utnyttelse av ressursene i forhold til Forskningsrådets mål.

I 2008 skal Forskningsrådet fortsette arbeidet med tiltak for å redusere budsjettmessige overføringer. KD viser til Forskningsrådets målsetting om at overføringsnivået skal være på under 15 pst. av disponibelt budsjett ved utgangen av 2008. KD mener at målet på sikt må være enda lavere enn dette, og ønsker dialog med Forskningsrådet om hva som vil være et realistisk nivå for en langsiktig målsetting.

Departementet ber Forskningsrådet fortsette arbeidet med å følge opp egevalueringen fra 2006. Dette gjelder både tiltak for å bedre organisasjonens virkemåte og arbeid med forskningspolitisk rådgivning, jf. pkt. 3 om utviklings- og forbedringsområder i egevalueringen.

Forskningsrådet skal arbeide aktivt for likestilling både som arbeidsgiver og som myndighetsutøver, jf. likestillingsloven § 1 a (se mer omtale under punkt 4.5).

3.1.2.3 Forskningsstiftelser

Bevilgningen på posten er 52,0 mill. kroner. Som følge av at det nye finansieringssystemet for instituttsektoren skal settes i verk fra 2009, blir det ikke startet nye flerårige strategiske instituttprogrammer (SIP-er) i 2008 for instituttene som mottar basisbevilgning på denne posten. Forskningsrådet skal tildele frigjorte SIP-midler som grunnbevilgning til disse instituttene. Midlene skal brukes til å styrke den langsiktige kompetanseutviklingen og utvikle nye eller styrke eksisterende tematiske satsingsområder. Basisbevilgningene skal brukes i tråd med "Retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter" fastsatt av daværende Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet i 1994 med endringer av 13.10.2003.

3.1.3 Fordeling av budsjett

KDs føringer på fagområder og spesifikke tiltak gir, sammen med Forskningsrådets nullvekstforslag for 2008, fordelingen av budsjett 2008 mellom divisjoner og staber.

Bevilgningen til forskerskolene er lagt til Divisjon for vitenskap. KD har i ett eget brev bedt Forskningsrådet om å finansiere det internasjonale sekretariatet for International Year of Planet Earth (IYPE) ved NGU i Trondheim med 1 mill. kroner per år i fire år. Ansvaret for å følge opp sekretariatet er lagt til NAT-avdelingen i Vitenskapsdivisjonen, og økningen på en mill. kroner til naturvitenskap og teknologi er således lagt dit. Økningen på én mill. kroner til samfunnsvitenskapelig forskning må sees i sammen med tilsvarende reduksjon til miljø og utviklingsforskning, noe som skyldes at Forskningsrådet har foreslått at frihetsgraden etter

Demografi og befolknings spørsmål overføres til programmet Europa i endring innenfor Vitenskapsdivisjonens budsjett. Rammen til Divisjon for satsinger er redusert med to mill. kroner, én mill. kroner til tverrfaglige tiltak (iht. føringene i St.prp.1) og én mill. kroner innenfor miljø og utviklingsforskning (for å skjerme fri prosjektstøtte i Vitenskapsdivisjonen).

Bevilgningen til internasjonalisering er redusert med godt og vel 13 mill. kroner. KDs begrunnelse for dette er at nåværende ordning med samfinansiering av EU-prosjekter avvikles siden EU i det 7. rammeprogrammet gir finansiering opp til 75 prosent av prosjektkostnadene.

På de følgende sidene gis en spesifisert oversikt over bevilgningene over kap 285.52 og 287.54 for 2008 fordelt på de enkelte fagområdene.

Tabell 3-3 Spesifisert oversikt over kap 285.52 og 287.54. Budsjett 2008 sammenlignet med revidert budsjett 2007. 1000 kroner.

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Start	Slutt	Andre finansierende departement i 2008
HUMANIORA					
Grunnforskningsprogrammer					
Samisk forskning	5 500	5 500	2007 -	2017	AID
Språkteknologi	4 000		2002 -	2007	FOND
Etikk, samfunn og bioteknologi	1 000	1 000	2007 -	2014	NHD,FKD, LMD
Kommunikasjon, IKT og medier	3 350	1 500	2003 -	2008	
Kulturell verdsetting	13 000	15 000	2008 -	2012	KKD, AID
Kjønnsforskning	3 500	5 500	2002 -	2007	BFD
Sum	30 350	28 500			
Handlingsrettede programmer					
Velferdsprogrammet	400	400	1999 -	2008	AID,BLD,HOD,JD
Innvandrings- og migrasjonsforskning (IMER)	450	450	2005 -	2010	AID
Sum	850	850			
Støre programmer					
VERDIKT		1 850	2005 -	2014	KD, NHD, SD, Fonc
Sum	0	1 850			
Frittstående prosjekter					
Humaniora (FRIHUM)	62 600	62 600			
Andre frittstående prosjekter					
Kvenske studier	1 500	1 500			
Sum	64 100	64 100			
Strategisk institusjonsstøtte					
Norsk samfunnsvit. datatj.(NSD)	1 000	1 000			
Institusjonsforankrede strategiske prosj.	8 000	8 000			
Sum	9 000	9 000			
Nasjonale stim.tiltak, møteplasser					
Forskerutdanning	600	600			
Forskerutdanning i etikk	900	900			
Internasjonale nettverkstiltak					
NOS-H, NOP-H	3 000	3 000			
Kontingenter	300	300			
Div. internasjonaliseringstiltak	700	700			
Sum	5 500	5 500			
Informasjon/formidling/publisering					
Publisering	4 000	4 000			
Planlegging/utredning/evaluering					
Evaluering og utredning	1 200	1 200			
Sum	5 200	5 200			
Disposisjonsfond					
Disposisjonsfond	1 000	1 000			
Totalt	116 000	116 000			

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Start	Slutt	Andre finansierende departement i 2008
SAMFUNNS VITENS KAP					
Grunnforskningsprogrammer					
Europa i endring		3 000	2007	- 2017	
Samisk forskning	1 200	1 200	2007	- 2017	AID
Kommunikasjon, IKT og medier	3 150	1 500	2003	- 2008	
Kjønnforskning	2 500	2 500	2002	- 2007	BFD
Sum	6 850	8 200			
Handlingsrettede programmer					
Velferdsprogrammet	2 300	2 300	1999	- 2008	AID,BLD,HOD,JD
Arbeidslivsforskning	1 900	1 900	2002	- 2011	NHD, AID
Kunnskap, utdanning og læring	350	0	2003	- 2007	
Utdanning og samfunn		350	2008		
Samfunnsikkerhet og risiko (SAMRISK)	500	500	2006	- 2010	JD, SD,UD Fond
Innvandrings- og migrasjonsforskning (IMER)	1 250	1 250	2005	- 2010	AID
Sum	6 300	6 300			
Store programmer					
VERDIKT		1 650	2005	- 2014	KD, NHD, SD, Fonc
Sum	0	1 650			
Fri prosjektstøtte					
Samfunnsvitenskap (FRIMED)	50 200	50 200			
Sum	50 200	50 200			
Strategisk institusjonsstøtte					
Norsk samfunnsvit. datatj.(NSD)	7 650	7 650			
Andre inst. (ARENA)	2 000				
Institusjonsforankrede strategiske prosj.	9 000	9 000			
Institusjonsforankrede strategiske prosj., JUS	2 000	2 000			
Vit.utstyr, databaser og samlinger					
Infrastrukturiltak (ESS)	2 400	2 400			
Sum	23 050	21 050			
Systemtiltak					
Verdiskaping 2010 (VS2010)	3 000		2001	- 2010	
Virkemidler for regional FoU og innovasjon (VRI)		3 000			NHD,KRD
Internasjonale nettverkstiltak					
NOS-S, NOP-S	2 600	2 600			
Kontingenter	500	500			
Div. internasjonaliseringiltak	1 200	1 200			
Sum	7 300	7 300			
Informasjon/formidling/publisering					
Publisering	1 360	1 360			
Planlegging/utredning/evaluering					
Evaluering og utredning	1 840	1 840			
Sum	3 200	3 200			
Disposisjonsfond					
Disposisjonsfond	100	100			
Totalt	97 000	98 000			

NATURVITENSKAP OG TEKNOLOGI	Revidert	Budsjett	Andre finansierende	
	budsjett	2008	Start	Slutt departement i 2008
2007				
Grunnforskningsprogrammer				
e-vitenskap	17 400	16 000	2006 -	2015 NHD
Katalyse og organisk syntetisk kjemi	9 900	9 900	2007 -	2012 OED
Romforskning	12 550	12 550	2003 -	2011
Kjerne- og partikkelfysikk	18 700	19 400	2006 -	2011
ESRF – Program for synkrotronforskning	6 800	5 500		
Grl. næringsrettet bioteknologi	2 200	2 200	2001 -	2008 NHD
Sum	67 550	65 550		
Handlingsrettede programmer				
Havet og kysten	3 850	3 850	2006 -	2015 OED,FKD,MD, Fon
Sum	3 850	3 850		
Store programmer				
NANOMAT	32 640	32 640	2003 -	2016 KD,NHD,Fond
VERDIKT	1 200	1 200	2005 -	2014 KD, NHD, SD, Fonc
Sum	33 840	33 840		
Fri prosjektstøtte				
Biologi og biomedisin, FRIBIO	49 300	52 250		
Naturvit&Tekn, FRINAT & FRITEK	112 345	128 275		
Andre grunnforskningsprosjekt				
NevroNor	7 575	8 875		
Sum	169 220	189 400		
Strategisk institusjonsstøtte				
Simula-senteret	29 000	29 000		
Andre institusjoner	100	100		
Strategiske universitetsprogrammer	3 750			
Inst.forankrede strategiske prosjekt	6 180	6 180		
Sars-senteret	7 000	7 000		
Vit.utstyr, databaser og samlinger				
eInfrastruktur (inkl. Tungregning)	28 000	22 000		
Sum	74 030	64 280		
Internasjonale nettverkstiltak				
Nordiske sentere	1 000			
Kontingenter (EISCAT,NOT,IODP)	12 400	10 300		
Div. internasjonaliseringstiltak	5 425	2 450		
Sum	18 825	12 750		
Informasjon/formidling/publisering				
Formidlingprogrammet	3 000	3 000		
Planlegging/utredning/evaluering				
Planlegging/utredning/evaluering	2 400	300		
Disposisjonsfond				
Disposisjonsfond	1 055	1 800		
Totalt	373 770	374 770		

	Revidert	Budsjett	Andre finansierende		
	budsjett	2008	Start	Slutt	departement i 2007
MEDISIN OG HELSE					
Handlingsrettede programmer					
Miljø, gener og helse	1 500	1 500	2006	- 2010	MD,HOD,FKD,LMD,SD
IKT i medisin og helsetjeneste	2 550	1 700	2001	- 2005	NHD
Helse- og omsorgstjenester	2 000	2 000	2006	- 2010	HOD,FIN
Folkehelse	1 100	1 800	2006	- 2010	HOD
Psykisk helse	2 000	2 100	2006	- 2010	HOD
Sum	9 150	9 100			
Fri prosjektstøtte					
Biologi og biomedisin, FRIBIO	65 500	65 950			
Klinisk medisin og folkehelse, FRIMED	45 950	46 970			
Andre grunnforskningsprosjekt					
NevroNor	4 700	4 700			
Medisinsk teknologi	2 000				
Andre frittstående prosjekter					
Forskerlinje/Studentstipend	11 430	12 480			
Sum	129 580	130 100			
Internasjonale nettverkstiltak					
Nordiske sentere	1 500	1 500			
Int.Neuroinform.Coord.Facility (INCF)	1 800	1 600			
Div. internasjonaliseringstiltak	150	150			
Sum	3 450	3 250			
Informasjon/formidling/publisering					
Arkivering av forskningsgenererte data	320	320			
Planlegging/utredning/evaluering					
Planlegging/utredning/evaluering	580	480			
Sum	900	800			
Disposisjonsfond					
Disposisjonsfond	1 120	950			
Totalt	144 200	144 200			

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Start	Slutt	Andre finansierende departement i 2008
MILJØ OG UTVIKLING					
Handlingsrettede programmer					
Miljø 2015	5 040	5 040	2007	- 2016	FDK, LMD, MD, UD
Utviklingsveier i Sør	1 280	1 280	1998	- 2007	UD
Polarforskning/NSF	2 000	2 000	1996	-	MD
Globale marine problemstillinger	350	350	2002	-	UD
Sum	8 670	8 670			
Store programmer					
NORKLIMA	5 520	5 520	2004	- 2013	FKD,LMD,MD,SD,Fond
Sum	5 520	5 520			
Fri prosjektstøtte					
Miljø og utviklingsforskning (FRIMUF)	25 920	25 920			
Andre grunnforskningsprosjekt					
Demografi/befolknings spørsmål	1 000				
Sum	26 920	25 920			
Strategisk institusjonsstøtte					
ProSus	3 000	2 000			
Sum	3 000	2 000			
Internasjonale nettverkstiltak					
Stimulerings tiltak og nettverksbygging	1 450	1 450			
Kontingenter	1 000	1 000			
Sum	2 450	2 450			
Informasjon/formidling/publisering					
Informasjon/formidling/publisering	500	500			
Planlegging/utredning/evaluering					
Planlegging/utredning/evaluering	2 440	2 440			
Sum	2 940	2 940			
Totalt	49 500	47 500			

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Start	Slutt	Andre finansierende departement i 2007
REKRUTTERING					
Brukerstyrte programmer					
Rekrutteringsmidler, fiskeri mv (AREAL)	1 000		2006	- 2011	LMD, FKD
Rekrutteringsmidler, fiskeri mv (MATPROG)	4 000		2006	- 2011	LMD, FKD, NHD, Fond
Sum	5 000	0			
Fri prosjektstøtte					
Rekrutteringsmidler, fiskeri, mv (FRIBIO)	11 000	16 000			
Yngre fremragende forskere	30 400	30 400			
Sum	41 400	46 400			
Strategisk institusjonsstøtte					
Forskingskole ved Simula		5 000			
Forskingskoler for øvrig		5 000			
Sum	0	10 000			
Totalt	46 400	56 400			

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Start	Slutt	Andre finansierende departement i 2008
INTERNASJONALISERING					
Grunnforskningsprogrammer					
Det internasjonale polaråret (IPY)	2 000	2 000	2006	- 2010	MD, JD, Fond
Handlingsrettede programmer					
Polarforskning/NSF	5 000	5 000	1996	-	MD
Sum	7 000	7 000			
Int. prosjektstøtte og nettverkstiltak					
Gruppen for internasjonale stipend	8 000	8 000			
Leiv Eiriksson stipend/Norge-Japan	5 300	6 800			
Europauniversitetet	2 000	2 000			
Samfinansiering av EU	20 500	4 827			
Øvrige EU-aktiviteter	23 300	23 300			
Prosjektetablering	10 000	10 000			
Bilateralt samarbeid for øvrig mv	26 950	27 333			
Sum	96 050	82 260			
Totalt	103 050	89 260			

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Start	Slutt	Andre finansierende departement i 2008
STRAT. OPPG. OG INFORMASJON					
Handlingsrettede programmer					
Polarforskning	1 000	1 000	1996	-	MD
Sum	1 000	1 000			
Nasjonale stim.tiltak, møteplasser					
Forskningsprisen	600	600			
Integreringstiltak likestilling	1 500	1 500			
Internasjonale nettverkstiltak					
Div. internasjonaliseringstiltak	400				
Sum	2 500	2 100			
Informasjon/formidling/publisering					
Informasjon/formidling/publisering, VIT	800	2 601			
Informasjon/formidling/publisering, STAT	200	200			
Informasjon/formidling/publisering, ADM	15 700	15 200			
Planlegging/utredning/evaluering					
Teknologi og samfunn	1 000	1 000			
Planlegging/utredning/evaluering, STAT	9 665	9 665			
Planlegging/utredning/evaluering, ADM	1 935	1 935			
Sum	29 300	30 601			
Disposisjonsfond					
Disposisjonsfond	501				
Sekretariater					
KILDEN	3 700	3 700			
De nasj. forskningsetiske komiteer mv	9 000	9 000			
Sum	12 700	12 700			
Totalt	46 001	46 401			

forts fra forrige side

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Start	Slutt	Andre finansierende departement i 2008
ANDRE FOU-TILTAK					
Store programmer					
FUGE	46 000	46 000	2002 -	2011	NHD, Fond
Sum	46 000	46 000			
Andre frittstående prosjekter					
Små driftsmidler	40 000	40 000			
Sum	40 000	40 000			
Internasjonale nettverkstiltak					
EM BL-ass nasjonal node	5 000	5 000			
Sum	5 000	5 000			
Vit.utstyr, databaser og samlinger					
Avansert vitenskapelig utstyr	10 000	10 000			
Sum	10 000	10 000			
Systemtiltak					
Kommersialisering av FoU-resultater (FORNY)	7 000	7 000	2002 -	2009	NHD,FKD,LMD,KRD
Sum	7 000	7 000			
Diverse FoU/Disposisjonsfond					
Tverrfaglige tiltak (Divisjon SATS)	3 500	2 100			
Totalt	111 500	110 100			

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Start	Slutt	Andre finansierende departement i 2007
BASIS BEVILGNINGER					
Basisbevilgninger					
Basisbevilgninger/nytt finansieringssystem	49 902	52 048			
Sum	49 902	52 048			

En oppsummering av bevilgninger over KDs kapittel 285.52, 285.55 og 287.54 for 2007 og 2008 framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 3-4 Bevilgninger over kap 285.52, 285.55 og 287.54. Fordeling på divisjoner og staber. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007-2008	
			Kroner	Prosent
Vitenskapsdivisjonen	830 751	851 651	20 900	3 %
Satsingsdivisjonen	133 920	153 270	19 350	14 %
Innovasjonsdivisjonen	15 000	26 710	11 710	78 %
Administrasjon	17 635	17 135	-500	-3 %
Adm.dir.stab	90 115	33 865	-56 250	-62 %
Sum faglig bevilgning	1 087 421	1 082 631	-4 790	0 %
Instituttbevilgning				
Vitenskapsdivisjonen	49 902	52 048	2 146	4 %
Sum	1 137 323	1 134 679	2 146	0 %
Administrasjon				
Adm.	223 113	232 707	9 594	4 %
Totalt	1 360 436	1 367 386	6 950	1 %

Veksten i bevilgningene til divisjonene må sees sammen med nedgangen i bevilgningen til Adm.dir.stab. Dette har sammenheng med at midlene til internasjonale tiltak som tidligere ble forvaltet av Internasjonal enhet (Adm.dir.stab) fra og med 2008 forvaltes av divisjonene.

3.1.4 Øvrige midler over departementets budsjett

Departementet bevilger i tillegg midler som er øremerket spesielle tiltak. I tabellen nedenfor gis en oversikt over disse.

Tabell 3-5 Midler uten om kap 285.52, 285.55 og 287.54. Fordelt på kapittel og post og/eller navn på program/satsing. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

		Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007- 2008
Kap. 258 , post 21	Analyse og utviklingsarbeid	1 500		
Kap. 226 , post 21	Kval.utv i grunnoppl., s.drift	10 000		
Kap. 226 , post 01	Kval.utv i grunnoppl., drift		5 000	
Kap. 281 , post 01	Fellesutg,UoH, drift	2 500	2 000	-20 %
Kap. 226 , post 21	Kval.utv i grunnoppl., s.drift	10 000	15 000	50 %
Kap. 231 , post 21	Barnehager, spes.driftsutg.	13 000	13 000	0 %
Kap. 231 , post 51	Barnehager, Forskning	2 595	2 707	4 %
Kap. 281 , post 01	Fellesutg,UoH, drift	8 000	8 000	0 %
Kap. 231 , post 51	Barnehager, Forskning	3 893	4 060	4 %
Kap. 281 , post 01	Fellesutg,UoH, drift	30 000	30 000	0 %
Kap. 281 , post 01	Fellesutg,UoH, drift	3 500	3 000	-14 %
Kap. 281 , post 01	Fellesutg,UoH, drift	6 000	6 000	0 %
Kap. 287 , post 21	Fellesutg,UoH, spesielle drift	865	902	4 %
Kap. 287 , post 21	Fellesutg,UoH, spesielle drift	160	150	-6 %
Sum		92 013	89 819	-2 %
Kap. 226 , post 21	Kval.utv i grunnoppl., s.drift	16 000	16 000	0 %
Totalt		108 013	105 819	-2 %

3.2 Nærings- og handelsdepartementet

Innledningsvis i St. prp. Nr. 1 (2007-2008) under kap. 920 Norges forskningsråd vises det til at NHD, i samarbeid med Forskningsrådet, har arbeidet for å finne fram til en bedre struktur for målsettinger og tilhørende indikatorer for måloppnåelse. Videre sies det at arbeidet vil bli videreført i 2008 i forbindelse med rapporteringen for 2007.

Den nye strukturen deler NHDs midler opp i underpostene

- 50.1 Programmer
- 50.2 Institutter og annen infrastruktur
- 50.3 Kommersialisering og nettverkstiltak
- 50.4 Internasjonalt samarbeid
- 50.5 Andre tiltak

Samlet får Forskningsrådet en vekst på 73 mill. kroner i bevilgningen fra NHD i 2008 når en sammenligner med Stortingets salderte budsjett for 2007. I forhold til Revidert budsjett 2007 er veksten imidlertid 83 mill. kroner. Fordelingen av budsjettveksten omtales i teksten senere i kapitlet. Opplysningene bygger både på teksten i prp-en og på opplysninger fra departementet.

3.2.1 Inntekter

Nærings- og handelsdepartementet (NHD) bevilger 1154 mill. kroner til Forskningsrådet over kap. 920, post 50. I forhold til revidert budsjett for 2007 innebærer dette en vekst på 83 mill. kroner fra, dvs. en vekst på rundt 8 prosent, jf. tabellen nedenfor.

Tabell 3-6 Inntekter. Fordeling etter kapittel og post. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007-2008	
			Kroner	Prosent
Vitenskapsdivisjonen	83 850	78 200	-5 650	-7 %
Satsingsdivisjonen	94 250	114 200	19 950	21 %
Innovasjonsdivisjonen	847 900	948 300	100 400	12 %
Ufordelt	0	0	0	
Administrasjon	5 800	5 800	0	0 %
Adm.dir.stab	39 200	7 500	-31 700	-81 %
Sum	1 071 000	1 154 000	83 000	8 %

1) Inkludert tilsagnsfullmakt på 140 mill. kroner i 2007 og 107,5 mill. kroner i 2008.

I tillegg til tilskuddet foreslås en tilsagnsfullmakt på 107,5 mill. kroner. 32,5 mill. kroner av tilsagnsfullmakten er knyttet til Haldenprosjektet. Inntil 140 mill. kroner av bevilgningen for 2008 forutsettes å dekke tilsagnsfullmakten for 2007.

3.2.2 Budsjettmessige føringer

Veksten i bevilgningen i forhold til revidert budsjett 2007 går i hovedsak til å styrke innsatsen innenfor underpost 50.1 – Programmer.

Underpost 50.1 Programmer (551,45 mill. kroner)

Hensikten med underposten er å stimulere til økt FoU-innsats i næringslivet gjennom generelle og tematiske virkemidler. I hovedsak inngår de aktivitetene som tidligere lå i underpost 50.1 Næringsrettet brukerstyrt forskning i denne nye underposten.

Underposten er inndelt i:

- Generelle virkemidler
 - o Brukerstyrt innovasjonsarena 274,5 mill. kroner
- Tematiske virkemidler
 - o Maritim og offshore 119,1 mill. kroner
 - o Gassmaks 15,0 mill. kroner
 - o Marine og biologiske ressurser 31,75 mill. kroner
 - o Store programmer 111,1 mill. kroner

66 mill. kroner av NHDs budsjettvekst for 2008 går til å styrke de nevnte tiltakene. Veksten er fordelt på følgende måte:

- For Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA) innebærer budsjettet en styrking på 6,6 mill. kroner. I forhold til St. prp. nr 1 (2007-2008) er dette en reduksjon på 3,4 mill. kroner, som skyldes en overføring av tilsvarende beløp til det store programmet VERDIKT i henhold til tidligere avtale om endringer av ansvarsfordelingen mellom de to programmene innenfor IKT-området. Innenfor BIAs bevilgningsramme for 2008 er det forutsatt avsatt midler til forskerrekrutteringsstipend knyttet til næringsorienterte doktorgrader innenfor teknologiske fag – såkalte Nærings Ph.D.
- Med henvisning til oppfølging av Regjeringens maritime strategi gis det en vekst til MAROFF-programmet på 35 mill. kroner; 5 mill. kroner skal gå til innovasjonsområdet miljøvennlige maritime operasjoner i nordområdene, 5 mill. kroner til innovasjonsområdet miljø og 25 mill. kroner til oppgradering av utstyr og laboratorier i maritim forskningsinfrastruktur, som skal bidra til realisering av MAROFFs nye innovasjonsområder.
- Gassmaks får en vekst i bevilgningen fra NHD på 14 mill. kroner.

- Regjeringen ønsker som ledd i sin Nordområdestrategi å styrke innsatsen innen marin forskning, med vekt på bioprospektering. Under Marine og biologiske ressurser foreslås det således en vekst på 7 mill. kroner avsatt til marin bioprospektering knyttet til kompetansemiljøet i Tromsø. NHD legger vekt på at satsingen skal legge til rette for samarbeid mellom miljøene i Bergen og Trondheim innenfor rammen av en nasjonal strategi på området.
- Posten Store programmer omfatter i tillegg til bevilgninger til *Store programmer* også noen mindre programmer/satsinger innenfor Bioteknologi, Energi og miljø og IKT. Rammen for denne budsjettposten økes med 3,4 mill. kroner, som går til VERDIKT på bekostning av BIA, jfr. første strekpunkt ovenfor.

Underpost 50.2 Institutter og annen infrastruktur (382 mill. kroner)

Underposten er delt inn i følgende sektorer/budsjettposter:

- De teknisk-industrielle og samf.vit. inst. (grunnbevilgninger)	115,0 mill. kroner
- Regionale institutter	33,1 mill. kroner
- Strategisk komp.bygging på teknologiområder ved inst.og univ.	145,4 mill. kroner
- Nukleær virksomhet og andre infrastrukturtiltak	88,5 mill. kroner

For instituttfinansieringen (grunnbevilgninger) er dette en videreføring av 2007-nivået. Proposisjonen viser til at det arbeides med ny resultatbasert modell for basisfinansieringen, men at denne først vil kunne gjelde fra 2009. Underposten for strategisk kompetansebygging på teknologiområder ved institutter og universiteter omfatter som tidligere SIP og SUP. Her vises det til at områdene IKT, materialteknologi og bioteknologi skal ha særlig prioritet i 2008, videre at bevilgningen til Simula Research Laboratory skal videreføres på samme nivå som i 2007, dvs. 10 mill. kroner.

Når det gjelder Nukleær virksomhet og andre infrastrukturtiltak er 81 mill. kroner avsatt til videreføring av Haldenprosjektet (The OECD Halden Reactor Project), driften av forskningsreaktoren Jeep II på Kjeller, kostnader til avfallsbehandlingen i Himdalen av det radioaktive avfallet fra driften i Halden og på Kjeller og til deltakelsen i EUs strålevern-program i 7RP. Økningen i bevilgningen på 4 mill. kroner i forhold til 2007 skal dekke innkjøp av brenselstaver på IFE Kjeller, økte krav til fysisk sikring, utgifter i forbindelse med konsesjonsbehandling av videre drift av Halden-reaktoren for perioden 2009-2019 og opprydding av avfall fra uranrenseanlegget. Etter oppdrag fra Regjeringen har Forskningsrådet startet arbeidet med en internasjonal evaluering av virksomheten i Halden og på Kjeller. Proposisjonen sier også at ”*Regjeringen gir Institutt for energiteknikk fullmakt til å starte forhandlinger med sine partnere i Haldenprosjektet om et nytt treårig fellesprogram*”.

Budsjettposten innbefatter også bevilgninger på til sammen 7,5 mill. kroner til Teknologirådet, Norges tekniske Vitenskapsakademi og De nasjonale forskningsetiske komiteer – det samme beløpet som for 2007.

Underpost 50.3 Kommersialisering og nettverkstiltak (105,35 mill. kroner)

Hensikten med tiltakene i denne underposten er å legge til rette for kommersialisering av forskningsresultater og styrket kontakt og samspill mellom næringsliv, utdanningsinstitusjoner og forskningsinstitutter. Bevilgningen deles på følgende områder:

- Kommersialisering av forskningsresultater	72,75 mill. kroner
- Virkemidler for regional FoU og innovasjon	32,60 mill. kroner

Bevilgningen til Kommersialisering av FoU (Forny) er økt 3 mill. kroner i forhold til 2007. Departementet har sterk fokus på satsingen i Forny rettet mot innovasjon og næringsutvikling i helsesektoren.

Underpost 50.4 Internasjonalt samarbeid (75,7 mill. kroner)

Denne underposten er ny, og viser eksplisitt NHDs bevilgninger til rettede tiltak i forhold til internasjonalt samarbeid. En vesentlig del av bevilgningsrammen, som er uendret fra 2007, er rettet mot stimulering av norsk deltakelse i og utbytte av det multilaterale europeiske næringsrettede forskningssamarbeidet, hvor tiltakene PES og SAM-EU har vært og er sentrale. I tillegg brukes midlene til stimulering av næringsrettet forsknings- og teknologisamarbeid under bilaterale forskningsavtaler og strategier.

Proposisjonen viser til at Norge har vedtatt å delta i et samarbeidstiltak mellom EU og Eureka (Eurostars) og at det skal øremerkes 2 mill. Euro pr. år i sju år til dette (skal dekkes innenfor Forskningsrådets budsjett). Videre vises det til at Norge har vedtatt deltakelse i et annet artikkel 169-tiltak om allestedsnærværende IKT-assistanse og at denne vil medføre et årlig bidrag på 1 mill. kroner fram til 2013.

Underpost 50.5 Andre tiltak (39,5 mill. kroner)

Bevilgningen under denne posten er uendret fra 2007 og omfatter tiltakene

- Kompetansebygging 9,5 mill. kroner
- Administrative støttetiltak 30,0 mill. kroner

Posten for kompetansebygging gjelder kompetanse som er viktige for politikktutforming og gjelder kunnskapsgrunnlaget for forsknings- og innovasjonspolitikken, kunnskapsgrunnlaget for reiselivspolitikken og forskning på arbeidslivsområdet. Posten for administrative støttetiltak går til forvaltningen av SkatteFUNN-ordningen samt støtte til informasjonstiltak og forskningsdokumentasjon. Budsjett for 2008 viderefører nivået fra 2007 på disse områdene.

3.2.3 Fordeling av budsjett

NHDs føringer gir sammen med Forskningsrådets budsjettforslag for 2008 fordeling av budsjett 2008 mellom divisjoner og staber.

På de følgende sidene gis en spesifisert oversikt over bevilgningene over kap 920.50 for 2008 fordelt på NHDs budsjettposter.

Tabell 3-7 Spesifisert oversikt over kap 920.50. Budsjett 2008 sammenlignet med revidert budsjett 2007. 1000 kroner.

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Start	-	Slutt	Andre finansierende departement 2008
Programmer - (POST 50.1)	485 450	551 450				
<u>Generelle direkte virkemidler</u>						
Brukerstyrt innovasjons arena (BIA)	<u>267 900</u>	<u>274 500</u>	2006	-	2015	Fond
<u>Spesifikke direkte virkemidler</u>						
<u>Maritim og offshore operasjoner</u>	<u>84 100</u>	<u>119 100</u>				
MAROFF	83 600	118 600	2002	-	2009	FKD, Fond
Risiko og sikkerhet i transportsektoren	500	500	2002		2009	SD, FKD
<u>Olje og gass (Petroleumsvirksomhet)</u>	<u>1 000</u>	<u>15 000</u>				
GASSMAKS	1 000	15 000	2007	-	2014	Fond
<u>Marine og biologiske ressurser</u>	<u>24 750</u>	<u>31 750</u>				
Norsk mat fra sjø og land (MATPROG)	23 250	23 250	2006	-	2011	LMD, FKD, Fond
FoU-programmet TRE	1 500		2006	-	2007	LMD
Areal- og trebasert næringsutvikling (AREALTRE)		1 500	2008	-	2011	FKD, LMD, MD
Marin bioprospektering	0	7 000				FKD
<u>Store programmer (og andre programmer)</u>						
<u>Olje og gass</u>	<u>2 200</u>	<u>2 200</u>				
PETROMAKS	2 200	2 200	2004	-	2013	OED, AID, Fond
<u>Informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT)</u>	<u>67 800</u>	<u>71 200</u>				
VERDIKT	49 950	63 800	2005	-	2014	KD, SD, Fond
Informasjon, IKT og medier	3 200	0				
IKT i medisin og helse	3 700	2 700				KD, HOD
IKT 2010	7 250	0				
e-vitenskap	3 700	4 700	2006	-	2015	KD, SD
<u>Energi og miljø</u>	<u>6 500</u>	<u>6 500</u>				
Miljø 2015	500	500	2007	-	2016	KD, FKD, LMD, MD, UD
RENERGI	6 000	6 000	2004	-	2013	OED, LMD, MD, SD, Fond
<u>Materialteknologi</u>	<u>14 400</u>	<u>14 400</u>				
NANOMAT	14 400	14 400	2003	-	2016	KD, Fond
<u>Bioteknologi</u>	<u>16 800</u>	<u>16 800</u>				
FUGE	5 500	5 500	2002	-	2011	KD, Fond
Etikk, samfunn og bioteknologi	1 000	1 000	2002	-	2014	KD, FKD, LMD
Grunnleggende næringsrettet bioteknologi	10 300	10 300	2001	-	2008	KD

forts fra forrige side

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Start	-	Slutt	Andre finansierende departement 2008
Institutter og annen infrastruktur (POST 50.2)	374 000	382 000				
<u>Grunnbevilgninger institutter</u>						
Teknisk-industrielle institutter	106 800	106 800				
Samfunnsvit. institutter (SNF,TØI,STEP)	8 200	8 200				
Regionale FoU-institutter	33 100	33 100				
<u>Strategisk institusjonsstøtte</u>						
<u>IKT</u>	<u>61 965</u>	<u>63 400</u>				
Strategiske institutt- og UoH-program	51 965	53 400				
IKT-Simula-sentret	10 000	10 000				
<u>Bioteknologi</u>	<u>10 925</u>	<u>11 200</u>				
Strategiske institutt- og UoH-program	10 925	11 200				
<u>Materialteknologi</u>	<u>16 000</u>	<u>17 300</u>				
Strategiske UoH-program	16 000	17 300				
<u>Nasjonalt viktige kompetansefelt</u>	<u>52 510</u>	<u>53 500</u>				
Teknisk-naturvitenskapelige fag	50 410	51 400				
Strategiske instituttprog. (samf.vit. - TØI og SNF)	2 100	2 100				
<u>Andre infrastrukturtiltak</u>	<u>84 500</u>	<u>88 500</u>				
Halden/annen nukleær virksomhet	72 000	75 650				
EU strålevernprogram	1 000	1 000				FKD,LMD,MD,HOD,UD
KLDRA Himdalen	4 000	4 350				
Teknologirådet	6 000	6 000				
Norges tekniske vitenskapsakademi	1 000	1 000				
Nasjonale forskningsetiske komiteer	500	500				FIN,LMD,KD,MD
Kommersialiserings- og nettverkstiltak (POST 50.3)	102 350	105 350				
Kommersialisering av FoU (FORNY)	69 750	72 750	2002	-	2010	KD,FKD,LMD,KRD
Virkemidler for regional FoU og innovasjon (VRI)	24 700	24 700	2007	-		KD,FKD,LMD,KRD
Regionale representanter (REGREP)	7 900	7 900	2004	-		FKD,LMD
Internasjonalt samarbeid (POST 50.4)	69 700	75 700				
EUREKA	13 000	15 000	2006	-		
Prosjektetableringsstøtte (PES)	13 000	23 767				KD,OED,FKD,LMD,MD
IT Funk (Art. 169)	0	1 000				
Nasjonal støtte til EU-prosjekter (SAM-EU)	24 500	5 816				KD,OED,FKD,LMD,MD,SD
Bilateralt samarbeid (BILAT)	0	7 000				KD,OED,FKD,LMD,MD
Nordisk samarbeid	0	4 117				KD
EU prosjekt	5 000	5 000				KD
EU Innovation Relay Centre	2 000	2 000	1995	-		
M oU-avtale Singapore	2 000	2 000				
COST	1 200	1 200				
Fransk-Norsk Stiftelse	3 000	3 000				
Teknologiavtale Norge-Japan	1 000	1 000				
Innovasjon Norge (Japan)	1 000	1 000				
Øvrig bilateralt samarbeid	4 000	3 800				KD

forts fra forrige side

	Revidert	Budsjett			Andre finansierende
	budsjett	2008	Start	- Slutt	departement 2008
	2007				
Andre tiltak (POST 50.5)	39 500	39 500			
<u>Kompetansebygging</u>	<u>9 500</u>	<u>9 500</u>			
Kunnskapsgrunnlaget for reiselivsnæringen	4 000	4 000			
Kunnskapsgrunnlaget for forskning, innovasjon og ø	4 000	4 000			KD
Arbeidslivsforskning	1 500	1 500	2002	- 2011	KD,AID
<u>Administrative støttetiltak</u>	<u>30 000</u>	<u>30 000</u>			
Disposisjonsfond - Generelt	7 700	7 300			
Disp.f. - Stiftelsen ungdom og forskning (SUF)	0	400			
SkatteFUNN	14 000	14 000			
Informasjonstiltak	5 800	5 800			
Statistikk/fakta grunnlaget	1 200	1 200			
Forskningsdokumentasjon o.l	1 300	1 300			
Totalt Kap. 920, p. 50	1 071 000	1 154 000			

En oppsummering av NHDs bevilgninger over kap 920.50 for 2007 og 2008 framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 3-8 Bevilgninger over kap 920.50. Fordeling på divisjoner og staber. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007-2008	
			Kroner	Prosent
Vitenskapsdivisjonen	83 850	78 200	-5 650	-7 %
Satsingsdivisjonen	94 250	114 200	19 950	21 %
Innovasjonsdivisjonen	847 900	948 300	100 400	12 %
Ufordelt	0	0	0	
Administrasjon	5 800	5 800	0	0 %
Adm.dir.stab	39 200	7 500	-31 700	-81 %
Sum	1 071 000	1 154 000	83 000	8 %

Veksten i bevilgningene til divisjonene må også sees sammen med nedgangen i bevilgningen til Adm.dir.stab. Dette har sammenheng med at midlene til internasjonale tiltak som tidligere ble forvaltet av Internasjonal enhet (Adm.dir.stab) fra og med 2008 forvaltes av divisjonene. Veksten på 83 mill. kroner er i første rekke øremerket MAROFF og GASSMAKS. I tillegg har det store programmet VERDIKT fått en vekst på over 10 mill. kroner.

3.3 Olje- og energidepartementet

3.3.1 Inntekter

Olje- og energidepartementet (OED) bevilger 438,5 mill. kroner til Forskningsrådet over kap.1830, post 50. Tilsagnsfullmakten på 33 mill. kroner foreslås videreført for 2008. Dette innebærer en videreføring (nominelt) av 2007-bevilgningen.

Bevilgningen er fordelt med 259 mill. kroner til petroleumsrelaterte aktiviteter og 168,5 mill. kroner til forskning innenfor energi- og vannressurssektoren. I tillegg går 11 mill. kroner til å støtte deltakelse i EU-prosjekter, det samme beløpet som i 2007. Også denne fordelingen på underposter er lik den som var i 2007.

Budsjettproposisjonen gir ikke noen målsetning for videre økning av offentlig støtte til petroleumsforskning men viser til at samlet offentlig satsing på petroleumsrelatert forskning holdes på om lag 400 mill. kroner i 2008. De samlede midlene til energiforskning gjennom Forskningsrådet anslås til å være 180,5 mill. kroner, hvorav 168,5 over OEDs budsjett.

Tabell 3-9 Inntekter. Fordeling etter kapittel og post. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1 000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007-2008	
			Kroner	Prosent
Kap. 1830 , post: 50.1 Petroleumssektoren	256 000	259 000	3 000	1 %
Kap. 1830 , post: 50.2 Energi- og vassdragssektoren	168 500	168 500	0	0 %
Kap. 1830 , post: 50 Deltakelse i EU-prosjekter	11 000	11 000	0	0 %
Sum ¹⁾	435 500	438 500	3 000	1 %

1) Inkl. tilsagnsfullmakt på 33,0 mill. kroner begge år

For å sikre en effektiv og god bruk av forskningsmidlene gir OED Forskningsrådet anledning til å omdisponere midler mellom virkemidler innenfor den enkelte sektor (som i tidligere år)

3.3.2 Budsjettmessige føringer

Petroleumssektoren

Totalt bevilger OED 259 mill. kroner til sektoren, fordelt på PETROMAKS og DEMO 2000 med 210 mill. kroner, Strategisk forskning med 39 mill. kroner og samfunnsvitenskapelig petroleumsforskning med 10 mill. kroner. Fordelingen PETROMAKS og Demo 2000 spesifiseres ikke.

OEDs budsjettproposisjon nevner også programmene Havet og kysten (under FKD) og Gassmaks (finansiert av NHD og fondet), men det går ikke midler fra OEDs budsjett til disse aktivitetene.

Energi- og vannressurssektoren

168,5 mill. kroner foreslås å gå til denne sektoren, fordelt på RENERGI (100 mill. kroner), Miljøvennlig gasskraftteknologi -CLIMIT (48,5 mill. kroner) og annen strategisk forskning (20,0 mill. kroner). Ift 2007-bevilgningen har man flyttet 700 000 kroner fra strategisk forskning til RENERGI, ellers beholdt fordelingen. OED legger til grunn at minst 5 mill. kroner av midlene til RENERGI for 2008 skal gå til FoU på bioenergi, jf. regjeringens felles satsing på forskning innenfor bio.

OED viser til at "Forskningsrådet skal i tett samarbeid med Enova, Gassnova og NVE bidra til en målrettet kompetanseoppbygging med sikte på å nå målene innenfor energisektoren på en mest mulig robust og kostnadseffektiv måte" og at det må være et tett samspill med Innovasjon Norge.

Energi 21: FoU-strategi for energisektoren

OED viser til at de i februar 2007 satte i gang et arbeid med å utarbeide en helhetlig strategi for forskning, utvikling og kommersialisering i energisektoren.. Strategien har fått navnet Energi 21. Strategien skal etableres gjennom nært samarbeid mellom myndigheter, forskningsinstitusjoner og energinæringen. Det er opprettet en strategigruppe som skal komme opp med strategi med tilhørende innsatsområder innen utgangen av januar 2008, etter den tid skal det oppnevnes et permanent styre som skal ha ansvar for å implementere og følge opp strategien.

RENERGI:

Det vises til at programplanen for RENERGI er under revisjon og ny plan vil foreligge første halvår 2008.

Climit – Miljøvennlig gasskraftteknologi:

Climit administreres av Gassnova og Norges forskningsråd i samarbeid og finansieres dels med Forskningsrådets midler til miljøvennlig gasskraftteknologi og dels med avkastning fra ”Fondet for miljøvennlig gassteknologi”. Dette fondet ble opprettet i 2004 med fondskapital på 2 mrd. kroner. Forskningsrådet har ansvaret for FoU-delen, mens Gassnova har ansvaret for å støtte demonstrasjonsprosjekter.

Strategisk forskning:

Innenfor denne kategorien gis det føring om at finansieringen fra OED til KOSK videreføres med 5,5 mill. kroner. Støtten til strategiske institutt og universitetsprogrammer foreslås videreført med 4 mill. kroner og OED kommenterer litt om mål og relevansvurderinger ved utvelgelse av disse. Ordningen med støtte til et strategisk universitetsprogram om energirett ved Norsk institutt for sjørett ved UiO videreføres med 1,5 mill. kroner (i 2006-proposisjonen ble det sagt at dette nivået skulle gjelde i en treårsperiode (2006-2008)). Ordningen med prosjektetableringsstøtte rettet mot EUs 7. rammeprogram for forskning foreslås videreført med 3,7 mill. kroner i 2008.

Deltakelse i EU-prosjekter

Det er satt av 11 mill. kroner til internasjonalt samarbeid.

I tillegg til bevilgningene fra OED til Forskningsrådet går en del av avkastningen fra Fondet for forskning og nyskaping til aktiviteter som sorterer under OEDs ansvarsområde. I 2008 utgjør dette totalt 149 mill. kroner fordelt med 67 mill. kroner til PETROMAKS, 14 mill. kroner til SFF-senteret Center for Integrated Petroleum Research, 32,6 mill. kroner til de tre sentrene for forskningsdrevet innovasjon innenfor petroleum, 13 mill. kroner til RENERGI og 25 mill. kroner til GASSMAKS, jf. tabellen under.

Tabell 3-10 Bevilgninger fra Fondet for forskning og nyskaping relevant for OED.

Program/aktivitet	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2 008
PETROMAKS	66 000	67 400
SFFen Centre for Integrated Petroleum Research (CIPR)	14 000	14 000
SFIen Multiphase Flow Assurance Innovation Centre	3 721	11 600
SFIen Center for Integrated Operations in the Petroleum Industry	5 000	11 000
SFIen The Michelsen Centre for Industrial Measurement Science and Technology	4 074	10 000
RENERGI	13 000	13 000
GASSMAKS	25 000	25 000
Sum	130 795	152 000

3.3.3 Fordeling av budsjett

OEDs føringer gir sammen med Forskningsrådets budsjettforslag for 2008 fordelingen av budsjett 2008 mellom divisjoner og staber.

Nedenfor gis en spesifisert oversikt over bevilgningene for 2007 fordelt på de enkelte sektorene.

Tabell 3-11 Spesifisert oversikt over kap 1830.50. Budsjett 2008 sammenlignet med revidert budsjett 2007. 1000 kroner.

Sektor/program	Rev bud. 2007	Budsjett 2008	Start	Slutt	Andre finansierende departementer i 2008
<u>Petroleumssektoren</u>					
PETROM AKS	154 000	154 000	2004	2013	NHD, AID, Fondet
Havet og kysten	6 000	6 000	2006	2015	KD, FKD, MD, Fondet
PETROSAM - Samf.vit petrol.forskning	8 000	10 000	2007	2010	
DEMO 2000	49 500	50 000	1999		
<i>Strategiske UoH-program</i>	6 900	6 900			
EUROM ARGINS	2 605				
IODP kontingent	1 395	3 000			KD
Strategisk satsing teknologifagene	0	1 000			NHD,KD
Sum petroleumsforskning	228 400	230 900			
<u>Energiforskning</u>					
RENERGI	99 300	100 000	2004	2013	NHD, LMD, MD, SD, FIN, Fonde
CLIMIT	48 000	48 500	2005	2014	Fondet
<i>Strategisk UoH-program</i>	4 000	4 000			
Prosjektetableringsstøtte EU/EUREKA	3 700	3 700			KD,NHD,FKD,LMD,MD
Katalyse og organisk kjemi	5 500	5 500			KD
Grunnleggende energiforskning					
Norsk institutt for sjørett	1 500	1 500			
Strategisk satsing teknologifagene					NHD,KD
Sum energi- og vassdragsektoren	162 000	163 200			
<u>Basisbevilgning - Teknisk industrielle institutter</u>					
- Petroleumssektoren	28 100	28 100			
- Energisektoren	6 000	5 300			
Utstyr	0	0			
Sum basisbevilgninger teknisk-industrielle inst	34 100	33 400			
Internasjonale aktiviteter	11 000	11 000			
Sum kap. 1830.50	435 500	438 500			

En oppsummering av OEDs bevilgninger over kap 1830.50 for 2007 og 2008 framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 3-12 Bevilgninger over kap 1830.50 fordelt på aktiviteter og divisjoner. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007-2008	
			Kroner	Prosent
Vitenskapsdivisjonen	11 000	11 000	0	0 %
Satsingsdivisjonen	267 300	274 000	6 700	3 %
Innovasjonsdivisjonen	146 200	153 500	7 300	5 %
Administrasjon	0	0	0	
Adm.dir.stab	11 000	0	-11 000	-100 %
Totalt	435 500	438 500	3 000	1 %

Veksten i bevilgningene til divisjonene må også sees sammen med nedgangen i bevilgningen til Adm.dir.stab. Dette har sammenheng med at midlene til internasjonale tiltak som tidligere ble forvaltet av Internasjonal enhet (Adm.dir.stab) fra og med 2008 forvaltes av divisjonene.

3.4 Fiskeri- og kystdepartementet

3.4.1 Inntekter

Fiskeri- og kystdepartementet (FKD) bevilger 281,7 mill. kroner til Forskningsrådet over kap. 1023, post 50 i 2008. Dette tilsvarer en økning på 11,6 mill. kroner (4 prosent) fra 2007 til 2008. Jf. tabellen under. Departementet varsler en ny satsing innenfor fjordøkologi ved

Porsanger- og Hardangerfjorden. Satsingen, der Havforskningsinstituttet skal være en sentral institusjon, vil ha en totalramme på 15 mill. kroner over 4 år. Utover dette sier departementet at forskningsinnsats knyttet til utfordringene i nordområdene samt forskning på problematikken rundt nedbeiting av tare langs kysten skal prioriteres.

I tillegg bevilger departementet midler over andre poster, se egen omtale under 3.4.4.

Tabell 3-13 Inntekter. Fordeling etter kapittel og post. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1 000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007-2008	
			Kroner	Prosent
Kap. 1023 , post 50 Tilsk. Norges forskningsråd	270 100	281 700	11 600	4 %

3.4.2 Budsjettmessige føringer

FKDs midler til Forskningsrådet skal bidra til:

- Å utvikle kunnskap, teknologi og metoder som kan danne grunnlag for en bærekraftig høsting av de biologiske ressursene i havet og en lønnsom næringsvirksomhet med basis i disse ressursene
- At den ressurs- og miljørettede forskningen sikrer et best mulig kunnskapsgrunnlag for bærekraftig forvaltning av norske marine ressurser og sjøområder
- Å utvikle kunnskap om mattrygghet, fiskehelse og fiskevelferd og bidra til verdiskaping gjennom kunnskap og handelspolitiske rammebetingelser og forbrukskrav
- At havbruksforskningen styrker eksisterende næringsvirksomhet, åpner nye muligheter for næringsutvikling og sikrer en bærekraftig forvaltning
- At den markeds- og industrirettede forskningen styrker lønnsomheten og konkurranseevnen gjennom markedsorientert omstilling og industriell utvikling
- At forskning og utvikling innenfor havner og infrastruktur for sjøtransport medvirker til et bedre beslutningsgrunnlag for tiltak i sektoren og bidrar til utvikling av teknologi, organisering og rammebetingelser.

For 2008 skal følgende prioriteres:

- Videreføring av de prioriterte programmene og satsingsområdene fra 2007.
- Forskningsinnsats knyttet til utfordringene i nordområdene.
- En fireårig satsing på fjordøkologi i Porsangerfjorden og Hardangerfjorden med en totalramme på 15 mill. kroner. Havforskningsinstituttet skal være en sentral institusjon i arbeidet. Satsingen skal bidra til å styrke den helhetlige marinøkologiske forståelsen og møte utfordringene som er knyttet til forvaltning av kystsonen.
- Forskning på problematikken rundt nedbeiting av tare.

I tillegg ber departementet Forskningsrådet sikre:

- At FKDs sektoransvar for både den grunnleggende, strategiske og brukerstyrte forskningen innenfor departementets ansvarsområde blir godt ivaretatt.
- Gode koblinger til områder som er sentrale for utviklingen av marin sektor, men som budsjettmessig ikke hører under FKD.
- At midlene styrker den forvaltnings- og næringsrettede FoU-aktiviteten i tråd med Forskningsmeldingens prioriteringer og FKDs strategier.
- At Forsknings samarbeidet i Europa følges opp på det marine og maritime området.
- Oppfølging av forskningssamarbeidet med Nord-Amerika.
- At forskningssamarbeidet med India om fiske- og dyrevaksiner videreføres.

FKD vil sammen med Norges forskningsråd gjøre de nødvendige tilpasninger i forbindelse med etableringen av NOFIMA AS fra 1. januar 2008.

3.4.3 Fordeling av budsjett

FKDs føringer og Forskningsrådets budsjettforslag gir følgende fordeling av veksten på divisjoner og staber. Hele veksten er lagt til aktiviteter som kan knyttes til nordområdesatsingen i Forskningsrådet i tillegg til at det er satt av midler til satsingen på fjordøkologi og nedbeiting av tareskog.

Nedenfor gis en spesifisert oversikt over bevilgningene over kap 1023.50 for 2007 og 2008 fordelt på aktiviteter.

Tabell 3-14 Spesifisert oversikt over kap 1023.50. Budsjett 2008 sammenlignet med revidert budsjett 2007. 1000 kroner.

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Start	Slutt	Andre finansierende departement 2008
Programmer og innovasjonstiltak					
Store programmer					
HAVBRUK - en næring i vekst ¹⁾	95 500	97 100	2006	- 2015	LMD,Fond
NORKLIMA	1 500	2 000	2004	- 2013	KD,LMD,MD,SD,Fond
Sum	97 000	99 100			
Andre programmer og satsinger					
Areal- og naturbasert næringsutvikling (AREAL)	9 000		2006	- 2007	LMD
Areal- og trebasert næringsutvikling (AREALTRE)		9 500	2008	- 2011	NHD,LMD,MD
Miljø 2015	1 500	1 500	2006	- 2015	KD,NHD,LMD,MD,UD
Næringslivets transporter og ITS	1 000	1 000	2007	- 2013	NHD,SD
Etikk, samfunn og bioteknologi	1 000	1 000	2002	- 2014	KD,NHD,LMD,HOD
Havet og kysten	39 000	41 350	2006	- 2015	KD,OED,MD,Fond
Maritim virksomhet og offsh. oper. (MAROFF)	2 500	2 900	2002	- 2009	NHD,Fond
Matprogrammet: Norsk mat fra sjø og land	24 590	25 390	2006	- 2011	NHD,LMD,Fond
Risiko og sikkerhet i transportsektoren	1 000	1 000	2002	- 2009	NHD,SD
Sum	79 590	83 640			
Kommersialisering inkl. systemtiltak					
FORNY	5 000	5 000	2002	- 2009	KD,NHD,LMD,KRD
Sum	5 000	5 000			
Frittstående prosjekter					
EU 7RP Strålevern	1 000	1 000			NHD,LMD,MD,HOD,UD
Sum	1 000	1 000			
Infrastruktur					
Grunnbevilgninger	30 900	32 800			
Nofima AS		2 000			
Strategiske programmer - SIP	46 000	48 550			
Strategiske universitetsprogrammer, Sars	500	500			
Nasjonalt støtte til EU-prosjekter (SAM-EU)	3 500	824			KD,NHD,OED,LMD,MD,SD
Sum	80 900	84 674			
Diverse FoU-relaterte aktiviteter					
Informasjon, formidling, publisering	1 820	1 520			
Planlegging, utredning, evaluering	400	400			
Regionale representanter (REGREP)	300	600			
Stim.tiltak og nett.v.bygging / internasj. samarb.	2 690	2 690			
Prosjektetableringsstøtte (EU/EUR)		1 676			KD,NHD,OED,LMD,MD
Bilateralt samarbeid		1 000			KD,NHD,OED,LMD,MD
De nasj. forskningsetiske komitéer	400	400			
Sum	5 610	8 286			
Disposisjonsfond	1 000	0			
Totalt	270 100	281 700			

En oppsummering av bevilgningen over kap 1023.50 for 2008 sammenlignet med 2007 framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 3-15 Bevilgning over kap. 1023.50. Fordeling på divisjoner og staber. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007-2008	
			Kroner	Prosent
Vitenskapsdivisjonen	900	900	0	0 %
Satsingsdivisjonen	141 690	147 140	5 450	4 %
Innovasjonsdivisjonen	122 090	131 740	9 650	8 %
Administrasjon	1 520	1 520	0	0 %
Adm.dir.stab	3 900	400	-3 500	-90 %
Totalt	270 100	281 700	11 600	4 %

3.4.4 Øvrige midler over departementets budsjett

Departementet bevilger i tillegg midler som er øremerket spesielle tiltak. Tabellen nedenfor gir en oversikt over disse.

Tabell 3-16 Midler utenom kap 1023.50. Fordelt på kapittel og post og/eller navn på program/satsing. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring
			2007- 2008
Kap. 1023 ,post 71 Tilskudd MABIT-programmet	5 000	5 000	0 %
Totalt	5 000	5 000	0 %

3.5 Landbruks- og matdepartementet

3.5.1 Inntekter

Landbruks- og matdepartementet (LMD) bevilger 157,5 mill. kroner for 2008 til Forskningsrådet over kap. 1137, post 50, dvs. en økning på 6,5 mill. kroner i forhold til revidert budsjett 2007. Videre bevilges det 180,8 mill. kroner til Forskningsrådet over kap. 1137, post 51 Basisbevilgninger til forskningsinstitutter. Dette er en økning på 2 mill. kroner fra 2007. Dette har sammenheng med at LMD i 2007 holdt tilbake 2 mill. kroner til etableringen av NOFIMA, men i 2008 vil disse tilfalle Forskningsrådet.

I tillegg bevilger departementet midler over andre poster, se egen omtale under 3.5.4.

Tabell 3-17 Inntekter. Fordeling etter kapittel og post. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007-2008	
			Kroner	Prosent
Kap. 1137 , post 50 Tilsk. Norges forskningsråd	151 016	157 536	6 520	4 %
Kap. 1137 , post 51 Basisbev. til forskningsinst.	178 763	180 763	2 000	1 %
Sum	329 779	338 299	8 520	3 %

3.5.2 Budsjettmessige føringer

Det er et hovedmål å føre en landbruks- og matpolitikk som opprettholder et levende landbruk over hele landet. Landbruks- og matforskning er et sentralt virkemiddel for å nå dette målet og skal bidra med forskningsinnsats av internasjonal kvalitet som fremmer en innovativ og

bærekraftig landbruks- og matsektor. LMD har utarbeidet en ny strategi for forskning og forskningsbasert innovasjon for perioden (2007-2011). Denne har vært førende for departementets prioriteringer i 2008.

I 2008 legger LMD særlig vekt på følgende:

- Deltagelse i de fire forskningsprogrammene: Norsk mat fra sjø og land (Matprogrammet), Areal- og naturbasert næringsutvikling (AREAL), FoU-programmet TRE og Miljø 2015.
- Fortsatt deltagelse i de Store programmene NORKLIMA, RENERGI og HAVBRUK.
- Styrke landbrukets rolle i klima- og energipolitikken, herunder å sikre en helhetlig tilnærming til skogen som ressurs. Forskningsrådet skal legge til rette for dette.
- Styrke og videreføre det internasjonale engasjementet gjennom deltagelse i EUs 7. rammeprogram, herunder særlig den tematiske satsingen *Food, Agriculture and Fisheries and Biotechnology*. Forskningsbehov innenfor skog og bioenergi har en sentral plass.
- Ordningen med delfinansiering av instituttene egenandel når instituttene får tildelt prosjektmidler fra EU skal videreføres.
- Oppfølging av arbeidet med å etablere mer effektive og kvalitetsfremmende prosedyrer for evaluering og finansiering av nordiske forskningsprosjekter.
- Satsingen på forsknings- og teknologisamarbeid med Nord-Amerika på områdene mattrygghet, bioenergi og biobaserte produkter skal videreføres, bl.a. gjennom chair-ordningen ved Universitetet i Minnesota.
- Bevilgningen til FORNY-programmet videreføres – med fokus på prosjektutvikling og verifisering av teknologiske prosjekter.
- Innsatsen innenfor forskerrekuttering må holdes oppe.
- Delta i EUs strålevernprogram EURATOM for perioden 2007-2011.

LMDs basisbevilgning til forskningsinstitutter (kap. 1137, post 51)

Bevilgningen som kanaliseres gjennom Forskningsrådet er på 180,8 mill. kroner. Midlene er fordelt på underposter til hhv. grunnbevilgninger og strategiske instituttprogrammer. Husleiekompensasjonen til Bioforsk videreføres.

3.5.3 Fordeling av budsjett

LMDs føringer på fagfeltene gir sammen med Forskningsrådets budsjettforslag fordeling av budsjett 2008 mellom divisjoner og staber. Veksten er i all hovedsak lagt til aktiviteter innenfor bioenergifeltet, i tråd med departementets prioriteringer.

Nedenfor gis en spesifisert oversikt over bevilgningene over kap 1137.50 og 1137.51 fordelt på aktiviteter.

Tabell 3-18 Spesifisert oversikt over kap 1137.50 og 1137.51. Budsjett 2008 sammenlignet med revidert budsjett 2008. 1000 kroner.

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Start - Slutt	Andre finansierende departement 2008
Store programmer				
FUGE	500		2002 - 2011	KD,NHD,Fond
HAVBRUK - en næring i vekst	1 500	1 500	2006 - 2015	FKD,Fond
NORKLIMA - klimaendr. og virkn. for Norge	3 000	4 000	2004 - 2013	OED,KD,FKD,MD,SD,Fond
RENERGI - fremtidens rene energisystem	3 500	4 000	2004 - 2013	NHD,OED,MD,SD,Fond
Sum	8 500	9 500		
Andre programmer og satsinger				
Areal- og naturbasert næringsutvikling (AREAL)	29 850		2006 - 2007	FKD
FoU-programmet TRE	19 000		2006 - 2007	NHD
Areal- og trebasert næringsutvikling (AREALTRE)		53 110	2008 - 2011	NHD,FKD,MD
Matprogrammet: Norsk mat fra sjø og land	71 212	70 212	2006 - 2011	NHD,FKD,Fond
Miljø 2015		9 150	2006 - 2015	KD,FKD,NHD,MD,UD
Biologisk mangfold	950		1999 - 2007	
Forurensning (videreføring)	3 700		2000 - 2007	
Landskap i endring	4 000		2000 - 2007	
Rammebet. for bærekraft.utv. (RAMBU)	500		2000 - 2007	
Etikk, samfunn og bioteknologi (videreføring)	1 000	1 000	2002 - 2014	KD,NHD,FKD,HOD
Midler fra post 51 til AREALTRE og Matprogrammet	-10 640	-8 640		
Sum	119 572	124 832		
Kommersialisering				
Forny	5 000	5 000	2002 - 2009	KD,FKD,NHD,FKD,KRD
Sum	5 000	5 000		
Frittstående prosjekter				
EU 7RP Strålevern	1 000	1 000		NHD,FKD,MD,HOD,UD
Sum	1 000	1 000		
Infrastruktur				
Husleiekompensasjon Bioforsk	1 844	1 854		
Sum	1 844	1 854		
Diverse FoU-relaterte aktiviteter				
Informasjon, formidling, publisering	1 100	900		
Planlegging, utredning, evaluering	680	300		
Regionale representanter (REGREP)	300	600		NHD,FKD
Stim.tiltak og nettv.byg. (inkl. internasj. smb.)	1 212	1 250		
Internasj. samarbeid. (Nord-Amerika)	6 000	6 000		
Nasjonalt støtte til EU-prosjekter (SAM-EU)	3 500	824		KD,NHD,OED,FKD,MD,SD
Prosjektetableringsstøtte (EU / EUR)		1 676		KD,NHD,OED,FKD,MD
Bilateralt samarbeid	1 500	2 500		KD,NHD,OED,FKD,MD
De nasj. forskningsetiske komitéer	300	300		
Sum	14 592	14 350		
Disposisjonsfond	508	1 000		
Sum - post 50 (*)	151 016	157 536		
Grunnbevilgninger	107 500	111 500		
Nofima AS	<2 000>	2 000		
Strategiske programmer (*)	52 742	50 698		
Midler fra post 51 til AREALTRE og Matprogrammet	10 640	8 640		
Husleiekompensasjon Bioforsk	7 881	7 925		
Sum - post 51 (*)	178 763	180 763		
Totalt	329 779	338 299		

En oppsummering av bevilgninger over LMDs kapittel 1137.50 og 1137.51 for 2007 og 2008 framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 3-19 Fordeling på divisjoner. Revidert budsjett 2007 og antatt budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007-2008	
			Kroner	Prosent
Faglig bevilgning				
Vitenskapsdivisjonen	300	300	0	0 %
Satsingsdivisjonen	19 650	23 150	3 500	18 %
Innovasjonsdivisjonen	125 016	133 036	8 020	6 %
Administrasjon	900	900	0	0 %
Adm.dir.stab	5 150	150	-5 000	-97 %
Sum FoU	151 016	157 536	6 520	4 %
Instituttbevilgning				
Innovasjonsdivisjonen	178 763	180 763	2 000	1 %
Totalt	329 779	338 299	8 520	3 %

3.5.4 Øvrige midler over departementets budsjett

Departementet bevilger i tillegg midler som er øremerket spesielle tiltak. I tabellen nedenfor gis en oversikt over disse.

Tabell 3-20 Midler utenom kapittel 1137.50 og 1137.51. Fordelt etter kapittel og post og/eller navn på program/satsing. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett		Endring	
	2007	Budsjett 2008	2007- 2008	
Kap. 1150 ,post 77 Miljø 2015	5 000	1 000	-80 %	
Kap. 1150 ,post 77 AREALTRE, Matprogrammet	36 004	28 546	-21 %	
Totalt	41 004	29 546	-28 %	

3.6 Miljøverndepartementet

3.6.1 Inntekter

Miljøverndepartementet (MD) bevilger 131,5 mill. kroner over kap. 1410, post 51 til Forskningsrådet i 2008. Dette tilsvarer 6,2 mill. kroner i vekst (5 prosent) sammenlignet med revidert budsjett 2007. Over kap. 1410, post 50, Basisbevilgninger til miljøinstituttene, bevilges det 110,5 mill kroner. Dette er en vekst på 4,6 mill. kroner (4 prosent) sammenlignet med 2007.

Departementet bevilger også midler over andre kapitler og poster, se egen omtale under avsnitt 3.6.4.

Tabell 3-21 Inntekter. Fordeling etter kapittel og post. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1 000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007-2008	
			Kroner	Prosent
Kap. 1410 , post 51 Forskningsprogrammer	125 318	131 518	6 200	5 %
Kap. 1410 , post 50 Basisbev. til miljøinstituttene	105 965	110 521	4 556	4 %
Sum	231 283	242 039	10 756	5 %

3.6.2 Budsjettmessige føringer

Departementets tildelingsbrev gir følgende føringer for bevilgningen på de ulike resultat-områdene:

Resultatområde 1: Bevaring av naturens mangfold og friluftsliv

Under forskningsprogrammet Miljø 2015 skal minst 2 mill. kroner benyttes til forskning på langsiktige miljøvirkninger ved utsetting av genmodifiserte organismer. 2 mill. kroner skal benyttes under forskningsprogrammet NORKLIMA til forskning på klimaeffekter på biologisk mangfold. Det skal benyttes 7,7 mill. kroner til forskning på villaks der forskning på *Gyrodactylus salaris* står sentralt.

Resultatområde 2: Bevaring og bruk av kulturminner

Forskning knyttet til bruken av kulturarven og næringsutvikling (jf. bl.a. Verdiskapingsprogrammet for kulturminner og kulturmiljøer) skal tilgodesees med 1 mill. kroner.

Resultatområde 3: Rent hav og vann og et giftfritt samfunn

Delprogrammet om langtidsvirkninger fra utslipp til sjø fra petroleumsvirksomheten skal tilgodesees med minst 2 mill. kroner, og 1,5 mill. kroner skal benyttes til forskning rettet mot videreutvikling av overvåkingssystemet i forvaltningsplanen for Barentshavet, med prioritering av utvikling av indikatorer og referanseverdier for miljøgifter og biologisk mangfold.

Resultatområde 4: Et stabilt klima og ren luft

Den samfunnsvitenskapelige forskningen om rammebetingelser for energipolitikken skal styrkes, og forskning på biodrivstoff, med fokus på utvikling av 2. generasjons teknologi for biodrivstoff skal tilgodesees med 1 mill. kroner.

Forskning på bioenergi, med fokus på utvikling av 2. generasjons teknologi og biodrivstoff skal tilgodesees med 1 mill. kroner.

Støyforskningen skal tilgodesees med minst 2 mill. kroner i 2008.

Resultatområde 5: Internasjonalt miljøvernssamarbeid og miljø i nord- og polarområdene

Utgifter til det norske sekretariatet for det internasjonale polaråret (IPY) som er opprettet for planlegging av faglig virksomhet og for å ivareta norsk deltakelse i de internasjonale planleggingsorganene skal tilgodesees med 2 mill. kroner.

Resultatområde 7: Tverrgående virkemidler og oppgaver

Midlene til Romforskningprogrammet skal spesifikt knyttes mot jordobservasjon, bl.a. med sikte på klimaovervåking, areal- og ressurskartlegging, forurensing ved petroleumsvirksomhet, kulturminner, overvåking og forvaltning av polarområdene, og overvåking av rasfare og miljøtrusler.

3.6.3 Fordeling av budsjett

MDs føringer på fagfeltene gir sammen med Forskningsrådets budsjettforslag fordeling av budsjett 2008 mellom divisjoner og staber. Veksten er i all hovedsak lagt til programmer knyttet til klimaområdet.

Nedenfor gis en spesifisert oversikt over bevilgningene over kap 1410.50 og 1410.51 for 2008 fordelt på departementets resultatområder.

Tabell 3-22 Spesifisert oversikt over kap 1410.50 og 1410.51. Budsjett 2008 sammenlignet med revidert budsjett 2007. 1000 kroner.

Sektor/program	Rev.bud 2007	Budsjett 2008	Start	Slutt	Forslag til andre finansierende departement 2009
Bevaring av naturens mangfold og friluftsliv					
NORKLIMA	2 000	2 000	2004	2013	KD,FOND,LMD,FKD,SD
Miljø 2015	22 800	23 800	2007	2016	KD,NHD,FKD,LMD,FIN,UD
Havet og kysten	1 800	1 800	2006	2015	KD,OED,FKD,Fond
Sum	26 600	27 600			
Bevaring og bruk av kulturminner					
Miljø 2015	6 850	6 850	2007	2016	KD,NHD,FKD,LMD,FIN,UD
Areal- og trebasert næringsutvikling (AREALTRE)		1 000	2004	2013	KD,FOND,LMD,FKD,SD
Sum	6 850	7 850			
Rent hav og vann og et giftfritt samfunn					
Miljø 2015	5 900	6 000	2007	2016	KD,NHD,FKD,LMD,FIN,UD
Havet og kysten	13 100	14 100	2006	2015	KD,OED,FKD,Fond
Miljø, gener og helse	1 900	2 000	2006	2010	KD,HOD,SD
Sum	20 900	22 100			
Et stabilt klima og ren luft					
NORKLIMA	34 900	35 400	2004	2013	KD,FOND,LMD,FKD,SD
Miljø 2015	3 100	3 100	2006	2015	KD,NHD,FKD,LMD,FIN,UD
Miljø, gener og helse	2 000	2 000	2006	2010	KD,HOD,SD
RENERGI	8 350	8 350	2004	2013	NHD,OED,LMD,Fond,SD
Sum	48 350	48 850			
Internasjonalt miljøvernssamarbeid og miljø i nord- og polarområdene					
Polarforskning/NSF/IPY	3 200	3 200			KD,FOND, JD
NORKLIMA	3 000	3 000	2004	2013	KD,FOND,LMD,FKD,SD
Havet og kysten	500	500	2006	2015	KD,OED,FKD,Fond
Sum	6 700	6 700			
Planlegging for en bærekraftig utvikling					
NORKLIMA		1 000	2004	2013	KD,FOND,LMD,FKD,SD
Demokrati, styring og regionalitet	4 950	4 950	2005	2014	SD,KRD
Sum	4 950	5 950			
Tverrgående virkemidler og oppgaver					
Miljø 2015	5 900	5 900	2007	2016	KD,NHD,FKD,LMD,FIN,UD
Romforskning		1 500			KD
Kontingenter	1 000	1 000			
Informasjon/ formidling/ publisering	1 268	1 268			
Planlegging/ utredning/ evaluering	1 800	1 800			
Stimulerings tiltak og nettverksbygging	1 000	1 000			
Sum	10 968	12 468			
Totalt	125 318	131 518			

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Start	Slutt	Andre finansierende departement 2007
Instituttbevilgning					
Grunnbevilgning	102 465	107 021			
Internasjonale satsinger	3 500	3 500			
Sum	105 965	110 521			

En oppsummering budsjett 2008 sammenlignet med revidert budsjett 2007 framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 3-23 Bevilgninger over kap 1410.50 og 1410.51. Fordeling på divisjoner og staber. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007-2008	
			Kroner	Prosent
Faglig bevilgning				
Vitenskapsdivisjonen	3 900	5 500	1 600	41 %
Satsingsdivisjonen	120 538	124 138	3 600	3 %
Innovasjonsdivisjonen	0	1 000	1 000	
Administrasjon	580	580	0	0 %
Adm.dir.stab	300	300	0	0 %
Sum FoU	125 318	131 518	6 200	5 %
Instituttbevilgning				
Satsingsdivisjonen	102 465	108 021	5 556	5 %
Adm.dir.stab	3 500	0	-3 500	-100 %
Innovasjonsdivisjonen	0	2 500	2 500	
Totalt	237 483	239 539	8 256	3 %

Veksten i bevilgningene til divisjonene må også sees sammen med nedgangen i bevilgningen til Adm.dir.stab. Dette har sammenheng med at midlene til internasjonale tiltak som tidligere ble forvaltet av Internasjonal enhet (Adm.dir.stab) fra og med 2008 forvaltes av divisjonene.

3.6.4 Øvrige midler over departementets budsjett

Departementet bevilger i tillegg midler som er øremerket spesielle tiltak. I tabellen nedenfor gis en oversikt over disse.

Tabell 3-24 Midler utenom kap 1410.50 og 1410.51. Fordelt på kapittel/post og/eller navn på program/satsing. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett		Endring 2007- 2008
	2007	2008	
Kap. 1410 ,post 53 Internasjonalt samarbeid om miljøforskning	5 000	5 000	0 %
Kap. 1400 ,post 76 EU 7 RP Strålevern	1 000	1 000	0 %
Totalt	6 000	6 000	0 %

3.7 Fondet for forskning og nyskaping

3.7.1 Inntekter

Bevilgningen på posten er 942,6 mill. kr. Det er en nominell videreføring av bevilgningen for 2007. Departementet slutter seg til prioriteringene i nullvekstalternativet i Forskningsrådets budsjettforslag for 2008. Større omdisponeringer i forhold til budsjettforslaget må tas opp med departementet på forhånd.

Tabell 3-25 Inntekter. Fordeling etter kapittel og post. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007-2008	
			Kroner	Prosent
Kap. 286 , post 50 Fondet for forskning og nyskaping	940 226	942 605	2 379	0 %

Kunnskapsdepartementet har følgende presiseringer av mål og føringer for bevilgningen på posten:

Mål 1: Sørge for at de beste forskningsmiljøene får gode vilkår uavhengig av fagområder og bransjer.

Bevilgningen skal finansiere tematisk uavhengige virkemidler, med særlig vekt på virkemidler som skal bidra til å bygge forskningsmiljøer som kan hevde seg i den internasjonale forskningsfronten.

Mål 2: Følge opp de tematiske og teknologiske prioriteringene i forskningsmeldingen.

Bevilgningen skal finansiere store programmer og andre satsinger rettet mot de tematiske og teknologiske prioriteringene i forskningsmeldingen.

Mål 3: Medvirke til god og balansert rekruttering til norsk forskning, med vekt på postdoktornivå.

Forskningsrådet har et særskilt ansvar for å finansiere postdoktorstipender, og skal prioritere dette innenfor bevilgningen på posten. Forskningsrådets finansiering av rekrutteringsstillinger og annet forskningspersonale skal bidra til å fremme likestilling i academia, både blant rekruttene og det faste forskerpersonalet.

Mål 4: Sørge for god nasjonal arbeidsdeling og prioritering i forbindelse med investeringer i avansert vitenskapelig utstyr og infrastruktur.

Bevilgningen skal finansiere avansert vitenskapelig utstyr både knyttet til store programmer og gjennom "frie" utstyrsbevilgninger underlagt behandling i det nasjonale utstyrsutvalget.

Mål 5: Bidra til styrket internasjonalisering av norsk forskning.

Arbeidet med internasjonalisering av norsk forskning skal integreres i Forskningsrådets arbeid i alle divisjoner. Alle større nasjonale satsinger skal ta hensyn til hva som skjer internasjonalt på det aktuelle området.

3.7.2 Fordeling av budsjett

Forskningsrådets 0-vekstforslag for 2008 ligger til grunn for fordelingen av rammer på divisjonene. Frihetsgraden i 2008 på 2,86 mill. kroner foreslås lagt til SFF 2. runde i Vitenskapsdivisjonen.

Nedenfor gis en spesifisert oversikt over bevilgningene for 2008 fordelt på aktiviteter.

Tabell 3-26 Spesifisert oversikt over budsjett 2008 sammenlignet med revidert budsjett 2007 samt vedtatte bevilgninger for kommende år.

		Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Bevilget kommende år
Grunnforskningssatsinger				
SFF 1. runde	2003-2012	161 000	161 000	674 000
SFF 2. runde	2007-2016	45 000	50 905	704 095
EMBL-senter: Sars		6 400	10 000	40 000
Storforsk	2004-2008	62 403	61 000	0
YFF	2006-2009	11 000	11 000	11 000
Internasjonale polaråret	2007-2010	80 000	80 000	160 000
Gaveforsterkning til grunnforskning		80 000	80 000	320 000
Grunnl sykdoms mekanis mer				0
Simula-senteret				0
Grunnleggende energiforskning				0
Stamceller		6 000	6 000	12 000
Strategiske høgskoleprogram	2007-2010	10 000	10 000	20 000
SUM		461 803	469 905	1 941 095
Forskningsinfrastruktur				
Forskningsinfrastruktur		23 000	12 000	108 000
Brukerstyrt forskning og innovasjon				
Kompetansefelt for næringsutvikling				0
Bioprospektering		3 000		0
SFI		110 000	120 000	870 000
Brukerstyrt innovasjonsarena		20 000	20 000	40 000
SUM		133 000	140 000	910 000
Programmer og tematiske satsinger				
FUGE (store programmer)	2002-2011	118 000	115 300	365 000
NANOMAT (store programmer)	2002-2011	20 000	20 000	75 000
NORKLIMA (store programmer)	2004-2013	20 000	20 000	100 000
RENERGI (store programmer)	2004-2013	12 000	12 000	60 000
PETROMAKS (store programmer)	2004-2013	66 000	67 400	204 000
HAVBRUK (store programmer) (marin)	2006-2015	19 000	19 000	133 000
VERDIKT (store programmer)	2005-2015	13 000	13 000	91 000
Gassmaks	2007-2012	25 000	25 000	100 000
Norsk mat fra sjø og land		10 000	10 000	40 000
Havet og kysten		5 000	5 000	20 000
Sykefravær		10 000	10 000	80 000
Global helse og vaksineforskning		4 000	4 000	12 000
CLIMIT - Miljøvennlig gasskrafttek.				0
AREAL og naturbasert næringsutvikling				0
Europaforskning		3 000		0
Samrisk		3 000		0
Språkvitenskap og teknologi				0
Fornyelse off/helse-sektor		5 000		0
SUM		333 000	320 700	1 280 000
Tekniske justeringer		-10 000		
Ufordelt		-577		
SUM TOTALT		940 226	942 605	

Tabell 3-27 Fordeling på divisjoner og staber. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007-2008	
			Kroner	Prosent
Vitenskapsdivisjonen	317 803	321 905	4 102	1 %
Satsingsdivisjonen	373 000	365 700	-7 300	-2 %
Innovasjonsdivisjonen	170 000	175 000	5 000	3 %
Administrasjon	80 000	80 000	0	0 %
Adm.dir.stab ¹⁾	-577	0	577	
Totalt	940 226	942 605	2 379	0 %

1) Det negative beløpet dekkes opp gjennom ufordelt inntekt fra 2006.

I forslaget til fordeling av en vekst i Fondet ble det lagt vekt på at Fondet skal støtte opp om programmer og aktiviteter som er særlig viktig å få gjennomført. Dette innebar at prioriteringene i det samlede vekstforslaget ble gjenspeilet i fondsforslaget. Det ble foreslått en betydelig vekst til de Store programmene og gjennomføringen av de tematiske og teknologiske satsingene, forskningsinfrastruktur, store forskerinitierte prosjekter samt næringsrettet forskning gjennom økt satsing på Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA) og Virkemidler for regional innovasjon (VRI). Ingen av disse prioriteringene kan følges opp i 2008 fordi bevilgningen fra avkastningen av fondet holdes på samme nivå som i 2007.

3.8 Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Veksten i AIDs bevilgninger til Forskningsrådet henger sammen med den nye satsingen på forskning om sykefravær på 20 mill. kroner i 2008. Forskningsrådet mottok tildelingsbrevet etter at arbeidet med årets budsjett 2008 var avsluttet. Beløpene i tabellen under vil derfor avvike noe fra føringene i tildelingsbrevet, jf. fotnotene.

Tabell 3-28 Bevilgning fra AID fordelt etter kapittel og post og/eller navn på program/satsing. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007- 2008
Forskningsprogrammer			
Kap. 601 ,post 50 IT-FUNK ¹⁾	5 300		-100 %
Kap. 601 ,post 50 Velferdsprogrammet	32 800	33 700 ²⁾	3 %
Kap. 601 ,post 50 Arbeidslivsprogrammet	18 000	20 500 ³⁾	14 %
Kap. 601 ,post 50 Sykefravær		20 000	
Kap. 601 ,post 50 Internasjonal migrasjon og etniske relasjoner (IMER)	7 200	7 400 ⁴⁾	3 %
Kap. 601 ,post 50 Helse-, miljø- og sikkerhet i petroleumssektoren (PETROMAKS)	15 900	18 900 ⁵⁾	19 %
Kap. 601 ,post 50 Forskning på nasjonale minoriteter			⁶⁾
Kap. 601 ,post 50 Program for samisk forskning	1 500	2 000	33 %
Kap. 601 ,post 50 Program for kulturforskning, Romanikultur	1 000	⁷⁾	-100 %
Sum forskningsprogrammer	81 700	102 500	25 %
Basisbevilgninger			
Kap. 620 ,post 50 Arbeidsforskningsintitutet AS	7 800	5 800 ⁸⁾	-26 %
Kap. 620 ,post 50 SINTEF, Teknologiledelse	3 400	3 400 ⁹⁾	0 %
Sum basisbevilgninger	11 200	9 200	-18 %
Totalt	99 900	118 700	19 %

1) Bevilgningsansvaret er overført fra BLD fra 2008

2) Etter mottak av tildelingsbrevet for 2008 er bevilgningen redusert til 32,8 mill. kroner

3) Etter mottak av tildelingsbrevet for 2008 er bevilgningen redusert til 20 mill. kroner

4) Etter mottak av tildelingsbrevet for 2008 er bevilgningen økt til 7,5 mill. kroner

5) Etter mottak av tildelingsbrevet for 2008 er bevilgningen redusert til 18,8 mill. kroner

6) Etter mottak av tildelingsbrevet for 2008 er bevilgningen satt til 1 mill. kroner

- 7) Etter mottak av tildelingsbrevet for 2008 er bevilgningen satt til 0,2 mill. kroner
 8) Etter mottak av tildelingsbrevet for 2008 er bevilgningen økt til 6 mill. kroner
 9) Etter mottak av tildelingsbrevet for 2008 er bevilgningen økt til 3,5 mill. kroner

3.9 Barne- og likestillingsdepartementet

Økningen i bevilgningen fra BLD har sammenheng med at bevilgningsansvaret for det brukerstyrte innovasjonsprogrammet IT-FUNK (IT for funksjonshemmede) er flyttet fra AID.

Tabell 3-29 Bevilgning fra BLD fordelt etter kapittel og post og/eller navn på program/satsing. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

		Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007- 2008
Kap. 846 , post 50	IT-FUNK ¹⁾		5 500	
Kap. 846 , post 50	Kjønn i endring	4 000	4 000	0 %
Kap. , post	Rusmiddelforskning, behandlingsintervensj.	500	500	0 %
Kap. 846 , post 50	Familie- og likestillingspolitisk forskning (Velferd)	2 500	2 500	0 %
Kap. 854 , post 50	Tiltak i barne- og ungdomsvernet (Velferd)	4 500	4 500	0 %
Kap. 857 , post 50	Barne- og ungdomstiltak - Forskning (Velferd)	4 300	4 300	0 %
	European Centre i Wien	150		-100 %
Totalt		15 950	21 300	34 %

1) Bevilgningsansvaret er flyttet fra AID. I tildelingsbrevet er bevilgningen økt til 5,6 mill. kroner.

3.10 Finansdepartementet

Bevilgningen ligger på om lag samme nivå som i 2007. Departementet vil i følge tildelingsbrevet for 2008 ikke bevilge penger til MILJØ 2015.

Tabell 3-30 Bevilgning fra FIN fordelt etter kapittel og post og/eller navn på program/satsing. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

		Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007- 2008
Kap. 1600 , post 21	Skatteøkonomi	5 000	5 000	0 %
Kap. 1600 , post 21	Miljø 2015 (RAMBU)	200	200 ¹⁾	0 %
Kap. 1600 , post 21	Helsetjenester og helseøkonomi	2 000	2 000	0 %
Kap. 1600 , post 21	Bedriftens samfunnsansvar (BEDSAM)	500	500	0 %
Kap. 1600 , post 21	Forskning på økonomisk vekst (SAKI)	100		
Totalt		7 800	7 700	-1 %

1) Etter mottak av tildelingsbrevet for 2008 er bevilgningen redusert med 0,2 mill. kroner.

3.11 Fornyings- og administrasjonsdepartementet

Departementet reduserer sin bevilgning til grunnforskningsprogrammet IKT sikkerhet og sårbarhet med 0,8 mill. kroner i 2008.

Tabell 3-31 Bevilgning fra FAD fordelt etter kapittel og post og/eller navn på program/satsing. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

		Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007- 2008
Kap. 1500 ,post 21	IKT sikkerhet og sårbarhet	10 000	9 200	-8 %
Kap. 1509 ,post 70	Internasjonalt samarbeid	600		-100 %
Totalt		10 600	9 200	-13 %

3.12 Helse- og omsorgsdepartementet

Helse- og omsorgsdepartementet har økt sin bevilgning til Forskningsrådet i 2008 med 18 prosent sammenlignet med revidert budsjett 2007. Økningen på 34 mill. kroner går til styrking av helse- og omsorgstjenester (15 mill. kroner) i tillegg til forskning på stamceller, kvinners helse og rusmiddelforskning. Bevilgningen er i tillegg prisjustert med 4,3 prosent.

Tabell 3-32 Bevilgning fra HOD fordelt etter kapittel og post og/eller navn på program/satsing. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007- 2008
Kap. 701 , post 50 Helse- og omsorgstjenester	23 481	38 481	64 %
Kap. 701 , post 50 Folkehelse	19 350	19 850	3 %
Kap. 701 , post 50 Psykisk helse, inkl. ADHD	28 600	29 300	2 %
Kap. 743 , post 70 Psykisk helse, beskytt.fakt og mestring	5 000	5 000	0 %
Kap. 701 , post 50 Miljø, gener og helse, inkl. Støy	15 650	15 900	2 %
Kap. 701 , post 50 Klinisk forskning	21 450	22 250	4 %
Kap. 701 , post 50 Rusmiddelforskning	14 950	17 950	20 %
Kap. 726 , post 70 Rusmiddelforskning, behandlingsintervensj.	500	500	0 %
Kap. 701 , post 50 Stamceller	9 400	19 000	102 %
Kap. 701 , post 50 Kreftforskning	21 105	19 505	-8 %
Kap. 701 , post 50 Aldersforskning	4 000	4 000	0 %
Kap. 701 , post 50 Kvinners helse	4 031	7 031	74 %
Kap. 701 , post 50 Evaluering - mammografiprogrammet	700	3 500	400 %
Kap. 743 , post 70 Evaluering - opptr.plan for psykisk helse	5 000	5 000	0 %
Kap. 701 , post 50 Aldersforskning/ Velferdsprogrammet	6 310	6 310	0 %
Kap. 701 , post 50 EU5 Strålevernprogram	1 000	1 000	0 %
Kap. 701 , post 50 Global helse	4 188	4 229	1 %
Kap. 732 , post 21 Ressursbruk til forskning i helseforetakene	490	490	0 %
Sum	185 205	219 296	18 %

3.13 Justis- og politidepartementet

JD opprettholder sin bevilgning fra 2007 i 2008.

Tabell 3-33 Bevilgning fra JD fordelt etter kapittel og post og/eller navn på program/satsing. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007- 2008
Kap. 400 ,post 11 Strategisk satsing på rettsvitenskap	4 000	4 000	0 %
Kap. 400 ,post 11 Samfunnsikkerhet og risiko	2 700	2 700	0 %
Kap. 400 ,post 11 Velferdsprogrammet	1 500	1 500	0 %
Kap. 400 ,post 11 Det internasjonale polaråret (IPY)	1 000	1 000	0 %
Kap. 400 ,post 11 Bedriftenens samfunnsansvar/Økonomisk kriminalitet	500	500	0 %
Totalt	9 700	9 700	0 %

3.14 Kultur- og kirkedepartementet

Tabell 3-34 Bevilgning fra KKD fordelt etter kapittel og post og/eller navn på program/satsing. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

		Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007- 2008
Kap. 305 ,post	Kunnskapsgrunnlag om pengespillproblemer	2 701	3 845	42 %
Kap. 320 ,post 52	Kulturforskning	2 287	4 287	87 %
Kap. ,post	Idrett, samfunn og frivillig org. (Tippemidler)	7 000		-100 %
Kap. 335 ,post 52	Kommunikasjon, IKT og medier (Pressestøtte)	1 696		-100 %
Totalt		13 684	8 132	-41 %

Reduksjonen i bevilgningen fra KKD har sammenheng med at de to programmene Idrett, samfunn og frivillig organisering og Kommunikasjon, IKT og medier (KIM) ble avsluttet i 2007. Samtidig har departementet økt sine bevilgninger til satsingen Kunnskapsgrunnlaget om pengespillproblemer og Kulturforskning med litt over 3 mill. kroner.

3.15 Kommunal- og regionaldepartementet

Økningen i bevilgningene fra KRD er på 4,5 mill. kroner. Veksten er knyttet til VRI-programmet. VRI erstatter de tidligere programmene VS2010 og MOBI. Samtidig er bevilgningen til FORNY-programmet redusert med 4 mill. kroner.

Tabell 3-35 Bevilgning fra KRD fordelt etter kapittel og post og/eller navn på program/satsing. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

		Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007- 2008
Forskningsprogrammer:				
Kap. 500 ,post 50	Forskningsprogram via Norges Forskningsråd	10 000	10 000	0 %
Forskningsprogrammer		10 000	10 000	0 %
Programmer for FoU-basert næringsutvikling:				
Kap. 500 post, 50	Verdiskapende innovasjon i off. sektor	1 500	1 500	0 %
Kap. 552 post, 21	Regional innovasjonsstatistikk	400		-100 %
Kap. 552 post, 72	FORNY-programmet	14 500	10 500	-28 %
Kap. 552 post, 72	MOBI	12 015	0	-100 %
Kap. 552 post, 72	VS2010	3 066	0	-100 %
Kap. 552 post, 72	VRI	13 419	37 000	176 %
Programmer for FoU-basert næringsutvikling		44 900	49 000	9 %
Totalt		54 900	59 000	7 %

3.16 Samferdselsdepartementet

Veksten i bevilgningene fra SD er i all hovedsak lagt til de store programmene RENERGI og VERDIKT.

Tabell 3-36 Bevilgning fra SD fordelt etter kapittel og post og/eller navn på program/satsing. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert		Endring
	budsjett 2007	Budsjett 2008	2007- 2008
Telekommunikasjon			
Kap. 1301 ,post 50 Telekommunikasjon, IKT 2010	13 150		-100 %
Kap. 1301 ,post 50 Telekom., Simula-senteret	10 000	10 000	0 %
Kap. 1301 ,post 50 Robuste nett Simula (VERDIKT)	5 000	6 000	20 %
Kap. 1301 ,post 50 VERDIKT	35 200	54 350 ¹⁾	54 %
Kap. 1301 ,post 50 KIM	9 000		-100 %
Kap. 1301 ,post 50 CIP (tidligere eTen)	0	2 000 ²⁾	
Sum telekommunikasjon	72 350	72 350	0 %
Transportforskning			
Kap. 1301 ,post 50 Miljø, gener og helse (inkl. Støy)	500	2 300	360 %
Kap. 1301 ,post 50 RENERGI	23 100	29 400 ³⁾	27 %
Kap. 1301 ,post 50 RISIT	6 500	6 500	0 %
Kap. 1301 ,post 50 NORKLIMA	800	800	0 %
Kap. 1301 ,post 50 DEMOSREG	800	800	0 %
Kap. 1301 ,post 50 SAMRISK	300	300	0 %
Kap. 1301 ,post 50 SMARTTRANS	20 000	20 000	0 %
Sum programmer transportforskning	52 000	60 100	16 %
Basisbevilgninger			
Kap. 1301 ,post 50 Strategisk instituttprogram til TØI	3 700	3 700	0 %
Kap. 1301 ,post 50 Grunnbevilgning til TØI	5 400	5 400 ⁴⁾	0 %
Sum basisbevilgninger	9 100	9 100	0 %
Sum transportforskning	61 100	69 200	13 %
Kap. 1301 ,post 50 EU-prosjekter	5 500	5 500 ⁵⁾	0 %
Totalt	138 950	147 050	6 %

1) Etter mottak av tildelingsbrev for 2008 er bevilgningen økt til 57,3 mill. kroner.

2) Etter mottak av tildelingsbrev for 2008 er bevilgningen redusert til 1 mill. kroner.

3) Etter mottak av tildelingsbrev for 2008 er bevilgningen økt til 33,6 mill. kroner.

4) Etter mottak av tildelingsbrev for 2008 er bevilgningen økt til 5,6 mill. kroner.

5) Etter mottak av tildelingsbrev for 2008 er bevilgningen redusert til 1,3 mill. kroner.

SD anmoder om at inntil 10 mill. kroner av departementets tildeling til VERDIKT skal vurderes uten programmets krav til at prosjektene skal inneholde en teknisk komponent dersom søknadene ellers holder en god standard og når opp i konkurranse i den samlede utlysningen.

Støtten til ”Robuste nett” ved SIMULA-senteret skal videreføres iht. finansieringsplanen.

SD forventer at midlene til RENERGI anvendes til sektorrelevante prosjekter som gir grunnlag for reduserte utslipp av klimaskadelige gasser og til miljøvennlige transport-systemer. Av økningen skal 5 mill. kroner inngå i initiativet for styrking av forskning innenfor bioenergi som flere departementer står bak.

SD er tilfreds med at SMARTTRANS har sluttet seg til initiativet om en felles utlysning om intermodal godtransport i regi av ERA NET Transport.

Departementet har i en tett dialog med RISIT om internasjonalt samarbeid og ber om at det settes av i størrelsesorden 200 000 € som muliggjør felles utlysning i regi av ERA NET Transport i løpet av 2008.

3.17 Utenriksdepartementet

UDs bevilgning til Forskningsrådet øker med over 50 mill. kroner fra 2007 til 2008. Veksten henger sammen de store nye satsingene på Latin-Amerika, Globalisering av miljø-, klima- og energiforskning, Geopolitikk i Nord og Bilateralt samarbeid med Kina.

Tabell 3-37 Bevilgning fra UD fordelt etter kapittel og post og/eller navn på program/satsing. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

			Revidert	Budsjett	Endring
			budsjett	2008	2007-
			2007		2008
Kap. 165	,post 70	Utviklingsveier i sør m.m.	8 000		-100 %
Kap. 165	,post 70	Miljø 2015	1 500	1 500	0 %
Kap. 165	,post 70	CGIAR stipendprogram	2 000	3 000	50 %
Kap. 165	,post 70	Basisbevilgning CMI	11 000	11 000	0 %
Kap. 165	,post 70	Childwatch International	2 400	2 400	0 %
Kap. 165	,post 70	Nettverk for Asiastudier	500	500	0 %
Kap. 165	,post 70	Nettverk for Afrikastudier		500	
Kap. 165	,post 70	CROP (Comparative Research Programme on Poverty)	800	800	0 %
Kap. 165	,post 70	Fattigdomsforskning	10 000	10 000	0 %
Kap. 165	,post 70	Konflikt, fred og utvikling	8 000	8 000	0 %
Kap. 165	,post 70	Global helse og vaksinasjonsforskning	57 000	57 000	0 %
Kap. 165	,post 70	Latin-Amerika		16 600	
Kap. 165	,post 70	Vest-Balkanprogrammet	9 000	7 500	-17 %
Kap. 165	,post 70	Samfunnssikkerhet og sårbarhet (SAMRISK)	1 000	1 000	0 %
Kap. 165	,post 70	Bedriftens samfunnsansvar	500	500	0 %
Kap. 165	,post 70	Planlegging/formidling/Evaluering	2 000	2 000	0 %
Sum kap. 165			113 700	122 300	8 %
Kap. 118	,post 70	Russlandsprogrammet	4 500	6 000	33 %
Kap.	,post	Sør-Afrika-programmet (NORAD)	6 700	10 650	59 %
		Globalisering av miljø-, klima- og energiforskning		16 000	
		Geopolitikk i Nord		5 000	
		Bilateralt samarbeide med Kina		15 000	
Kap. 154	,post 73	Internasjonal stipendseksjon	2 000	2 340	17 %
Kap.	,post	Europa i endring			
Kap. 100	,post 21	Europaforskning - strategisk instituttprogram	2 000	2 000	0 %
Kap.	,post	EUs 7 RP. Strålevern	1 000	1 000	0 %
Totalt			129 900	180 290	39 %

4 Divisjonenes budsjetter

4.1 Divisjon for vitenskap

4.1.1 Inntekter og føringer

Divisjon for vitenskap har for 2008 budsjettet med 1 644,7 mill. kroner. Divisjonens største bidragsyter er Kunnskapsdepartementet, men også Helse- og omsorgsdepartementet og Nærings- og handelsdepartementet er store bidragsytere i tillegg til at divisjonen mottar betydelige midler over fondet for forskning og nyskaping.

Sammenlignet med revidert budsjett 2007 innebærer budsjettet en nominell økning på 44,6 mill. kroner (2,8 prosent) fra 2007 til 2008. Økningen er i hovedsak et resultat av økte bevilgninger fra Helse- og omsorgsdepartementet og noe vekst over KDs budsjett.

Tabell 4-1 Inntekter. Fordeling etter finansieringstype. Tall i 1000 kroner.

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring fra 2006 - 2007		Andel av totalt budsjett	
			Kroner	Prosent	2007	2008
Generelle midler, ekskl. fondet	980 703	999 599	18 896	1,9 %	61,3 %	60,8 %
Generelle midler, fondet	317 703	321 905	4 202	1,3 %	19,9 %	19,6 %
Spesielle midler	296 020	318 941	22 921	7,7 %	18,5 %	19,4 %
Diverse inntekter	5 680	4 280	- 1 400	-24,6 %	0,4 %	0,3 %
Sum	1 600 106	1 644 725	44 619	2,8 %		

Kunnskapsdepartementet

Den faglige bevilgningen fra Kunnskapsdepartementet er på 851,6 mill. kroner i 2008, en økning på 20,9 mill. kroner (2,5 prosent) sett i forhold til revidert budsjett 2007. Økningen er knyttet til:

- Forskerskoler (10 mill. kroner).
- Internasjonaliseringstiltak; ERAMORE, ESF, Leiv Eiriksson stipend (4 mill. kroner).
- Fagområdet naturvitenskap og teknologi; knyttet til "International Year of the Planet Earth Secretariate" (1 mill. kroner).
- Rekrutteringsmidler landbruk, fisk og hav (overføring av midler fra Innovasjonsdivisjonen iht avtale, 5 mill. kroner).
- Overføring av midler fra andre divisjoner ifm basisbevilgningen for Stiftelsen Ungdom og forskning, som fom 2008 vil bli budsjettet over Vitenskapsdivisjonens budsjett (0,9 mill. kroner).

For øvrig er fagområdet samfunnsvitenskap økt med en mill. kroner, mot en tilsvarende reduksjon til miljø og utvikling, som følge av at frihetsgraden etter *Demografi og befolkningsspørsmål* overføres til programmet *Europa i endring*. Fordelingen og føringene innenfor fagområdene er nærmere omtalt under avsnittet om prioriteringer og fordeling av budsjett.

Fondet for forskning og nyskaping

Divisjonens budsjett over Fondet for forskning og nyskaping i 2008 er på 321,9 mill. kroner, mot 317,8 mill. kroner i 2007, dvs om lag samme nivå. Bevilgningen til *sentre for fremragende forskning* er, som planlagt, økt noe (15,9 mill. kroner) og *EMBL-senteret innen marin forskning*, som ble midlertidig redusert i 2007, er økt med 3,6 mill. kroner for igjen å

komme opp på 2006-nivået. På den annen side er budsjettet til *Vitenskapelig utstyr* redusert med 11 mill. kroner, som følge av at HS ekstraordinære bevilgning i 2007 ikke er videreført. Det er ikke budsjettet med midler over fondet til *Europa i endring* (3 mill.) og det er en mindre reduksjon i midlene til *Storforsk* (1,4 mill.) som planlagt.

Øvrige departementer

Det er budsjettet med 207,3 mill. kroner i 2008 fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD). Dette tilsvarer en vekst på 34 mill. kroner, eller nær 20 prosent, sett i forhold til revidert budsjett 2007 og gir et gledelig løft til helseforskning, som er ett av de prioriterte områdene i Forskningsmeldingen. De største økningene er knyttet til *helse- og omsorgstjenester* (15 mill.), *stamceller* (9,6 mill.), *kvinnens helse* (3,0 mill.) og *rusmiddelforskning* (3 mill.). I tillegg vil evalueringen av *mammografiprogrammet* trappes opp med 2,8 mill. kroner.

Det er budsjettet med 78,2 mill. kroner fra Nærings- og handelsdepartementet (NHD), dvs. en reduksjon på om lag 5,6 mill. kroner i forhold til revidert budsjett 2007. Reduksjonen skyldes at programmet IKT2010 avsluttes i 2008 og 7,25 mill. kroner er overført til VERDIKT i Divisjon for store satsinger. Fom 2008 har Vitenskapsdivisjonen fått ansvaret for COST (1,2 mill.) og finansieringen av basisbevilgningen til SUF (0,4), og budsjettet er følgelig økt med 1,2 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon i andre divisjoner. For øvrig er eVitenskap styrket med en mill. kroner, som følge av at programmet *IKT i medisin og helsetjeneste* fases ut.

Det er budsjettet med 21,4 mill. kroner fra Samferdselsdepartementet (SD), som innebærer en reduksjon på om lag 11,35 mill. kroner i forhold til revidert budsjett 2007. Reduksjonen skyldes avslutningen av programmet *IKT 2010* og 13,15 mill. kroner er overført VERDIKT. På grunn av forsinket oppstart av en satsing på støyforskning, ble budsjettet til *Miljø, gener og helse* midlertidig redusert i 2007 med 1,8 mill. kroner. I 2008 er det igjen budsjettet med 2,3 mill. kroner fra SD til programmet som planlagt.

Divisjonen mottar budsjettmidler fra de fleste departementer. Midlene går til videreføring av igangværende prosjekter og innebærer i hovedsak en fremskriving av budsjettet. Jf. tabellen nedenfor.

Tabell 4-2 Inntekter. Fordeling på finansieringskilde, spesifisert på kapittel og post eller program/satsing. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

	Rev.bud 2007	Budsjett 2008	Endring i prosent
Kunnskapsdepartementet			
Humaniora	110 800	110 800	0,0 %
Samfunnsvitenskap	84 550	85 550	1,2 %
Medisin og helse, biomedisin	73 000	73 000	0,0 %
Medisin og helse, klinisk medisin mv	71 200	71 200	0,0 %
Miljø og utvikling	26 920	25 920	-3,7 %
Naturvitenskap og teknologi, biologi og bioteknologi	71 075	71 075	0,0 %
Naturvitenskap og teknologi, inkl. Tungregning	265 005	266 005	0,4 %
Vitenskapelig utstyr, ekskl. Tungregning (jf fondet)	10 000	10 000	0,0 %
Nordisk EMBLsenter i mol.medisin	5 000	5 000	0,0 %
Rekruttering, Yngre fremragende forskere	30 400	30 400	0,0 %
Rekruttering, landbruk, fisk, hav	11 000	16 000	45,5 %
Rekruttering, forskerskole - Simula		5 000	
Rekruttering, forskerskoler for øvrig		5 000	
Finansiering av små driftsmidler	40 000	40 000	0,0 %
Internasjonalisering	2 000	2 000	0,0 %
Internasjonalisering	13 300	14 800	11,3 %
Internasjonalisering		2 500	
Strategiske fellesfunk. (Int. stipendsek/Kilden, Likestillingstiltak)	5 200	5 200	0,0 %
Strategiske fellesfunk./Info (Etiske komiteer og utredninger mv.)	11 301	12 201	8,0 %
Sum kap. 285 , post 52 Norges forskningsråd	830 751	851 651	2,5 %
Kap. 287 , post 54 Norges forskningsråd - forskningsinstitutter	49 902	52 048	4,3 %
Sum KD-generelle midler	880 653	903 699	2,6 %
Fondet for forskning og nyskaping			
Kap. 286 , post 50 Europa i endring	3 000		-100,0 %
Kap. 286 , post 50 Stamcelleforskning	6 000	6 000	0,0 %
Kap. 286 , post 50 Strategiske høyskoleprosjekt	10 000	10 000	0,0 %
Kap. 286 , post 50 Embl-senter/ marin forskning	6 400	10 000	56,3 %
Kap. 286 , post 50 Vitenskapelig utstyr	23 000	12 000	-47,8 %
Kap. 286 , post 50 Storforsk	62 403	61 000	-2,2 %
Kap. 286 , post 50 YFF	11 000	11 000	0,0 %
Kap. 286 , post 50 Sentre for fremragende forskning	196 000	211 905	8,1 %
Sum	317 803	321 905	1,3 %
Kunnskapsdepartementet - spesielle midler			
Kap. 281 , post 01 Strategisk høyskoleprogram	30 000	30 000	0,0 %
Kap. 287 , post 21 Forskning, innovasjon og økonomisk vekst	865	902	4,3 %
Kap. 226 , post 21 Vitensentrene	16 000	16 000	0,0 %
Sum	46 865	46 902	0,1 %
Nærings- og handelsdepartementet			
Kap. 920 , post 50.1 Grunnleggende næringsrettet bioteknologi	10 300	10 300	0,0 %
Kap. 920 , post 50.1 IKT i medisin og helsetjenste	3 700	2 700	-27,0 %
Kap. 920 , post 50.1 e-vitenskap	3 700	4 700	27,0 %
Kap. 920 , post 50.1 IKT 2010	7 250	0	-100,0 %
Kap. 920 , post 50.2 Forskningsetiske komiteer	500	500	0,0 %
Kap. 920 , post 50.2 IKT Simulasenteret	10 000	10 000	0,0 %
Kap. 920 , post 50.2 Norges Tekniske Vitenskapsakademi	1 000	1 000	0,0 %
Kap. 920 , post 50.2 Strategiske program (TØI&SNF)	2 100	2 100	0,0 %
Kap. 920 , post 50.2 Grunnbevilgninger (SNF,TØI,STEP)	8 200	8 200	0,0 %
Kap. 920 , post 50.2 Regionale institutter	33 100	33 100	0,0 %
Kap. 920 , post 50.4 COST		1 200	
Kap. 920 , post 50.5 Informasjonstiltak (barn og unge)		400	
Kap. 920 , post 50.5 Forskning, innovasjon og økonomisk vekst	4 000	4 000	0,0 %
Sum	83 850	78 200	-6,7 %

			Rev.bud 2007	Budsjett 2008	Endring i prosent
Fornyings- og administrasjonsdepartementet					
Kap.	1500 , post	22 eVita	0		100,0 %
Kap.	1500 , post	22 IKT sikkerhet og sårbarhet	10 000	9 200	-8,0 %
Sum			10 000	9 200	100,0 %
Olje- og energidepartementet					
Kap.	1830 , post	50 Nordisk institutt for sjørett	1 500	1 500	0,0 %
Kap.	1830 , post	50 Katalyse og organisk kjemi	5 500	5 500	0,0 %
Kap.	1830 , post	50 IODP kontingent	1 395	3 000	115,1 %
Kap.	1830 , post	50 Euromargins	2 605	0	-100,0 %
Kap.	1830 , post	50 Fri-Tek		1 000	
Sum			11 000	11 000	0,0 %
Fiskeri- og kystdepartementet					
Kap.	1023 , post	50 Sars	500	500	0,0 %
Kap.	1023 , post	50 Forskningsetiske komiteer	400	400	0,0 %
Sum			900	900	0,0 %
Landbruks- og matdepartementet					
Kap.	1137 post	50 Forskningsetiske komiteer	300	300	0,0 %
Sum			300	300	0,0 %
Miljøverndepartementet					
Kap.	1410 , post	51 Romforskning		1 500	
Kap.	1410 , post	51 Norges forskningsråd	3 900	4 000	2,6 %
Sum			3 900	5 500	41,0 %
Arbeids- og inkluderingsdepartementet					
Kap.	601 , post	50 Sintef-Teknologiledelse (grunnbevilgning)	3 400	3 400	0,0 %
Kap.	601 , post	50 Arbeidsforskningsinstituttet (AFI)	7 800	5 800	-25,6 %
Kap.	601 , post	50 Prog for samisk forskning	1 500	2 000	33,3 %
Kap.	, post	Prog for kulturforskn, Romanikultur	1 000		-100,0 %
Sum			13 700	11 200	-18,2 %
Barne- og likestillingsdepartementet					
Kap.	846 , post	50 Kjønn i endring	4 000	4 000	0,0 %
Kap.	, post	Rusmiddelforskning, behandlingsintervensj.	500	500	0,0 %
Sum			4 500	4 500	0,0 %
Justisdepartementet					
Kap.	, post	Strategiske prosjekter rettsvitenskap	4 000	4 000	
Sum			4 000	4 000	
Finansdepartementet					
Kap.	1600 post	21 Helsetjenester og helseøkonomi	2 000	2 000	0,0 %
Sum			2 000	2 000	0,0 %
Kultur- og kirkedepartementet					
Kap.	305 , post	Kunnskapsgrunnlag om pengespillproblemer	2 701	3 845	42,4 %
Kap.	320 , post	52 Kulturforskning	2 287	4 287	87,5 %
Sum			4 988	8 132	63,0 %
Samferdselsdepartementet					
Kap.	1301 , post	50 Strategisk instituttprogram til TØI	3 700	3 700	0,0 %
Kap.	1301 , post	50 Grunnbevilgning til TØI	5 400	5 400	0,0 %
Kap.	1301 , post	50 Miljø, gener og helse (inkl. Støy)	500	2 300	360,0 %
Kap.	1301 , post	50 Telekom., Simula-senteret	10 000	10 000	0,0 %
Kap.	1301 , post	50 Telekommunikasjon, IKT 2010	13 150		-100,0 %
Sum			32 750	21 400	-34,7 %

			Rev.bud 2007	Budsjett 2008	Endring i prosent
Helse- og omsorgsdepartementet					
Kap.	701 , post	50 Helse- og omsorgstjenester	23 481	38 481	63,9 %
Kap.	701 , post	50 Folkehelse	19 350	19 850	2,6 %
Kap.	701 , post	50 Psykisk helse, inkl. ADHD	28 600	29 300	2,4 %
Kap.	743 , post	70 Psykisk helse, beskytt.fakt og mestring	5 000	5 000	0,0 %
Kap.	701 , post	50 Miljø, gener og helse, inkl. Støy	15 650	15 900	1,6 %
Kap.	701 , post	50 Klinisk forskning	21 450	22 250	3,7 %
Kap.	701 , post	50 Rusmiddelforskning	14 950	17 950	20,1 %
Kap.	726 , post	70 Rusmiddelforskning, behandlingsintervensj.	500	500	0,0 %
Kap.	701 , post	50 Stamceller	9 400	19 000	102,1 %
Kap.	701 , post	50 Kreftforskning	19 605	19 505	-0,5 %
Kap.	701 , post	50 Kreftforskning	1 500		-100,0 %
Kap.	701 , post	50 Strategisk satsing: Aldersforskning	4 000	4 000	0,0 %
Kap.	701 , post	50 Kvinners helse			
Kap.	701 , post	50 Kvinners helse	4 031	7 031	74,4 %
Kap.	701 , post	50 Evaluering - mammografiprogrammet	700	3 500	400,0 %
Kap.	743 , post	70 Evaluering - opptr.plan for psykisk helse	5 000	5 000	0,0 %
Sum			173 217	207 267	19,7 %
Utenriksdepartementet					
Kap.	154 , post	73 Internasjonal stipendseksjon	2 000	2 340	17,0 %
Kap.	100 , post	21 Europaforskning generelt	2 000	2 000	0,0 %
Sum			4 000	4 340	8,5 %
Sum spesielle midler			296 020	318 941	7,7 %
Sum generelle midler			1 298 406	1 321 504	1,8 %
SUM DEPARTEMENTENE			1 594 426	1 640 445	2,9 %
Diverse inntekter					
Internasjonal stipendseksjon			4 380	3 980	-9,1 %
Diverse inntekter (UiO + utdanningsdir)			1 300	300	-76,9 %
Sum Diverse			5 680	4 280	-24,6 %
SUM TOTALT			1 600 106	1 644 725	2,8 %

4.1.2 Mål og prioriteringer

Divisjon for vitenskap skal være en hovedaktør for å bidra til utvikling av den grunnleggende forskningen innenfor alle fag og disipliner, og utvikling av tverr- og flerfaglig forskning. Divisjonen skal stimulere til faglig fornying og ny vitenskapelig erkjennelse og arbeide for bedre rammevilkår for norsk forskning. For å nå målet om at flere forskningsgrupper skal opp på et høyt internasjonalt nivå, kreves det aktiv bruk av virkemidler som fremmer høyere kvalitet gjennom nasjonale og internasjonale konkurransearenaer.

Forskningsrådets åpne virkemiddel for langsiktig, grunnleggende forskning, den frie prosjektstøtten, er en nasjonal konkurransearena med sentral betydning for kvalitetsutviklingen. Innenfor rammen av fri prosjektstøtte kan både behov for faglig utvikling i forskningsmiljøene og samfunnets behov ivaretas. Forskningsrådet har, i tråd med sin rolle innenfor den nasjonale arbeidsdelingen, dreiet bruken av denne åpne arenaen i retning av større forskningsprosjekter, hvor både junior- og seniorforskere samarbeider, i tillegg til en prioritering av midler til postdoktorstipend. Det er et viktig poeng at Forskningsrådet kan bidra til prosjekter som ellers vanskelig lar seg realisere over grunnbudsjettene. Fri prosjektstøtte er prioritert så godt som mulig gitt nullvekstbudsjettet til fagområdene fra KD for 2008.

For øvrig videreføres finansieringen av Store forskerinitierte prosjekter (Storforsk), som i 2008 er i sitt siste år og finansieringen av 2. runde med Sentre for fremragende forskning (SFF) er trappet opp iht plan. I 2007 ble det innvilget 20 nye bevilgninger til Yngre

fremragende forskere (YFF), hvorav 10 startet opp senhøstes 2007, åtte starter opp i januar og to vil starte sent på våren/forsommeren 2008.

4.1.3 Fordeling av budsjett

Divisjonsstyret for vitenskap fastsetter de økonomiske rammene for fagkomitèer, programmer og andre satsinger i tråd med føringene fra departementene og ved en vurdering av samlet budsjettprofil i henhold til strategiplaner og Forskningsrådets eget budsjettforslag for 2008. Inntektene fordeler seg på avdelingene som vist i tabell 4-3 og 4-4.

Tabell 4-3 Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. Fordeling etter avdelinger/ (fagområder). 1000 kroner ¹⁾.

	Revidert 2007	Budsjett 2008	Endring i kroner	Endring i prosent
HUM	121 987	123 487	1 500	1,2 %
SAM	305 617	304 240	-1 377	-0,5 %
NAT	349 405	335 705	-13 700	-3,9 %
BIO	215 425	234 275	18 850	8,8 %
MED	226 768	252 612	25 844	11,4 %
GEN	380 904	394 406	13 502	3,5 %
Sum	1 600 106	1 644 725	44 619	2,8 %

1) Midler til YFF og Storforsk og Sentre for fremragende forskning står oppført på GENavdeling.

I tabell 4-3 er midlene til YFF, Storforsk og Sentre for fremragende forskning oppført på GENavdeling. Budsjettene til SFF og YFF tildeles avdelingene etter behov, mens budsjettet til Storforsk i sin tid ble fordelt på avdelingene basert på et gjennomsnittsbetrag i perioden (2005-2008). Økningen i budsjettene til MED- og BIO-avdelingene skyldes økt bevilgning fra Helse- og omsorgsdepartementet og overføring av 5 mill. kroner fra Divisjon for innovasjon (rekrutteringsmidler) iht tidligere avtale. HUM-avdelingen har fått en liten økning fra Kulturdepartementet, men reduksjonen i NAT-avdelingen skyldes overføring av frihetsgraden til Divisjon for store satsinger ifm avslutning av programmet IKT2010.

Tabell 4-4 viser fordelingen av budsjettene på avdelinger, når midlene til YFF, SFF og Storforsk er fordelt. Det negative beløpet på GENavdeling skyldes at Forskningsrådet har forskuttert betydelige midler ifm den siste utlysningen på Yngre fremragende forskere og 2. runde med Sentre for fremragende forskning. Noe av underdekningen i budsjett 2008 iht tabell 4-4 vil imidlertid bli dekket opp med midler som overføres fra 2007. Fordelingen innebærer at alle avdelingene vil få en vekst i budsjettene i 2008, om enn i varierende grad.

Tabell 4-4 Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. Fordeling etter avdelinger/ (fagområder). 1000 kroner ¹⁾.

	Revidert 2007	Budsjett 2008	Endring i kroner	Endring i prosent
HUM	148 291	157 926	9 635	6,5 %
SAM	337 577	339 485	1 908	0,6 %
NAT	509 312	522 865	13 553	2,7 %
BIO	297 162	345 534	48 372	16,3 %
MED	239 988	269 867	29 879	12,5 %
GEN	67 776	9 048	-58 728	-86,7 %
Sum avdelingene	1 600 106	1 644 725	44 619	2,8 %

1) Avdelingenes budsjett er inkl. YFF og Storforsk og Sentre for fremragende forskning.

Virkemidler/budsjettposter

Som det fremgår av tabellen under er fri prosjektstøtte gitt en stor vekst. Hovedtyngden av økningen fra 2007-2008 skyldes en midlertidig omdisponering av midler tiltenkt institusjonsforankrede strategiske prosjekt (ISP) innen naturvitenskap og teknologi, som følge av at behovet for slike midler først kommer i 2009/2010. Veksten, slik den fremkommer i tabellen, er et direkte utslag av at Forskningsrådet i større grad enn tidligere budsjetterer med et forventet forbruk det enkelte år, i motsetning til å budsjettere med et ønsket budsjettnivå for en periode.

I 2007 delte Forskningsrådet ut 200 mill. ekstraordinære kroner til avansert vitenskapelig utstyr. Beløpet fremkommer ikke i tabellen, da tabell 4-5 viser fordelingen av inntekter mottatt i 2007. De ekstraordinære utstyrsmidlene er tatt fra overskuddslikviditet.

Tabell 4-5 Totalt budsjett og herav generelle midler. Fordeling etter virkemidler og hovedaktiviteter. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner.

	Totalt		Herav generelle midler	
	Rev.budsj. 2007	Budsjett 2008	Rev.budsj. 2007	Budsjett 2008
Brukerstyrte innovasjonsprogrammer				
Grunnforskningsprogrammer	163 802	144 639	131 000	124 250
Handlingsrettede programmer	153 613	178 426	16 750	15 800
Store programmer				
Sum programmer	317 415	323 065	147 750	140 050
Fri prosjektstøtte				
Fri prosjektstøtte	492 473	512 065	488 123	510 865
Andre grunnforskningsprosjekter	94 680	105 761	62 675	62 175
Internasjonal prosjektstøtte	19 680	21 120	13 300	14 800
Andre frittstående prosjekter	52 930	53 980	52 930	53 980
Sum frittstående prosjekter	659 763	692 926	617 028	641 820
Basisbevilgninger				
Basisbevilgninger	115 602	115 748	93 302	95 448
Strategisk institusjonsstøtte	150 680	156 930	106 680	112 930
SFF/SFI	190 000	206 305	190 000	206 305
Vitenskapelig utstyr, databaser og samlinger 1)	63 400	46 400	63 400	46 400
Andre infrastrukturtiltak	0	0	0	0
Sum infrastruktur og institusjonelle tiltak	519 682	525 383	453 382	461 083
Systemtiltak				
Nasjonale stimulerings tiltak og møteplasser	3 600	3 600	3 600	3 600
Internasjonale nettverkstiltak	39 670	38 300	39 370	38 000
Sum nettverkstiltak	43 270	41 900	42 970	41 600
Informasjon/formidling/publisering				
Informasjon/formidling/publisering	26 480	27 681	9 480	11 681
Planlegging/utredning/evaluering	15 820	16 020	10 120	7 520
Sum diverse FoU-relaterte aktiviteter	42 300	43 701	19 600	19 201
Disposisjonsfond				
Disposisjonsfond	3 776	3 850	3 776	3 850
Sekretariater				
Sekretariater	13 900	13 900	13 900	13 900
Administrasjonsbudsjett	0	0	0	0
Omstillingskostnader	0	0	0	0
Andre felleskostnader	0	0	0	0
Sum felleskostnader	13 900	13 900	13 900	13 900
SUM TOTALT	1 600 106	1 644 725	1 298 406	1 321 504

1) I tillegg ble det delt ut 200 mill. ekstraordinære kroner til avansert vitenskapelig utstyr i 2007.

Budsjettet til *grunnforskningsprogrammer* er redusert med om lag 20 mill. kroner, noe som skyldes at programmet IKT2010 avsluttes i 2008, og frihetsgraden overføres VERDIKT i Divisjon for store satsinger. Veksten til *handlingsrettede programmer*, og i hovedsak *andre*

grunnforskningsprosjekter, skyldes økt satsing på helseforskning som følge av økte budsjetter fra Helse- og omsorgsdepartementet.

Budsjettposten *strategisk institusjonsstøtte* består av bla bevilgninger til forskerskoler og ISP. Det er budsjettert med 10 mill. kroner til *forskerskolene*, i tråd med KDs tildeling. For øvrig er posten redusert med om lag fire mill. kroner som følge av at de siste av de tidligere strategiske universitetsprogrammene avsluttes. Videre er bevilgningen til *Sentre for fremragende forskning (SFF)* oppjustert med 16,3 mill. kroner, om lag som planlagt.

Fom 2008 overtar Divisjon for vitenskap ansvaret for bla ESF, ERAMORE og COST. Budsjettet er økt med 3,7 mill. kroner som følge av dette. At budsjettposten internasjonale nettverkstiltak viser en reduksjon, skyldes at det er satt opp et lavere budsjett til diverse kontingenter innenfor naturvitenskap og teknologi.

Programmer

Humaniora og Samfunnsvitenskap

Program for kjønnsforskning (2008-2012) viderefører Forskningsrådets satsing på grunnleggende kjønnsforskning innenfor humaniora og samfunnsvitenskap. Hovedmålsettinger for det nye programmet er å styrke kjønnsforskningen som eget kunnskapsfelt og å fremme økt kunnskap om kjønn og likestilling. Programmets målsettinger skal realiseres gjennom teoriutvikling innenfor både kjønns- og likestillingsteori, kombinert med empirisk forskning på de fire områdene arbeid og økonomi, offentlighet, kultur og estetikk, rettigheter og politikk, og samliv og relasjoner. Formidling av forskningen på programmet vil ha høy prioritet. Totalbudsjett for 2008 er 12 mill. kroner. Programmet er finansiert med midler fra KD (5,5 mill. kroner fra humaniora og 2,5 mill. kroner fra samfunnsvitenskap) og BLD (4 mill kroner).

Kulturell verdsetting (2008-2012) er Forskningsrådets nye program for kulturforskning. Programmet skal bidra til å få fram grunnleggende forskning av høy kvalitet som kan belyse problemstillinger knyttet til kulturell verdsetting – hvordan kulturelle uttrykk og fenomener tilskrives verdi og hvordan de omformes og bestrides gjennom dynamiske prosesser. Programmet har et humanistisk tyngdepunkt og fokuserer på estetisering/estetiske praksiser innenfor kunstfeltene, hverdagslivet, kunnskaps- og vitensformer, kulturarv og minnepolitikk, identitetsdannelser eller i interaksjonen mellom kunstfeltene og andre praksisfelt. Totalbudsjett for 2008 er om lag 19,5 mill. kroner. Programmet er finansiert med midler fra KD (15 mill. kroner) og KKD (om lag 4,3 mill. kroner). I tillegg kommer 0,2 mill. kroner i øremerket bevilgning til forskning på romanikultur, jf. tildelingsbrev fra AID for 2008.

Forskningsrådet vurderer det som viktig å videreføre en grunnforskningsbasert satsing på språkteknologi, etter at *Program for språkteknologi (KUNSTI)* ble avsluttet i 2006. Innovasjonsvirkosomheten på feltene tekst- og taleteknologi er helt avhengig av at det i våre forskningsmiljøer *både* finnes språkteknologisk kompetanse *og* en særlig kunnskapsbase for *norsk* språkteknologi, dvs. et solid kunnskapsgrunnlag om vårt eget språk. Innenfor eksisterende budsjetterammer er det foreløpig ikke mulig å sette i gang et nytt program, men Forskningsrådet vil i 2008 fortsette arbeide med å skape finansielt grunnlag for en ny satsing på lengre sikt.

Europa i endring (2007 – 2017). Forskningsmeldingen (St. meld. nr. 20, 2004 – 2005) fremhever utviklingen i Europa som en sentral utfordring. Forskningsrådet har tatt tak i dette gjennom to utredninger innenfor europaforskning og rett og demokrati. Det er imidlertid ønskelig å utvide de primært statsvitenskapelige og juridiske perspektivene med forskning om

økonomiske integrasjonsprosesser og kulturelle endringer. Dette er gjort innenfor satsingen Europa i endring. Dette er et grunnforskningsprogram som omfatter fire tema: Rett og demokrati i Europa, økonomisk utvikling og integrasjon, kulturelle endringsprosesser og utenriks- og sikkerhetspolitikk i Europa. Det er inngått kontrakter om prosjektfinansiering for til sammen om lag 60 mill kroner for perioden 2008 – 2012. For 2008 vil det være en budsjettmessig underdekning på om lag 6,5 mill. kroner.

Forskning, innovasjon og økonomisk vekst (2007 – 2010). Denne satsingen er initiert og finansiert av NHD, med delfinansiering fra KD. Formålet er å styrke kunnskapsgrunnlaget for forsknings- og innovasjonspolitikken gjennom en miljø- og kompetansebyggende satsing med særlig vekt på å styrke den fagøkonomiske forskningen på feltet og videreutvikling av det innovasjonsteoretiske perspektivet. Budsjettet for satsingen er om lag 24 mill. kroner over fireårsperioden. Totalbudsjett for 2008 er om lag 4,9 mill. kroner. Programmet er finansiert med midler fra NHD (4 mill. kroner) og KKD (om lag 0,9 mill. kroner).

Program for samisk forskning (2007 – 2017). Forskningsrådets satsing på samisk forskning videreføres i et nytt program for samisk forskning fra 2007. Programmet skal i løpet av tiårsperioden dekke forskningsfeltene språk, tradisjoner, kulturuttrykk, levekår, demografi, samfunnsbygging, ressurser og rettsforhold. Kompleksiteten og utviklingen i de samiske samfunnene og forholdet mellom disse og majoritetssamfunnet vil ha en tydelig plass. Programmet vil oppmuntre til fler- og tverrfaglighet. Forskningen skal bidra til rekruttering, kompetanseutvikling og utvikling av samisk som vitenskapsspråk. Det vil bli lagt stor vekt på formidling. Programmet bygger opp under Forskningsrådets satsing på nordområdene og vil inngå i den internasjonale urfolksforskningen. Totalbudsjettet for 2008 er på 8,7 mill. kroner. Programmet finansieres med generelle KD-midler fra humaniora og samfunnsvitenskap (5,5 mill. kroner fra humaniora + 1,2 mill. kroner fra samfunnsvitenskap) og med 2 mill. kroner fra AID.

Naturvitenskap og teknologi

Program for Romforskning (2003 – 2010) er et følgeforskningsprogram som skal sikre den forskningsmessige utnyttelsen av norsk romaktivitet innenfor organisasjonene ESA, EISCAT og NOT. Målet er å støtte og videreutvikle forskningsfelt der Norge og norske forskere har satset målbevisst og bygget opp høy kompetanse på internasjonalt nivå. Programmet ønsker også å sikre muligheter for støtte og utvikling innen nye relevante områder, samt stimulere til anvendelser innenfor industri. Det er to prioriterte forskningsområder innenfor programmet: 1) Sol-jord fysikk med vekt på forståelse av grunnleggende prosesser i solen og dens atmosfære og hvordan solvind og solaktivitet påvirker det globale miljøet. 2) Universets utvikling med vekt på forståelsen av fundamentale astrofysiske prosesser. Programmet har et totalbudsjett på 14,05 mill. kroner for 2008, hvorav 12,55 mill. kroner er KD-midler. MD bidrar med 1,5 mill. kroner.

Kjerne- og partikkelfysikk (2006-2011). Aktivitetene relatert til det norske medlemskapet i CERN ved Genève er organisert som et program for perioden 2006-2011 (videreføring av programperioden 1998-2005). For denne perioden er aktiviteten inndelt i tre prosjekter, - et av disse er fokusert mot partikkelfysikk og bygging av eksperimentet ATLAS, - et mot tungionefysikk og bygging av eksperimentet ALICE, og et prosjekt er rettet mot avansert instrumentering på fremtidige eksperimenter. ATLAS og ALICE inngår begge i det nye store akseleratorprosjektet ved CERN, LHC (Large Hadron Collider). LHC ventes å stå ferdig våren 2008 og gi de første fysikkresultater i løpet av 2008. Forskere ved UiO og UiB er hovedaktører. I aktiviteten inngår muligheten for opphold ved CERN for teknologistudenter og doktorgradsstudenter. Virksomheten evalueres hvert år av et internasjonalt ekspertpanel i

forbindelse med et årlig seminar for aktørene innenfor virksomheten. Virksomheten finansieres gjennom KD. For 2008 er budsjettet på 19,4 mill. kroner.

Program for synkrotronforskning

Pr. 1.1.2007 ble det tidligere ESRF-følgeforskningsprogrammet erstattet med Program for synkrotronforskning som har fått et utvidet mandat i forhold til tidligere. Programmet har ansvar for å sikre en langsiktig norsk finansiering av den sveitsisk-norske strålelinjen (SNBL) ved European Synchrotron Radiation Facility (ESRF) i Grenoble, Frankrike og ivareta de bilaterale avtalene vedrørende finansiering, drift og vedlikehold av SNBL.

Synkrotronforskning er et viktig redskap innen naturvitenskapelig forskning. Banebrytende forskning innen en rekke felter som kjemi, fysikk, nanoteknologi, materialteknologi, biologi og andre relaterte fag- og teknologiområder foregår ved ulike synkrotronanlegg verden over. ESRF er blant verdens beste anlegg for synkrotronstråling og med oppgraderingsprogrammet planlagt for perioden 2008-2017 vil det fortsatt holde denne posisjonen. Derfor er det viktig for programmet å stimulere norske forskningsmiljø til å utnytte denne infrastrukturen både gjennom ESRF og SNBL. Norske forskere må samtidig stå fritt til å få løst sine forskningsoppgaver ved det anlegget som er best egnet for deres formål. Programmet skal således støtte synkrotronforskning i en generell kontekst. Programmet finansierer derfor reisestøtte til fagmiljøene slik at de kan utnytte synkrotronanlegg i sin forskning og det bevilges midler til forskningsprosjekter innen for synkrotronrelaterte aktiviteter. I tillegg legges det vekt på at programmet skal stimulere til nasjonal nettverksbygging gjennom sin synkrotron brukermøter som arrangeres hvert andre år. Programmet finansieres med 5.5 mill. kroner i KD-midler.

Katalyse og organisk syntetisk kjemi II (KOSK II) (2007 – 2012)

Programmet støtter grunnleggende forskning innenfor hovedområdene katalyse og organisk syntetisk kjemi som kan gi grunnlag for økt verdiskapning innen norsk kjemisk industri på lang sikt. Grunnleggende forskning innenfor katalyse skal i hovedsak rettes mot katalytiske prosesser for miljøvennlig og bærekraftig utnyttelse av norske naturgassressurser. Innen organisk syntetisk kjemi vil det bli lagt vekt på å bygge opp og videreutvikle slagkraftige forskningsgrupper som kan løse syntetiske problemer innenfor de prioriterte områdene: selektiv syntese, metallinduserte reaksjoner, syntese av biologisk aktive forbindelser og utvikling av ny, effektiv og miljøvennlig teknologi innen organisk syntese. Programmet samfinansieres fra OED med 5,5 mill. kroner og fra KD med 9,9 mill. kroner, og har i 2008 et totalbudsjett på 15,4 mill. kroner.

IKT, sikkerhet og sårbarhet (IKTSOS) (2003-2007) er et strategisk forskningsprogram som skal bidra til den nasjonale kompetansen innenfor informasjonssikkerhet i både bredde og dybde. IKT SoS ble planlagt basert på tildelingsbrev fra NHD som stipulerte bevilgninger på 59 mill. kroner fordelt over programperioden. Programansvaret ble overført til FAD i 2005. Med et budsjett på 10 mill. kroner i 2007 finansiert av FAD er programmet underfinansiert med 9,2 mill. kroner. Det foreslås derfor at programmets finansiering forlenges ut 2008 og tilføres midler fra FAD for å gjennomføre programmet i tråd med de opprinnelige intensjoner og føringer og unngå å terminere igangsatte Ph-D-arbeider og prosjekter. Pr. 27. november 2007 vet vi fremdeles ikke om FAD vil stå ved sine forpliktelser. Så snart det foreligger en endelig beslutning fra FAD, vil vi innkalle til programstyremøte for å drøfte avslutningen av programmet.

eVitenskap - Infrastruktur, Teori og Anvendelser (eVita) (2006- 2015) er et forsknings- og infrastrukturprogram innrettet mot beregnings- og dataintensive utfordringer i naturvitenskap, teknologi og medisin. Forskningsdelen inneholder metodeutvikling innen IKT og

beregningsorientert matematikk, samt større tverrfaglige satsinger der vitenskap skal bidra til å pløye ny mark. Totalbudsjettet for 2008 er 20,7 mill. kroner. Programmet finansieres med 16 mill. kroner fra KD, 4,7 mill. kroner fra NHD.

Biologi og biomedisin

Grunnleggende næringsrettet bioteknologi (2001-2008)

Programmet skal utvikle grunnleggende vitenskapelig kompetanse som er viktig for bioteknologisk forskning, utdanning og næringsliv gjennom støtte til forskningsprosjekter av høy vitenskapelig kvalitet innen feltet genomforskning. Gjennom programmet stimuleres bevisstgjøring om patentering og sikring av kommersialiserbare forskningsresultater. Budsjett 2008: 10,3 mill. kroner fra NHD og 2,2 mill. kroner fra KD, dvs totalt 12,5 mill. kroner.

Miljø, gener og helse (2006-2010)

Programmets overordnede mål er å framskaffe god kunnskap om sammenhengen mellom miljø, arvelige faktorer og helse for å bidra til bedre folkehelse og forebygging av helseskader. Programmet skal bedre kunnskapsgrunnlaget for en politikktutforming og forvaltning som kan virke forebyggende og helsefremmende. Miljøfaktorer er en samlebetegnelse for en rekke kjemiske og biologiske kontaminanter og fysiske faktorer. Luft, drikkevann, forbruksprodukter, næringsmidler, innemiljø, støy og stråling er de viktigste kildene til at befolkningen utsettes for uønskede miljøfaktorer. Det fokuseres på både positive og negative helseeffekter og i enkelte tilfeller mangel på effekt. Både miljø- og helseaspekter skal være integrert i forskningsprosjektene. Programmet ser behov for å fokusere på de sykdommene hvor miljøfaktorer kan være en medvirkende årsaksfaktor. Det er viktig å forstå hvordan miljøfaktorer belaster menneske på populasjonsnivå, organ-, celle- og molekylærnivå. Budsjett 2008: 1,5 mill. kroner fra KD, 4,0 fra MD, 2,3 mill. kroner fra SD og 15,9 mill. kroner fra HOD, dvs. totalt 23,7 mill. kroner.

Klinisk medisin og folkehelse

Helse- og omsorgstjenester (2006 – 2010)

Programmets overordnede mål er å utvikle relevant ny kunnskap om helsetjenesten, og gjennom dette bidra til bedre helse- og omsorgstjenester og økt velferd. I denne programperioden skal programmets ressurser konsentreres til fire prioriterte forskningsområder: styring, ledelse og prioritering; organisering og samhandling; pasienter og brukere i helsetjenesten og komparativ helsesystemforskning. I 2008 styrkes programmet med 15 mill. kroner; 3 mill. kroner skal benyttes til etablering av tre regionale Senter for omsorgsforskning og minst 5 mill. kroner til prosjekter i henhold til Demensplan 2015. De resterende midlene skal benyttes til prosjekter innenfor omsorgstjenesteforskning og til prosjekter som faller inn under de fire prioriterte forskningsområdene i programplanen, med spesielt fokus på delmål 3.2.2. Budsjett 2008: 38,481 mill. kroner fra HOD, 2,0 mill. kroner fra KD og 2,0 mill. kroner fra FIN. Totalt: 42,481 mill. kroner.

Folkehelse (2006-2010)

Det overordnede målet for programmet er å øke kunnskapsgrunnlaget for utvikling og implementering av helsefremmende og sykdomsforebyggende tiltak. Overordnet perspektiv på programmet er sosial- og helsepolitiske prioriterte områder som fysisk aktivitet, ernæring og kosthold, psykisk helse og sosial ulikhet. I tillegg kommer andre områder som øker kunnskapsgrunnlaget for primærforebygging innen viktige folkehelseområder som f.eks tobakksbruk og legemiddelbruk, samt forskning om helsestasjons- og skolehelsetjenestens betydning i det helsefremmende og forebyggende arbeidet. Kjønnsperspektivet skal være gjennomgående. Budsjett 2008: 22,6 mill. kroner fra HOD (inkl. midler til kvinners helse) og 1,8 mill. kroner fra KD. Totalt: 24,4 mill. kroner.

Psykisk helse (2006-2010)

Programmets overordnede mål er å bidra til utvikling av relevant kunnskap om psykisk helse med sikte å fremme den psykiske helsen (både forebyggende og behandlende). De spesifikke satsningene er forskning om barn og unges psykiske helse, forskning om sosiale og kulturelle faktorer ved psykisk helse, samt forskning om alvorlige psykiske lidelser, inkludert dobbeltdiagnose rus og psykisk lidelse. Tverrfaglig forskning, nasjonalt og internasjonalt samarbeid, forskning i et translasjonsperspektiv, og forskning om psykologiske og psykiatriske aspekter ved somatisk sykdom står sentralt. Programmet har prosjekter innenfor alle de prioriterte tema og søknadene som kom inn i juni 2007 hadde gjennomgående høy kvalitet og god fordeling på temaene. Budsjett 2008: 36,30 mill. kroner fra HOD inkl. beskyttelsesfaktorer/mestring og ADHD (inkl. midler til kvinners helse) og 2,1 mill. kroner fra KD. I tillegg har programmet fått en engangsbevilgning fra Sosial- og helsedirektoratet på 2,5 mill. kroner til forskning på selvhjelp.

Klinisk forskning (2006-2010)

Programmets overordnede mål er å styrke klinisk forskning ved å støtte store kliniske nasjonale/internasjonale studier, i tillegg til å understøtte nasjonale behov og prioriteringer ved særskilt kompetanseoppbygging. Det er viktig å få en hensiktsmessig arbeidsdeling i forhold til forskning finansiert av de regionale helseforetakene. Programmet skal støtte større kliniske studier som omfatter flere helseforetak og pasientgrupper på tvers av regionale grenser. Det er et mål å støtte kliniske studier på pasientgrupper og legemidler som av ulike grunner ikke prioriteres av legemiddelindustrien. Programmet skal også støtte translasjonsforskning ved å prioritere prosjekter der det er overføring av kunnskap mellom grunnforskning og klinisk forskning. Programmet skal bygge opp og styrke forskningskompetanse der det er nasjonale behov for kompetanseoppbygging, som innenfor muskel- og skjelett sykdommer, allmennmedisin, odontologi og alternativ behandling. Det er et mål å stimulere til samhandling mellom allmenn- og spesialisthelsetjenesten på førstnevnte premisser. Det er budsjettert med 22,25 mill. kroner fra HOD for 2008.

Rusmiddelforskning (2007-2011)

Rusmiddelforskningsprogrammet ble etablert i 2007 og har som mål å bidra til utvikling av relevant kunnskap og fremme forskning av høy kvalitet med fokus på å bedre kunnskap om rusmidler med sikte på å redusere rusmiddelproblemer i samfunnet. Innenfor rammen av programmet er det etablert et forskningsssenter ved Universitetet i Oslo med hovedvekt på klinikk-nær rusmiddelforskning. Forskningsssenteret skal være et hovedmiljø for rusmiddelforskningen i Norge. Det skal i tillegg til forskning tilby undervisning og veiledning, samt opparbeide en nasjonal rolle og fungere som en nasjonal nettverksbygger for rusmiddelforskning. Det nye programmet vil ha ansvaret for oppfølging av forskningsssenteret, så vel som å utlyse og følge opp ordinære prosjekter. Programplanen var ferdig i mars 2007 og programmet hadde første utlysning av ordinære prosjekter i juni 2007. Budsjett 2008: 18,45 mill. kroner fra HOD inkl. 0,5 mill. kroner til forskning om tiltak for barn av psykisk syke eller rusmiddelavhengige foreldre. BLD har også tildelt 0,5 mill. kroner fra BLD til dette formålet.

Pengespillproblemer (2006-2010)

Forskningen om pengespill skal bidra til å øke den vitenskapelig baserte forståelsen av grunnleggende mekanismer og årsaksfaktorer ved pengespill og pengespillproblemer, samt bidra til å utvikle bedre metoder for å oppdage, forebygge og behandle spilleavhengighet. Tilskuddet til satsingen er 12 mill. kroner fordelt over en femårsperiode. Tre prosjekter blir finansiert av denne satsningen via et samarbeid mellom programmene Psykisk helse og

Folkehelse. Det planlegges et seminar/konferanse for forvaltningen og andre aktuelle aktører første halvår av 2009, på et tidspunkt hvor prosjektene er godt i gang og det kan formidles fra prosjektene. Det er budsjettert med 3,845 mill kroner fra KKD i 2008 til å dekke prosjektforpliktelsene.

IKT i medisin og helsetjeneste (2001-2005). Programmets mål var å gi et vesentlig bidrag til et bedre helsevesen gjennom utvikling og bruk av IT-løsninger og produkter basert på eksisterende og fremtidige brukerbehov. Programmet etablerte bl.a. Nasjonalt Senter for Elektronisk Pasientjournal (NSEP). Programmet fases nå ut over en treårsperiode og midler avsatt i 2008 går til å dekke forpliktelsene. Programmet fases nå ut over en treårsperiode og midler avsatt i 2008 går til å dekke forpliktelsene. For 2008 er det budsjettert med 1,7 mill. kroner fra KD og 2,7 mill. kroner fra NHD, dvs. totalt 4,4 mill. kroner.

Frittstående prosjekter

Fri prosjektstøtte

Fri prosjektstøtte er et sentralt og prioritert virkemiddel for Forskningsrådets i arbeidet med kvalitetsutvikling av den langsiktig grunnleggende forskningen. Forskningsrådet har én årlig felles utlysning av midler til fri prosjektstøtte, åpen for alle fagområder, og søknadene behandles i én av syv fagkomiteer. Innenfor fri prosjektstøtte gis det støtte til forskerprosjekter og personlige postdoktorstipend, samt doktorgradsstipend i utlandet.

Forskerprosjektene skal særlig stimulere til rekruttering og samarbeid innenfor en langsiktig finansieringsramme, mens postdoktorstipendene skal bidra til videre kvalifisering til vitenskapelige stillinger. For å signalisere at Forskningsrådet ønsker at forskerprosjektene skal være reelle samarbeidsprosjekter av en viss størrelse, ble det for utlysningen for 2008 satt en minimumsgrense på en mill. kroner og maksimumsgrense tre mill. kroner pr år i gjennomsnitt over prosjektperioden. Virkemiddelet finansieres i hovedsak med generelle KD-midler. Innenfor alle fagkomiteene er det en høy avslagsprosent.

Tabellen nedenfor viser hvor stor andel fri prosjektstøtte utgjør av KDs bevilgning til det enkelte fagområde i perioden 2005-2008.

Tabell 4-6 Forskningsrådet totalt: Andel fri prosjektstøtte av KDs bevilgning til fagområdet. 2005-2008

	2005	2006	2007	2008
Humaniora	51 %	53 %	54 %	54 %
Samfunnsvitenskap	52 %	52 %	52 %	51 %
Miljø og utvikling	50 %	51 %	52 %	55 %
Naturvitenskap og tekn.	40 %	43 %	43 %	48 %
Medisin og helse	76 %	77 %	77 %	78 %

Søknad om støtte til frie prosjekter i 2008 forvaltes av disse fagkomiteene:

Humaniora (FRIHUM), Samfunnsvitenskap (FRISAM), Miljø- og utviklingsforskning (FRIMUF), Matematikk og naturvitenskap (FRINAT), Teknologi (FRITEK), Biologi og biomedisin (FRIBIO), Klinisk medisin og folkehelse (FRIMED). I 2008 er det budsjettert med 448,2 mill. kroner fra KD og 2,9 mill. kroner fra øvrige departementer til frie prosjekter. For 2008 mottok fagkomiteene om lag 860 søknader til et samlet søknadsbeløp på om lag 1,2 mrd. kroner for søknadenes 1.år. Utenlandsstipend gis primært som del av forskningsrådsfinansiert prosjekt. Det kan søkes om personlig utenlandsstipend gjennom hele året og søknadene vil bli behandlet fortløpende. Utenlandsstipend er derfor ikke tatt med i tabellen nedenfor.

Tabell 4-7 Fri prosjektstøtte. Søkt beløp (år 1) og antall søknader for 2008. Mill. kroner.

	Arr.støtte		Dr.gradsstip		Forskerprosjekt		Postdr.stip		Sum totalt	
	Søkt	Ant	Søkt	Ant	Søkt	Ant	Søkt	Ant	Søkt	Ant
Matematikk og naturvitenskap	0,7	4	0,5	1	145,2	95	8,7	11	155,0	111
Teknologi	0,1	1	0,5	1	60,8	40	3,9	5	65,3	47
Biologi og biomedisin	0,9	4	1,4	3	391,1	231	34,2	39	427,6	277
Klinisk medisin og folkehelse	0,2	1	3,3	5	113,8	65	6,4	7	123,6	78
Humaniora	1,3	9	7,4	16	152,2	84	51,4	72	212,3	181
Samfunnsvitenskap	1,0	9	4,6	10	125,1	76	29,6	29	160,3	124
Miljø- og utviklingsforskning			0,7	2	56,7	36	4,2	5	61,6	43
Sum	4,1	28	18,4	38	1 044,8	627	138,3	168	1 205,6	861

FRINAT-komiteén behandler søknader innen *naturvitenskap* (matematikk, fysikk, kjemi og geologi), mens FRITEK behandler søknader innen *teknologi* (ingeniørfag og IKT). Som fag er IKT og de ingeniørvitenskapelige fag like i den forstand at de ofte er preget av tverrfaglige problemstillinger, og fagenes natur er av en slik art at selv grunnleggende forskning ofte har et anvendelsesperspektiv. IKT er et svært sentralt verktøy i de ingeniørvitenskapelige fag, og det er ofte en glidende overgang mellom IKT-fag og ingeniørvitenskapelige fag på mange områder. Dette gjør det faglig sett naturlig å se på disse fagene under ett. For 2008 er det bevilget 10,6 mill kroner til FRINAT og 5,6 mill. kroner til FRITEK for 2008.

FRIBIO-komiteén behandler søknader innen hele bredden av biologi og biomedisin. De seneste års søknadsbehandlinger viser at det er et stort utnyttet potensiale i søkermassen. Dette innebærer at, gitt større rammer, flere søknader kunne ha vært støttet uten å senke på kravet til kvalitet. Søknadsbehandlingen i 2007 har, som et forsøksprosjekt, foregått ved hjelp av 7 ulike ekspertpanel. Det var tre panel innen molekylærbiologiske fag, to innen fysiologiske og anatomiske fag og to panel innen evolusjonsbiologiske og økologiske fag. Søknadene ble ikke sendt til individuell fagekspertvurdering, men behandlet av panelene, som hver bestod av 5-7 etablerte utenlandske forskere. En samlet innstilling fra alle panelene ble fremmet for fagkomiteén, som forestod den endelige innstillingen. Det ble for oppstart i 2008 bevilget midler til 40 prosjekter med en ramme på 44 mill kroner. Dette gir en innvilgelsesprosent på 10 i forhold til søkt beløp.

Fagkomiteen for klinisk medisin og folkehelse – FRIMED - behandler prosjektsøknader innen klinisk medisin, samfunnsmedisin, epidemiologi, folkehelse og psykologi med mer. Komiteen er ny fra og med 2008 og erstatter to tidligere komiteer; fagkomiteen for samfunnsmedisin og helsetjeneste og fagkomiteen for klinisk forskning. Det ble bevilget ca 17,5 mill. kroner til nye prosjekter i 2008, noe som betyr en innvilgelse på ca. 14 prosent.

FRIHUM-komiteen behandler søknader innenfor hele bredden av *humanistiske fag*: språkvitenskap/filologi, historie, arkeologi, etnologi, filosofi, teologi/religionsvitenskap, litteraturvitenskap, musikkvitenskap, kunsthistorie, kunsthistorie, kunstfag og arkitekturteori. Tildelingen av midler til frie forskerinitierte prosjekter skal bidra til faglig fornyelse og ny vitenskapelig erkjennelse, og også bidra til rekruttering, internasjonalisering og bedre forskningsledelse. Fagkomiteen legger kvalitetsvurderinger til grunn for tildelingene. Det kommer inn svært mange søknader av høy kvalitet, men bare et svært liten andel av de beste søknadene innvilges. For 2008 er det innenfor KD-midlene til humanistisk forskning budsjettet med 62 mill. kroner til fri prosjektstøtte. Av dette var 13,4 mill. kroner til disposisjon for nye prosjekter. Dette gir en tilslagsprosent på 6,3 i forhold til søkt beløp for 2008, og en tilslagsprosent på 8 i forhold til søkt beløp for hele prosjektperioden.

FRISAM-komiteén behandler søknader for hele bredden av *samfunnsvitenskap*; sosiologi, statsvitenskap, samfunnsgeografi, demografi, medievitenskap, sosialantropologi, økonomi,

rettsvitenskap og pedagogikk. Konkurransen er åpen, og uavhengig av disiplin. Komiteen har ansvar for at både kvalitetshensyn og strategiske hensyn blir lagt til grunn i behandlingen av søknadene. Formålet er at tildelingen av midler skal bidra til faglig fornyelse og ny vitenskapelig erkjennelse gjennom grunnleggende forskning. Det er god tilgang på søknader med høy kvalitet. Selv blant de beste søknadene er det bare et svært liten andel som blir innvilget. For 2008 er det budsjettet med 52 mill. kroner fra KD. Av dette er 12,5 mill. kroner delt ut til nye prosjekter. Dette gir en tilslagsprosent på 8 i forhold til søkt beløp for 2008.

Formålet med fri prosjektstøtte til *miljø- og utviklingsforskning*, FRIMUF, er å styrke den strategiske fagutviklingen i og mellom disipliner og fagfelt av særlig betydning for miljø- og utviklingsfeltet. I tillegg er det ønskelig å få fram prosjekter som bidrar til metodeutvikling innen fler- og tverrfaglig forskning innenfor dette feltet. Ved utlysningen i 2008 ble det understreket at komiteen ville prioritere prosjekter som kombinerer miljø- og utviklingsperspektiver. Det ble invitert til forskning som styrker kunnskapsgrunnlaget for bærekraftig samfunnsutvikling i fattige land og globalt, og det ble oppfordret til samarbeidsprosjekter mellom naturvitere og samfunnsvitere. For 2008 er det budsjettet med 26 mill. kroner fra KD. Av dette er 7,5 mill. kroner delt ut til nye prosjekter. Dette gir en tilslagsprosent på 12 i forhold til søkt beløp for 2008.

Store forskerinitierte prosjekter (Storforsk) startet opp i 2005 med en budsjetttramme på om lag 60 mill. kroner pr år over fire år finansiert av avkastningen til Fondet for forskning og nyskaping. Prosjektene måtte ha høy kvalitet, nyskapende potensial og vitenskapelig dristighet, og ledes av forskere med solid erfaring innen forskningsledelse. Det var krav om at prosjektene involverer flere samarbeidende forskere, og det innebærer internasjonalt forskningssamarbeid. Rekrutteringselementer skal normalt inngå i prosjektene. Prosjektene avsluttes i 2008.

Andre grunnforskningsprosjekter

Yngre, fremragende forskere (YFF)

Formålet med satsingen er å gi yngre talentfulle forskere innenfor alle fagområder ekstra gode rammevilkår, slik at de kan nå internasjonal toppklasse. I 2006 lyste Forskningsrådet ut midler til nye YFF og mottok 185 søknader. Det ble innvilget 20 nye bevilgninger til Yngre fremragende forskere (YFF) i 2007, hvorav 10 startet opp senhøstes 2007, åtte starter opp i januar og to vil starte sent på våren/forsommeren 2008. Forskningsrådet deltok i 1., 2. og 3.call av den europeiske ordningen European Young Investigator Award (EURYI). Det er satt av 30,4 mill. kroner til ordningene over KDs budsjett og 11,0 mill. kroner fra avkastningen av forskningsfondet i 2007.

NevroNor – en nasjonal satsing på nevrovitenskapelig forskning startet opp i 2006. NevroNor vil bidra til å sikre kunnskapsgrunnlaget for forebygging og utvikling av nye behandlingsmetoder for store folkesykdommer som demens, Parkinsons, hjerneslag og psykiske lidelser. NevroNor legger vekt på tiltak som stimulerer til samarbeid mellom kliniske - og basale forskningsmiljø og fremme forskernettverk på tvers av institutt- og faggrenser. Aktiviteter som samler og skaper møteplasser for ulike aktører, for eksempel konferanser, er et virkemiddel NevroNor vil fokusere på framover. I tillegg vil NevroNor legge vekt på å synliggjøre norsk nevrovitenskapelig forskning internasjonalt og stimulere til - og gjøre norske miljøer mer attraktive som partnere i internasjonalt samarbeid. For 2008 er det budsjettet med 13,575 mill. kroner fra KD og 1,2 mill. kroner over fondet, totalt 14,8 mill. kroner.

Stamceller. HOD har fra 2002 øremerket midler til forskning på stamceller fra fødte mennesker. Satsingen skal utvikle og styrke kompetansen når det gjelder grunnforskning og klinisk forskning på stamceller, med sikte på behandlingstilbud til pasienter med alvorlig sykdom. Det er etablert et nasjonalt nettverk for stamcelleforskning. Det avholdes årlige nettverksmøter, samt seminarer og kurs. Forskere i det nasjonale nettverket deltar også internasjonale nettverk for stamcelleforskning (bl.a. EU, ESF, NordForsk). Forskning på stamceller har et stort potensial innenfor regenerativ medisin, og vil også kunne gi oss viktig kunnskap om kreftutvikling og behandling. Forskning på stamceller fra fødte mennesker har vært et prioritert område siden 2002. Med de endringer i bioteknologiloven som trer i kraft 1.1.2008, åpnes det for forskning på overtallige befruktete egg/embryonale stamceller. Lovendringene vil få stor betydning for stamcelleforskningen i Norge, og vil kunne bidra til økt internasjonalt samarbeid på dette viktige feltet. Forskning på stamceller er styrket i Statsbudsjettet. Det er budsjettert med 25 mill. kroner, hvorav 19. mill. kroner fra HOD og 6,0 mill. kroner fra fondsavkastningen.

Kreftforskning. Som en oppfølging av Nasjonal kreftplan har Forskningsrådet hatt ansvaret for en særskilt satsing på kreftforskning (2000 – 2007). Satsingen har omfattet brobyggingsprosjekter med integrerte biologiske og kliniske problemstillinger samt klinisk og epidemiologisk forskning. Forskningsgrunnlaget for videreføring av satsingen (2008 – 2010) vil bli utarbeidet i tråd med behovet beskrevet i Nasjonal strategi for kreftområdet (2006-2009). HOD har bevilget 19,505 mill. kroner i 2008.

Aldersforskning. Målet med alderssatsingen er å bygge opp kompetansemiljøer og utvikle nye og tverrfaglige perspektiver og problemstillinger innen områdene: aldring og samfunn, medisinsk og helsefaglig forskning, helse- og omsorgstjenester og praksisnære temaer. Satsingen er et samarbeid mellom Divisjon for strategiske satsinger og Divisjon for vitenskap. Divisjonens andel av budsjettet i 2008 er på 4,0 mill. kroner over HODs budsjett.

Kvinnens helse. Problemstillinger knyttet til kjønn og kjønnsforskjeller drøftes og analyseres i alle relevante forskningsprosjekter. Departementet har i de senere år bevilget særskilte midler til forskning på kvinners helse, spesielt til områder som anoreksi, osteoporose, brystkreft, sosial ulikhet i helse. Disse, til sammen med fagområdene fibromyalgi, minoritetskvinner og helse, og kjønnsperspektivet ved psykiske lidelser nevnes alle i HODs kvinnehelsestrategi og Forskningsrådets rapport "Kvinnens helse" som mangler på feltet. Midlene fordeles på prosjekter i helseforskningsprogrammene eller fagkomiteene. De øremerkede midlene utgjør 7,031 mill. kroner i 2008.

Internasjonal prosjektstøtte

Internasjonale Stipend (IS) administrerer stipendordninger og programmer som bidrar til utveksling av studenter, forskere og kunstnere mellom Norge og utlandet. De fleste programmene er tverrfaglige og åpne for søkere fra alle fagområder. Enkelte programmer gir individuelle stipend til studier og forskning, andre stipender har nettverksbygging mellom norske og utenlandske læresteder og forskningsinstitusjoner som formål. Stipendordningene finansieres med 14,8 mill. kroner fra KD, 2,34 mill. kroner fra UD og 3,98 mill. kroner fra andre kilder. Følgende stipendordninger finansieres og administreres via Gruppen for internasjonale stipend (IS): Norske statsstipend til utenlandske borgere, Norske statsstipend til egyptere, indere og kinesere, korttidsstipend mellom Norge og Egypt, India og Kina- Utenlandske statsstipend og sommerstipend til norske borgere, E.ON Ruhrgas program jus (2008 – 2011), E.ON Ruhrgas program økonomi (2008 – 2011), E.ON Ruhrgas program statsvitenskap (2008-2011), Forskerutveksling med Frankrike (Auroraprogrammet), Forskerutveksling med Tyskland (DAADppp programmet), Forskerutveksling med Nord-

Amerika (Leiv Eiriksson mobilitetsprogram), College of Europe programmet, RWE stipend-program i musikk, Samarbeidsprogram med NSFC – Kina, Samarbeidsprogram med JSPS - Japan.

Andre frittstående prosjekter

Midlertidig ordning for tildeling av små driftsmidler. Det er avsatt 40 mill. kroner i 2008 til ordningen for tildeling av små driftsmidler. Den enkelte institusjon skal behandle og prioritere søknader om driftsmidler fra sine ansatte, for deretter å søke Forskningsrådet om tilskudd fra ordningen. Tilskuddet fra Forskningsrådet kan utgjøre opp til 40 prosent av de samlede kostnadene.

Forskerlinje/studentstipend. Forskningsrådet har ansvar for finansiering av studentstipend innenfor profesjonsfagene medisin, odontologi og psykologi. Det er satt av 12,48 mill. kroner over KDs budsjett til studentforskning.

Det videre satt av 1,5 mill. kroner til *Kvenske studier* (humaniora) over denne posten.

Infrastruktur og institusjonelle tiltak

Basisbevilgninger

Basisbevilgning i form av grunnbevilgning og strategiske instituttprogram (SIP) skal sikre at instituttene forskning holder høy kvalitet gjennom langsiktig kompetanseoppbygging.

Forskningsinstitutter (KD). Basisbevilgninger til FNI, PRIO, ISF, FAFO, NIFU STEP blir gitt som en samlet ramme til Forskningsrådet fra KD. Bevilgningen skal også dekke en løpende samarbeids-SIP mellom NUPI og PRIO. Rammen i 2008er på 52,048 mill. kroner.

Forskningsinstitutter (NHD). De 12 regionale instituttene mottar basisbevilgning fra NHD på en egen budsjettpost. Rammen for 2008 er på 33,1 mill. kroner.

Europaforskning: UD bevilger av 2 mill. kroner til strategiske instituttprogram innenfor europaforskning til de utenrikspolitiske instituttene, inklusiv ARENA-senteret ved Universitetet i Oslo. Midlene fordeles av basisbevilgningsutvalget.

SNF, TØI og NIFUSTEP får tildelt basisbevilgning over NHDs budsjett på bakgrunn av instituttene næringspolitiske forskning. Rammen er den samme i 2008 som i 2007, 10,3 mill. kroner. I tillegg til basismidler fra NHD mottar TØI også midler fra SD (9,3 mill. kroner, hvorav 0,2 mill. kroner i økning i tildelingsbrevet for 2008 i forhold til St. prp. nr 1 (2007 – 2008)).

AFI og Sintef Teknologiledelse får tildelt basisbevilgning over Arbeids- og inkluderingsdepartementets budsjett. Fra 2008 var det forutsatt at midlene til SIP til AFI skulle konkurransenutsettes. Departementet har lagt 2,0 mill. kroner av midlene til Program for arbeidslivsforskning i regi av Norges forskningsråd hvor flere forskningsmiljøer kan søke om midler til arbeidslivsforskning. Tildelingen for disse instituttene for 2008 er 9,5 mill. kroner, som inkluderer en økning på 0,3 mill. kroner i tildelingsbrevet for 2008 i forhold til St. prp. nr 1 (2007 – 2008)).

eInfrastruktur finansiert av Forskningsrådet omfatter tungregning, avanserte lagringssystemer, Grid-infrastruktur og nødvendige støttetjenester. Bruk av ressursene tilbys alle norske forskere etter søknad. Tungregning er en etablert tjeneste, der det ble foretatt en betydelig kapasitetsøkning i 2007. Innen Grid videreutvikles både en nasjonal tjeneste og en nordisk

fellesløsning. Et nasjonalt prosjekt ble startet i 2007 med formål å etablere en nasjonal infrastruktur for lagring og håndtering av vitenskapelige data. Budsjettet for eInfrastruktur i 2008 er 28,5 mill. kroner, hvorav 22 mill. kroner fra KD og 6,5 mill. kroner i Fondsmidler over budsjettposten Vitenskapelig utstyr.

Strategisk institusjonsstøtte

Institusjonsforankrede strategiske prosjekter (ISP) er en støtteordning for å følge opp fagevalueringene, forskningsmiljøenes strategiske behov og institusjonenes langsiktige utviklingsmuligheter. I 2008 har divisjonen budsjettet med om lag 29 mill. kroner (i hovedsak over KDs budsjett) til slike støtteordninger. Beløpet inkluderer forpliktelser til igangværende aktiviteter, dvs. strategiske universitetsprogrammer (SUP) innen naturvitenskap og teknologi og strategiske prosjekter innenfor humaniora og samfunnsvitenskap. Mer spesifikt vil midlene gå til oppfølging av MNT-fagene, oppfølging av evalueringen av pedagogikk og nordisk samt en særskilt satsing rettet mot rettvitenskap.

Strategiske høgskoleprogram (2002 – 2011). Satsingen skal gi de statlige høgskolene mulighet til å bygge opp forskningskompetanse av høy kvalitet samtidig som man tar spesielle hensyn til høgskolenes faglige situasjon og de enkelte fagområdenes egenart. Midlene skal kunne benyttes til å støtte et bredt spekter av forskningsaktiviteter, og kan i visse tilfeller også omfatte utviklingsarbeid. Totalbudsjett for 2008 er 40 mill. kroner, hvorav 30 mill. kroner er spesielle KD-midler og 10 mill. kroner er midler fra Fondet for nyskaping og forskning.

Nasjonale forskerskoler. Et eget virkemiddel som finansierer nettverkskostnader for forskerskoler basert på samarbeid mellom flere institusjoner etableres i 2008. KD har øremerket 10 mill. kroner i 2008 til en oppstart av ordningen, inkl. en videreføring av bevilgningen til forskerskolen ved SIMULA-senteret. Formålet er å sikre PhD-studenter tilgang på nasjonal og internasjonal fag- og veilederkompetanse ved å trekke på ressurser fra flere fagmiljøer. Forskerskolene vil også virke rekrutteringsfremmende, samt bidra til internasjonalisering og effektivisering av forskerutdanningen. Forskningsrådets støtte skal gå til kvalitetsfremmende tiltak rundt en gruppe doktorstudenter, og skal i hovedsak dekke internasjonale og nasjonale fellestiltak og nødvendige personalkostnader.

Nettverkskostnadene for en slik skole er anslått til 2-3 mill kroner per år over en periode på åtte år. Utlysning av midler i 2008 vil gjøre det mulig å starte de første nettverksskolene i løpet av 2009.

SIMULA-senteret på Fornebu. Med vekt på utfordringer knyttet til utvikling og bruk av nettbaserte produkter og tjenester driver senteret grunnleggende forskning rettet mot problemstillinger knyttet til programvareutvikling. Dette kan dreie seg om problemstillinger langs hele akse fra utvikling av programvare som komponenter i større systemer, til analyse, utvikling og bruk av store nettbaserte programsystemer. Viktige stikkord er digital kommunikasjon, distribuerte programsystemer, ”software engineering” og metodeorientert programvare. Det er viktig at senteret drives på en slik måte at det fungerer i en arbeidsdeling og i samarbeid med eksisterende fagmiljøer ved universiteter og forskningsinstitutter. Senteret finansieres med midler fra KD (29 mill. kroner), NHD (10 mill. kroner) og SD (10 mill. kroner), dvs. totalt 49 mill. kroner for 2007. Etablering av en forskerskole i tilknytning til Simula-senteret er i tillegg støttet med 5 mill. kroner fra KD.

Sars internasjonale senter (Sars-senteret): Med bakgrunn i en midtveisevaluering i 2007 ble bevilgningen til Sars-senteret vedtatt videreført for en ny 5-årsperiode tom 2012. Senteret

utfører grunnleggende forskning innen marin molekylærbiologi. Senteret ble etablert i 1997 og fikk i juni 2003 status som "European Molecular Biology Laboratory" (EMBL) partner. For 2008 er det budsjettet med totalt 17,5 mill. kroner, hvorav 7 mill. kroner fra KD, 10 mill. kroner over fondet og 0,5 mill. kroner fra FKD.

Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD) skal arbeide for å utvikle og forbedre forskernes tilgang til data for forskning, primært innenfor samfunnsvitenskap, men også for andre fagområder. Det er inngått avtale for perioden 2006 – 2010 mellom NSD og Norges forskningsråd om langsiktig finansiering av forskningsinfrastruktur. Basisbevilgningen til NSD for 2008 settes til 9,25 mill. kroner. Midlene skal brukes til sentrale kjerneoppgaver knyttet til NSDs hovedformål, dvs. å samle inn, bearbeide, legge til rette, arkivere, vedlikeholde og formidle relevante data til forskningsmiljøene.

Nordisk institutt for sjørett (2006 – 2008) ved Universitetet i Oslo har et strategisk universitetsprogram om energirett finansiert av OED med tilsagn om midler for perioden 2006 – 2008. Fokus for programmet er reguleringen av kraftmarkedet, og hovedmålet er fortsatt forskning innenfor offentligrettslige, privatrettslige og EØS-rettslige spørsmål knyttet til vannkraftsektoren. Det er budsjettet med 1,5 mill. kroner i OED-midler for 2008.

Sentre for fremragende forskning

Sentre for fremragende forskning (SFF)

Divisjonen har ansvaret for Sentrene for fremragende forskning. *De som startet opp ved årsskiftet 2002/2003 er:* Center for the study of Civil War, Periphery and Centre in Medieval Europe, Center for advanced Study in theoretical Linguistics, International Centre for Geohazards, Center for Quantifiable Quality of Service in Communication Systems, Ships and Ocean Structures, Centre for Integrated Petroleum Research, Mathematics for Applications, Physics and Geological Processes, Bjerknes Centre for Climate Research, Aquaculture Protein Centre, International Centre for the Biology of Memory, Center for Molecular Biology and Neuroscience. *De som startet opp i 2007 er:* Equality, Social Organization, and Performance (ESOP), Centre for Geo-Biosphere Research: Deep Seafloor, Deep Biosphere & Roots of Life, Centre for the Study of Mind in Nature, Center of Theoretical and Computational Chemistry, Centre for Ecological and Evolutionary Synthesis, Centre for Cancer Biomedicine, Centre for Immune Regulation og Centre for Software components for biomedical flows. Det er avsatt om lag 212 mill. kroner til sentrene i 2008.

Vitenskapelig utstyr, databaser og samlinger

Avansert vitenskapelig utstyr

Målsettingen er å bidra til fornyelse av avansert vitenskapelig utstyr ved universiteter og høyskoler og samordne utstyrsanskaffelsene med sikte på nasjonal arbeidsdeling og økonomiske innsparinger. Det er avsatt 10 mill. kroner over KDs budsjett og 12 mill. kroner over fondet i 2008 til slikt utstyr. Midlene vil bli nyttes til å dekke tidligere års forpliktelser, samt bidrag til NorGrid og Nordic Data Grid Facility (NDGF).

Tungregneprogram III (2005-2014) har som formål å dekke den nasjonale infrastruktur for tungregning i Norge. Denne infrastrukturen skal dekke behovene tilknyttet forskning i UoH-sektoren og Meteorologisk institutt sine behov tilknyttet operativ varsling. Fra og med 2005 administreres den nasjonale infrastruktur av et dedikert statlig selskap UNINETT Sigma. Selskapet sørger for at tungregneressursene tilbys enhetlig til brukerne gjennom UNINETTs høyhastighetsnett, mens drift av tungregneanleggene gjøres desentralisert ved de enkelte universitetene. Forskningsrådets budsjett for 2007 er på 22 mill. kroner finansiert av KD midler.

Samfunnsvitenskapelig infrastruktur og databaser har vært et prioritert område innenfor samfunnsvitenskap. En stor andel av bevilgningene til dette formålet har gått til å dekke datautgifter for norsk deltakelse i European Social Survey. Undersøkelsen omfatter mer enn 20 europeiske land. Komparative data fra de to første rundene er allerede tatt i bruk, også av norske forskere. For 2008 er det avsatt 2,4 mill. kroner over KDs budsjett til dette formålet.

Nettverkstiltak

Nasjonale stimulerings tiltak, møteplasser

Det er budsjettet med totalt 3,6 mill. kroner til slike rettede tiltak: 0,6 mill. kroner til *forskerutdanning*, 0,9 mill. kroner til *forskerutdanning i etikk*, 0,6 mill. kroner til *forskningsprisen* og 1,5 mill. kroner til *tiltak for integrering og likestilling*.

Internasjonale nettverkstiltak

Nordisk partnerskapsavtale med EMBL

Partnerskapsavtalen mellom EMBL og universitetene i Oslo, Helsingfors og Umeå ble signert 3. oktober 2007. Partnerskapsavtalen åpner for et tettere samarbeid mellom EMBL, en av verdens ledende molekylærbiologiske forskningsinstitusjoner, og de tre nordiske landene, men også de nordiske landene i mellom. De nasjonale nodene i det nordiske nettverket har fått betegnelsene *Centre for Molecular Medicine Norway (NCMM)*, *Institute for Molecular Medicine Finland (FIMM)* og *Laboratory for Molecular Infection Medicine Sweden (MIMS)*. Den finske noden har fokus på genetisk epidemiologi, den svenske på molekylær infeksjonsmedisin og den norske på molekylære sykdomsmekanismer og translasjonsforskning. Det norske senteret tar sikte på å utnytte ny teknologi i utvikling av molekylær og skreddersydd medisin. Forskningen vil konsentrere seg om mekanismer ved sykdommer som kreft, kardiovaskulære og nerverelaterte sykdommer samt immundefekter, som utgjør mer enn 90 % av dødeligheten i vår del av verden. Senteret vil ha tett kobling til kliniske miljøer samt etablere samarbeid med farmasøytisk industri og bioteknologiselskaper. Forskningsrådet har oppnevnt en nasjonal referansegruppe som skal ha ansvar for nasjonal koordinering og sørge for at øvrige regioner i Norge kan dra nytte av de faglige og rekrutteringsmessige muligheter noden representerer. Det er budsjettet med 5 mill. kroner fra KD for 2008.

Nordic Centres of Excellence Program (NCoE) finansieres av de nordiske forskningsrådene gjennom NOS-organene i samarbeid med *Nordforsk*. Det er satt i gang nye NCoE innenfor alle fagområder. I 2008 bidrar Forskningsrådet 1,5 mill. kroner innenfor medisin. Forskningsrådet bidrar med 3 mill. kroner over humaniorabudsjettet og 2,6 mill. kroner over samfunnsfagbudsjettet til Nordisk samarbeidsnemnd for humanistisk og samfunnsvitenskapelig forskning (NOS-HS). NOS-HS finansierer 4 nordiske CoE i tillegg til en støtteordning for nordiske vitenskapelige tidsskrift administrert av NOP-HS.

International Neuroinformatics Coordinating Facility, INCF, (2005-2009) er en global og åpen koordineringsenhet. INCF er organisert med et sekretariat og deltakerlandene er representert i et styre. Deltakerlandene forutsettes å etablere en nasjonal node med ledende fagfolk innenfor nevroinformatikk (nevrovitenskap og informasjonsvitenskap). Det er avsatt 1,6 mill. kroner over KDs budsjett til INCF og den nasjonale noden i 2008.

Det er avsatt til sammen 38,3 mill. kroner til internasjonale nettverkstiltak. Foruten aktivitetene nevnt ovenfor er det avsatt 22,6 mill. kroner til diverse kontingenter og internasjonaliseringstiltak, bla kontingent til EISCAT, NOT og IODP, IYPE-sekretariat samt ESF og ERAMORE. I tillegg er det avsatt 2 mill. kroner til finansiering av Rokkan-professoratet ved Europauniversitetet i Firenze.

Diverse FoU-tiltak

Informasjon/formidling/publisering

Vitensentre

Forskningsrådet fikk i 2003 i oppdrag fra KD å utvikle regionale vitensentre i Norge. Gjennomføringen ble organisert som et program, og omfattet 6 institusjoner fordelt over hele landet. Denne satsingen ble evaluert i 2006, og basert på dette besluttet KD å forlenge ordningen for en periode på 3 år (2007-09), samtidig med at et 7. senter ble inkludert. Vitensentre er aktivitetssentre til formidling av kunnskap om matematikk, naturvitenskap og teknologi (MNT-fagene) til allmennheten, men retter seg spesielt mot barn og ungdom. Et vitensenter setter MNT-fagene inn i en kulturell, historisk og samfunnsmessig sammenheng, og vektlegger at de besøkende selv skal være aktive og prøve ut hvordan ting fungerer og derigjennom tilegne seg kunnskap. Målsettingen er å øke interessen for MNT-fagene. Vitensentre finansieres med spesielle KD-midler og det antas at bevilgningen fra 2007 videreføres på samme nivå i 2008, dvs 16 mill. kroner.

Det er videre budsjettert med 3 mill. kroner til et *formidlingsprogram innen naturvitenskap og teknologi*, 5,36 mill. kroner til *publiseringsstøtte innenfor humaniora og samfunnsvitenskap* og 1,7 mill. kroner til diverse informasjonstiltak, i hovedsak for å følge opp Forskningsrådets handlingsplan for barn og unge.

Planlegging/utredning/evaluering

Opptrappingsplanen for psykisk helse (1999-2008)

Forskningsrådet har ansvaret for den forskningsbaserte evalueringen av *Opptrappingsplanen for psykisk helse*. Oppdragsgiver var opprinnelig Sosial- og helsedepartementet. Budsjett- og oppfølgingsansvaret er senere lagt til Sosial- og helsedirektoratet. Evalueringen skal blant annet analysere virkemiddelbruken i planen, og analysere hva utbygging av tilbud betyr for livskvalitet, tilgjengelighet mv for brukerne. Budsjettet for 2008 er 5 mill. kroner.

Mammografiprogrammet (2007-2010)

Forskningsrådet har fått ansvaret for en forskningsbasert evaluering av programmet. Mammografiprogrammet inviterer alle kvinner mellom 50 og 69 år til mammografiundersøkelse annet hvert år. Formålet med undersøkelsene er å oppdage svulster på et så tidlig stadium at effektiv behandling kan iverksettes og dødeligheten reduseres. Evalueringen skal blant annet se på hvilken effekt programmet har hatt på dødelighet av brystkreft blant de kvinnene som inviteres til screening, samt på endring i stadieinndeling og endring i forekomst av avansert kreft. Det ønskes også en vurdering av organiseringen av, tilgjengeligheten til og kvaliteten på programmet i tillegg til en økonomisk evaluering og analyse av ressursbruk og nytte/effekt av programmet. Det er budsjettert med 3,5 mill. kroner over HODs budsjett til evalueringen.

Fagevalueringer

Det er laget en overordnet plan for gjennomføring av fagevalueringer i Vitenskapsdivisjonen. Formålet med planen er å få et mer helhetlig grep om innretning, planlegging, gjennomføring og oppfølging av fagevalueringene.

Innenfor humaniora og samfunnsvitenskap er evalueringen av historiefaglig og økonomifaglig forskning nettopp avsluttet, og det er laget en plan for evaluering av gjenstående fag i løpet av femårsperioden 2008-2012. Det legges opp til at flere, nærstående fag evalueres samtidig. Budsjettramme for evalueringer innenfor fagområdene humaniora og samfunnsvitenskap finansiert av KD-midler i 2008 er om lag 3 mill. kroner. Videre vil det bli igangsatt en ny

evaluering av kjemifaget i 2008, som sist ble evaluert for 10 år siden, og det ble avsatt 2 mill. kroner til dette formålet i 2007 budsjettet.

Felleskostnader

Sekretariater

De nasjonale forskningsetiske komiteene (NEM, NENT og NESH) og Nasjonalt utvalg for gransking av redelighet i forskning er faglig uavhengige statlige organer forankret i Lov om behandling av etikk og redelighet i forskning som trådte i kraft 1. juli 2007. De er oppnevnt av Kunnskapsdepartementet etter forslag fra Forskningsrådet. Etikkomiteene skal med utgangspunkt i de verdier som er felles i befolkningen, fungere som nasjonal utviklingspost, opplyser og rådgiver i forskningsetikk innenfor sine respektive ansvarsområder og ha ansvar for forebygging av vitenskapelig uredelighet på disse områdene i samarbeid med Granskingsutvalget. Granskingsutvalget skal behandle saker om påstått vitenskapelig uredelighet. Denne virksomheten dekker til sammen alle fag og disipliner. Sekretariatet for Granskingsutvalget er samlokalisert med Etikkomiteene. Etikkomiteene finansieres med midler fra KD, NHD, FKD og LMD, Granskingsutvalget finansieres av KD. Det er satt av 9,2 mill. kroner til driften av komiteene i 2008 og 1 mill. kroner til driften av Granskingsutvalget. Evalueringen som ble gjennomført i 2006/2007 var i hovedsak svært positiv for virksomheten i De nasjonale forskningsetiske komiteer. Etter anbefaling fra Forskningsrådet har KD nedsatt en arbeidsgruppe som skal se nærmere på forvaltning, styring og organisering av sekretariatene.

Kilden er et tjenesteytende organ for norsk kjønnsforskning, og har et nasjonalt ansvar for å formidle norsk kjønnsforskning i inn- og utland. I tillegg har Kilden et nasjonalt ansvar for å dokumentere ressurser og aktiviteter innenfor norsk kjønnsforskning. Gjennom formidlingsarbeidet skaper også Kilden en arena for kontakt mellom forskning, forvaltning og andre aktører hvor kompetanse på dette området er viktig for deres egen virksomhet. Det er satt av 4,15 mill til Kilden i 2008, hvorav 0,4 mill. kroner er øremerket et prosjekt for ombygging av *Forskerbasen*.

Fondet for forskning og nyskaping

Divisjon for vitenskap får tilskudd til følgende programmer og aktiviteter fra Forskningsfondet i 2008, sammenlignet med 2007.

Tabell 4-8 Midler over fondet for forskning og nyskaping. Fordeling etter tema og satsinger. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner.

	2007	2008
Europa i endring	3 000	
Stamcelleforskning	6 000	6 000
Strategiske høyskoleprosjekt	10 000	10 000
Embl-senter/ marin forskning	6 400	10 000
Vitenskapelig utstyr	23 000	12 000
Storforsk	62 403	61 000
YFF	11 000	11 000
Sentre for fremragende forskning	196 000	211 905
Sum	317 803	321 905

Forskningsmeldingens tematiske satsinger

Tabell 4-9 Totalt budsjett fra departementene. Mållrettet innsats ifm Forskningsmeldingens prioriteringer¹. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner.

	Anslag 2007	Plantall 2008
Strukturelle prioriteringer		
Internasjonalisering	89,8	86,7
Gunnforskning 2)	1287,6	1130,2
Forskning for nyskaping og innovasjon	13,4	13,4
Sum	1390,8	1230,3
Tematiske prioriteringer		
Energi og miljø		
Hav		
Mat	3,5	3,5
Helse	330,9	366,4
Sum	334,4	369,9
Teknologiområder		
IKT	85,6	63,2
Nye materialer Nanoteknologi		
Bioteknologi	118,7	128,7
Sum	204,3	191,9

¹ Tallene for 2007 er et resultat av sum prosjektbevilgninger innenfor de programmer og aktiviteter hvis formål og forskningspolitiske begrunnelse støtter opp under Forskningsmeldingens prioriteringer.

² Inkl. den ekstraordinære bevilgningen til vitenskapelig utstyr i 2007.

Tabellen over viser Divisjon for vitenskaps innsats innenfor programmer og aktiviteter hvis formål og forskningspolitiske begrunnelse støtter opp under Forskningsmeldingens prioriteringer. Summen i tabellen tilsvarer mao ikke Divisjonens totale innsats på de ulike prioriterte områdene, men omfatter kun prosjektbevilgninger hvor det ligger til grunn et klart formål eller en forskningspolitisk begrunnelse for virkemiddelbruken å støtte oppunder en eller flere av prioriteringene. Eksempelvis er bevilgningene til vitenskapelig utstyr, Storforsk, YFF og frie prosjekter (med ett unntak) *kun* ført opp som grunnforskning, da dette er støtteordninger hvis formål og forskningspolitiske begrunnelse er grunnforskning – og ikke et uttrykk for en tematisk prioritering fra Forskningsrådets side. Unntatt fra dette er frie prosjekter innen medisinsk og helsefaglig forskning, som støtter opp under Helseforskning som tematisk satsing.

Satsing på *grunnforskning* utgjør den klart største posten over Divisjonens budsjett med over 1 mrd. kroner og omfatter hovedtyngden av støtteordningene. *Forskning for nyskaping og innovasjon* omfatter prosjektbevilgninger innenfor programmene *IKT Sikkerhet og sårbarhet* og *Grunnleggende næringsrettet bioteknologi*. *Internasjonalisering* omfatter nordisk og europeisk samarbeid og internasjonale stipend. *Helseforskning* omfatter, foruten helseforskningsprogrammene, fagkomitéene innen medisinsk og helsefaglig forskning, tematisk rettede satsinger samt de forskningsbaserte evalueringene. *IKT* omfatter forskningsprogrammer og bevilgningen til SIMULA-senteret, mens *bioteknologi* omfatter deler av de medisinske fagkomitéene, satsingen på stamceller og programmet *Grunnleggende næringsrettet bioteknologi*.

Anslaget for grunnforskning i 2007 inkluderer 200 mill. kroner til avansert vitenskapelig utstyr, som ble gitt som en ekstraordinær bevilgning i ett år. Det antas imidlertid en økning i øvrige grunnforskningsaktiviteter på om lag 40 mill. kroner fra 2007 til 2008 grunnet vekst i budsjettet til bla SFF, forskerskolene og stamcelleforskning. Rettede internasjonaliseringstiltak er på om lag samme nivå, noe som skyldes at Divisjonen har fått

ansvaret for ESF, ERAMORE og COST fom 2008, samtidig som det er satt av noe mindre midler til kontingenter. Økningen til tematisk satsing på Helse skyldes økt bevilgning fra Helse- og omsorgsdepartementet, bla til helseforskningsprogrammene og til Stamceller. Bioteknologi er også økt som følge av økt bevilgning til stamcelleforskning. Reduksjonen i rettede IKT satsinger skyldes at frihetsgraden som oppstår ved at programmet *IKT2010* avsluttes gradvis overføres *VERDIKT* i Divisjon for store satsinger og at aktiviteten på Språkteknologi avsluttes.

4.1.4 Budsjettmessige bindinger

Divisjonens budsjettmidler er i stor grad bundet opp i tilsagn. Tilsagnene omfatter finansieringsplan for forskningsprogrammer og basisbevilgninger til forskningsinstitutter og for øvrig kontraktsmessige forpliktelser. Som det fremgår av tabellen utgjør forpliktelsene i 2009 om lag 77 prosent av 2008-budsjettet, samme andel som på samme tid i fjor. Tilsagnene vil imidlertid bli noe høyere enn tidligere, fordi Forskningsrådet ikke har mottatt alle reviderte søknader i retur fra ansvarlige institusjoner og er følgelig ikke registrert i databasen med forpliktende tilsagn. De økte forpliktelsene skyldes at Divisjon for vitenskap forskutterer en rekke midler ifm 2.runde SFF, oppstart av nye YFFer og i tillegg er det en underdekning på programmet Europa i endring.

Tabell 4-10 Budsjettmessige bindinger for senere år. Generelle midler til forskningsformål. Budsjett 2008, tilsagn 2009 og 2010. 1 000 kroner.

	Budsjett 2008	Tilsagn 2009	Tilsagn 2010
Programmer	140 050	143 800	144 500
Frittstående prosjekter 1)	641 820	406 885	291 320
Infrastruktur og institusjonelle tiltak	461 083	436 398	370 460
Nettverkstiltak	41 600	15 022	13 285
Diverse FoU-relaterte aktiviteter	19 201	5 386	3 505
Disposisjonsfond	3 850	0	0
Felleskostnader	13 900	9 200	9 200
SUM TOTALT	1 321 504	1 016 691	832 270

1) Inkl. ordningen med små driftsmidler for perioden 2008-2010

4.1.5 Internasjonalt forsknings samarbeid

Divisjon for vitenskap deltar i flere organiserte internasjonale samarbeidstiltak. Samarbeidet omfatter også følgeforskning i forbindelse med medlemskap.

- Cooperation in the Field of Scientific and Technical Research (COST – deltakelse programmer)
- Berkeleysenteret
- EU-forskning:
 - o Programdelegater, informasjon m.m.
 - o ERA-Net (NORFACE, HERA, ECORD)
 - o Et europeisk nettverk av informasjonssentre (ERAMORE)
- European Incoherent Scatter Facility (EISCAT)
- European Molecular Biology Laboratory (EMBL)/ European Molecular Biology Conference (EMBC)
- European Organization for Nuclear Research (CERN)
- European Science Foundation (ESF – standing committees og programmer):
 - o Ansvar for standing committees
 - o European Social Survey (ESS)
 - o Deltakelse programmer m.m.
- European Space Agency (ESA)
- European Synchrotron Radiation Facility (ESRF)
- European University Institute (EUI)
- Institut Nationale de la Santé et de la Recherche Médicale (INSERM)

- Integrated Ocean Drilling Program (IODP)
- Internasjonale utvekslingsstipend (kulturavtalene)
- International Agency for Research on Cancer/World Health Organisation (IARC/WHO)
- International Neuroinformatics Coordinating Facility (INCF)
- Luxembourg Income Study (LIS)
- Maison des Sciences de l'Homme (MSH)
- Nordic Centres of Excellence (NCoE)
- Nordic Optical Telescope (NOT)
- Nordisk samarbeidsnemnd for humaniora og samfunnsvitenskap (NOS-H/S – inkl. NOP), medisin (NOS-M), naturvitenskap (NOS-N)
- OECD Halden Reactor Project (Haldenprosjektet)
- OECDs Working Group on Human-Health-Related Biotechnologies (WG-HHRB)
- SCANCOR ved Stanford University

Tabell 4-11 Internasjonalisering. Anslag 2007, plantall 2008. Mill. kroner.

	Anslag 2007	Plantall 2008
Programmer		
Brukerstyrte innovasjonsprogr.		
Grunnforskningsprogr.	35,5	38,5
Handlingsrettede progr.	21,3	24,3
Store progr.		
Frittstående prosjekter		
Fri prosjektstøtte 1)	94,9	99,0
Andre grunnforskningsprosjekt	22,4	25,4
Internasjonal prosjektstøtte	16,0	16,0
Andre frittstående prosjekter	8,6	8,6
Infrastruktur og institusjonsstøtte		
Basisbevilgninger	17,4	17,4
Strategisk institusjonsstøtte	24,9	24,9
SFF/SFI	64,4	68,0
Vitensk, utstyr, datab., saml	14,1	6,5
Andre infrastrukturtiltak		
Nettverkstiltak		
Nasj. stimul.tiltak,møteplass		
Internasjonale nettverkstiltak	36,9	37,9
Diverse FoU-relaterte prosjekter		
Planlegging/utredn./evaluering		
Sum	356,4	366,5

Tabellen over gir et anslag for 2008 over totalinnsatsen til internasjonalisering, til forskjell fra foregående tabell i forrige avsnitt som kun omfatter de rettede tiltakene. Det antas at budsjettet for 2008 innebærer en økning i totalinnsatsen med om lag 15 mill. kroner, når den ekstraordinære bevilgningen til vitenskapelig utstyr holdes utenfor. I tillegg vil det bli gitt stimuleringsmidler til bilateralt samarbeid på om lag 12 mill. kroner i 2008, i hovedsak innen fri prosjektstøtte. Disse midlene er budsjettet på Divisjon for store satsinger og er følgelig tatt med i oversikten fra denne divisjonen. Internasjonalisering utgjør om lag 20 prosent av det samlede budsjettet i 2008, om lag det samme som i 2007.

Det vises til tabellen på neste side som gir en spesifisert oversikt over budsjett 2008 sammenlignet med revidert budsjett 2007 fordelt etter budsjettposter og finansieringskilder.

Vitenskap	Fin dept. 2007	Start	Slutt	Revidert budsjett 2007									Budsjett 2008											
				Generelle midler					Spesielle				Generelle midler					Spesielle						
				KD	NHD	OED	FKD	LMD	MD	FOND	Sum	midler	Div.	Totalt	KD	NHD	OED	FKD	LMD	MD	FOND	Sum	midler	Div.
Likestillingstiltak (SFF)											0								3 000	3 000			3 000	
Årets over-/underskudd (SFF)											-10 839	-10 839							-40 495	-40 495			-40 495	
Sum SFF				0	0	0	0	0	0	190 000	190 000	0	0	190 000	0	0	0	0	206 305	206 305	0	0	206 305	
Vit.utstyr, databaser og samlinger																								
Infrastrukturtiltak (ESS)				2 400							2 400			2 400	2 400					2 400			2 400	
eInfrastruktur (inkl. tungregning)				28 000							28 000			28 000	22 000					22 000			22 000	
Avansert vitenskapelig utstyr				10 000							23 000	33 000			33 000	10 000			12 000	22 000			22 000	
Sum vit.utstyr, databaser og samlinger				40 400	0	0	0	0	0	23 000	63 400	0	0	63 400	34 400	0	0	0	12 000	46 400	0	0	46 400	
Andre infrastrukturtiltak																								
Sum INFRASTRUKTUR OG INSTITUSJONELLE TILTAK				165 982	54 400	1 500	500	0	0	231 000	453 382	66 300	0	519 682	166 378	54 400	1 500	500	0	238 305	461 083	64 300	0	525 383
Nasjonale stim.tiltak, møteplasser																								
Forskerutdanning				600							600			600	600					600			600	
Forskerutdanning i etikk				900							900			900	900					900			900	
Forskningsprisen				600							600			600	600					600			600	
Integreringstiltak likestilling				1 500							1 500			1 500	1 500					1 500			1 500	
Sum nasj.stim.tiltak, møteplasser				3 600	0	0	0	0	0	0	3 600	0	0	3 600	3 600	0	0	0	0	3 600	0	0	3 600	
Internasjonale nettverkstiltak																								
Nordiske sentere				2 500							2 500			2 500	1 500					1 500			1 500	
Nordisk EMBLsenter i mol.medisin				5 000							5 000			5 000	5 000					5 000			5 000	
Int.Neuroinform.Coord.Facility (INCF)				1 800							1 800			1 800	1 600					1 600			1 600	
NOS-H, NOP-H				3 000							3 000			3 000	3 000					3 000			3 000	
NOS-S, NOP-S				2 600							2 600			2 600	2 600					2 600			2 600	
Europauniversitetet				2 000							2 000			2 000	2 000					2 000			2 000	
Kontingenter (EISCAT,NOT,IODP)				12 400		1 395					13 795	300	14 095	10 300		3 000				13 300	300		13 600	
Kontingenter				300							300			300	300					300			300	
Kontingenter				500							500			500	500					500			500	
Div. internasjonaliseringstiltak				5 275							5 275			5 275	2 300					2 300			2 300	
Div. internasjonaliseringstiltak (COST)											0			0	1 200				1 200			1 200		
Div. internasjonaliseringstiltak				400							400			400	2 500					2 500			2 500	
Div. internasjonaliseringstiltak				300							300			300	300					300			300	
Div. internasjonaliseringstiltak				700							700			700	700					700			700	
Div. internasjonaliseringstiltak				1 200							1 200			1 200	1 200					1 200			1 200	
Sum internasjonale nettverkstiltak				37 975	0	1 395	0	0	0	0	39 370	0	300	39 670	33 800	1 200	3 000	0	0	0	0	300	38 300	
Sum NETTVERKSTILTAK				41 575	0	1 395	0	0	0	0	42 970	0	300	43 270	37 400	1 200	3 000	0	0	0	0	300	41 900	
Informasjon/formidling/publisering																								
Formidlingprogrammet				3 000							3 000	1 000	4 000	3 000						3 000			3 000	
Vitensentre											0	16 000	16 000							0	16 000		16 000	
Informasjon/formidling/publisering				800							800			800	2 601	400				3 001			3 001	
Arkivering av forskningsgenererte data				160							160			160	160					160			160	
Arkivering av forskningsgenererte data				160							160			160	160					160			160	
Publisering				4 000							4 000			4 000	4 000					4 000			4 000	
Publisering				1 360							1 360			1 360	1 360					1 360			1 360	
Sum informasjon/formidling/publisering				9 480	0	0	0	0	0	0	9 480	16 000	1 000	26 480	11 281	400	0	0	0	0	11 681	16 000	0	27 681
Planlegging/utredning/evaluering																								
Planlegging/ utredning/ evaluering				2 000							2 000			2 000						0			0	
Evaluering og utredning				1 200							1 200			1 200	1 200					1 200			1 200	
Evaluering og utredning				1 840							1 840			1 840	1 840					1 840			1 840	
SFF administrasjon, sekretariatet											1 600	1 600		1 600					1 200	1 200			1 200	
SFF administrasjon											2 500	2 500		2 500					2 500	2 500			2 500	
Planlegging/utredning/evaluering				640							640			640	440					440			440	
Planlegging/utredning/evaluering				340							340			340	340					340			340	
Evaluering - mammografi											0	700		700					0	3 500			3 500	
Evaluering - opptre.planen for psy.helse											0	5 000		5 000					0	5 000			5 000	
Sum planlegging/utredning/publisering				6 020	0	0	0	0	0	4 100	10 120	5 700	0	15 820	3 820	0	0	0	0	3 700	7 520	8 500	16 020	

Vitenskap	Fin dept. 2007	Start	Slutt	Revidert budsjett 2007										Budsjett 2008														
				Generelle midler						Spesielle				Generelle midler						Spesielle								
				KD	NHD	OED	FKD	LMD	MD	FOND	Sum	midler	Div.	Totalt	KD	NHD	OED	FKD	LMD	MD	FOND	Sum	midler	Div.	Totalt			
Sum DIVERSE FoU TILTAK				15 500	0	0	0	0	0	0	4 100	19 600	21 700	1 000	42 300	15 101	400	0	0	0	0	3 700	19 201	24 500	0	43 701		
Disposisjonsfond																												
Disposisjonsfond				605								605			605	1 500									1 500	1 500		
Disposisjonsfond				501								501			501										0	0		
Disposisjonsfond				670								670			670	650									650	650		
Disposisjonsfond				900								900			900	600									600	600		
Disposisjonsfond				1 000								1 000			1 000	1 000									1 000	1 000		
Disposisjonsfond				100								100			100	100									100	100		
Sum DISPOSISJONSFOND				3 776	0	0	0	0	0	0	0	3 776	0	0	3 776	3 850	0	0	0	0	0	0	0	0	3 850	0	0	3 850
Sekretariat																												
KILDEN				3 700								3 700			3 700	3 700									3 700	3 700		
Forskningsetisk arbeid (inkl. de nasj. komiteer)				9 000	500		400	300				10 200			10 200	9 000	500		400	300					10 200	10 200		
Sum sekretariat				12 700	500	0	400	300	0	0	0	13 900	0	0	13 900	12 700	500	0	400	300	0	0	0	0	13 900	0	0	13 900
Administrasjon																												
Sum administrasjon				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Omstillingskostnader																												
Sum omstillingskostnader				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Andre felleskostnader																												
Sum andre felleskostnader				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Sum Felleskostnader				12 700	500	0	400	300	0	0	0	13 900	0	0	13 900	12 700	500	0	400	300	0	0	0	0	13 900	0	0	13 900
Totale kostnader				880 653	83 850	11 000	900	300	3 900	317 803	1 298 406	296 020	5 680	1 600 106	903 699	78 200	11 000	900	300	5 500	321 905	1 321 504	318 941	4 280	1 644 725			

4.2 Divisjon for store satsinger

4.2.1 Inntekter og føringer

Divisjon for store satsinger legger i 2008 til grunn en total budsjetttramme på ca 1,825 mrd. kroner¹. Dette er en nominell økning i forhold til revidert budsjett 2007 på ca. 140,5 mill. kroner. Korrigerer man for overføringer på ca. 76,9 mill. kroner fra andre divisjoner i Forskningsrådet til det store programmet VERDIKT og til internasjonalt samarbeid, er den nominelle veksten på ca. 63,6 mill. kroner (ca 3,7 %). Inkludert i denne veksten er noen allerede avtalefestede økninger i budsjetttrammen til programmer finansiert av Utenriksdepartementet.

De største endringene i inntektene fra departementene er:

- Den nominelle økningen i KDs generelle midler på vel 19 mill. kroner skyldes overførte midler fra Internasjonal enhet til Divisjon for store satsinger.
- Nedgangen i midlene fra Fondet for forskning og nyskaping (Fondet) skyldes bl.a. at bevilgningene for 2007 til programmet Samfunnssikkerhet og risiko (SAMRISK), og midlene til bioprospektering ikke videreføres i 2008.
- Den nominelle økningen på ca 20 mill. kroner fra Nærings- og handelsdepartementet (NHD) skyldes interne omprioriteringer fra andre divisjoner i Forskningsrådet til VERDIKT, samt overførte midler fra Internasjonal enhet til Divisjon for store satsinger.
- Fiskeri- og kystdepartementets (FKDs) bevilgning øker nominelt med vel 5,4 mill. kroner. Den nominelle veksten fordeler seg med nær 2,4 mill. kroner til Havet og kysten, 1,6 mill. kroner til HAVBRUK og 1 mill. kroner til bilateralt samarbeid.
- Den nominelle veksten på ca 9,2 mill. kroner fra Miljøverndepartementet (MD) fordeler seg med ca. 4,6 mill. kroner til økte basisbevilgninger til miljøinstituttene og 4,6 mill. kroner til økning i rammene til NORKLIMA, MILJØ 2015 og Havet og kysten.
- Arbeids- og inkluderingsdepartementets (AIDs) budsjett øker nominelt med 26,6 mill. kroner (veksten er redusert til 26,4 mill. kroner i AIDs tildelingsbrev). Programmet Årsaker til sykefravær og utstøting fra arbeidslivet får 20 mill. kroner av denne økningen, mens HMS i petroleumssektoren som er en del av PETROMAKS øker med 3 mill. kroner.
- Samferdselsdepartementets (SDs) budsjett øker nominelt med ca. 17,5 mill. kroner (veksten er økt til 24,6 mill. kroner i tildelingsbrevet fra SD). Herav er en nominell vekst på 10,5 mill. kroner øremerket til RENERGI. Deler av veksten skyldes tilførsel av midler fra de andre divisjonene til VERDIKT.
- Utenriksdepartementets (UDs) budsjett øker nominelt med ca. 50 mill. kroner. Følgende nye aktiviteter får midler i 2008: Globalisering av miljø-, energi- og klima- forskningen 16 mill. kroner, Latin-Amerikaprogrammet 15 mill. kroner, bilateralt samarbeid med Kina 15 mill. kroner og Geopolitikk i nord, norske interesser 5 mill. kroner.

Det er en nominell økning av diverse inntekter med 4 mill. kroner fra StatoilHydro til PETROSAM, 2,5 mill. kroner fra Næringslivets hovedorganisasjon (NHO) til Program for Arbeidslivsforskning og 2 mill. kroner fra Fondsstyret for jordbruksavtalen til MILJØ 2015. Videre videreføres bevilgningene fra Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (FHF) til bl.a. HAVBRUK og fra Oljeindustriens landsforening (OLF) til programmet Havet og kysten.

¹ Dette er budsjetttrammen pr. 22.1.2008 før alle tildelingsbrevene fra departementene foreligger

Tabell 4-12 Inntekter. Fordeling finansieringskilde, spesifisert på kapittel og post. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1 000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endringer 2007-2008
Kunnskapsdepartementet			
Kap. 285 , post 52 Norges Forskningsråd	133 920	153 270	14 %
Kap. 286 , post 50 Forskningsfondet	373 000	365 700	-2 %
Kap. 226 , post 01 Nytt utdanningsforskningprogram		5 000	
Kap. 226 , post 21 Kvalitetsutvikling i grunnutdanningen (KUL og PraksFoU)	19 000	15 000	-21 %
Kap. 231 , post 21 Barnehageforskning (Praksisrettet FoU)	13 000	13 000	0 %
Kap. 231 , post 51 Barnehageforskning (Velferdspr og Praksisrettet FoU)	6 488	6 767	4 %
Kap. 258 , post 21 Analyse og utviklingsarbeid (KUL)	2 500		-100 %
Kap. 281 , post 01 Fellesutgifter for UoH (PraksFoU og nytt utdf.program)	10 500	10 000	-5 %
Sum	558 408	568 737	2 %
Nærings- og handelsdepartementet			
Kap. 920 , post 50.1 Næringsrettet brukerstyrt forskning	74 400		
Kap. 920 , post 50.1 Programmer		93 900	
Kap. 920 , post 50.2 Næringsrettet strategisk forskning	11 350		
Kap. 920 , post 50.2 Institutter og annen infrastruktur		7 000	
Kap. 920 , post 50.3 Innovasjon	1 500		
Kap. 920 , post 50.4 Infrastrukturiltak	7 000		
Kap. 920 , post 50.4 Internasjonalt samarbeid		11 800	
Kap. 920 , post 50.5 Andre tiltak		1 500	
Sum	94 250	114 200	21 %
Olje- og energidepartementet			
Kap. 1830 , post 50 Energiforskning	267 300	274 000	3 %
Sum	267 300	274 000	3 %
Fiskeri- og kystdepartementet			
Kap. 1023 , post 50 Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU	141 690	147 140	4 %
Sum	141 690	147 140	4 %
Landbruks- og matdepartementet			
Kap. 1137 , post 50 Forskning og utvikling	19 650	23 150	18 %
Kap. 1150 , post 77	5 000	1 000	-80 %
Sum	24 650	24 150	-2 %
Miljøverndepartementet			
Kap. 1410 , post 50 Basisbevilgning til miljøforskningsinstituttene m.m.	102 465	108 021	5 %
Kap. 1410 , post 51 Forskningsprogram m.m.	120 538	124 138	3 %
Kap. 1410 , post 53 Internasjonalt samarbeid om miljøvernforskning	5 000	5 000	0 %
Kap. 1400 , post 76 EU 7. RP Strålevern	1 000	1 000	0 %
Sum	229 003	238 159	4 %
Arbeids- og inkluderingsdepartementet			
Kap. 601 , post 50 Forskningsprogrammer i Norges Forskningsråd 1)	73 900	100 500	36 %
Kap. 634 , post 21 Evaluering av NAV-reformen	7 000	7 000	0 %
Sum	80 900	107 500	33 %
Barne- og likestillingsdepartementet			
Kap. 846 , post 50 Familie- og likestillingspolitisk forskning (Velferd)	2 500	2 500	0 %
Kap. 854 , post 50 Tiltak i barne- og ungdomsvernet (Velferd)	4 500	4 500	0 %
Kap. 857 , post 50 Barne- og ungdomstiltak - Forskning (Velferd)	4 300	4 300	0 %
European Centre i Wien	150		-100 %
Sum	11 450	11 300	-1 %
Finans- og tolldepartementet			
Kap. 1600 , post 21 Finansdepartementet 2)	5 200	5 200	0 %
Sum	5 200	5 200	0 %
Helse- og omsorgsdepartementet			
Kap. 701 , post 50 Forskning	11 498	11 539	0 %
Sum	11 498	11 539	0 %
Justis- og politidepartementet			
Kap. 400 , post 11 Justisdepartementet	5 200	5 200	0 %
Sum	5 200	5 200	0 %

	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endringer 2007-2008
Kommunal- og regionaldepartementet			
Kap. 500 , post 50 Forskningsprogram via Norges Forskningsråd	10 000	10 000	0 %
Sum	10 000	10 000	0 %
Kultur- og kirkedepartementet			
Tippemidler	7 000		-100 %
Kap. 335 , post 52 Pressestøtte	1 696		-100 %
Sum	8 696	0	-100 %
Samferdselsdepartementet			
Kap. 1301 , post 50 Samferdselsforskning 3)	80 700	98 150	22 %
Sum	80 700	98 150	22 %
Utenriksdepartementet			
Utenriksdep.		36 000	
Kap. 118 , post 70 Russland		6 000	
Kap. 165 , post 70 Forskning og høyere utdanning	117 800	121 800	3 %
Sør-Afrika-programmet	6 600	10 650	61 %
EU 7. RP Strålevern	1 000	1 000	0 %
Sum	125 400	175 450	40 %
Sum spesielle midler	401 532	481 106	20 %
Sum generelle midler	1 252 813	1 309 619	5 %
SUM DEPARTEMENTENE	1 654 345	1 790 725	8 %
Diverse inntekter	29 858	33 963	14 %
SUM TOTALT	1 684 203	1 824 688	8 %

1) Bevilgningen fra AID er redusert med 0,4 mill. kroner i tildelingsbrevet fra departementet

2) Bevilgningen fra FIN er redusert med 0,2 mill. kroner i tildelingsbrevet fra departementet

3) Bevilgningen fra SD er økt med 7,15 mill. kroner i tildelingsbrevet fra departementet

4.2.2 Mål og prioriteringer

Satsingsdivisjonen skal spille en sentral rolle i arbeidet med å identifisere og utrede nasjonale strategiske forskningsbehov, og for å bygge opp kunnskap og forskningskapasitet på prioriterte områder. Divisjonen har ansvar for å operasjonalisere overordnede forskningspolitiske satsinger i samarbeid med offentlig sektor, forskningsmiljøene og næringslivet. Forskning rettet mot eller på vegne av forvaltningen er et sentralt arbeidsfelt. Dette omfatter forskning som danner grunnlaget for politikktutforming og forvaltning, for eksempel knyttet til energi, miljø, marin sektor, velferd, arbeidsliv og utdanning. Divisjonens arbeid tar utgangspunkt i samfunnets behov og krav til vitenskapelig kvalitet.

Divisjonen har et særlig ansvar for å knytte sammen grunnforskning og anvendt forskning, og skal være spesialist på å koble sammen forskning på tvers av kategorier, fag og sektorer. Etablering og drift av store forskningsprogrammer innenfor områder av vesentlig samfunnsmessig interesse er et sentralt virkemiddel i arbeidet. Forskningsrådets store programmer er lagt til denne divisjonen.

Gjennom sin virksomhet skal divisjonen bidra til å realisere Forskningsrådets overordnede strategier og satsinger, blant annet gjennom et generelt ansvar for Rådets foresightprosesser, for kompetansefelt for næringsutvikling og for arbeidet med Store programmer.

Internasjonalt samarbeid, både innen EU og globalt, blir et svært viktig tema for divisjonen.

4.2.3 Fordeling av budsjett

Tabell 4-13 Totalt budsjett og herav generelle midler. Fordeling etter budsjettposter. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1 000 kroner.

	Totalt		Herav generelle midler	
	Rev.budsj. 2007	Budsjett 2008	Rev.budsj. 2007	Budsjett 2008
Brukerstyrte innovasjonsprogrammer				
Grunnforskningsprogrammer	109 521	92 000	97 700	91 000
Handlingsrettede programmer	465 406	512 676	180 920	184 370
Store programmer	938 493	979 723	843 960	859 810
Sum programmer	1 513 420	1 584 399	1 122 580	1 135 180
Fri prosjektstøtte				
Andre grunnforskningsprosjekter				
Internasjonal prosjektstøtte	14 700	19 650	3 000	3 000
Andre frittstående prosjekter				
Sum frittstående prosjekter	14 700	19 650	3 000	3 000
Basisbevilgninger	113 465	118 021	102 465	107 021
Strategisk institusjonsstøtte	3 000	7 000	3 000	2 000
SFF/SFI				
Vitenskapelig utstyr, databaser og samlinger				
Andre infrastrukturtiltak				
Sum infrastruktur og institusjonelle tiltak	116 465	125 021	105 465	109 021
Systemtiltak				
Nasjonale stimulerings tiltak og møteplasser				
Internasjonale nettverkstiltak	15 990	73 390	7 140	49 190
Sum nettverkstiltak	15 990	73 390	7 140	49 190
Informasjon/formidling/publisering	1 957	2 151	1 957	1 901
Planlegging/utredning/evaluering	12 940	12 690	3 940	3 940
Sum diverse FoU-relaterte aktiviteter	14 897	14 841	5 897	5 841
Disposisjonsfond	2 731	1 387	2 731	1 387
Sekretariater	6 000	6 000	6 000	6 000
Administrasjonsbudsjett				
Omstillingskostnader				
Andre felleskostnader				
Sum felleskostnader	6 000	6 000	6 000	6 000
SUM TOTALT	1 684 203	1 824 688	1 252 813	1 309 619

Divisjonen er inndelt i følgende avdelinger: Fremtidsteknologi, Velferd og samfunnsutfordringer, Energi og miljø, Marine ressurser og Globale utfordringer.

Avdeling for fremtidsteknologi

Avdelingen har et ansvar for forskning innen teknologiområdene IKT, nanoteknologi og nye materialer samt bioteknologi, blant annet gjennom de tre store programmene VERDIKT, FUGE og NANOMAT. Også forskning innenfor etiske, juridiske og samfunnsmessige aspekter ved disse teknologiene, særlig bioteknologi, er tillagt avdelingen. I tillegg har avdelingen ansvaret for forskningspolitisk analyse og foresight-aktiviteter. Formålet er å bidra til å løse langsiktige utfordringer gjennom å møte konkrete kunnskapsbehov i rådet og divisjonen.

Forskningsmeldingen gir prioritet til de tre teknologiene IKT, nanoteknologi/nye materialer og bioteknologi. Disse går ofte under fellesbetegnelsen generiske teknologier fordi de har brede anvendelsesområder og stor langsiktig betydning, både innenfor vitenskapen og for den

generelle samfunnsutviklingen. Gjennom de tre nevnte store programmene følger Forskningsrådet opp disse prioriterte områdene i Forskningsmeldingen.

Avdeling for velferd og samfunnsutvikling

Avdelingens mål er å bidra til bedre kunnskapsgrunnlaget for politikktutvikling. Avdelingens sentrale innsatsfelt er forskning om velferd, arbeidsliv, utdanning, innvandring, demokrati, by- og regionutvikling, petroleumpolitikk, transport, samfunnssikkerhet, IKT og medieutvikling, og det sivile samfunn. Avdelingens overordnede mål er å støtte forskning som kan bidra til utvidet erkjennelse om samfunnets struktur, dynamikk og endring. Avdelingens viktigste virkemiddel er handlingsrettede programmer rettet mot offentlig sektor og finansiert av sektordepartementene.

Avdelingen har ansvar for oppfølging av Forskningsmeldingens kap 6.5 "Fornyelse av offentlig sektor". Dyptgående endringer nasjonalt, i Europa og globalt stiller det norske samfunnet overfor store utfordringer, men kunnskapsutfordringene har perspektiver langt utover offentlig sektor. Forskningsmeldingen utpeker fire innsatsområder:

- *Velferd*. Følges opp gjennom programmene "Velferd" og "Arbeidsliv".
- *Migrasjon og integrering*. Følges gjennom programmet "Internasjonal migrasjon og etniske relasjoner" (IMER).
- *Rett og demokrati*. Følges opp bl.a. gjennom programmet "Demokrati, styring og regionalitet".
- *Europaforskning*. Følges opp i samarbeid med Vitenskapsdivisjonen gjennom ny satsing fra 2007.

I 2008 vil avdelingen iverksette tiltak for en nærmere samordning av forskningen på arbeid, velferd og migrasjon. I tillegg settes det i gang et nytt program om "Sykefravær og utstøting fra arbeidslivet.

Avdeling for energi og miljø

Avdelingen skal ivareta grunnleggende og anvendt forskning, både innen og på tvers av temaene energi og miljø. Målgruppene er næringslivet, forskerne, institusjonene og forvaltningen. Avdelingen har ansvar for de store programmene [PETROMAKS](#) (*Forskning for maksimal utnyttelse av petroleumsressursene*), [RENERGI](#) (*Fremtidens rene energisystem*) og [NORKLIMA](#) (*Klimaendringer og konsekvenser for Norge*). I tillegg har avdelingen ansvar for polarforskningen, basisbevilgningene til miljøinstituttene, programmet Miljø 2015 (*Norsk miljøforskning mot 2015*) og Det internasjonale polaråret (*IPY*).

Avdeling for marine ressurser og miljø

Avdelingen har ansvaret for forskning knyttet til forvaltning og bruk av biologiske marine ressurser, globale marine problemstillinger og kystsoneproblematikk. Forurensing av sjø fra olje- og gassvirksomheten på norsk sokkel hører også inn her. Forskningen er organisert i det store programmet [HAVBRUK – En næring i vekst](#) og i det koordinerende programmet [Havet og kysten](#). Avdelingen følger opp Forskningsmeldingens tematiske prioriteringer Mat og Hav og Forskningsrådets Nordområdesatsing gjennom programmene nevnt over. Avdelingen knytter norsk marin forskning opp mot europeisk marin forskning gjennom aktivt arbeid i Marine Board – European Science Foundation.

Avdeling for globale utfordringer

Avdelingen har et strategisk og koordinerende ansvar for Forskningsrådets nordområdesatsing og for å følge opp Forskningsmeldingens mål om at Norge skal bli en global partner innen forskning. Avdelingen har også pådriveransvar for forskning om globale utfordringer for

norske sektorer og næringer og for å styrke forskning som grunnlag for utenrikspolitikk. Ansvar for dialogen med Utenriksdepartementet og Norad ligger derfor i denne avdelingen. Dette innebærer strategiutvikling, rådgivning og kontaktarbeid mot departementer, forskningsmiljøer, organisasjoner og andre brukere innenfor det utenriks- og utviklingspolitiske feltet. Avdelingen har fra 2007 det koordinerende ansvaret for Divisjon for store satsingers arbeid for internasjonalt forskningssamarbeid, og for Forskningsrådets bilaterale forskningssamarbeid med alle regioner bortsett fra USA og Canada.

Avdelingen har ansvaret for å følge opp programmene innenfor utviklingsforskning som *Global helse- og vaksinasjonsforskning*, *Fattigdom og fred*, *Utviklingsveier i Sør*, og *Latin-Amerika-programmet*, samt ansvaret for Chr. Michelsens Institutt. Videre har avdelingen ansvaret for samarbeidsprogrammene med *Sør-Afrika*, *Vest-Balkan* og *Russland*, og *BILAT*.

Grunnforskningsprogrammer

Etiske, rettslige og samfunnsmessige aspekter ved bioteknologi, nanoteknologi og kognitiv vitenskap (2007-2012). *Etikk, samfunn og bioteknologi* (ELSA) avsluttes i 2007. Basert på anbefalinger fra et eksternt planutvalg har Forskningsrådet i 2007 vedtatt å starte et nytt ELSA-program. Programmet vil være operativt f.o.m. 2008. Dette omfatter i tillegg til bioteknologi også nanoteknologi og kognitiv vitenskap. Programmet vil ha et nært samarbeid med teknologiprogrammene FUGE og NANOMAT. Programstyret vil også kunne bidra med innspill til etiske spørsmål knyttet til andre programmer i Forskningsrådet. Budsjettet for 2008 er 4 mill. kroner for 2008, finansiert med 1 mill. kroner fra henholdsvis FGD, LMD, KD og NHD. Det vil bli arbeidet med å få finansiering fra HOD.

Nettadresse: <http://www.forskningsradet.no/elsa/>

Kommunikasjon, IKT og medier (KIM) (2003 – 2007) har som mål å videreutvikle kunnskapsgrunnlaget for samfunnsvitenskapelig og humanistisk IKT- og medieforskning. Konvergensproblematikken står sentralt for programmet som har følgende tematiske hovedområder: bruk av IKT og digitale medier til kommunikasjon i samfunns-, arbeids- og hverdagsliv, Estetiske, sjangermessige, narrative, språklige og kulturelle aspekter ved kommunikasjon i digitale medier og økonomiske, politiske, kulturelle og teknologiske rammevilkår knyttet til konvergens, samt endringer og tilpasninger som skjer i næringer, organisasjoner og institusjoner. Programmet blir som forutsatt avsluttet i 2007, og utvalgte resultater blir presentert på en avslutningskonferanse i mars 2008. Forsknings spørsmålene som har vært tatt opp i KIM blir videreført i programmet VERDIKT. I 2008 er det behov for en bevilgning fra KD på 3 mill. kroner for å dekke inngåtte forpliktelser. Netadresse: <http://www.forskningsradet.no/kim>

Det internasjonale polaråret (IPY) er omtalt sammen med polarforskningen lenger bak.

Handlingsrettede programmer

Program for velferdsforskning (VELFERD) er inne i sin andre programperiode (2004-2008) der programstyret skal lede slutføringen av en tiårig satsing på norsk velferdsforskning (1999-2008). Med begrunnelse i endringer i velferdsstaten og den velferdspolitiske dagsorden er to hovedtemaer prioritert: 1) Velferdsordninger, sosiale institusjoner, familien og arbeidsmarked, og 2) Mer effektiv og treffsikker tjenesteyting. Ambisjonen er at forskningen skal bidra til et faglig solid kunnskapsgrunnlag som er relevant både for politiske beslutningsdeltakere og for den offentlige debatten. For å nå programmets mål er det gitt støtte til større og færre forskerprosjekter, fokus på sektorovergrep og tverrfaglige perspektiver, mer brukerrelevant forskning, rekruttering, fagutvikling og formidling til brukere. Det er i perioden satt i gang 38 forskerprosjekter innenfor programmet. Programstyret skal i 2008

oppsummere, vurdere og gi innspill til Forskningsrådet om hvordan forskningen best kan videreføres i de neste årene. Budsjett for 2008 er ca. 59,6 mill. kroner, finansiert slik: generelle midler fra KD 2,7 mill. kroner, KD-spesielle ca. 4,1 mill. kroner, AID 33,7 mill. kroner (reduisert til 32,8 mill. kroner i tildelingsbrevet), BLD 11,3 mill. kroner, JD 1,5 mill. kroner og HOD ca 6,3 mill. kroner). Nettadresse: <http://www.forskningsradet.no/vfo>

Programmet Arbeidslivsforskning (ARBEIDSLIV) (2002-2011) er en langsiktig satsing på arbeidslivsfeltet som skal bidra med ny kunnskap om og innsikt i sentrale utviklingstrekk og virkemidler i arbeidslivet, med særlig vekt på de viktigste forhold og prosesser som påvirker den enkeltes deltakelse, utvikling, nærvær og fravær i arbeidslivet. Prioriterte temaer handler om inkluderings- og ustøtingsmekanismer i arbeidslivet, særlig når det gjelder omstillinger og mobilitet; Et åpnere arbeidsmarked; Lovverk, virkemidler, forhandlinger og samarbeid. Prosjektporteføljen omfatter studier av arbeidsmarkedsmekanismer, arbeidsmiljø, omstillinger og inkludering, mestring, utstøting og diskriminering og arbeidsdeltakelse samt mobbing og varsling. En knippe prosjekter studerer innvandringsrelaterte problemstillinger inklusive arbeidsinnvandring. I 2008 startes 13 nye prosjekter innenfor en bevilgningsramme på totalt 60 mill. kroner for programmets siste fase, 2008-2011. Budsjett for 2008 er 26,4 mill. kroner, finansiert slik: AID 20,5 mill. kroner (reduisert til 20 mill. kroner i tildelingsbrevet), KD 1,9 mill. kroner, NHD 1,5 mill. kroner og NHO/Arbeidsmiljøfondet 2,5 mill. kroner. Nettadresse: <http://www.forskningsradet.no/arbeidsliv/>

Internasjonal migrasjon og etniske relasjoner, IMER (2005-2010) har ambisjon om i høyere grad enn tidligere å oppsummere og syntetisere eksisterende forskningsbasert kunnskap. Målet er at dette, sammen med en strategisk bruk av programmets midler og økt vekt på formidling, vil bidra til at forskningen i større grad anvendes. Den generelle kunnskapsbasen styrkes gjennom forskning på kjerneområder som arbeidsinnvandring, transnasjonale relasjoner, politisk deltakelse, ungdom og utdanning og rettsvitenskapelig forskning, bl.a. om diskrimineringsvern. Kjønnsperspektiver er framtrepende i forskningen. Programmet prioriterer høyt møteplasser mellom forskere og mellom forskere og brukere og ønsker å se IMER-feltet i sammenheng med andre nærliggende forskningsområder, Sammen med utarbeidelse av kunnskapsoversikter på sentrale områder vil dette ytterligere styrke både forskning og formidling. Budsjettet for 2008 er 9,1 mill. kroner, finansiert slik: KD-midler for samfunnsvitenskap og humaniora 1,7 mill. kroner og AID 7,4 mill. kroner (økt til 7,5 mill. kroner i tildelingsbrevet). Nettadresse: <http://www.forskningsradet.no/imer>

Program for forskning om årsaker til sykefravær og utstøting fra arbeidslivet som skal gå over 10 år (2007-2016). Beløpsrammen for programmet er 280 mill. kroner for hele perioden. Forskningen i regi av programmet skal bidra til å øke kunnskapsgrunnlaget om årsakene til sykefravær og utstøting fra arbeidslivet, med sikte på å sikre forskningsbasert kunnskap om effektive virkemidler for å redusere sykefravær og uførhet. Satsingen skal styrke forutsetningene for at undervisningsvirksomheten til relevante utdanninger blir mer forskningsbasert. Dette søkes oppnådd gjennom å støtte relevant forskning av høy kvalitet med fokus på individuelle, arbeidsplassrelaterte og samfunnsmessige årsaker til sykefravær, utstøting og uførepensjonering. Programmet vil prioritere forskning innenfor helse, sosioøkonomisk status og spesielt utsatte grupper, de helserelaterte trygdeordningene, og innenfor arbeidsplass, miljø og helse. Budsjettet for 2008 er 30 mill. kroner, finansiert slik 10 mill. kroner fra Fondet og 20 mill. kroner AID. Nettadresse: <http://www.forskningsradet.no/sykefravaer>

Praksisrettet FoU for barnehage, grunnopplæring og lærerutdanning (2006-2010) er utviklet etter en relativt detaljert bestilling fra KD. Programmet kom i gang i 2005 og het Praksisrettet

FoU i grunnopplæring og lærerutdanning. Programmet ble utvidet i 2006 til også å omfatte barnehagen. Målene for programmet er å bidra til kunnskapsutvikling som styrker barnehage, grunnopplæring og lærerutdanning, fremmer FoU-arbeidet i lærerutdanningene, og bedrer sammenhengen mellom yrkesutdanning og yrkesutøving. Målgruppene er institusjoner som organiserer lærerutdanningen, studenter, skoleeiere, ledere, og lærere i grunnopplæringen, barnehageeiere, ledere, førskolelærere, fagarbeidere og assistenter i barnehagen. Institusjoner med ansvar for lærerutdanning er prosjektansvarlige. For prosjekter rettet inn mot barnehagene stilles det krav om at en eller flere førskolelærerinstitutioner skal ta aktiv del i alle prosjekter, men det er ikke et absolutt krav at en lærerutdanningsinstitusjon skal være ansvarlig søker. Programmet har et samlet budsjett på 154 mill. kroner, hvorav 62 mill. kroner er til praksisrettet forsknings- og utviklingsarbeid i barnehagesektoren. Programmet finansieres i 2008 med ca. 38,7 mill. kroner fra KDs spesielle midler fordelt med ca 15,7 mill. kroner til barnehagesektoren og 23 mill. kroner til grunnopplæring og lærerutdanning. Nettdress: www.forskningsradet.no/praksisfou

Nytt Utdanningsforskningsprogram (2008-2017). Programmet Kunnskap, utdanning og læring (KUL) avsluttes våren 2008. KD ønsker å styrke utdanningsforskningen for å utvikle kvaliteten i utdannings- og opplæringssektoren. En ny satsing innebærer opprettelsen av et nytt forskningsprogram som skal legge til rette for større og mer robuste fagmiljøer på utdanningsfeltet, og medvirke til å bygge utdanningsforskning som et flerfaglig kunnskapsfelt tuftet på et mangfold av vitenskapelige teoritradisjoner og metoder. Programmet vil bli utviklet i 2008, men slik det foreløpig er skissert er det antydnet en Modul 1 Flerfaglig utdanningsforskning med et 10 års perspektiv og longitudinelle studier, og Modul 2 Særskilte satsinger, som kan være av varierende lengde, og der det foreløpig er foreslått følgende temaer: A) Ledelse, styring og organisering av utdannings- og forskningsinstitusjoner, B) Studier av vurdering og vurderingsformer, C) Inkluderende og likeverdig opplæring, D) Demokrati og interkulturell opplæring, E) Barnehageforskning, og F) Fag- og yrkesdidaktikk. Det vil bli oppnevnt et planutvalg tidlig i 2008 som vil utrede programmets utforming og organisering. Den endelige ansvarsfordeling mellom Vitenskap og Satsinger vil også bli vurdert senere. Programmet forutsettes finansiert med KD generelle midler 0,35 mill. kroner og KD spesielle midler 7 mill kroner i 2008, som forusettes å øke senere år.

Demokrati, styring og regionalitet (DEMOSREG)(2005-2014) er en tverrgående og langsiktig forskningssatsing igangsatt i 2005. Programmets skal bidra til økt kunnskap om struktur- endringer, politikk- og styringsutforming og konsekvenser i skjæringsfeltet mellom sektorer, territorielle enheter og ulike geografiske nivåer. Det legges stor vekt på å belyse nye og politikkrelevante betingelser for regional innovasjon og omstilling, offentlig styring og planlegging, samt demokrati, deltakelse og identitet. Programmets prosjektportefølje er ferdig utviklet og omfatter 22 prosjekter. Prosjektene handler om problemstillinger innenfor et bredt felt med problemstillinger innenfor kommunal planlegging, offentlig styring og særlig flernivåstyring (governance), demokratisk deltakelse og regional identitet og innovasjonspolitik. Budsjettet for 2008 er 15,75 mill. kroner, finansiert slik: KRD10 mill. kroner), MD 4,95 mill. kroner og SD 0,8 mill. kroner. Nettdress: <http://www.forskningsradet.no/demosreg>

Risiko og sikkerhet i transportsektoren (RISIT) (2002 – 2009). Programmet ble startet i 2002 og skulle etter planen avsluttes i 2007. Det har vært gitt bevilgning til 17 prosjekter. Resultatet av arbeidet så langt, viser at det er behov for videre oppfølging av temaområdet, og det ble besluttet å forlenge programmet med to år ut 2009. RISIT skal dekke virksomhet i alle transportgrener. Alle typer konsekvenser av ulykker skal inkluderes, herunder også miljøskader og risiko for å bli skadet ved ulykker, både for reisende, for ansatte i transportforetak

og for tredjepart. Følgende temaer er prioritert: Risikoforståelse og et samfunnsperspektiv på transportrisiko; Nullvisjonen for transportsikkerhet og Organisering av risikohåndtering. I perioden 2008 - 2009 vil man fokusere på følgende temaer:

1) Komparative studier av risiko og sikkerhet i ulike transportgrener og samarbeidet om sikkerhet mellom disse, 2) Sårbarhet i transportsektoren, 3) Perspektiver på ulykkesgranskninger og betydningen for læring og endring, 4) Risikopersepsjon og utrygghet og 5) Transport av farlig gods. Det vil bli fordelt ca 19 mill kroner for resten av programperioden. Av dette er det avsatt 1,6 mill kroner til en felles utlysning i ERA net 13. Budsjettet for 2008 er 9,5 mill. kroner, finansiert slik: SD 6,5 mill. kroner, FKD 1 mill. kroner og NHD 0,5 mill. kroner og fra diverse brukere/transportetater med til sammen 1,5 mill. kroner. Nettadresse: <http://www.forskningsradet.no/risit>

Samfunnssikkerhet og risiko (SAMRISK) (2006-2010) setter fokus på overordnede og gjennomgripende spørsmål for å motvirke sårbarhet og usikkerhet, utforming av regler og sikring av rettigheter i åpne, moderne, teknologiske og demokratiske samfunn. Forskningen vil gi ny kunnskap om sikkerhet knyttet til kritisk infrastruktur som fly, tele, elektrisitet og vann, om beregningsmodeller for risikovurderinger, om klimaendringer og bebyggelse, og om nødhjelpslogistikk. Dessuten blir oppfatninger om sikkerhet, rettighetsspørsmål og lærings-effekter belyst. Programmet favner faglig bredt og bidrar til samarbeid mellom fag og forskningsmiljøer som tidligere ikke hadde kontakt. Det legges vekt på å kvalifisere norske forskningsmiljøer til å delta i EUs 7. rammeprogram for forskning, spesielt det nye temaprogrammet "Security". Budsjettet for 2008 er 5,5 mill. kroner, finansiert slik: JD 2,7 mill. kroner, SD 0,3 mill. kroner, UD/NORAD 1 mill. kroner, DSB 1 mill. kroner og generelle KD-midler 0,5 mill. kroner. I 2007 ble programmet også finansiert med fondsmidler (3 mill. kroner), men ikke i 2008. Nettadresse: <http://www.forskningsradet.no/samrisk>

PETROSAM – Samfunnsvitenskapelig petroleumsforskning (2007 – 2012) - er opprettet som en videreføring av forskningen i PETROPOL som ble avsluttet i 2006. PETROSAM vil som PETROPOL, skape et kunnskapsgrunnlag for norske aktører for å møte utfordringene fra internasjonalisering og omstilling innenfor petroleumssektoren. Programmet har fokus på tre hovedområder: 1) Forvaltningen av norske olje- og gassressurser; 2) Internasjonale utviklingstrekk og verdien av de norske petroleumsressursene; og 3) Utviklingen i sentrale petroleumsprovinser (i all hovedsak Russland og Midtøsten). I 2007 ble det utarbeidet programplan og utlyst forskningsmidler, og programmets prosjekter vil starte opp i begynnelsen av 2008. I prosjektutvelgelsen legges det til grunn at forskningen skal ha høy brukerrelevans og at den skal lede til langsiktig kompetansebygging og sterke forskningsmiljøer på de mest sentrale temaene. Budsjettet for 2008 er 14 mill. kroner, finansiert slik: 10 mill. kroner fra OED i 2008 og forventet 4 mill. kroner årlig i bidrag fra StatoilHydro. Nettadresse: <http://www.forskningsradet.no/petrosam>

Skatteøkonomisk forskningsprogram (SKATT) (2000-2009) har som mål å bidra til at det er et sterkt faglig miljø for skatteøkonomisk forskning i Norge, både gjennom å stimulere til forskning på området og ved å bidra til økt interesse for og rekruttering til skatteøkonomisk forskning. Programmet skal rettes inn mot at den skatteøkonomiske forskningen er relevant for myndigheter og andre brukere av slik forskning. Dette skal skje i nært samarbeid mellom lærestedene, forskningsinstitusjonene og brukermiljøene. Programmet skal også skape møteplasser for forskere og brukere av skatteøkonomisk forskning. Sentrale forskningstemaer i programmet er bedrifts- og kapitalbeskatning i en liten åpen økonomi, evalueringer av skattereformen av 2006, og empirisk basert forskning om unndragelse og omgåelse av skatter og avgifter, med særlig vekt på internasjonal skattetilpasning. Budsjettet for 2008 er 5 mill.

kroner. Programmet finansieres i sin helhet med midler fra FIN. Nettadresse:

<http://www.forskningsradet.no/skatt>

Miljø 2015 er opprettet som en oppfølging av 5 tidligere miljøforskningsprogrammer, og legger til grunn et helhetlig perspektiv på miljøforskningen. Programmet omfatter et bredt spekter av faglige problemstillinger, som samfunnsmessige drivkrefter for miljøendringer, miljøpolitikk, økosystemprosesser og miljøpåvirkninger i ferskvann og på land, forurensningsspørsmål, natur- og kulturmiljøforvaltning, samt forskning og utvikling av virkemidler og tiltak for å begrense miljøskade. Miljø 2015 er inndelt i fire tematiske områder: SAMFUNN, LAND, VANN, FORURENS, og har i tillegg forskning på tverrgående og sektorovergrepene spørsmål (TVERS). Programmet vil besvare kunnskapsbehov for en rekke sektorer og næringer i Norge, og legger vekt på å involvere brukere. Programmet er planlagt å gå til 2016. Hovedfokus i 2008 vil være etablering av en prosjektportefølje innen TVERS-området. Budsjettet for 2008 er 66,54 mill. kroner, finansiert slikt: MD ca. 45,65 mill. kroner, LMD 9,15 mill. kroner, KD 5,04 mill. kroner, FKD 1,5 mill. kroner, NHD 0,5 mill. kroner, UD 1,5 mill. kroner, FIN 0,2 mill. kroner (reduert til 0 i tildelingsbrevet) og Statens landbruksforvaltnings avtale- og fondsstyret 3,0 mill. kroner. Nettadresse:

<http://www.forskningsradet.no/miljo2015>

Utviklingsveier i Sør (UTISØR) har vært det store utviklingsforskningsprogrammet siden 1998. I 2008 er det avsatt 1,28 mill. kroner til avslutning av programmet. Nettadresse: <http://www.forskningsradet.no/global>

Programmene for Russland, Vest-Balkan: Norges forskningsråd har fra 2007 to avtaler om samarbeid innen forskning og høyere utdanning med Utenriksdepartementet og Senter for internasjonalisering av høyere utdanning (SIU). Det gjelder: Vest-Balkan-programmet 2006-2009 og Russland-programmet 2007-2010. Samlet vil det gjennom disse programmene omfatte 13,5 mill. kroner i 2008.

- Samarbeidsprogrammet med Vest-Balkan startet opp i 2006 og går som planlagt. Programmet har et årlig budsjett på 15 mill. kroner fra Utenriksdepartementet, hvorav 7,5 mill. kroner til forskning via Forskningsrådet. Midlene ble utlyst høsten 2005 innenfor temaområdene styresett og demokratibyggning, samt miljøvern, marine ressurser og forvaltning av naturressurser.
- Samarbeidsprogrammet med Russland er etablert for perioden 2007-2010, og er en oppfølger av Programmet for Nordvest-Russland 2003-2006. Programmet har 12 mill. kroner per år til fordeling og er knyttet opp til målsetninger i Regjeringens Nordområdesatsing, og er relatert til petroleum og energi, ressursforvaltning og miljø, næringsliv, samt samfunn og humaniora. Etter utlysning i 2007 besluttet programstyret å tildele, totalt for perioden, 22,4 mill. kroner til 8 forskningsprosjekter, som administreres av Forskningsrådet, og 20,1 mill. kroner til 7 utdanningsprosjekter, som administreres av SIU.

Nettadresser: <http://www.forskningsradet.russia> og <http://www.forskningsradet.no/westbalkan>

Global helse- og vaksinasjonsforskning (GLOBVAC) er satt i gang i forbindelse med Regjeringens arbeid med globale helseproblemer og vaksinasjon. Økt satsing på helseforskning ble prioritert som basis for kamp mot fattigdom i St.meld. nr. 35 (2003-2004) Felles kamp mot fattigdom: En helhetlig utviklingspolitikk. Regjeringen har også satset kraftig på støtte til vaksinasjon som et kostnadseffektivt virkemiddel for å redusere den globale barnedødeligheten. Programmet består av to delprogrammer. Global helseforskning

ble opprettet i 2004 og løper fram til 2010. Bevilgningen har gradvis økt til 15,2 mill. kr fra 2007 (7 mill. kroner fra UD, 4,2 mill. kroner fra HOD og 4 mill. kroner fra Fondet). Delprogrammet i vaksinasjonsforskning ble startet i 2006 og går fram til 2011 med en årlig bevilgning på 50 mill. kroner fra UD. Programmet omfatter bl.a. forskningssamarbeid med India, delfinansiering av EDCTP-prosjekter og forskerprosjekter. I 2008 vil det bli en større utlysning innefor vaksinasjonsforskningen. Nettadresse: <http://www.rcn.no/globvac>

Forskning om fattigdom og fred (POVPEACE): Både Utenriksdepartementet/Norad og Forskningsrådet har ønsket å styrke satsingen på forskning om internasjonale fattigdomsspørsmål og forskning knyttet til spørsmål om krig, fred og utvikling, ikke minst med bakgrunn i FNs Millenniumsmål. Målet med det nye programmet er å bidra med økt kunnskap som grunnlag for strategier for fattigdomsreduksjon og fredsbygging, og på denne måten styrke Norges engasjement på disse feltene internasjonalt. Programmet har hatt tre utlysninger siden oppstart i 2005, og etter den siste tildelingen i november 2007, vil programmet ha 23 aktive prosjekter. Forskningsprogrammet administreres av ett programstyre, men med to separate temaer under satsingen (fattigdom og krig/fred). Programmet har en antatt totalramme på 140 mill. kroner fram til 2013, og er i sin helhet finansiert av Norad. Budsjett for 2008 er 18 mill. kroner. Nettadresse: <http://www.forskningsradet.no/povpeace>

Globalisering av miljø-, energi- og klimaforskningen. Både ut fra et ønske om å redusere verdens fattigdom og om å redusere den globale oppvarmingen, bør norsk klima- og energiforskning styrkes innenfor problemstillinger knyttet til klimautvikling, klimaeffekter og virkning av ulike klimapolitiske tiltak i Sør, og innenfor utvikling av miljøvennlig energi for verden. For 2008 er det foreslått en bevilgning på 6 mill. kroner til formålet fra UD. Pengene vil, hvis de blir bevilget, bli brukt innenfor pågående programmer som NORKLIMA og RENERGI, samt en egen satsing innenfor utviklingsforskning. Utenriksdepartementet/Norad vurderer i tillegg til dette å bevilge inntil 10 mill. kroner for å bidra til kapasitetsoppbygging i Sør innen klima- og miljøforskning, gjennom Forskningsrådets programmer. Forskningsrådet utreder hvordan dette arbeidet best kan organiseres.

I 2008 bevilger UD 15 mill. kroner til et nytt *forskningsprogram om Latin-Amerika* samt 1,6 mill. kroner til Latin-Amerikanettverk. Programmet skal gå over 7-10 år og kan øke til 20 mill. kroner per år. I tillegg skal det brukes litt i underkant av 2 mill. per år til et nasjonalt nettverksknutepunkt for Latin-Amerika-forskning. Det regionale programmet skal finansiere forskning om samfunn, kultur, miljø og næringsliv, og skal styrke Norges evne til å samarbeide med Latin-Amerika på disse områder. (I 2009 vil det også komme midler fra KD til stimulering av bilateralt samarbeid med land i Latin-Amerika, i første omgang Argentina, Brasil og Chile).

I programmet *Havet og kysten (HAVKYST)* (2006-2015) skal det framskaffes ny kunnskap om havets økosystem, samt utvikling av teknologi, metodikk og modeller for økosystembasert forvaltning. Menneskelig påvirkning gjennom forurensninger utenfra, gjennom akutte utslipp, tilsig fra deponier eller forurensede sedimenter, langtidsvirkninger av utslipp fra petroleumsvirksomheten, introduserte og/eller giftige arter, samt effekter av fiskerier og konsekvenser av arealbruksendringer vil stå i fokus. Programmet består av fem delprogrammer og to tverrgående aktiviteter:

- Marine økosystemer
- Økosystempåvirkning
- Langtidsvirkninger av utslipp til sjø fra petroleumsvirksomheten (tidligere PROOF)
- Forvaltning og konfliktløsning

- Verdiskaping
- Metoder, modeller og teknologi
- Forsknings samarbeid

I tillegg til å oppnå ny vitenskapelig erkjennelse, er det en klar målsetting at programmet skal bidra til å utvikle marine fagdisipliner som støtter opp om framtidig verdiskaping innenfor en bærekraftig utvikling. Programmet er inkludert i Nordområdesatsingen. For 2008 har det vært en utlysning innenfor alle delprogrammene, men med fokus på spesielle tema innenfor hvert delprogram.

Budsjettet for 2008 er 85,1 mill. kroner, finansiert slik: FKD 41,35 mill. kroner, KD 3,85 mill. kroner, MD 16,4 mill. kroner, OED 6 mill. kroner, Fondet 5 mill. kroner, OLF 12 mill. kroner og FHF 0,5 mill. kroner. Nettadresse: <http://www.forskningsradet.no/havkyst>

Store programmer

Forskningsrådets ordning med Store programmer ivaretas av divisjonen og nedenfor følger en oversikt over budsjettet for de store programmene.

Tabell 4-14 Store programmer. Budsjett 2008 fordelt på det enkelte store programmene og finansieringskilde. Mill. kroner.

	Rev. bud. 07	Budsjett 2008									
		KD	NHD	OED	FKD	LMD	MD	Fond	AID	SD	Totalt
FUGE	173,0	46,0	5,5					115,3			166,8
NANOMAT	67,5	32,6	14,4					20,0			67,0
VERDIKT	106,4	4,7	63,8					13,0		60,4	141,9
NORKLIMA	70,7	5,5			2,0	4,0	41,4	20,0		0,8	73,7
RENERGI	152,3		6,0	100,0		4,0	8,4	12,0		29,4	159,8
PETROMAKS 1)	238,1		2,2	154,0				67,4	18,9		242,5
HAVBRUK 2)	116,0				97,1	1,5		19,0			117,6
Sum	924,0	88,9	91,9	254,0	99,1	9,5	49,8	266,7	18,9	90,6	969,3

1) Bevilgningen fra AID er redusert til 18,8 mill. kroner i tildelingsbrevet fra departementet

2) Inkl. 4 mill. kroner til Nord-Amerika samarbeid og 20 mill. kroner til dyre- og fiskevaksine fra FKD

FUGE - *Funksjonell genomforskning i Norge* (2002 – 2011) har særlig fokus på grunnforskning, IKT (bioinformatikk), samt marin og medisinsk forskning. Målet er å gjøre Norge til en attraktiv partner innen internasjonal forskning, og utvikling basert på kunnskap om biokjemiske og cellebiologiske prosesser. Dette skjer bl.a. med støtte i en infrastruktur bestående av teknologiplattformer med et nasjonalt service- og kompetanseansvar overfor forskningsmiljøene. Karrierestipend og forskningsprosjektstøtte, samt støtte til universitetsregionene for oppbygging av infrastruktur anses som viktige virkemidler. Internasjonalisering skjer gjennom Nordisk samarbeid, deltagelse i 2 ERA-nett og utvikling av forskningssamarbeid mot Nord-Amerika. Satsingen omfatter også næringsrettet forskning i hele verdikjeden fra gründer til oppbygging av ung bedrift i samarbeid med FORNY-programmet og Innovasjon Norge. I tillegg dekkes forskning på etiske, miljømessige, juridiske og samfunnmessige aspekter ved nært samarbeid med ELSA-programmet. FUGE koordineres med øvrige programmer og virkemidler i Forskningsrådet.

I 2008 har FUGE et fokus mot å stimulere næringsutvikling med basis i forskningen og teknologiplattformenes avanserte tilbud og høye kompetanse. FUGE vil også ha større fokus på å kommunisere ut plattformenes service- og kompetansefunksjon til potensielle brukere i akademia, helseforetak og næringsliv. I tillegg skal teknologiens betydning inn mot sentrale

tematiske områder, som humane biobanker, miljø og bioenergi (biodrivstoff), samt akvakultur styrkes.

Budsjettet for 2008 er 166,8 mill. kroner, finansiert slik: Fondet 115,3 mill. kroner, KD 46 mill. kroner og NHD 5,5 mill. kroner. Alle budsjetterte midler er bundet opp i tilsagn til pågående prosjekter. Nettadresse: <http://www.forskningsradet.no/fuge>

NANOMAT - *Nanoteknologi og nye materialer* (2002-2016) skal bidra til at Norge fremstår som en ledende forskningsnasjon på utvalgte områder innenfor nanovitenskap, nanoteknologi og nye materialer. Programmet skal også gi grunnlag for et nytt kunnskapsbasert og forskningsintensivt næringsliv, og bærekraftig fornyelse av norsk industri.

Flere bedrifter innen norsk næringsliv ser at det haster med å komme i gang med nanoteknologi og nye materialer for å forbedre dagens produkter og utvikle nye, med mindre bruk av råstoff og energi. Det satses også på oppbygging av ny kunnskap gjennom grunnforskning, utvikling av internasjonal spisskompetanse innen utvalgte temaer og investeringer i vitenskaplig utstyr.

Hittil er det fra Forskningsrådet gitt 574 mill. kr. i bevilgninger og tilsagn til prosjekter. Programmet har fått en relativt stor næringsdeltakelse, med 54 bedrifter som i tillegg delfinansierer NANOMAT-prosjekter med over 140 mill. kr. Ingen budsjettvekst i 2008 vanskeliggjør en videre forsterkning av innsatsen mot næringslivet.

Norsk prosjektdeltakelse i EUs 6. og 7. rammeprogram, og samarbeidet med forskere i utvalgte land som USA og Japan har økt siden oppstarten av NANOMAT. NANOMAT er også med i et ERA Net-prosjekt innen materialer, der hittil tre norske prosjektdeltagelser finansieres.

Deler av den nasjonale nanoVT strategien har blitt implementert i NANOMATs programplan for perioden 2007-2016, samt handlingsplanen for 2007-2008. NANOMAT vil fortsatt satse på de tematiske områdene (i prioritert rekkefølge) energi og miljø, IKT og mikrosystemer, helse og bioteknologi, samt hav og mat. I tillegg satser NANOMAT på en rekke kompetanseområder som nye, funksjonelle og nanostrukturerte materialer, bionanovitenskap/bionanoteknologi samt fundamentale fysiske og kjemiske fenomener og prosesser på nanometernivå. NANOMAT har ambisjoner om å etablere nasjonalt koordinerte verktøyplattformer i samarbeid med Divisjon for Vitenskap, men dette fordrer økte budsjetter til programmet.

Programmet har økt innsatsen i forhold til etiske aspekter og helse/miljø/sikkerhet i 2005-2007. Disse temaene vil bli fulgt opp i 2008 og vil bidra til en opplyst samfunnsdialog. Programmet jobber aktivt med kommunikasjon med flere målgrupper, og spesielt mot barn og unge.

Budsjett for 2008 er 67,04 mill. kroner, finansiert slik: Fondet 20 mill. kroner, KD 32,64 mill. kroner og NHD 14,4 mill. kroner. Nettadresse: <http://www.forskningsradet.no/nanomat>

VERDIKT – *Kjernekompetanse og verdiskaping i IKT* (2005 – 2014) skal bidra til å gjøre Norge til et foregangsland i utvikling og anvendelse av teknologi og kunnskap for IKT-basert innovasjon og samhandling. I tillegg til å være et eget forskningsfelt er IKT grunnlaget for forskning og innovasjon innenfor de fleste næringer og samfunnsutfordringer. VERDIKT skal bidra til å skape verdier, og å utvikle kompetanse som fremmer kunnskapssamfunnet og

kunnskapsøkonomien. Programmet har identifisert fire fagsøyler som representerer programmets langsiktige, faglige bredde:

- Brukergrensesnitt, informasjonsforvaltning og programvareteknologi
- Kommunikasjonsteknologi og infrastruktur
- Sikkerhet, personvern og sårbarhet
- Samfunnsmessige, økonomiske og kulturelle utfordringer og muligheter

Med fagsøylene som ramme har programmet definert temaer for å spisse forskningsaktivitetene. Temaene skal stimulere forskning som griper over flere fagområder. De er identifisert ut fra næringsmessige muligheter, samfunnsmessig betydning og at det finnes en faglig basis for temaet. Temaene har en varighet på 3-5 år og vil være utgangspunkt for utlysninger av midler. Følgende temaer er til nå definert:

- Sømløse infrastrukturer – tjenestemessig åpne infrastrukturer for alle typer medier og utstyr som tilgjengelige ressurser for samhandling
- Multimodale systemer og rike medier – informasjonsformidling og interaktive muligheter tilpasset forskjellige behov
- Digitale omgivelser – informasjonsutveksling med objekter og fysiske omgivelser med nye interaksjonsformer
- Kommuniserende organisasjoner – tjenester og informasjon for IKT-basert samhandling – i og mellom organisasjoner og prosesser, og for innbyggere i roller som samfunnsborgere og kunder

VERDIKT hadde sitt første operative år i 2006 og ved utgangen av 2007 er porteføljen på mer enn 80 prosjekter, inkludert 12 såkalte ressursnettverk. Disse nettverkene skal identifisere viktige nasjonale forskningsutfordringer og være strategiske medspillere til programmet. I 2008 skal det bl.a. etableres 3-5 store IKT prosjekter. Porteføljen inneholder både forskerstyrte og brukerstyrte prosjekter i en jevn fordeling. Ved starten av 2007 var hele 50 ulike internasjonale partnere involvert.

Budsjettet for 2008 er 141,85 mill. kroner, finansiert slik: NHD 63,8 mill. kroner, SD 60,35 mill. kroner (økt til 63,3 mill. kroner i tildelingsbrevet), Fondet 13 mill. kroner og KD 4,7 mill. kroner.

Nettadresse: <http://www.forskningsradet.no/verdikt>

NORKLIMA - *Klimaendringer og konsekvenser for Norge* skal framskaffe ny kunnskap om klimautviklingen både globalt og regionalt, konsekvenser av klimaendringer, og derved kunnskapsgrunnlag for å møte framtidens klima. Programmets forskning har bidratt til den siste hovedrapporten fra FN's klimapanel, som ble lagt fram i 2007. Forskning på konsekvenser av klimaendringer står sentralt. Dette er en tverrfaglig utfordring som dekker studier av mulige naturmessige, økonomiske og sosiale virkninger av klimaendringer.

NORKLIMA hadde en omfattende utlysning i 2007. I 2008 vil det derfor bli en økning i forskningen på konsekvenser av klimaendringer for økosystemer, for næringer basert på biologiske ressurser og for tverrfaglige studier av konsekvenser av og tilpasninger til klimaendringer. Det vil også bli en styrket innsats mht forskning på tilbakekoblingsprosesser i klimasystemet. Videre vil NORKLIMA delta i internasjonalt forskningssamarbeid om henholdsvis politikktutvikling i forhold til klimaendringer og polar klimaforskning.

NORKLIMA har hatt en betydelig nedgang i budsjettet, fra ca 100 mill. kroner i 2004 til ca 70 mill. kroner i 2007. Den viktigste utfordringen i 2008 er derfor strategisk arbeid med å prioritere hvilke forskningsspørsmål som skal dekkes innenfor programmets budsjett og levetid, ettersom ikke alle programmets mål kan bli oppfylt innenfor rammen. I denne

prosessen vil det bli lagt vekt på tverrfaglighet i forskningsprosjektene, kobling mellom grunnforskning og anvendt forskning, samt god dialog og samarbeid med aktuelle departementer og brukere.

Budsjettet for 2008 er ca. 73,7 mill. kroner, finansiert slik: MD 41,4 mill. kroner, KD 5,5 mill. kroner, LMD 4 mill. kroner, FKD 2 mill. kroner, SD 0,8 mill. kroner og Fondet 20 mill. kroner. Nettadresse: <http://www.forskningsradet.no/norklima>

PETROMAKS - *Program for maksimal utnyttelse av petroleumsressursene* (2004 – 2013) vil få et budsjett for 2008 på 242,5 mill. kroner. Av dette er 67,4 mill. kroner bevilget via Fondet og 18,9 mill. kroner (reduisert til 18,8 mill. kroner i tildelingsbrevet) er øremerkede midler fra AID til HMS (Helse, Miljø og Sikkerhet) i petroleumsindustrien. Videre bevilges 154 mill. kroner fra OED og 2,2 mill. kroner fra NHD.

I tråd med den reviderte programplanen blir forskningsinnsatsen rettet mot å bidra til økt verdiskaping for samfunnet gjennom styrket kunnskapsutvikling, næringsutvikling og internasjonal konkurransekraft. De oppgavene som programmet adresserer er i tråd med OG21's tematiske områder (TTA grupper)

1. Fremtidens miljøteknologi
2. Leting og reservoarkarakterisering
3. Økt utvinning
4. Kostnadseffektiv boring og intervensjon
5. Integreerte operasjoner og sanntids reservoarstyring
6. Undervanns prosessering og transport
7. Dypvanns- og undervannsproduksjonsteknologi
8. Gassteknologi
9. Helse, miljø og sikkerhet

OED har organisert et teknologistrategiarbeid, OG21 (Olje og gass i det 21. århundre), med sikte på å fokusere på de teknologiske utfordringer Norge utviklingsmessig står over for. PETROMAKS er innrettet mot å realisere mest mulig av denne strategien. Nettadresse: <http://www.forskningsradet.no/petromaks/>

RENERGI - *Fremtidens rene energisystem* (2004 – 2013) har stor faglig spennvidde og omfatter både strategisk, grunnleggende forskning og kompetanseutvikling, anvendt forskning og teknologiutvikling, og samfunnsfaglig forskning som underlag for politikktutforming. Programmet utvikler kunnskap og løsninger som grunnlag for bærekraftig forvaltning av landets energiressurser, og internasjonalt konkurransedyktig næringsutvikling knyttet til energisektoren (utenom petroleum). Det legges vekt på å bygge opp kompetente og robuste FoU-miljøer som kan betjene næringsliv og forvaltning på en tilfredsstillende måte. Dette krever en bevisst satsing på rekrutteringstiltak innen alle aktiviteter. Samtidig stimuleres det til innovasjon og langsiktighet i energiforsyningen og den tilhørende leverandør- og tjenesteindustri.

Programmets tematiske prioritering for 2008, som for 2007 er fornybare energikilder. Dette inkluderer bioenergi, havenergi, solenergi og vindenergi.

Videre står RENERGI-programmet sentralt i myndighetenes strategi for satsing på hydrogen som energibærer. Hydrogenaktivitetene i programmet er koordinert med øvrige relevante deler av virkemiddelapparatet gjennom Hydrogenplattformen.

Det er forventet en økning i porteføljene innenfor fornybare energikilder og biodrivstoff i 2008.

Budsjettet for 2008 er ca. 159,8 mill. kroner, finansiert slik: OED 100 mill. kroner, SD 29,4 mill. kroner (økt til 33,6 mill. kroner i tildelingsbrevet), MD 8,35 mill. kroner, NHD 6 mill. kroner, LMD 4 mill. kroner og Fondet 12 mill. kroner. Nettadresse: <http://www.forskningsradet.no/Renergi>

HAVBRUK – *En næring i vekst* (2006 – 2015) har som mål å sikre og videreutvikle det faglige grunnlaget for en markedsrettet, miljø- og ressursvennlig produksjon av akvatiske organismer i hele verdikjeden frem til markedet. Dette inkluderer kunnskap for å videreutvikle oppdrett av laksefisk og for å utvikle kommersiell produksjon av andre arter. Programmet innbefatter satsingene produksjonsbiologi, produksjonsteknologi, fôr og ernæring, helse, nye arter og bærekraft. Programmet retter seg særlig mot de tematiske prioriteringene Mat og Hav i St. meld. Nr 20 (2004 – 2005) Vilje til forskning.

Foresightprosjektet ”Havbruk 2020”, der personer med kompetanse fra ulike deler av næringslivet, forskning og myndigheter deltok, er et viktig bakgrunnsdokument for programmet. Likeså andre relevante utredninger og igangværende forskning.

Programmet skal bidra til at Norge beholder sin posisjon som en av verdens ledende nasjoner innenfor intensivt havbruk og til at norske forskningsmiljøer fortsatt kan være i det internasjonale tetsjiktet på flere områder. Programmet henvender seg til alle ledd i havbruksnæringen inkludert leverandørnæringen, forskningsmiljøer og ulike kundegrupper. Flere av oppgavene som programmet arbeider med er viktige for forvaltningen. Programmet benytter ulike virkemidler rettet mot strategisk grunnforskning, anvendt forskning og brukerstyrt forskning. Bruk av nye teknologier bioteknologi, IKT samt nano- og materialteknologi får økende betydning innenfor havbruk og det er viktig for programmet både å bidra til at nye teknologier tas i bruk og at behov fra havbruk kommuniseres til de nye teknologiene. Programmet legger vekt på samarbeid med andre relevante programmer og virkemidler. Internasjonalt samarbeid får økende betydning innenfor havbruksforskningen og programmet bidrar med midler til Nord-Amerika samarbeidet og til samarbeid med andre land. Det er satt i gang samarbeid mellom Norge og India med sikte på utvikling av fiske- og dyrevaksiner. På dette området samarbeider HAVBRUK med Matprogrammet.

Budsjettet for 2008 er 118,5 mill. kroner, finansiert slik: FKD 98 mill. kroner (herav 20 mill. kroner til fiske- og dyrevaksinesamarbeidet), LMD 1,5 mill. kroner og Fondet 19 mill. kroner. FHF bidrar i tillegg med midler til finansiering/samfinansiering av enkelte prosjekter som FHF ønsker å støtte. For 2008 er det lagt inn et bidrag fra FHF med ca. 13,1 mill. kroner. Nettadresse: <http://www.program.forskningsradet.no/havbruk/>

Frittstående prosjekter

Den nye avtalen om *CGIAR* tilfører 12 millioner kroner til samarbeidet. Avtalen gjelder fram til 2010, og inkludert overførte midler er det til rådighet ca. 13,5 millioner kroner for perioden. Det ble utlyst 8 millioner i stipendmidler i 2007, men på grunn av få søknader skal Forskningsrådet publisere en ny utlysning våren 2008. Budsjettet for 2008 er finansiert av UD med 3 mill. kroner.

Forskningssamarbeidsprogrammet mellom Norge og Sør-Afrika er inne i sin andre fase (2006-2010), med en total ramme på vel 50 mill. kroner, hvorav Norge ved UD bidrar med 42 mill. kroner og Sør-Afrika med bortimot 9 mill. kroner. I denne fasen av programmet har 27 prosjekter fått støtte. Avslutningen av fase I av programmet ble bl.a. markert ved en større konferanse i Oslo i månedsskifte oktober/november 2007, som ble åpnet av den sørafrikanske forskningsministeren og den norske statssekretæren for forskning. Forskningsrådet forvalter den norske andelen av finansieringen som i 2008 er 10,65 mill. kroner. Nettadresse: <http://www.forskningsradet.no/southafrica>

EU strålevern – *EURATOM* i 7. rammeprogram består av forskning på fusjonsenergi og forskning innen fisjon og strålevern, dessuten aktiviteter innen Joint Research Centre på området nukleær energi. Norske forskningsmiljøer innen stråling og strålevern har siden EUs 3. rammeprogram ble iverksatt, hatt muligheten for å søke deltagelse i EUs EURATOM program. Norsk deltagelse er begrenset til aktiviteter innenfor strålevern og håndtering av radioaktivt avfall. Dette er tradisjonelt sett blitt ansett som mest relevant for norske miljøer. Norske forskere har hatt svært god deltagelsesprosent i EURATOM-prosjekter innenfor de tema finansieringsordningen dekker. Det er et mål å opprettholde denne deltagelsen også i 7. rammeprogram ved at mindre aktive miljøer mobiliseres innenfor nye tema.

Finansiering skjer gjennom særskilt bevilgning på 1 mill. kroner fra hvert av de ansvarlige departementer FKD, LMD, MD, HOD, UD og NHD. Totalbudsjett for 2008 er på 6 mill. kroner. Nettadresse: <http://www.forskningsradet.no/stralevern>

Infrastrukturtiltak og institusjonelle tiltak

Basisbevilgning til Miljøinstituttene

Miljøinstituttene omfatter:

CICERO Senter for klimaforskning, www.cicero.uio.no

Bioforsk, www.bioforsk

Norsk institutt for by- og regionforskning, NIBR, www.nibr.no

Norsk institutt for kulturminneforskning, NIKU, www.niku.no

Norsk institutt for luftforskning, NILU, www.nilu.no

Norsk institutt for naturforskning, NINA, www.nina.no

Norsk institutt for vannforskning, NIVA, www.niva.no

Basisbevilgningene for 2008, 107,021 millioner kroner, er foreslått fordelt med 65,314 mill. kroner til grunnbevilgninger og 41,707 mill. kroner til strategiske instituttprogram. Bioforsk har hoveddelen av sin basisbevilgning fra Innovasjon/LMD. MD bidrar til miljøforskningen. MD har i tillegg bevilget 3,5 mill. kroner til Forskningsrådets tilskuddsordning til EU-prosjekter under 7. RP og bilateralt samarbeide under denne posten.

Basisbevilgning Chr. Michelsens institutt (CMI). CMI er et internasjonalt senter for anvendt utviklingsforskning. CMIs forskning er til hjelp i politikktutforming, støtte for vedtak og vil være grunnlag for offentlig debatt om internasjonal utvikling. Basisbevilgning til CMI var i følge avtale 11 mill. kroner i 2007. Avtalen er ikke fornyet og den endelige basisbevilgning vil foreligge i bevilgningsbrevet fra UD/Norad. Beløpet dekker grunnbevilgning, strategiske institutt program og støtte til CMIs bibliotek. Midlene fordeles med utgangspunkt i retningslinjene for statlig finansiering av anvendte forskningsinstitutter. Nærmere opplysninger om CMI: <http://www.cmi.no>

Det utlyses midler fra UD til et instituttforankret strategisk prosjekt *Geopolitikk i nord, norske interesser*. Dette skal vare i 5 år med en samlet budsjetttramme på 25 mill. kroner, hvorav 5 mill. kroner i 2008..

ProSus (2000 – 2008) er et strategisk universitetsprogram tilknyttet Senter for utvikling og miljø ved Universitetet i Oslo. Programmet er blitt forlenget fram til 2008, med et gradvis avtakende budsjett. Formålet er å drive forskning, utredning og dokumentasjon for et bærekraftig samfunn. Det er tre hovedtemaer for denne satsingen:

Kartlegging og evaluering av Norges oppfølging av RIO-avtalene og retningslinjene fra FN-kommisjonen for bærekraftig utvikling,

Målrettet strategisk forskning om hindringene som står i veien for en mer rasjonell og effektiv realisering av bærekraftig utvikling og

Informasjon og formidling om alternative styringsstrategier, virkemidler og normative framtidsperspektiver for mer bærekraftige samfunn, lokalt, nasjonalt, regionalt og globalt.

Aktivitetene finansieres med generelle midler fra KD (2,0 mill. kroner for 2008).

(<http://www.prosus.uio.no>)

Internasjonale nettverkstiltak

Forskningsrådet etablerte i 2005 en ordning for bilateralt forskningssamarbeid med prioriterte land, kalt *BILAT*, som en forsøksordning i tre år (2005-2007). Ordningen har vesentlig vært rettet mot støtte til prosjektetablering og nettverksbygging. Ordningen har vært evaluert internt i Forskningsrådet og føres videre for perioden 2008-10 i en noe annen form. Det skal fortsatt være én ordning med en overordnet koordinering, men midlene vil bli fordelt på prioriterte programmer og aktiviteter. Der skal de brukes til å stimulere forskningssamarbeid med prioriterte land, i samspill med programmets/aktivitetens forskningsprosjekter. For 2008 er det avsatt 53,9 mill. kroner til ordningen. De største samarbeidslandene er USA og Kina.

Forskningsrådet har bevilget 3,1 mill. kroner pr. år til NordForsk som norsk bidrag til finansieringen av to Nordic Centres of Excellence Welfare som ble igangsatt i 2007: "The Nordic Welfare State – Historical Foundations and Future Challenges" ved Helsinki universitet, og "Reassessing the Nordic Welfare Modell" ved NOVA Oslo.

Til øvrige stimuleringsstiltak og nettverksbygging som har et samlet budsjett for 2008 på ca. 16,3 mill. kroner ligger bl.a. følgende:

- Det er avsatt 1,19 mill. kroner i 2008 til forpliktelser knyttet til Forskningssamarbeid med Grønland (1,09 mill. kroner) og annet internasjonalt samarbeid blant annet gjennom "European Science Foundation" (ESF) og "The International Council for the Exploration of the Seas" (ICES) (FKD-midler).
- Det er avsatt 2,4 mill. kroner til "Childwatch International" (UD).
- Det er avsatt 0,5 mill. kroner hver til henholdsvis Nettverk for Asiastudier og Nettverk for Afrikastudier (UD).
- Det er avsatt 0,8 mill. kroner til "Comparative Research Programme on Poverty" (CROP) (UD).
- Forskningsrådet ivaretar det norske medlemskapet i "International Institute for Applied System Analysis" (IIASA) kontingenten på 5,0 mill. kroner dekkes av KD og MD, men overføres i sin helhet til Forskningsrådet fra MD.
- Norge er fra og med 2004 medlem av "Global Biodiversity Information Facility" (GBIF) kontingenten på 0,8 mill. kroner dekkes av KD. Forskningsrådet har satt av 1,5 mill. kroner til opprettelse og drift av et nasjonalt koordineringsorgan – en såkalt GBIF-node – som skal fungere som en katalysator i arbeidet med å oppfylle norske forpliktelser til GBIF.

- Det er avsatt 1 mill. kroner til aktiviteter knyttet til ”Globale Change programmene”.

Diverse FoU-aktiviteter

Informasjon/publisering/formidling

Denne hovedaktiviteten informasjon/publisering/formidling har et samlet budsjett for 2008 på ca. 2,2 mill. kroner. I denne posten ligger bl.a. følgende:

- Støtte til Forskningsdagene med 0,15 mill. kroner (KD-midler).
- Divisjonens kommunikasjonsaktiviteter med ca. 0,56 mill. kroner (KD-midler).

Planlegging/utredning/evaluering

Innen hovedaktiviteten planlegging/utredning/evaluering som har et samlet budsjett for 2008 på ca. 12,7 mill. kroner ligger bl.a. midler til følgende:

- *Evaluering av NAV-reformen (2006-2013)* ble i gang i 2006 med en budsjetttramme for hele perioden på 50 mill. kroner. Reformens hovedmål er 1) bedre arbeidsretting, 2) bedre brukerretting og 3) en mer effektiv forvaltning, både som forvaltningsreform og som sosialpolitisk reform. Hovedmålene er rammen for evalueringens prioriterte temaer: Reformens effekter, den organisatoriske integreringen, herunder de kommunale tjenestene, og NAV-forvaltningens eksterne samarbeid. Brukernes erfaringer er også en viktig del av evalueringen. Evalueringen er organisert som ett stort prosjekt ledet av Røkkansenteret, og en rekke samarbeidende forskningsmiljøer deltar (UiB, UiO, BI, AFI, Høgskolen i Vestfold, Fafo og Frischsenteret). Prosjektet består av 7 moduler. I evalueringen prioriteres kontakt og formidling overfor en rekke brukergrupper, bl.a. i form av et årlig brukerforum. Gjennomføringen av evalueringen baseres på en samarbeidsavtale mellom AID og Forskningsrådet. Under evalueringen vil det bli etablert god kontakt med programmene for velferdsforskning og arbeidslivsforskning, samt den nye satsingen på forskning om årsaker til sykefravær og utstøting fra arbeidsmarkedet. Evalueringen finansieres med 7 mill. kroner fra AID for 2008. Nettadresse: <http://www.forskningsradet.no/evanav>
- Det er bevilget 1 mill. kroner fra KD til videreføring av arbeidet med forskningspolitisk analyse og foresight-aktiviteter. Formålet er å løse langsiktige utfordringer gjennom å møte konkrete kunnskapsbehov i rådet og divisjonen (TEK/SAM).
- Diverse planleggings-, evaluerings- og utredningstiltak innen miljø og utvikling med 4,69 mill. kroner (MD og UD-midler).

Disposisjonsfond

Divisjonen har totalt fått bevilget vel 2,5 mill. kroner fra KD til fler- og tverrfaglige tiltak. Ufordelte midler utgjør om lag 1,4 mill. kroner og er foreløpig avsatt på divisjonens disposisjonsfond.

Sekretariater

Teknologirådet er et uavhengig, rådgivende organ for teknologivurdering, opprettet ved kgl. res. i 1999 etter initiativ fra Stortinget. Aktivitetene i Teknologirådet er økende og omfatter nå også foresightrelaterte spørsmål. Budsjettet for 2008 er på 6 mill. kroner.

Den norske nasjonalkomiteé for polarforskning er Forskningsrådets rådgivende strategiske komité for polarsaker. Komiteen arbeider med overordnede strategier, internasjonal kontakt, og med å bedre nasjonal samordning av ressurser innen polarforskningen.

Svalbard Science Forum (SSF) har fra 2005 fått et bredere mandat enn tidligere for vitenskapelig samarbeid og koordinering av norsk og internasjonal forskning på Svalbard. Sekretariatsfunksjonen for SSF finansieres av Norges forskningsråd med kontorlokaler i Svalbard Forskningspark.

Forskningsmeldingens prioriteringer

Satsingers bidrag til å realisere Forskningsmeldingens prioriterte satsinger fremgår av tabellen nedenfor.

Tabell 4-15 Totalt budsjett fra departementene. Fordeling etter Forskningsmeldingens prioriteringer. Anslag 2007 og plantall 2008 1000 kroner.

	Anslag 2007	Plantall 2008
Internasjonalisering	250 000	330 000
Strukturelle prioriteringer		
Gunnforskning	593 800	600 000
Forskning for nyskaping og innovasjon	504 000	520 000
Sum	1 097 800	1 120 000
Tematiske prioriteringer		
Energi og miljø	586 300	614 000
Hav	102 400	106 000
Mat	142 600	143 600
Helse	123 500	126 500
Sum	954 800	990 100
Teknologiområder		
IKT	124 700	144 000
Nye materialer Nanoteknologi	76 700	76 000
Bioteknologi	165 800	159 000
Sum	367 200	379 000

Anslag 2007 er basert på gjennomgang av de ulike programmenes/aktivitetens formål og forskningspolitiske begrunnelse. Plantall 2008 er stipulert ut fra dels veksten i bevilgningene fra ulike departementer, og dels hvilke programmer som har fått vekst i 2008.

Tallene viser at Satsinger har betydelig, og vil få en økt innsats både innenfor Forskningsmeldingens strukturelle, tematiske og teknologiske prioriteringer.

Budsjettmessige bindinger

Satsingers tilsagn for generelle midler for 2009 og 2010 fordelt på virkemidler framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 4-16 Budsjettmessige bindinger for senere år. Generelle midler til forskningsformål. Budsjett 2008, tilsagn 2009 og 2010. 1 000 kroner.

	Budsjett 2008	Tilsagn 2009	Tilsagn 2010
Programmer	1 135 180	1 129 900	1 129 900
Frittstående prosjekter	3 000	3 000	3 000
Infrastruktur og institusjonelle tiltak	109 021	109 021	109 021
Nettverkstiltak	49 190	49 190	49 190
Diverse FoU-relaterte aktiviteter	5 841	6 175	6 175
Disposisjonsfond	1 387		
Felleskostnader	6 000	6 000	6 000
SUM TOTALT	1 309 619	1 303 286	1 303 286

Det er få programmer med generelle midler som avsluttes i perioden, samtidig tilføres fortsatt VERDIKT midler fra Innovasjonsdivisjonen. Dermed blir det ikke "frigjort" store beløp i perioden.

4.2.4 Internasjonalt forsknings samarbeid

Nedenfor følger en oversikt over Satsingers internasjonale engasjement for 2007 og 2008.

Tabell 4-17 Internasjonalisering. Anslag 2007, plantall 2008. 1 000 kroner.

	Anslag 2007	Plantall 2008
Programmer		
Grunnforskningsprogr.	73 000	73 000
Handlingsrettede progr.	151 500	174 000
Store programmer	180 600	187 000
Frittstående prosjekter		
Internasjonal prosjektstøtte	13 000	17 000
Infrstruktur og institusjonsstøtte		
Strategisk institusjonsstøtte	10 000	10 000
Nettverkstiltak		
Internasjonale nettverkstiltak	16 400	73 000
Diverse FoU-relaterte prosjekter		
	444 500	534 000

Anslag over internasjonalt samarbeid er dels basert på en gjennomgang av de ulike programmenes/aktivitetens formål og forskningspolitiske begrunnelse, og dels på en gjennomgang av enkelt prosjekter for 2007. Veksten i internasjonalt samarbeid skyldes i all hovedsak overføringen av BILAT-ordningen fra Internasjonal enhet til Divisjon for store satsinger, og nye programmet og budsjetterammer for programmene i Global avdeling. Forskjellen i tallet for Internasjonalisering i tabell 4.2.4 og tallene for internasjonalt samarbeid er at i sistnevnte tall er også tallene fra enkelt- prosjektene inkludert. Internasjonalt samarbeid er høyt prioritert, og dermed stipuleres veksten for internasjonalt samarbeid en del høyere enn den generelle veksten.

4.2.5 Polarforskning

Norge har et spesielt ansvar for å få frem kunnskap som er nødvendig for å utøve politikk, forvaltning og næringsvirksomhet i de polare områdene. I St.meld. nr. 20 (2004-2005) Vilje til forskning, legges det opp til en styrking av norsk polarforskning. Av spesielle utfordringer nevnes styrking av forskningssamarbeidet med Russland, videreutvikling av Svalbard som internasjonal forskningsplattform og aktiv norsk deltakelse i det Internasjonale polaråret (IPY) 2007-2009. Det blir også tatt til orde for økt polarforskningsinnsats i St.meld. nr 30 (2004-2005) Muligheter og utfordringer i nord.

En tung norsk deltakelse i Det internasjonale polaråret 2007-2008 er viktig for å realisere målene i policydokument for norsk forskning i Arktis 2004 – 2008, og i policydokument for norsk forskning i Antarktis 2005 - 2009. En slik deltakelse gir et viktig bidrag til å øke internasjonaliseringen av norsk polarforskning gjennom deltakelse i store internasjonale prosjekter/programmer. Det er opprettet et norsk IPY-sekretariat i Forskningsrådet. IPYs budsjett for 2008 er 85 mill. kroner, med følgende finansiering: Fondet 80 mill. kroner, KD 2 mill. kroner, MD 2 mill. kroner og JD 1 mill. kroner. En oversikt over den norske IPY-satsingen, som både omfatter forskningsprosjekter og aktiviteter innen formidling og utdanning, er tilgjengelig på <http://www.polaryear.no/>. Norge er tildelt ansvar for å arrangere IPYs sluttkonferanse i 2010.

Under polarforskningsavtalen mellom USA (NSF) og Norge (Forskningsrådet) er det lagt opp til felles forskningsaktiviteter mellom norske og amerikanske forskere innen studier av øvre og lavere atmosfære, oseanografi, geofysikk, paleomiljø og biologi. Programmet startet opp i 2001 og finansieres med midler fra KD (2 mill. kroner pr. år).

Det ble i 2007 bevilget 3 mill. kroner fra KD til styrking av samarbeid mellom Russland og Norge om polarforskning utført på Svalbard, i sammenheng med arbeidet med styrket vitenskapelig samarbeid og koordinering av forskningen på Svalbard. Bevilgningen vil være på samme nivå i 2008.

Det vises til tabellen på neste side som gir en spesifisert oversikt over budsjett 2008 sammenlignet med revidert budsjett 2007 fordelt etter budsjettposter og ulike finansieringskilder.

Satsinger	Finansierende	dept. 2008	Start	Slutt	Revidert budsjett 2007										Budsjett 2008												
					KD	NHD	OED	FKD	LMD	MD	FOND	Sum	Spesielle midler	Diverse	Totalt	KD	NHD	OED	FKD	LMD	MD	FOND	Sum	Spesielle midler	Diverse	Totalt	
Brukerstyrte programmer					0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum brukerstyrte programmer					0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Grunnforskningsprogrammer																											
Etikk, samfunn og bioteknologi	KD,NHD,FKD, LMD		2007	- 2014	1 000	1 000		1 000	1 000			4 000	0		4 000	1 000	1 000		1 000	1 000				4 000	0		4 000
Kommunikasjon, IKT og medier	KD		2003	- 2007	6 500	3 200						9 700	10 696		20 396	3 000								3 000	0		3 000
Det internasjonale polaråret (IPY)	KD, MD, JD, Fond		2006	- 2010	2 000					2 000	80 000	84 000	1 000	125	85 125	2 000					2 000	80 000	84 000	1 000		85 000	
Sum grunnforskningsprogrammer					9 500	4 200		1 000	1 000	2 000	80 000	97 700	11 696	125	109 521	6 000	1 000	0	1 000	1 000	2 000	80 000	91 000	1 000	0	92 000	
Handlingsrettede programmer																											
Velferdsprogrammet	KD,AID,BLD,HOD,JD		1999	- 2008	2 700							2 700	55 803		58 503	2 700							2 700	56 870			59 570
Arbeidslivsforskning	KD, NHD, AID		2002	- 2011	1 900	1 500						3 400	18 000		21 400	1 900	1 500						3 400	20 500	2 500		26 400
Forskning på årsak til sykefravær m.m.	AID, Fond		2007	- 2016						10 000	10 000	0			10 000						10 000	10 000	20 000				30 000
Kunnskap, utdanning og læring	KD		2003	- 2007	350							350	14 000		14 350								0	0			0
Praksisrettet FoU i skolen og barnehagen	KD		2005	- 2009								0	33 595		33 595								0	38 707			38 707
Utdanning og samfunn	KD		2008	- 2008								0	0		0	350							350	7 000			7 350
Idrett, samfunn og frivillig org.	KKD		1998	- 2007								7 000			7 000								0	0			0
Demokrati, styring og regionalitet	MD, KR, SD		2005	- 2010					4 950		4 950	10 800			15 750						4 950		4 950	10 800			15 750
Skatteøkonomi	FIN		2000	- 2009								0	5 000		5 000								0	5 000			5 000
Risiko og sikkerhet i transportsektoren	NHD,FKD,SD		2002	- 2009		500			1 000		1 500	6 500	2 200		10 200		500		1 000			1 500	6 500	1 500			9 500
Samfunnsikkerhet og risiko (SAMRISK)	KD,JD, SD,UD		2006	- 2010	500					3 000	3 500	4 000	500		8 000	500						500	4 000	1 000			5 500
Internasjonal migrasjon og etniske relasjoner (IMER)	KD, AID		2005	- 2010	1 700						1 700	7 200			8 900	1 700							1 700	7 400			9 100
PETROSAM	OED		2001	- 2010			8 000				8 000	0			8 000			10 000				10 000	0	4 000			14 000
Miljø 2015	KD,FKD,LMD,MD,UD		2007	- 2016	5 040	500		1 500	9 150	44 550	60 740	6 700		67 440	5 040	500		1 500	9 150	45 650			61 840	2 700	2 000		66 540
Polarforskning/NSF	KD,MD		1996	- 2007	8 000					1 200	9 200	0		9 200	8 000					1 200			9 200	0			9 200
Urviklingsveier i Sør	KD,UD		1998	- 2007	1 280						1 280	8 000		9 280	1 280								1 280	0			1 280
Vest-Balkan og Russlandsprogrammene	UD		2006	- 2010							0	13 500		13 500									0	13 500			13 500
Global helse og vaksineforskning	HOD,DU,Fond		2006	- 2010						4 000	4 000	61 188		65 188								4 000	4 000	61 229			65 229
Poverty and peace research (POVPEACE)	UD		2005	- 2013							0	18 000		18 000									0	18 000			18 000
Globalisering av miljø-, energi- og klimaforskningen	UD										0	0		0								0	16 000			16 000	
Latin-Amerika	UD										0	0		0								0	16 600			16 600	
Global marine problemstillinger	KD,UD		2002	- 2015	350						350	0		350	350							350	0			350	
Havet og kysten	KD,OED,FKD,MD		2006	- 2015	3 850		6 000	39 000	9 150	15 400	5 000	69 250	0	12 500	81 750	3 850		6 000	41 350		16 400	5 000	72 600	0	12 500	85 100	
Sum handlingsrettede programmer					25 670	2 500	14 000	41 500	9 150	66 100	22 000	180 920	269 286	15 200	465 406	25 670	2 500	16 000	43 850	9 150	68 200	19 000	184 370	304 806	23 500	512 676	
Store programmer																											
FUGE	KD,NHD, Fond		2002	- 2011	46 000	5 500			500		121 000	173 000	0		173 000	46 000	5 500					115 300	166 800	0		166 800	
Nanoteknologi og nye materialer	KD,NHD,Fond		2003	- 2016	32 640	14 900					20 000	67 540	0		67 540	32 640	14 400					20 000	67 040	0		67 040	
VERDIKT	KD, NHD, SD, Fond		2005	- 2014	1 200	51 950					13 000	66 150	40 200		106 350	4 700	63 800					13 000	81 500	60 350		141 850	
NORKLIMA	KD,FKD,LMD,MD,SD,FIN,F		2004	- 2013	5 520		1 500	3 000	39 900	20 000	69 920	800		70 720	5 520			2 000	4 000	41 400	20 000		72 920	800		73 720	
RENERGI	NHD,OED,MD,SD,FIN,F		2004	- 2013		6 000	99 300		3 500	8 350	12 000	129 150	23 100	1 400	153 650		6 000	100 000		4 000	8 350	12 000	130 350	29 400		159 750	
PETROMAKS	OED,NHD,AID, Fond		2004	- 2013		2 200	154 000				66 000	222 200	15 900		238 100		2 200	154 000				67 400	223 600	18 900		242 500	
Havbruk	FKD,LMD,Fond		2006	- 2015			95 500	1 500			19 000	116 000	0	13 133	129 133					97 100	1 500	19 000	117 600	0	10 463	128 063	
Sum store programmer					85 360	80 550	253 300	97 000	8 500	48 250	271 000	843 960	80 000	14 533	938 493	88 860	91 900	254 000	99 100	9 500	49 750	266 700	859 810	109 450	10 463	979 723	
Sum programmer					120 530	87 250	267 300	139 500	18 650	116 350	373 000	1 122 580	360 982	29 858	1 513 420	120 530	95 400	270 000	143 950	19 650	119 950	365 700	1 135 180	415 256	33 963	1 584 399	
Fri prosjektstøtte																											
Internasjonal prosjektstøtte																											
CGIAR	UD		2001	- 2010							0	2 000		2 000								0	3 000			3 000	
Sør-Afrika programmet	UD		2002	- 2010							0	6 700		6 700								0	10 650			10 650	
EU 6.7. RP. Strålevern	NHD,FKD,LMD,MD,HOD,UD				1 000		1 000	1 000			3 000	3 000		6 000		1 000		1 000	1 000			3 000	3 000			6 000	
Sum internadional prosjektstøtte					0	1 000	0	1 000	1 000	0	3 000	11 700	0	14 700	0	1 000	0	1 000	1 000	0	0	3 000	16 650	0		19 650	
Andre frittstående prosjekter																											
PROSDIV											0	0		0								0	0			0	
Kvinnerett	UD										0	0		0								0	0			0	
Økonomisk kriminalitet/BEDSAM	FIN,JD										0	0		0								0	0			0	
Sum andre frittstående prosjekter					0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Sum frittstående prosjekter					0	1 000	0	1 000	1 000	0	3 000	11 700	0	14 700	0	1 000	0	1 000	1 000	0	0	3 000	16 650	0	0		

Satsinger	Finansierende dept. 2008	Start	Slutt	Revidert budsjett 2007										Budsjett 2008												
				KD	NHD	OED	Generelle midler		Spesielle midler		Diverse		Generelle midler		Spesielle midler		Diverse									
							FKD	LMD	MD	FOND	Sum	midler	Diverse	Totalt	KD	NHD	OED	FKD	LMD	MD	FOND	Sum	midler	Diverse	Totalt	
Basisbevilgninger																										
Christian Michelsens institutt (CMI) (grunnbev.)	UD										0	9 730		9 730								0	10 330		10 330	
CMI (SIP)	UD										0	1 270		1 270								0	670		670	
Miljøstøttene (Grunnbev.)	MD								60 215		60 215	0		60 215						65 314		65 314			65 314	
Miljøstøttene (SIP)	MD								42 250		42 250	0		42 250						41 707		41 707			41 707	
Sum basisbevilgninger				0	0	0	0	0	102 465	0	102 465	11 000	0	113 465	0	0	0	0	0	107 021	0	107 021	11 000	0	118 021	
Strategisk institusjonsstøtte																										
Geopolitikk i Nord	UD										0			0								0	5 000		5 000	
ProSus	KD	2000	- 2008	3 000							3 000			3 000	2 000							2 000			2 000	
Sum strategisk institusjonsstøtte				3 000	0	0	0	0	0	0	3 000	0	0	3 000	2 000	0	0	0	0	0	0	2 000	5 000	0	7 000	
Vitenskapelig utstyr, databaser og samlinger																										
Marinlaboratoire i Ny-Ålesund	KD										0			0								0			0	
Sum vitenskapelig utstyr, databaser og samlinger				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum infrastruktur og institusjonelle tiltak				3 000	0	0	0	0	102 465	0	105 465	11 000	0	116 465	2 000	0	0	0	0	107 021	0	109 021	16 000	0	125 021	
Systemtiltak																										
Sum systemtiltak				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nasjonale stimulerings tiltak og møteplasser																										
Stimulerings tiltak og nettverksbygging	UD										0			0								0			0	
Stimulerings tiltak og nettverksbygging											0			0								0			0	
Stimulerings tiltak og nettverksbygging											0			0								0			0	
Sum nasjonale stimulerings tiltak og møteplasser				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Internasjonale nettverkstiltak																										
BILAT (inkl Kina)	KD,NHD,OED,FKD,LMD,MD,UD										0			0	18 630	11 800	4 000	1 000	2 500	1 000		38 930	15 000		53 930	
Nordiske sentre for fremragende velferdsvforskning	KD	2007	- 2011								0			0	3 120							3 120			3 120	
Annet internasjonalt samarbeid				1 950					2 700		4 650	0		4 650	1 950					2 700		4 650	0		4 650	
Annet internasjonalt samarbeid											0	3 700		3 700								0	4 200		4 200	
Annet internasjonalt samarbeid							1 190				1 190	0		1 190				1 190				1 190	0		1 190	
European Center i Wien	BLD										0	150		150								0	0		0	
Kontingenter	KD,LMD			1 000					300		1 300	5 000		6 300	1 000					300		1 300	5 000		6 300	
Sum internasjonale nettverkstiltak				2 950	0	0	1 190	0	3 000	0	7 140	8 850	0	15 990	24 700	11 800	4 000	2 190	2 500	4 000	0	49 190	24 200	0	73 390	
Sum nettverkstiltak				2 950	0	0	1 190	0	3 000	0	7 140	8 850	0	15 990	24 700	11 800	4 000	2 190	2 500	4 000	0	49 190	24 200	0	73 390	
Informasjon/formidling/publisering																										
Informasjon/formidling/publisering				500					688		1 188			1 188	500						688	1 188	0		1 188	
Informasjon/formidling/publisering											0			0								0	250		250	
Informasjon/formidling/publisering				535							535			535	563							563	0		563	
Informasjon/formidling/publisering				234							234			234	150							150	0		150	
Sum informasjon/formidling/publisering				1 269	0	0	0	0	688	0	1 957	0	0	1 957	1 213	0	0	0	0	688	0	1 901	250	0	2 151	
Planlegging/utredning/evaluering																										
Teknologi og samfunn				1 000							1 000			1 000	1 000							1 000	0		1 000	
Evaluering av NAV-reformen	AID										0	7 000		7 000								0	7 000		7 000	
Planlegging/utredning/evaluering				2 440					500		2 940	2 000		4 940	2 440					500		2 940	1 750		4 690	
Planlegging/utredning/evaluering											0			0								0	0		0	
Sum planlegging/utredning/evaluering				3 440	0	0	0	0	500	0	3 940	9 000	0	12 940	3 440	0	0	0	0	500	0	3 940	8 750	0	12 690	
Sum Diverse FoU-relaterte aktiviteter				4 709	0	0	0	0	1 188	0	5 897	9 000	0	14 897	4 653	0	0	0	0	1 188	0	5 841	9 000	0	14 841	
Disposisjonsfond																										
Disposisjonsfond											0			0								0			0	
Disposisjonsfond				2 731							2 731			2 731	1 387							1 387			1 387	
Sum disposisjonsfond				2 731	0	0	0	0	0	0	2 731	0	0	2 731	1 387	0	0	0	0	0	0	1 387	0	0	1 387	
Sekretariater																										
Teknologirådet					6 000						6 000			6 000		6 000						6 000			6 000	
Sum sekretariater				0	6 000	0	0	0	0	0	6 000	0	0	6 000	0	6 000	0	0	0	0	0	6 000	0	0	6 000	
Administrasjon																										
Sum administrasjon				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Omstillingskostnader																										
Omstillingskostnader											0			0								0			0	
Sum omstillingskostnader				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Andre felleskostnader																										
Sum andre felleskostnader				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum Felleskostnader				2 731	6 000	0	0	0	0	0	8 731	0	0	8 731	1 387	6 000	0	0	0	0	0	7 387	0	0	7 387	
Totale kostnader				133 920	94 250	267 300	141 690	19 650	223 003	373 000	1 252 813	401 532	29 858	1 684 203	153 270	114 200	274 000	147 140	23 150	232 159	365 700	1 309 619	481 106	33 963	1 824 688	

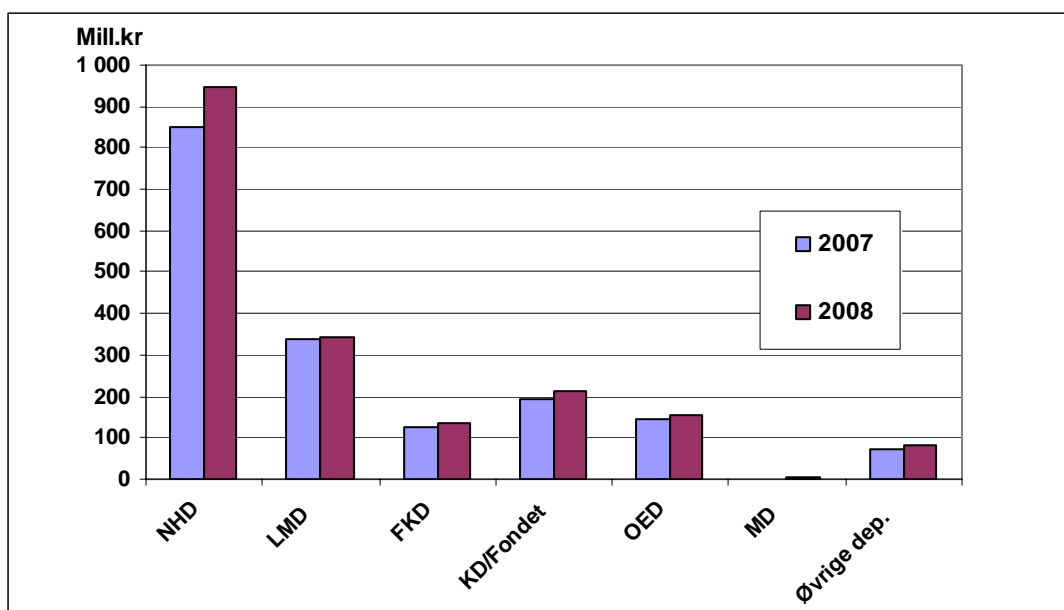
4.3 Divisjon for innovasjon

4.3.1 Inntekter og føringer

Divisjon for innovasjon legger for 2008 til grunn en samlet budsjetttramme på 1 962,3 mill. kroner², en økning på 8,6 prosent (152,9 mill. kroner) i forhold til divisjonens reviderte budsjett for 2007. 52,4 mill. kroner av økningen skyldes overføring av ansvar og budsjettammer for internasjonalt samarbeid som tidligere lå i Forskningsrådets internasjonale enhet. Korrigert for dette er den nominelle økningen i budsjettet 5,6 prosent.

Innovasjonsdivisjonen mottar i alt 1 752,5 mill. kroner i generelle rammebevilgninger fra Kunnskapsdepartementet (KD), Nærings- og handelsdepartementet (NHD), Olje- og energidepartementet (OED), Fiskeri- og kystdepartementet (FKD), Landbruks- og matdepartementet (LMD) og Miljødepartementet, samt avkastning fra Fondet for forskning og nyskaping (Forskningsfondet), som blir kanalisert via KD. I tillegg mottar divisjonen 126,0 mill. kroner i spesielle midler fra i alt ni departementer. Innovasjonsdivisjonens diverse inntekter utgjør 83,8 mill. kroner. Størstedelen av disse kommer fra Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter (62,6 mill. kroner). Øvrige finansiører er Innovasjon Norge, Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond og Mattilsynet. Diverse inntekter forventes å øke i løpet av 2008. Pr. dato er det kun lagt inn inntekter som kan forventes med rimelig stor grad av sikkerhet.

Figur 4-1 Inntekter 2007 og 2008 fordelt på viktigste inntektskilder/departement. ¹⁾ Beløp i mill. kroner.



1) Inkluderer generelle og spesielle midler, men ikke inntekter fra andre kilder enn departementene

Med 948,3 mill. kroner utgjør bevilgningen fra Nærings- og handelsdepartementet nær halvparten (48 prosent) av divisjonens budsjetttramme for 2008. I 2007 var NHD-andelen 47 prosent. Med 342,3 mill. kroner (17 prosent) er Landbruks- og matdepartementet den nest største bidragsyter. Det vises for øvrig til figur 4-1 ovenfor samt til inntektstabell 4-16 på neste side hvor hver enkelt inntektskilde er spesifisert mer i detalj.

² Dette er budsjetttrammen per 22.1.2008 før alle tildelings brev fra departementene foreligger.

Tabell 4-18 Inntekter. Fordeling etter finansieringskilde, spesifisert på kapittel/post samt program/aktivitet. Revidert budsjett 2007, budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

Inntektskilder	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007-2008
Kunnskapsdepartementet (KD)			
Kap. 281 post, 01 VRI	3 500	3 000	-14 %
Kap. 281 post, 01 Kommersialisering av FoU	6 000	6 000	0 %
Kap. 285 post, 52 Norges forskningsråd	15 000	26 710	78 %
Kap. 286 post, 50 Fondet for forskning og nyskaping	170 000	175 000	3 %
Sum	194 500	210 710	8 %
Nærings- og handelsdepartementet (NHD)			
Kap. 920 post, 50.1 Programmer	377 250	439 850	17 %
Kap. 920 post, 50.2 Institutter og annen infrastruktur	312 100	320 100	3 %
Kap. 920 post, 50.3 Kommersialisering og nettverkstiltak	102 350	105 350	3 %
Kap. 920 post, 50.4 Internasjonalt samarbeid	30 500	57 700	89 %
Kap. 920 post, 50.5 Andre tiltak	25 700	25 300	-2 %
Sum	847 900	948 300	12 %
Olje- og energidepartementet (OED)			
Kap. 1830 post, 50 Strategisk energiforskning	10 000	9 300	-7 %
Kap. 1830 post, 50 Strategisk petroleumsforskning	35 000	35 000	0 %
Kap. 1830 post, 50 Brukerstyrt energiforskning - Prosj. etabl. støtte	3 700	8 110	119 %
Kap. 1830 post, 50 Miljøvennlig gasskraftteknologi - CLIMIT	47 500	48 000	1 %
Kap. 1830 post, 50 Prosjektrettet teknologiutvikling - DEMO2000	49 000	49 500	1 %
Kap. 1830 post, 50 Info/planlegging petroleums-/energiforskning	1 000	1 000	0 %
Kap. 1830 post, 50 Deltakelse i EU prosjekter	0	2 590	
Kap. 1800 post, 21 OG-21	500	0	-100 %
Sum	146 700	153 500	5 %
Fiskeri- og kystdepartementet (FKD)			
Kap. 1023 post, 50 Norges forskningsråd	122 090	131 740	8 %
Kap. 1023 post, 71 Tilskudd til MABIT-programmet	5 000	5 000	0 %
Sum	127 090	136 740	8 %
Landbruks- og matdepartementet (LMD)			
Kap. 1137 post, 50 Norges forskningsråd, forskningsprogram etc	125 016	133 036	6 %
Kap. 1137 post, 51 Norges forskningsråd, basisbevilgninger	178 763	180 763	1 %
Kap. 1150 post, 77 Jorbruksavtalen, div. prog./prosjekt	36 004	28 546	-21 %
Sum	339 783	342 345	1 %
Miljøverndepartementet			
Kap. 1410 , post 51 Forskningsprogram m.m.	0	1 000	
Kap. 1410 , post 50 EU-samfinansieringsprosjekter/Prosj. etab. støtte	0	2 500	
Sum	0	3 500	0
Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID)			
Kap. 601 post, 50 IT-FUNK	5 300	0 ¹⁾	-100 %
Sum	5 300	0	-100 %
Barne- og likestillingsdepartementet (BLD)			
Kap. 846 post, 50 IT-FUNK		5 500 ²⁾	
Sum	0	5 500	
Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD)			
Kap. 1509 , post 70 Nasj. kontaktp. - IDABC og IKT-delen av CIP	600	0	-100 %
Sum	600	0	-100 %
Finans- og tolldepartementet (FIN)			
Kap. 1600 post, 21 KUNI-programmet	0	0	
Kap. 1600 post, 21 Bedriftens samfunnsansvar (BEDSAM)	500	500	0 %
Sum	500	500	0 %

Tabell forsetter på neste side

Tabell forts. fra forrige side

Inntektskilder	Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007-2008
Justisdepartementet (JD)			
Kap. 400 post, 11 Bedriftens samfunnsansvar (BEDSAM)	500	500	0 %
Sum	500	500	0 %
Kommunal- og regionaldepartementet (KRD)			
Kap. 500 post, 50 Verdiskapende innovasjon i off. sektor	1 500	1 500	0 %
Kap. 552 post, 72 FORNY-programmet	14 500	10 500	-28 %
Kap. 552 post, 72 MOBI	12 015	0	-100 %
Kap. 552 post, 72 VS2010	3 066	0	-100 %
Kap. 552 post, 72 VRI	13 419	37 000	176 %
Sum	44 500	49 000	10 %
Samferdselsdepartementet (SD)			
Kap. 1301 post 50 Transportforskning (Næringslivets transport og ITS)	20 000	20 000	0 %
Kap. 1301 post, 50 Telekommunikasjonsforskning (eTen)	0	2 000 ³⁾	
Kap. 1301 post 50 EU-prosjekter/prosj.etab.støtte	0	5 500 ⁴⁾	
Sum	20 000	27 500	38 %
Utenriksdepartementet (UD)			
Kap. 165 post, 70 Bedriftens samfunnsansvar (BEDSAM)	500	500	0 %
Sum	500	500	0 %
Sum spesielle midler	122 904	126 046	3 %
Sum generelle midler	1 604 969	1 752 549	9 %
SUM DEPARTEMENTENE	1 727 873	1 878 595	9 %
Diverse inntekter	81 562	83 750	3 %
Sum	81 562	83 750	3 %
SUM TOTALT	1 809 435	1 962 345	8 %

¹⁾ Finansansvaret for IT-Funk er overf. til BLD fra 2008

²⁾ Finansansvaret for IT-Funk er overf. fra AID fra 2008. Bev. er økt med 0,1 mill. kroner i tildelingsbrevet fra BLD.

³⁾ og ⁴⁾ Bevilgningene fra SD er red. med hhv. 1,0 og 4,2 mill. kroner i tildelingsbrevet fra dep.

De enkelte departementers budsjettproposisjoner (St. prp. nr.1 (2007-2008)) og tildelingsbrev gir føringer mht Innovasjonsdivisjonens og Forskningsrådets disponering av midlene. Siden Forskningsrådet ikke har mottatt de endelige tildelingsbrevene for 2008 er kommentarene til bevilgningsrammene fra de ulike departementene nedenfor i hovedsak gitt med utgangspunkt i hva en kan lese ut av relevante kapitler i St. prp. nr.1 (2007-2008).

Fra *Kunnskapsdepartementet* (KD) vil divisjonen i 2008 motta bevilgninger til internasjonalt samarbeid. Dette skjer etter overføring av ansvar og budsjetttrammer for internasjonale aktiviteter som tidligere lå i Forskningsrådets internasjonale enhet. For øvrig vil departementets bevilgninger til Kommersialisering av FoU resultater (Forny) og Virkemidler for regional FoU og innovasjon (VRI) videreføres på om lag samme nivå som i 2007.

Fondet for forskning og nyskaping

Divisjonens tildelinger av midler fra Forskningsfondet øker med 5 mill. kroner i forhold til 2007 – til 175,0 mill. kroner. Økningen er nødvendig for å dekke de økte forpliktelsene for bevilgning i 2008 til de 14 *Sentre for forskningsdrevet innovasjon* (SFI), som er etablert i 2007. Bevilgningene av Fondsmidler til *GASSMAKS*-programmet, til BIA og til *Matprogrammet* videreføres uendret i forhold til 2007.

Nærings- og handelsdepartementet (NHD) har foreslått en bevilgning til Forskningsrådet for 2008 på 1154 mill. kroner over kap. 920, post 50. I forhold til revidert budsjett for 2007 innebærer dette en vekst på 83 mill. kroner eller ca. 8 prosent. Departementet har endret noe på budsjettstrukturen slik at underpostinndelingen fra og med 2008 mer samsvarer med

Forskningsrådets budsjettstruktur. Innovasjonsdivisjonens bevilgninger fra NHD øker med 100,4 mill. kroner. Veksten fordeler seg som følger:

- Under *Programmer* (post 50.1) øker bevilgningen til *Brukerstyrt innovasjonsarena* (BIA) med 6,6 mill. kroner. Dette er 3,4 mill. kroner mindre enn forutsatt i budsjettproposisjonen, som skyldes at 3,4 mill. kroner overføres til det store programmet VERDIKT i Satsingsdivisjonen i henhold til tidligere avtale om endringer av ansvarsfordelingen mellom de to programmene innenfor IKT-området. Bevilgningen til Maritim og offshore sektor - programmet *MAROFF* - økes med 35 mill. kroner, hvorav 25 mill. kroner skal gå til oppgradering av utstyr og laboratorier i maritim forskningsinfrastruktur. Bevilgningen til programmet *GASSMAKS* økes med 14 mill. kroner – til 15 mill. kroner. Som et ledd i oppfølgingen av Regjeringens Nordområdestrategi har departementet avsatt 7 mill. kroner til næringsrettet marin bioprospektering.
- Bevilgningen til *Institutter og annen infrastruktur* (post 50.2) øker med 8 mill. kroner. 4 mill. kroner gjelder tilbakeføring av inndratte midler i Revidert nasjonalbudsjett (RNB) til strategiske universitetsprogrammer. Økningen for øvrig (4 mill. kroner) gjelder Halden-prosjektet og annen nukleær virksomhet. Bevilgningsrammen for 2008 skal, i tillegg til videreføring av virksomheten i Halden og på Kjeller, dekke innkjøp av brenselstaver på IFE Kjeller, økte krav til fysisk sikring, utgifter i forbindelse med konsesjonsbehandling av videre drift av Halden-reaktoren for perioden 2009-2019 og opprydding av avfall fra uranreanlegget.
- Under *Kommersialisering og nettverkstiltak* (post 50.3) økes bevilgningen til programmet FORNY med 3 mill. kroner for prioritering av innovasjon og næringsutvikling i helse-sektoren. Bevilgningene til de øvrige aktivitetene under denne underposten – Virkemidler for regional forskning og innovasjon (VRI) og Forskningsrådets regionale representanter - videreføres uendret.
- Bevilgningen til *Internasjonalt samarbeid* (post 50.4) øker med 24,7 mill. kroner, hvorav 17,7 mill. kroner skyldes overføring av ansvar og budsjetttrammer for internasjonale aktiviteter som tidligere lå i Forskningsrådets internasjonale enhet, hovedsakelig samfinansiering av EU-prosjekter. Den øvrige veksten gjelder hovedsakelig tilbakeføring av inndratte midler i RNB til prosjektetableringsstøtte og støtte til EUREKA-prosjekter.
- Budsjettposten *Andre tiltak* (post 50.5) gjelder aktiviteter for kompetansebygging og administrative støttetiltak. Bevilgningsrammen for Innovasjonsdivisjonen videreføres på om lag samme nivå som i 2007 (25,3 mill. kroner).

Olje og energidepartementets (OEDs) rammebevilgning over kap. 1830, post 50 til Forskningsrådet for 2008 utgjør 438,5 mill. kroner. Dette er en økning på 3 mill. kroner i forhold til revidert budsjett 2007. Med de føringer som angis for bevilgningen gir dette for Innovasjonsdivisjonen en bevilgning på 153,5 mill. kroner, noe som er en økning på 6,8 mill. kroner. For 2008 disponerer divisjonen en bevilgning fra OED på 2,6 mill. kroner til Internasjonalt samarbeid etter overføring av ansvar for internasjonale aktiviteter som tidligere lå i Forskningsrådets internasjonale enhet. Bevilgningen under Energi- og vannressurssektoren til strategiske instituttprogrammer er redusert med 0,7 mill. kroner, til 5,3 mill. kroner.

Fiskeri- og kystdepartementet (FKD) øker bevilgningen over kap. 1023, post 50 til Forskningsrådet for 2008 med 11,6 mill. kroner. Veksten skal hovedsakelig rettes inn mot en ny satsing innenfor fjordøkologi ved Porsanger- og Hardangerfjorden og en prioritering av forskningsinnsatsen knyttet til utfordringene i nordområdene samt forskning på problematikken rundt nedbeiting av tare langs kysten skal prioriteres. Innovasjonsdivisjonen får en vekst i bevilgningen fra FKD på 9,7 mill. kroner, hvorav 2,5 mill. kroner er et resultat av overføring av ansvar for internasjonale aktiviteter som tidligere lå i Forskningsrådets

internasjonale enhet. Budsjettveksten for øvrig fordeler seg på tre forskningsprogrammer og basisbevilgninger til fiskeriinstituttene.

Landbruks- og matdepartementets (LMDs) samlede bevilgning for 2008 til Forskningsrådet over kap. 1137 utgjør 338,3 mill. kroner, noe som er en nominell vekst på 8,5 mill. kroner eller 2,6 prosent i forhold til revidert budsjett for 2007. Veksten fordeler seg med 6,5 mill. kroner på den generelle forskningsbevilgningen (post 50) og 2,0 mill. kroner på bevilgningen til forskningsinstitutter (post 51). Når det gjelder bevilgningen over post 50, skal forskningen som kan styrke landbrukets rolle i klima- og energipolitikken prioriteres, dette gjelder spesielt forskningen på skogen som sentral bioenergiressurs. Økningen i bevilgningen over post 51 går til økt grunnbevilgning for landbruksinstituttene. For Innovasjonsdivisjonen økes bevilgningsrammen av LMD-midler med 10,0 mill. kroner i forhold til 2007. 2,5 mill. kroner av veksten er et resultat av overføring av ansvar for internasjonale aktiviteter som tidligere lå i Forskningsrådets internasjonale enhet.

Miljøverndepartementet (MD) gir for 2008 en bevilgning til Forskningsrådet på 131,5 mill. kroner over kap. 1410, post 51. Dette tilsvarer 6,2 mill. kroner i vekst (5 prosent) sammenlignet med revidert budsjett 2007. Bevilgningen fra Miljøverndepartementet skal brukes til å styrke forskningen på klima, biomangfold, kulturminne, helse- og miljøfarlige kjemikalier og Barentshavet. For 2008 vil Innovasjonsdivisjonen motta 1,0 mill. kroner til Arealprogrammet til forskning knyttet til utfordringer og muligheter i forvaltningen av kulturminner. Av den samlede bevilgningen til Rådet fra MD over kap. 1410, post 50 på 110,5 mill. kroner vil Innovasjonsdivisjonen i 2008 disponere 2,5 mill. kroner for å ivareta ansvar for internasjonale aktiviteter som tidligere lå i Forskningsrådets internasjonale enhet.

Midler for øvrig fra departementer vil alle være øremerket bestemte program og aktiviteter.

4.3.2 Mål og prioriteringer

Forskning styrker norsk innovasjonsevne og konkurransekraft. Forskningsrådet ønsker å bidra til å oppfylle Soria Moria-erklæringens mål om et nyskapende, kunnskapsintensivt og konkurransedyktig næringsliv. Forskningsmeldingen (St.meld. nr. 20 - Vilje til forskning) understreker viktigheten av det offentlige rolle i å stimulere næringslivets satsing på FoU. For å utvikle et mer kunnskapsbasert næringsliv i Norge er det derfor helt nødvendig å styrke den næringsrettede forskningen slik at næringslivet stimuleres til å øke sin egen innovasjonsaktivitet. Regjeringen har med forankring i Soria Moria-erklæringen, besluttet å legge fram en stortingsmelding om innovasjon med formål å vise hvordan staten skal engasjere seg på et bredt felt i næringspolitikken for å bidra til nyskaping og et konkurransedyktig næringsliv. Meldingen vil bygge opp under ambisjonen om å styrke innovasjonsevnen i norsk økonomi ytterligere for å sikre en fortsatt god velferdsutvikling.

Innovasjonsdivisjonen har en bred portefølje av satsinger, programmer og andre virkemidler. Hovedmålet med disse aktivitetene er å stimulere til utvikling av innovasjonskapasiteten i norsk næringsliv og offentlig sektor, samt å bidra til å omsette forskningsresultater til kommersiell virksomhet. I tillegg til de direkte virkemidler har divisjonen ansvar for oppfølging av SkatteFUNN. Det er viktig at Forskningsrådet har virkemidler som treffer næringslivets behov og har mekanismer som gjør raske tilpasninger til endringer i næringslivs- og samfunnsstruktur mulige. Tett samarbeid med den øvrige virksomheten i Forskningsrådet og med andre aktører i det offentlige virkemiddelapparatet er helt nødvendig. Kobling mellom grunnforskning og anvendt forskning på den ene siden og økt samhandling mellom næringsliv og forskningsmiljøer på den andre siden, er en forutsetning for at Norge skal nå sine forsknings- og innovasjonspolitiske mål.

Innovasjonsdivisjonens sentrale mål for 2008 er:

- Økt forskning i bedriftene – Det må løftes i topp og i bredde for å realisere potensialet for innovasjon
- Gode FoU miljøer, flere dyktige forskere og aktivt samarbeid mellom næringsliv og FoU-miljøer nasjonalt og internasjonalt
- Bedrifter over hele landet får tilgang til kunnskap som skaper muligheter for innovasjon og næringsutvikling
- Styrket kunnskapsutvikling innenfor tjenestesektoren og for forsknings- og innovasjonspolitikken
- Bedre kommunikasjon og styrket kunnskap om nytten av forskning

4.3.3 Fordeling av budsjettet

Den alt overveiende delen av Innovasjonsdivisjonens budsjett for 2008 er allokert til gjennomføring av divisjonens forskningsprogrammer, først og fremst til *Brukerstyrte innovasjonsprogram* og til system- og nettverksutviklingsprogram under posten *Nettverks-tiltak*, samt til *Infrastruktur og institusjonelle tiltak* (herunder inkludert basisbevilgninger til teknisk-industrielle institutter og primærnæringsinstitutter). En mindre del av divisjonens budsjett benyttes innenfor virkemidlet *Frittstående prosjekter* og *Andre FoU-relaterte aktiviteter* som informasjonsvirksomhet, planlegging og evaluering. Budsjettet dekker også utgiftene til sekretariatet i divisjonen som administrerer skattefradragsordningen SkatteFUNN sammen med Innovasjon Norge.

Frittstående stipend er ikke et eget virkemiddel for Innovasjonsdivisjonen. Forskerrekruttering og personrettet internasjonal kompetanseutveksling initieres og finansieres innenfor divisjonens øvrige virkemidler.

Utgangspunktet for fordelingen av de tildelte budsjetttrammer på virkemidler og aktiviteter, har vært signaler i departementenes styringsdokumenter, Forskningsrådets budsjettforslag for 2008 og avveininger av departementenes ulike øremerkinger og føringer i budsjettproposisjonene og tildelingsbrev der disse foreligger.

I hovedsak videreføres divisjonens forskningsprogrammer og øvrige aktiviteter fra 2007 i 2008. Forskningsprogrammene *GASSMAKS* (Økt verdiskaping i naturgasskjeden) og *SMARTRANS* (*Næringslivets transport* og *ITS*) vil i 2008 ha sitt første ”fulle” driftsår etter oppstarten i 2007. Det samme gjelder *VRI-programmet* (Virkemidler for regional FoU og innovasjon), etter at det i 2008 frigjøres betydelige budsjettmidler for programmet som følge av utfasingen av de tidligere programmene *MOBI* og *VS2010*. *AREAL-programmet* og *FoU-programmet TRE* vil fra 2008 bli samordnet og videreført som ett program. Det foreløpige navnet på programmet er *Areal- og trebasert næringsutvikling*. De 14 *Sentre for forskningsdrevet innovasjon* (SFI), som ble opprettet i løpet av 2007, vil være i full drift i 2008. For øvrig vil som nevnt divisjonen fra 2008 ha et større engasjement i internasjonalt samarbeid etter overføring av ansvar og budsjettmidler til rettede internasjonale stimulerings tiltak fra Internasjonal avdeling til divisjonene.

Tabell 4-19 Totalt budsjett og herav generelle midler. Fordeling etter virkemidler. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1 000 kroner.

	Totalt		Herav generelle midler	
	Rev.budsj. 2007	Budsjett 2008	Rev.budsj. 2007	Budsjett 2008
Brukerstyrte innovasjonsprogrammer	829 816	878 258	692 602	748 462
Grunnforskningsprogrammer				
Handlingsrettede programmer	8 000	3 000	5 000	0
Store programmer				
Sum programmer	837 816	881 258	697 602	748 462
Fri prosjektstøtte				
Andre grunnforskningsprosjekter				
Internasjonal prosjektstøtte	10 500	32 000	10 500	30 705
Andre frittstående prosjekter	4 000	11 000	4 000	11 000
Sum frittstående prosjekter	14 500	43 000	14 500	41 705
Basisbevilgninger	474 037	481 148	474 037	481 148
Strategisk institusjonsstøtte	44 205	46 800	44 205	46 800
SFF/SFI	110 000	120 000	110 000	120 000
Vitenskapelig utstyr, databaser og samlinger				
Andre infrastrukturtiltak	88 725	96 779	88 725	96 779
Sum infrastruktur og institusjonelle tiltak	716 967	744 727	716 967	744 727
Systemtiltak	176 550	186 950	114 450	117 450
Nasjonale stimuleringsiltak og møteplasser	8 600	9 100	8 600	9 100
Internasjonale nettverkstiltak	30 877	73 860	29 625	67 655
Sum nettverkstiltak	216 027	269 910	152 675	194 205
Informasjon/formidling/publisering	6 500	6 000	6 500	6 000
Planlegging/utredning/evaluering	1 130	150	1 130	150
Sum diverse FoU-relaterte aktiviteter	7 630	6 150	7 630	6 150
Disposisjonsfond	1 595	3 300	1 595	3 300
Sekretariater (OG21, SkatteFUNN))	14 900	14 000	14 000	14 000
SUM TOTALT	1 809 435	1 962 345	1 604 969	1 752 549

Forskningsprogrammer

Divisjonen vil i 2008 ha et samlet budsjett for virkemidlet Forskningsprogrammer på vel 881,3 mill. kroner, noe som tilsvarer knapt 45 prosent av det samlede budsjettet. Forskningsprogrammene i Innovasjonsdivisjonen er i all hovedsak brukerstyrte innovasjonsprogrammer.

Brukerstyrte innovasjonsprogram

Det er avsatt 878,3 mill. kroner til divisjonens brukerstyrte innovasjonsprogrammer. Dette er en økning på 43,4 mill. kroner i forhold revidert budsjett 2007.

Følgende brukerstyrte innovasjonsprogrammer vil være operative i 2008:

Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA) (2006-) støtter opp om Regjeringens satsing mot et mer kunnskapsbasert næringsliv og er tilbud til bedrifter med vilje og evne til å satse på FoU for å realisere innovasjoner med stort verdiskapingspotensial. Gjennom BIAs åpne konkurranse sikres det at Forskningsrådet har et tilbud til hele bredden av norsk næringsliv og vil stimulere til ambisiøse FoU-satsinger på bedriftenes premisser. Programmet støtter de beste forskningsbaserte innovasjonsprosjektene, uavhengig av tema og bransje, på grunnlag av forskningskvalitet, innovasjonsgrad og verdiskapingspotensial, samt forskningsmessig eller teknologisk risiko. Programmet støtter også kompetanseutvikling i norske forskningsmiljøer der næringslivet selv har identifisert slike behov for å kunne komme videre med sin forsknings-

baserte innovasjonsvirksomhet. Gjennom en balansert portefølje av kompetanseprosjekter og forskningsbaserte innovasjonsprosjekter vil programmet legge grunnlaget for fremtidig verdiskaping på kortere og lengre sikt. En stor andel av programmets prosjekter vil falle innenfor politisk prioriterte områder som IKT, bioteknologi, helse, energi og miljøteknologi. Det er en utfordring å sikre forskerrekuttering i næringslivet. BIA vil lyse ut inntil 10 forskerrekutteringsstipend knyttet til næringsrettede doktorgrader innenfor teknologiske fag, som en forsiktig start på ordningen med Nærings PhD. BIA vil for 2008 ha en total budsjetttramme på 294,5 mill. kroner, hvorav 274,5 mill. kroner blir finansiert over NHDs budsjetttramme og 20,0 mill. kroner over Fondet for forskning og nyskaping.

AREALTRE – Nytt program fra 2008

Programmene Areal- og naturbasert næringsutvikling (AREAL) (2006-2011) og FoU-programmet TRE (2006-2011) er slått sammen fra 2008. Hovedmålene fra de to programmene vil ligge fast. Målet for Arealprogrammet har vært å utvikle kunnskap som er til nytte for næringsetablere i tilknytning til primærnæringene, med fokus på å fremme tilleggsnæringer og bidra til innovasjoner, og kunnskap som er til nytte for politikktutforming og forvaltning innenfor fiskeri, havbruk, landbruk, reindrift, reiseliv og annen tjenesteyting. FoU-programmet TRE har hatt som mål å bidra til økt verdiskaping gjennom forskning og utvikling i norsk skog- og trerelatert næringsvirksomhet. Økt satsing på bioenergi (3,3 mill. kroner i 2008) utfordrer de to programmene til å ta en mer helhetlig jordbruk-, utmark-, skogbruk-, og trebrukssatsing. Et nytt programstyre vil få i oppgave å utarbeide ny programplan på grunnlag av de eksisterende med tillegg av bioenergi. Det nye styret vil bli bedt om å legge vekt på forenkling, enkelhet og kommunikasjon når to programplaner skal arbeides sammen til en. De viktigste hovedpoenger for etableringen av det nye programmet ligger i muligheten for større FoU-satsinger i sektoren og synergimuligheter innenfor temaene. AREALTRE vil i 2008 ha et totalbudsjett på 74,9 mill. kroner og finansieres med midler fra FKD (9,5 mill. kroner), LMD (53,11 mill. kroner), NHD (1,5 mill. kroner), MD (1,0 mill. kroner), Forskningsmidler over Jordbruksavtalen (spesielle midler over LMDs budsjett) (8,54 mill. kroner) og Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (1,25 mill. kroner).

Miljøvennlig gasskraftteknologi (CLIMIT) (2005-2014) er et program som gjennomføres i samarbeid mellom Forskningsrådet (støtte til forskning og utvikling) og Gassnova (støtte til demonstrasjon og kommersialisering av nye teknologiløsninger). Programmet skal stimulere og gi støtte til prosjekter som kan gi den kunnskap og teknologiutvikling som kreves for å gjøre det mulig på kommersielt grunnlag å realisere gasskraftproduksjon med CO₂ håndtering innenfor de rammebetingelser som settes av myndighetene. Programmet legger vekt på at forskningen på dette felt skal søkes innrettet slik at den bidrar til at norske bedrifter kan utvikle seg til konkurransekraftige leverandører av utstyr og tjenester til et kommende internasjonalt marked. Prosjektporteføljen vil i særlig grad søkes innrettet mot teknologiløsninger for fangst av CO₂ på en mest mulig kostnadseffektiv måte. Videre prioriteres utvikling av kunnskap og løsninger for lagring av CO₂ i geologiske formasjoner (ren lagring eller som bruk i økt oljeutvinning), der det er av avgjørende betydning å vise at slik lagring er sikker og pålitelig. I forbindelse med teknologiutvikling, legges det stor vekt på å finne muligheter for framtidig industrialisering og verdiskaping i norsk industri. Programmet, som i sin helhet blir finansiert med midler fra OED, vil i 2008 ha et budsjett på 48 mill. kroner, det samme som i 2007.

Prosjektrettet teknologiutvikling i petroleumssektoren (DEMO 2000) har som hovedmål å bidra til initiering og realisering av konkrete prosjekter for demonstrasjon, pilotutprøving og testing av nye teknologiske løsninger som kan gi økt verdiskaping gjennom mer kostnads-

effektiv leting og utnyttelse av ressursene på norsk kontinentalsokkel. De teknologiske løsningene skal kunne anvendes på konkrete felt. I tillegg har programmet som et viktig mål å bringe frem nye norske industriprodukter, systemer og prosesser for salg i det globale offshoremarkedet og utvikle samarbeid med tilsvarende internasjonale aktører med sikte på felles aktiviteter og kunnskapsdeling. Prosjektene som utvikles gir konkrete bidrag til økt utvinning, effektiv ressurs- og energiutnyttelse og viktige miljøaspekt som redusert utslipp til luft og vann. En stor del av prosjektene er av umiddelbar betydning for utvikling av olje- og gassfelt i nordområdene ved å løse utfordringer knyttet til is- og klimaforhold, avstand fra land og manglende infrastruktur. DEMO 2000 finansieres i sin helhet med midler fra OED, og programmets budsjett vil i 2008 være 49,5 mill. kroner.

Økt verdiskaping i naturgasskjeden (GASSMAKS) (2007-2016) skal gjennom styrket kunnskapsutvikling, næringsutvikling og internasjonal konkurransekraft bidra til økt verdiskaping for samfunnet gjennom industriell foredling av naturgass. Hovedprinsippene som er lagt til grunn for valg av tema i programmet er at det skal: i) innrettes mot forskning knyttet til prosesser for industriell foredling av naturgass der foredlingsvirksomhet kan innebære stort verdiskapingspotensial i Norge, ii) innrettes mot forskning der naturgass inngår som en vesentlig innsatsfaktor i prosessindustrien og iii) bidra til å styrke norsk industri og norsk konkurransekraft innenfor utvikling av naturgassbaserte prosesser og produkter. På denne bakgrunn vil FoU-prosjekter innenfor følgende tema bli prioritert: 1) Gass til plastråstoff og plast, 2) Gass til materialer, 3) Mikrobiologisk eller enzymatisk konvertering av gass og 4) Gass til syntetiske drivstoff. GASSMAKS har en budsjetttramme på 40 mill. kroner i 2008, hvorav 15 mill. kroner over NHDs budsjett og 25 mill. kroner finansiert fra Fondet for forskning og nyskaping.

IT FUNK (1998-) er formelt sett ikke noe program, men aktiviteten finansierer i samarbeid med andre programmer i Forskningsrådet og Innovasjon Norge prosjekter som omhandler inkluderende design og andre tiltak som gir økt tilgjengelighet for alle til IT-baserte produkter og tjenester, med vekt på mennesker med nedsatt funksjonsevne. Brukermedvirkning er en forutsetning i alle prosjekter. Programmet blir fra 2008 finansiert med midler fra BLD (5,6 mill. kroner) (tidligere finansiert av AID). I tillegg disponerer programmet 1,0 mill. kroner av NHD-midler øremerket til forskning knyttet til anvendelse av IKT for funksjonshemmede og eldre mennesker (iht. samarbeidstiltak for Allestedsnærværende IKT-assistanse (AAL) i Romatraktatens art. 169).

Marin bioteknologi i Tromsø (MABIT) (1998-2008) er et næringsrettet forsknings- og industriutviklingsprogram. Programmet skal bidra til økt verdiskaping i fiskeri- og havbruksnæringen og bioteknisk industri ved å virke som aktiv pådriver og koordinator for styrking av FoU og industrielle aktiviteter innenfor marin bioteknologi i Tromsø-regionen. Programmet finansierer næringsrelevante FoU-prosjekter som kan føre til kommersiell utnyttelse. Samtidig er det fokus på utvikling av fagkompetanse som er relevant for bioteknologisk næringsvirksomhet. FKD bidrar finansielt med 5,0 mill. kroner for 2008, som kanaliseres gjennom Forskningsrådet.

Maritim virksomhet og offshore operasjoner (MAROFF) (2002-2009) skal bidra til å realisere Regjeringens satsing på Maritim Utvikling (MARUT) der det er satt i gang et samarbeid mellom myndighetene og næringen med sikte på å få til mer innovasjon og økt verdiskaping i de maritime næringene. Det er identifisert følgende innovasjonsområder som skal prioriteres: Miljø, krevende miljøvennlige maritime operasjoner, herunder operasjoner i nordområdene, og avansert logistikk og transport. Støtten til prosjekter innenfor hvert av de to første områdene vil bli styrket med 5 mill. kroner fra 2008. Programmet skal videre bidra til

utvikling av teknologier som reduserer utslipp av NO_x, og den øremerkede bevilgningen på 20 mill. kroner til dette formålet videreføres i 2008. Nytt i 2008 er at det også vil bli satt av 25 mill. kroner til oppgradering av utstyr og laboratorier i maritim forskningsinfrastruktur. MAROFF blir i hovedsak finansiert med midler fra NHD (118,6 mill. kroner i 2008), men mottar også en bevilgning på 2,9 mill. kroner fra FKD.

Matprogrammet: Norsk mat fra sjø og land (2006-2011) har som hovedmål å styrke innovasjon, lønnsomhet, verdiskaping og markedsinnretning for norsk matproduksjon i et hjemmemarked og i et internasjonalt marked og slik at etiske verdier, bærekraft og miljø blir godt ivaretatt. Programmet skal bidra til at matforvaltningen har forskningsbasert kunnskap som grunnlag for sine risikovurderinger og for utforming av nasjonalt og internasjonalt regelverk. Programmet dekker hele verdikjeden fra markedet (nasjonalt og internasjonalt) til primærproduksjon innenfor landbrukssektoren og marin sektor. Programmet skal bidra med forskning som fører til en effektiv matproduksjon basert på sunne og trygge matvarer, og at det utvikles nye prosesser og innovative produkter med høy markedsverdi. Et viktig område i programmet er økt kunnskap om forbrukerpreferanser, trender og matvalg i norske og internasjonale markeder. Programmet har også fokus på økologisk produksjon og småskala-produkter. En revidert programplan vil bli utarbeidet våren 2008, med sterkere fokus på miljø, bærekraft, klimaendringer og helse og med henblikk på å få til et økt næringslivsengasjement. Programmet vil i 2008 ha et samlet budsjett på 216,7 mill. kroner, med følgende finansieringskilder; NHD (23,25 mill. kroner), FKD (25,39 mill. kroner), LMD (70,21 mill. kroner), Fondet for forskning og nyskaping (10 mill. kroner), Forskningsmidler over Jordbruksavtalen (20,0 mill. kroner), Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter (62,59 mill. kroner), Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (3,63 mill. kroner) og Mattilsynet (forvaltningsrettet forskning på matvaretrygghet) (1,62 mill. kroner). I tillegg bidrar Vitenskapsdivisjonen med 3,8 mill. kroner fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) til gjennomføring av en satsing i programmet rettet mot Mat og helse.

Næringslivets transport og ITS (SMARTRANS) (2007-2013) ble opprettet som nytt program fra 2007. Iverksettelsen av programmet bygger SDs forskningsstrategi og på en utredning gjennomført i 2006. Programmets overordnede mål er mer effektive og bærekraftige transportløsninger og transportnæringer for gods- og varetransport. Prosjektene som gjennomføres skal bidra til kompetanse og løsninger som ser på det samlede transportbehovet fra dør til dør, vurdere alternative transportformer inklusive intermodale muligheter og bidra til et bedre miljø. Programmet skal videre bidra til reduserte avstands- og tidskostnader for næringslivet, økt bruk av ITS, bedre kunnskapsgrunnlag om næringslivets transport, langsiktig kompetanseoppbygging i forskningsmiljøene og universiteter / høgskoler og bedre koordinert og mer synlig transportforskning i Norge. Programmet retter seg mot transportnæringen, brukere av transporttjenester og deres interesseorganisasjoner, FoU-miljøer og andre kompetansemiljøer og myndigheter. Reduksjon av klimagasser fra nasjonale transportsystemer for næringstransporter vil være et prioritert område i 2008. Programmets finansielle ramme i 2008 er 20 mill. kroner fra SD og 1 mill. kroner fra FKD.

Handlingsrettede program

Det er budsjettert med 3,0 mill. kroner for 2008 til divisjonens aktiviteter adressert under handlingsrettede programmer. Tilsvarende budsjett i 2007 var på 8,0 mill. kroner. Nedgangen skyldes hovedsakelig utfasingen av programmet *Forskning for innovasjon og fornyelse i offentlig sektor* (FIFOS), som har vært finansiert over Forskningsfondet.

Innovasjonsdivisjonen vil ha følgende aktiviteter innenfor budsjettposten i 2008:

Bedriftenes samfunnsansvar og økonomisk kriminalitet (BEDSAM) finansierer forskning om bruk av virkemidler for å sikre innsyn og offentlighet og oppnå ansvarlighet i bedrifters virksomhet, samt forebygging og bekjempelse av økonomisk kriminalitet. Viktige virkemidler i denne sammenhengen er rettsregler, etiske retningslinjer og revisjons- og verifikasjonsprosedyrer. Satsingen finansieres av FIN, JD og UD med 0,5 mill. kroner fra hver, slik at samlet budsjett er 1,5 mill. kroner.

Verdiskapende innovasjon i offentlig sektor (VIOS) arbeider for å bedre kunnskapsgrunnet og støtte aktiviteter som kan stimulere brukerstyrt forskning for innovasjon i sektoren. Det budsjetteres med 1,5 mill. kroner for 2008 fra KR.D.

Frittstående prosjekter

Den finansielle rammen for "Frittstående prosjekter" er for 2008 på 84,4 mill. kroner. Dette er en økning på nesten 70 mill. kroner i forhold til revidert budsjett for 2007. Som tidligere nevnt, er noe av hovedårsaken overføring av ansvar og budsjettmidler til rettede internasjonale stimulerings tiltak fra Internasjonal avdeling til divisjonene.

Budsjettposten omfatter i 2008:

- En avsetning på 15 mill. kroner (NHD-midler) som skal dekke støtte til Forskningsrådets programmer for stimulering til initiering av prosjekter som oppnår EUREKA-status og evt. gi muligheter for finansiell støtte til spesielt lovende forsknings- og teknologi-prosjekter, som ledes av små eller mellomstore bedrifter, i forbindelse med deltakelse fra Norge i et eget EUREKA-initiativ til EUs 7. rammeprogram.
- En avsetning på 17,0 mill. kroner til samfinansiering av EU-finansierte forskningsprosjekter (SAM-EU). Sammen med overførte midler fra 2007 vil beløpet dekke tilsagnet om nasjonal tilleggsstøtte til EU-finansierte prosjekter innenfor rammen av 6.RP. Avsetningen finansieres av KD, NHD, OED, FK.D, LMD, MD og SD.
- En bevilgning fra NHD på 7 mill. kroner til næringsrettet marin bioprospektering. Dette er et ledd i oppfølgingen av Regjeringens Nordområdestrategi. Departementet vil komme med en nærmere føring for disponeringen av bevilgningen, eventuelt etter samråd med FK.D. – FK.D har for sin del i budsjettet for 2008 avsatt 4,0 mill. kroner til samme formål, midler som foreløpig ikke er kanalisert til Forskningsrådet.
- 4,0 mill. kroner fra NHD til Kunnskapsgrunnet for reiselivsnæringen. Bakgrunnen for satsingen er behovet for å videreutvikle politikken og de offentlige virkemidlene på dette feltet med sikte på å videreutvikle reiselivsnæringene. Siktemålet er å sikre finansiering av noen utvalgte miljøer som over tid kan bistå bl.a. offentlige myndigheter, bransjeorganisasjoner og enkeltbedrifter med oppdatert kunnskap på feltet. En samlet bevilgning på 16 mill. kroner fordelt over 4 år for formålet er lyst ut, og bevilgede prosjekter vil bli igangsatt i 2008.

Infrastruktur og institusjonelle tiltak

Til virkemiddelet *Infrastrukturtiltak og institusjonelle tiltak* er det avsatt 744,7 mill. kroner eller knapt 38 prosent av divisjonens totale budsjett ramme for 2008. Dette er en økning på 27,8 mill. kroner i forhold til revidert budsjett for 2007, da virkemidlets andel av totalbudsjettet var knapt 40 prosent. Det er økning både i avsetningene til basisbevilgninger til primærnæringsinstituttene, til de 14 *Sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI)*, som kommer i full drift fra 2008, og til andre infrastrukturtiltak.

Basisbevilgninger til de teknisk-industrielle instituttene og primærnæringsinstituttene

I 2008 har Innovasjonsdivisjonen basisbevilgningsansvaret for 13 teknisk-industrielle institutter og ni primærnæringsinstitutter og gir grunnbevilgninger og innvilger strategiske instituttprogrammer til disse.

Fra 1.1.2008 skjer det én vesentlig organisatorisk endring innenfor primærnæringsinstituttene ved at det etableres et nytt institutt med det midlertidige navnet NOFIMA AS, hvori inngår Akvaforsk AS, Fiskeriforskning AS og Norconserv AS, som er basisfinansiert gjennom Forskningsrådet, og Matforsk AS, som er basisfinansiert fra Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter. Forskningsrådet har løpende dialog med departementene om de nødvendige tilpasninger som må gjøres i denne forbindelse.

Basisbevilgningene til de teknisk-industrielle instituttene blir finansiert med midler fra NHD og OED, mens primærnæringsinstituttene blir finansiert med midler fra FKD og LMD. Tabell 4-18 viser fordelingen av basisbevilgningene på de 22 instituttene. Innenfor FKDs og LMDs sektoransvar tildeler Innovasjonsdivisjonen strategiske instituttprogram (SIP) også til institutter som divisjonen ikke har basisbevilgningsansvar for, men da avgrenset til institutter som er underlagt de statlige retningslinjer for instituttfinansiering. På tilsvarende måte tildeler Innovasjonsdivisjonen innenfor NHDs og OEDs sektoransvar strategiske universitetsprogrammer (SUP) til universiteter og vitenskapelige høyskoler.

Formålet med strategiske programmer (SIP og SUP) er kompetansebygging gjennom lang-siktig målrettet og grunnleggende forskning som bidrar til å skape forskningsmiljøer på høyt kvalitetsnivå sett i et internasjonalt perspektiv. Forskerutdanning er høyt prioritert i de strategiske programmene. Strategisk næringsrettet forskning for øvrig skjer innenfor bevilgningsrammen til de tematiske forskningsprogrammene.

Innenfor *teknisk-industriell sektor* er det avsatt en grunnbevilgningsramme på i alt 106,8 mill. kroner for de 13 teknisk-industrielle instituttene (inkl. SINTEF Energi og SINTEF Petroleum). Dette innebærer at grunnbevilgningene til disse instituttene videreføres på det samme nivået som i 2007.

Totalt er det avsatt 177,6 mill. kroner til strategiske institutt- og UoH-program (SIP/SUP) innenfor teknisk-industriell sektor. Dette er en økning på 2,3 mill. kroner i forhold til revidert budsjett etter tilbakeføring av kuttet i NHD-midler i RNB. Finansieringen skjer med 133,3 mill. kroner av NHD-midler og 44,3 mill. kroner av OED-midler. Av det samlede avsatte beløpet disponeres det 130,8 mill. kroner til *strategiske instituttprogrammer ved de teknisk-industrielle instituttene*. 40,6 mill. kroner av disse bevilges til igangsetting av 15 nye og tilleggsbevilgning til ett igangværende strategisk instituttprogram. Den samlede bevilgningsrammen for disse programmene over deres programperiode vil være vel 122 mill. kroner. Bevilgningsrammen for 2008 til *strategiske program i UoH-sektoren* er 46,8 mill. kroner, hvorav ca. 18 mill. kroner bevilges til igangsetting av 9 nye strategiske universitetsprogrammer fra 2008.

Rammene for grunnbevilgninger til primærnæringsinstituttene er 144,3 mill. kroner, fordelt med 32,8 mill. kroner til fiskeriinstituttene og 111,5 mill. kroner til landbruksinstituttene. Dette er samlet 5,9 mill. kroner mer enn for 2007. Alle *fiskeriinstituttene* gis en økning i grunnbevilgningen på vel 2 prosent. I tillegg gis det en økning i grunnbevilgning til SINTEF Fiskeri og havbruk på 1,2 mill. kroner for å gi instituttet styrket grunnlag for samarbeidet med NOFIMA AS, der SINTEF Fiskeri og havbruk skal inneha en sentral rolle på teknologisiden. For *landbruksinstituttene* gis det en generell økning i grunnbevilgningen på knapt 3 prosent. I

tillegg er det med bakgrunn i føring i tildelingsbrevet fra LMD gitt en økning på 2 mill. kroner øremerket til bioenergiforskning, som er fordelt til instituttene Bioforsk og Skog og landskap.

Tabell 4-20 Basisbevilgninger til FoU-institutter fordelt på grunnbevilgninger og strategiske instituttprogram. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner.

Institutt / Finansierende dep.	2007			2008		
	Sum	herav		Sum	herav	
		Grunn-bevilgn.	Strategiske inst.prog.		Grunn-bevilgn.	Strategiske inst.prog.
<u>Med midler fra NHD og OED</u>						
CMR	7 450	3 450	4 000	7 410	3 450	3 960
IFE	28 600	11 100	17 500	28 500	11 100	17 400
MARINTEK	13 200	7 400	5 800	13 200	7 400	5 800
SINTEF Byggforsk AS	12 400	5 800	6 600	12 500	5 800	6 700
NGI	20 100	9 000	11 100	20 500	9 000	11 500
NORSAR	6 250	1 850	4 400	6 250	1 850	4 400
NORUT	9 830	3 300	6 530	8 997	3 300	5 697
NR	13 245	3 900	9 345	13 500	3 900	9 600
IRIS	10 550	6 250	4 300	10 750	6 250	4 500
SINTEF	90 225	40 600	49 625	85 300	40 600	44 700
SI NTEF Energi	14 100	7 400	6 700	14 200	7 400	6 800
SINTEF Petroleum	11 595	5 500	6 095	13 405	5 500	7 905
TELTEK	4 500	1 200	3 300	4 450	1 250	3 200
Sum NHD og OED	242 045	106 750	135 295	238 962	106 800	132 162
<u>Med midler fra LMD</u>						
AKVAFORSK ²⁾	25 245	13 400 ¹⁾	11 845	26 620	12 700	13 920
Bioforsk	65 290	50 300	14 990	69 410	53 000	16 410
Bygdeforskning	7 626	3 200	4 426	8 310	3 300	5 010
NILF	10 725	5 900	4 825	10 300	6 100	4 200
Skog og landskap	30 870	23 900	6 970	35 385	25 300	10 085
Veterinærinstituttet	20 236	10 800	9 436	15 517	11 100	4 417
Sum LMD	159 992	107 500	52 492	165 542	111 500	54 042
<u>Med midler fra FKD</u>						
Fiskeriforskning ²⁾	35 015	24 600	10 415	35 635	25 100	10 535
Norconserv ²⁾	7 040	2 500	4 540	8 000	2 600	5 400
SINTEF Fiskeri og havbruk	16 130	3 800	12 330	17 430	5 100	12 330
Veterinærinstituttet				2 400		2 400
Havforskningsinstituttet ³⁾	12 175		12 175	11 830		11 830 ³⁾
NIFES	6 400		6 400	5 798		5 798
Sum FKD	76 760	30 900	45 860	81 093	32 800	48 293
Sum basisbevilgninger	478 797	245 150	233 647	485 597	251 100	234 497

¹⁾ Inkl. 1,0 mill. kroner i kompensasjon for ekstraordinære utgifter i 2007

²⁾ Instituttene går sammen med MATFORSK AS inn i Nofima AS fra 1.1.2008

³⁾ Havforskningsinstituttet vil i tillegg bli tildelt et strategisk instituttprogram om fjordøkologi

Til *strategiske instituttprogrammer ved primærnæringsinstituttene* er det avsatt 99,2 mill. kroner, hvorav 48,55 mill. kroner er bevilget av FKD og 50,7 mill. kroner av LMD. Dette er samlet 0,5 mill. kroner mer enn for 2007. Fra 2008 settes det i gang ti nye strategiske instituttprogrammer innenfor rammen av bevilgningene; fire rettet mot fiskeri- og havbrukssektoren og seks rettet mot landbrukssektoren. Den samlede bevilgningsrammen for disse programmene over deres programperiode vil være vel 148 mill. kroner. I tillegg til de nye programmene videreføres det i 2008 i alt 30 strategiske instituttprogrammer ved primærnæringsinstituttene, 13 ved fiskeriinstituttene og 17 ved landbruksinstituttene.

Sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI)

14 Sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI) er etablert i løpet av 2007 og vil således være i "full aktivitet" fra og med 2008. Bevilgningsperioden for sentrene er satt til åtte år.

Innovasjonsdivisjonen har det administrative ansvaret for oppfølging av sentrene, som skal drive langsiktig forskning som fremmer innovasjon og næringslivets konkurransekraft. For 2008 er det budsjettet med 120 mill. kroner til driften av sentrene, hvor finansieringen skjer over Fondet for forskning og nyskaping. Sentrene er:

- Centre for e-Field and Integrated Operations for Upstream Petroleum Activities (NTNU)
- COIN - Concrete Innovation Centre (SINTEF)
- CREATE - Centre for Research-based Innovation in Aquaculture Technology (SINTEF Fiskeri og havbruk)
- Information Access Disruptions - iAd (FAST asa)
- Innovative Natural Gas Processes and products (UiO)
- MabCent - Centre on marine bioactives and drug discovery (UiTø)
- Medical Imaging Laboratory for Innovative Future Healthcare (NTNU)
- Multiphase Flow Assurance Innovation Centre (IFE)
- Norwegian Manufacturing Future (SINTEF)
- Statistics for Innovation (Norsk Regnesentral)
- Stem Cell Based Tumor Therapy - (SENIT) (Rikshospitalet)
- Structural Impact Laboratory SIMLab (NTNU)
- The Michelsen Centre for Industrial Measurement Science and Technology (CMR)
- Tromsø Telemedicine Laboratory (Universitetssykehuset I Nord-Norge)

Andre infrastrukturtiltak

Til *Andre infrastrukturtiltak* er det budsjettet med en bevilgning på 96,8 mill. kroner, dvs. en økning på 8,0 mill. kroner i forhold til revidert budsjett for 2007. Budsjettposten omfatter følgende aktiviteter/avsetninger:

- The OECD Halden Reactor Project / andre nukleære prosjekter finansieres med 75,65 mill. kroner i 2008 (NHD). Bevilgningen går til Halden prosjektet og IFEs virksomhet på Kjeller.
- Nasjonale forvaltningsoppgaver (Avfallsdeponiet i Himdalen) (4,35 mill. kroner) (NHD).
- Fransk-norsk stiftelse (FNS) (3,0 mill. kroner) (NHD).
- Husleiekompensasjon til Bioforsk (9,8 mill. kroner) (LMD).
- Driftstilskudd ved etableringen av NOFIMA AS (4,0 mill. kroner) (FKD og LMD).

Nettverkstiltak

Under budsjettposten *Nettverkstiltak* er det budsjettet med en bevilgning på 269,9 mill. kroner for 2008. Foruten bevilgninger til programmene *FORNY* (Kommersialisering av FoU-resultater) og *VRI* (Virkemidler for regional FoU og innovasjon) omfatter budsjettposten avsetninger til nasjonale og internasjonale stimulerings- og nettverkstiltak. I forhold til revidert budsjett 2007 er budsjettposten økt med 53,9 mill. kroner, hvorav *VRI-programmet* har fått en budsjettvekst på 7,1 mill. kroner. Veksten for øvrig er en følge av overføring av budsjettmidler og ansvar for rettede internasjonale stimuleringsstiltak fra Internasjonal avdeling til divisjonene, som under denne budsjettposten hovedsakelig gjelder bevilgningsrammen for prosjektetableringsstøtte i forhold til EU og EUREKA.

Innovasjonsdivisjonen vil ha følgende operative program innenfor systemtiltak og kommersialisering i 2008:

VRI-programmet (Virkemidler for regional FoU og innovasjon) (2007-) skal mobilisere til økt FoU-innsats i regionene gjennom et styrket samarbeid mellom bedrifter og FoU-institusjoner. Sett i lys av regjeringens forvaltningsreform vil programmet være et viktig eksperimenterende program og utprøvingsarena for samarbeids- og styringsformer og for arbeidsdeling mellom det nasjonale og regionale nivå. Gjennom VRI-satsingen har regionene utviklet strategi og foretatt prioriteringer av næringsområder/innsatsområder det skal satses på. Dette er forankret i regionale partnerskap. Partnerskapet består av representanter fra næringsliv, FoU-institusjoner og regionale myndigheter. Innenfor innsatsområdene velger regionene et sett av virkemidler de ønsker å bruke for å få i gang konkret forskningssamarbeid mellom bedrifter og forskningsmiljøer. Programmet tilbyr faglig og finansiell støtte til disse samarbeidsprosjektene. Gjennom VRI tar regionene selv et sterkere grep om forskning og innovasjon. Forskningsrådet finansierer inntil 50 % av en regional VRI-satsing, resten finansieres med regionale midler. Det skal være tette bånd mellom beslektede virkemidler som Norwegian Centres of expertise (NCE), Arena og regions of Knowledge (7RP). VRI erstatter de tidligere programmene MOBI og VS2010. Programmet har i 2008 en bevilgningsramme på 67,7 mill. kroner, som finansieres av midler fra KD (3,0 mill. kroner i generelle departementsmidler og 3,0 mill. kroner fra øvrige budsjettposter), NHD (24,7 mill. kroner) og KRD (37,0 mill. kroner).

FORNY-programmet (forskningsbasert nyskaping) (2002-2009) er etablert for å forsterke og finansiere kommersialisering av forskningsresultater fra offentlig finansierte forskningsinstitusjoner med stort forretningsmessig/markedsmessig potensial. Kommersialisering omfatter i denne sammenheng å skape forretningsvirksomhet gjennom selskapsdannelse og/eller lisensiering for å nyttegjøre ny teknologi og oppfinnelser til samfunnets beste, til økt verdiskaping gjennom å skape nye arbeidsplasser og/eller produkter. Programmet har etablert fem virkemidler for å kunne styre innsatsen direkte mot de deler av den omfattende innovasjons- og kommersialiseringsprosessen det finner mest tjenelig. Infrastrukturmidler anvendes for å skape en positiv holdning til kommersialisering i forskningsmiljøene og bygge opp et apparat for fruktbar idèinnhenting og -utvikling på et meget tidlig stadium. Kommersialiseringsmidler anvendes gjennom 14 utvalgte kommersialiseringsaktører /TTOer ved universiteter og forskningsparker/kunnskapsparker. Midlene anvendes til prosjektutvikling fram til etablering av selskap eller inngåelse av lisensavtaler. Verifiseringsmidler finansierer en videre utprøving av teknologien og oppfinnelsen, oppskalering av forsøkene til kommersielt nivå og nærmere vurdering av markedspotensialet. Kommersialiseringsstipend anvendes for å kjøpe fri forskeren for å kunne følge kommersialiseringen av prosjektet. I tillegg har programmet et incentivsystem/bonustiltak for å premiere de kommersialiseringsaktørene som oppnår de beste resultatene. Divisjonens budsjetttramme for FORNY i 2008 er på 119,25 mill kroner fordelt på bevilgninger fra NHD (72,75 mill. kroner), KD (13 mill. kroner), KRD (10,5 mill. kroner), FKD (5 mill. kroner) og LMD (5 mill. kroner) samt overføring av 13,0 mill. kroner fra Innovasjon Norge bevilget fra NHD og KRD. I tillegg mottar programmet et samfinansielt bidrag på i størrelsesorden 11 mill. kroner fra fire av de store programmene i Satsingsdivisjonen (FUGE, RENERGI, NANOMAT og VERDIKT) til støtte for kommersialisering av prosjekter fra deres sektor.

Til *nasjonale og internasjonale nettverkstiltak* avsettes det for 2008 midler til:

- Regionale representanter (REGREP) som er engasjert for å gjøre Forskningsrådet mer tilgjengelig i regionene samt for å styrke samarbeidet mellom Rådet og Innovasjon Norge om informasjon og koordinering av de to institusjonenes virkemidler for innovasjon i næringslivet. Bevilgningen for 2008 er foreløpig 9,1 mill. kroner og finansieres av NHD, FKD og LMD.

- MoU avtale Singapore med en bevilgning på 2,0 mill. kroner øremerket oppfølgingen av teknologiavtalen mellom Norge og Singapore på områder innenfor skipsfart (NHD).
- EU Innovation Relay Center (IRC Norway) med en bevilgning på 2,0 mill. kroner (NHD)
- Prosjektetableringsstøtte EU/Eureka med en foreløpig bevilgning på 51,1 mill. kroner øremerket norske bedrifters deltagelse i EU og EUREKA (KD, NHD, OED, FKD, LMD og MD).
- Forsknings samarbeid mellom Norge og Nord-Amerika med en budsjetttramme på 6,0 mill. kroner av LMD-midler. Prioriterte temaområder for samarbeidet er mattrygghet, bioenergi og biobaserte produkter.
- Nordisk samarbeid gjennom Nordforsk, NICE og NCoE med en foreløpig budsjetttramme på 6,0 mill. kroner (KD og NHD).
- Øvrig stimulerings- og nettsverksbygging, bl.a. finansiering av to norske fageksperter ved EU-hovedkvarteret i Brussel, innenfor en ramme av 6,75 mill. kroner finansiert av NHD, FKD, LMD og SD.

Andre aktiviteter

Til *Andre aktiviteter* avsettes det 23,45 mill. kroner for 2008. Av de viktigste postene kan nevnes sekretariat for *SkatteFUNN* ordningen, som blir administrert av Norges forskningsråd i samarbeid med Innovasjon Norge. Forskningsrådets ansvar dreier seg primært om godkjenning av FoU-innholdet i *SkatteFUNN* prosjekter. I denne sammenheng forvalter Forskningsrådet en større database over *SkatteFUNN* prosjekter. Til driften av sekretariatet er det satt av 14 mill. kroner for 2008 av NHD-midler. Bevilgningen er uendret i forhold til 2007.

Til finansiering av prosjekter og aktiviteter innenfor informasjonsvirksomhet, strategisk planlegging og evaluering er det foreløpig avsatt 6,15 mill. kroner finansiert av NHD, OED og LMD. Innovasjonsdivisjonens disposisjonskonti er foreløpig budsjettet med 3,3 mill. kroner av midler fra NHD og LMD.

Forskningsmeldingens prioriteringer

Innovasjonsdivisjonens bidrag til å realisere Forskningsmeldingens prioriterte satsinger fremgår av tabellen nedenfor.

Tallene i tabellen under er et resultat av sum prosjektbevilgninger innenfor de programmer og aktiviteter hvis hovedformål og forskningspolitiske begrunnelse støtter opp under Forskningsmeldingens prioriteringer. Summen gir med andre ord ikke et uttrykk for Divisjonens totale innsats innenfor Forskningsmeldingens prioriterte områder. Plantallene for 2008 er stipulert dels ut fra veksten i bevilgningene fra de ulike departementer og dels ut fra føringene og hvilke aktiviteter/programmer som er gitt vekst.

Tabell 4-21 Budsjett fra departementene ¹⁾. Fordeling etter strukturelle, tematiske og teknologiprioriteringer. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner.

	Anslag 2007	Plantall 2008
Internasjonalisering	84 516	128 326
Strukturelle prioriteringer		
Forskning for nyskaping og innovasjon	1 572 345	1 667 407
Tematiske prioriteringer		
Energi og miljø	245 890	276 150
Hav	125 494	160 144
Mat	358 457	356 596
Helse	107 785	111 785
Teknologiområder		
IKT	147 310	151 310
Nye materialer Nanoteknologi	25 337	22 543
Bioteknologi	84 593	86 593

1) Inkluderer kun andel av departementsmidler bevilget til aktiviteter/program hvis hovedformål er definert til å ligge innenfor en og/eller flere av Forskningsmeldingens prioriteringer.

Hovedprioriteringen for Innovasjonsdivisjonen er *Forskning for nyskaping og innovasjon* - med et plantall for 2008 på vel 1,5 mrd. kroner, noe som utgjør om lag 84 prosent av de samlede bevilgningsrammene fra departementene. *Internasjonalisering* omfatter hovedsakelig støtte til OECD Halden Reactor Project, prosjektetableringsstøtte for deltakelse fra norske FoU-institusjoner og bedrifter i EU-prosjekter, støtte til finansierte FoU-prosjekter innenfor EUREKA-nettverket og diverse bilateralt samarbeid.

Forskningen innenfor *Energi og miljø* finansieres hovedsakelig innenfor programmene for utvikling av teknologi for gasskraftproduksjon og petroleumsutvinning, men også ved støtte til OECD Halden Reactor Project, strategisk institusjonsstøtte gjennom basisbevilgninger og bevilgninger til strategiske institutt- og universitetsprogrammer. *Hav* og *Mat* omfatter hovedsakelig forskningen innenfor henholdsvis programmet for marin virksomhet og offshoreoperasjoner (MAROFF) og Matprogrammet, men også basisbevilgninger til ulike forskningsinstitutter. *Helse* prioriterte satsinger skjer for en stor del innenfor Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA) og Sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI). De prioriterte satsingene innenfor teknologiene *IKT*, *Nye materialer/nanoteknologi* og *Bioteknologi* finansieres av Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA), noen få tematisk innrettede programmer og gjennom basisbevilgninger og annen strategisk institusjonsstøtte.

Fondet for forskning og nyskaping

Innovasjonsdivisjonen vil i 2008 disponere 175,0 mill. kroner av de i alt 942,6 mill. kroner Forskningsrådet er tildelt av avkastningen fra Fondet for forskning og nyskaping dette året. Til finansiering av de 14 Sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI) er det avsatt 120 mill. kroner, en økning på 10 mill. kroner i forhold til 2007. For øvrig er bevilgningen fra Fondet videreført med samme beløp til programmene GASSMAKS (25 mill. kroner), til Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA) (20 mill. kroner) og til Matprogrammet (10 mill. kroner).

4.3.4 Budsjettmessige bindinger

Innovasjonsdivisjonens budsjettmessige bindinger (tilsagn) for årene 2008 og 2009 ift. generelle departementsmidler fordelt på virkemidler framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 4-22 Budsjettmessige bindinger for kommende år. Generelle midler til forskningsformål. Budsjett 2008, tilsagn 2009 og 2010. 1000 kroner.

	Budsjett 2008	Tilsagn 2009	Tilsagn 2010
Programmer	748 462	747 462	624 295
Frittstående prosjekter	41 705	19 000	19 000
Infrastruktur og institusjonelle tiltak	744 727	709 490	610 657
Nettverkstiltak	194 205	142 525	46 775
Diverse FoU-relaterte aktiviteter	6 150	7 000	7 000
Disposisjonsfond	3 300		
Felleskostnader/Sekretariater (inkl. SkatteFUNN)	14 000	14 000	14 000
Sum totalt	1 752 549	1 639 477	1 321 727

Tilsagnet i 2009 for virkemidlet "Programmer" er identisk med 0-vekst budsjettet for 2009 for igangværende programmer når en ser bort fra 1 mill. kroner som overføres Satsingsdivisjonens store program VERDIKT. Programperioden til nåværende MAROFF løper ut i 2009. Inntil det eventuelt er besluttet å videreføre programmet/satsingen frigjøres 121,5 mill. kroner i 2010. Under "Frittstående prosjekter" vil budsjetterte midler til samfinansiering av EU-prosjekter (SAM-EU) i 2008 være uten bindinger i 2009. De frigjorte midlene vil overfor de enkelte finansierende departementer bli foreslått omdisponert til øvrige internasjonale aktiviteter. Når det gjelder virkemidlet Infrastruktur og institusjonelle tiltak, er grunnbevilgningene til de teknisk-industrielle instituttene og primærnæringsinstituttene for 2008 forutsatt videreført for 2009 og 2010. For bevilgninger til strategiske institutt- og universitetsprogrammer, samt øvrige budsjettposter under dette virkemidlet, representerer tilsagnene for 2009 og 2010 de juridiske forpliktelsene for prosjektporteføljene. Under budsjettposten Nettverkstiltak finansieres blant annet programmene FORNY og VRI og tilsagnene settes lik programrammene. Programperioden til nåværende FORNY løper ut i 2009. Inntil det eventuelt er besluttet å videreføre programmet/ satsingen frigjøres 89,75 mill. kroner i 2010. Tilsagnene under øvrige virkemidler og aktiviteter gjelder i hovedsak kontraktsfestede forpliktelser.

4.3.5 Internasjonalt forsknings samarbeid

Anslaget over Innovasjonsdivisjonens bevilgningsmessige engasjement for 2007 og 2008 er vist i tabellen på neste side. Tallene er forskjellige fra tallene i tabell 4-19 siden en i denne sammenheng har vurdert alle prosjekter i forhold til om det disponeres midler til ulike former for internasjonalt samarbeid, dvs. uavhengig av om den aktiviteten/programmet prosjektet sorterer inn under har internasjonalt samarbeid som en forskningspolitisk hovedbegrunnelse.

Divisjonen arbeider aktivt for å videreutvikle de mulighetene norsk næringsliv og FoU-miljøer har til å utnytte internasjonalt forsknings-, teknologi- og innovasjonssamarbeid. Dette gjelder bl.a. økt bedriftsdeltakelse i EUs rammeprogram, EØS finansieringsordning, samt bedre utnyttelse av mulighetene som ligger i de bilaterale avtalene Norge har med andre land, bl.a. Nord-Amerika, Asia og Japan. Også det nordiske samarbeidet har et betydelig omfang. Prosjekter i de brukerstyrte programmene med internasjonalt samarbeid blir i større grad enn tidligere prioritert for finansiering. Det samarbeides for øvrig nært med Innovasjon Norge for å møte brukernes forventninger om et helhetlig internasjonalt tilbud, og det legges stor vekt på å få til et nært samspill med tilgrensende aktiviteter ute.

Tabell 4-23 Internasjonalisering. Anslag 2007, plantall 2008. 1 000 kroner.

Vikemiddel / hovedaktivitet	Anslag 2007	Plantall 2008
Programmer		
Brukerstyrte innovasjonsprogr.	140 738	156 700
Handlingsrettede progr.	3 583	500
Frittstående prosjekter		
Internasjonal prosjektstøtte	13 000	32 000
Andre frittstående prosjekter		
Infrastruktur og institusjonsstøtte		
Basisbevilgninger	61 214	62 260
Strategisk institusjonsstøtte	796	1 000
SFF/SFI	33 537	52 680
Andre infrastruktureiltak	47 420	49 420
Nettverkstiltak		
Systemiltak	2 895	1 900
Internasjonale nettverkstiltak	32 368	69 368
Diverse FoU-relaterte prosjekter	212	
	335 763	425 828

Tabellen på neste side gir en spesifisert oversikt over divisjonens budsjett for 2008 sammenlignet med revidert budsjett for 2007 fordelt etter budsjettposter og ulike finansieringskilder.

4.4 Administrasjonsdivisjonen

Administrasjonsdivisjonen ivaretar Forskningsrådets felles administrative funksjoner, og noen aktiviteter som er knyttet til disse funksjonene finansieres fra FoU-budsjettet. Dette gjelder bl.a. kommunikasjonsaktiviteter, nasjonale tiltak for allmennrettet formidling og datagrunnlaget for intern prosjektoppfølgning og –statistikk, bl.a. et felles datavarehus. Forskningsstrategiske oppgaver knyttet til årlige budsjettforslag, FoU-budsjettet og rapportering ligger i staben under adm. direktør, som også ivaretar kontakten med NIFU STEP og SSB i forbindelse med norsk forskningsstatistikk og Indikatorrapporten.

Midler avsatt til kommunikasjonsaktiviteter vil bli brukt både i Administrasjonsdivisjonen, i Adm. direktørs stab og i fagdivisjonene med utgangspunkt i vedtatt kommunikasjonsstrategi for Forskningsrådet. Det betyr at oppgaveprioritering og budsjetttrammer for kommunikasjonsiltakene vil vurderes underveis i 2008, noe som kan medføre at budsjettfordelingen vist i tabellene kan bli endret. Tabellen under gir en oversikt over de samlede inntektene fra FoU-budsjettet til Administrasjonsdivisjonen.

Tabell 4-24 Inntekter. Fordeling etter finansieringskilde, spesifisert på kapittel og post. Revidert budsjett 2006 og budsjett 2007. 1 000 kroner og prosentvis endring.

				Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007-2008
KD	Kap.	285 ,post	52 Norges forskningråd	17 653	17 135	-3 %
KD	Kap.	286 ,post	50 Norges forskningråd ¹⁾	80 000	80 000	0 %
NHD	Kap.	920 ,post	50 Norges forskningråd	5 800	5 800	0 %
FKD	Kap.	1023 ,post	50 Tilskudd Norges forskningsråd	1 520	1 520	0 %
LMD	Kap.	1137 ,post	50 Tilskudd Norges forskningsråd	900	900	0 %
MD	Kap.	1410 ,post	51 Forskningsprogrammer	580	580	0 %
Sum budsjett				106 453	105 935	0 %

1) Avsetning til gaveforsterkningsordningen

4.4.1 Plan- og økonomiavdelingen

Det er satt av 81,9 mill kr til Plan- og Økonomiavdelingen i 2008, jf. budsjettet i tabellen under. Dette er på samme nivå som i 2007.

Tabell 4-25 Inntekter. Fordeling etter finansieringskilde, spesifisert på kapittel og post. Revidert budsjett 2007, budsjett 2008 i 1 000 kroner og prosentvis endring.

				Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007-2008
Generelle midler:						
KD	Kap.	285 ,post	52 Norges forskningsråd	1 935	1 935	0 %
KD	Kap.	286 ,post	50 Forndet for forskning og nyskaping ¹⁾	80 000	80 000	0 %
Sum generelle midler				81 935	81 935	0 %
TOTALT				81 935	81 935	0 %

Følgende fellesfunksjoner skal ivaretas innenfor budsjetttrammen i 2008:

- Prosjektinformasjon fra Agresso og datavarehuset
- Økonomisk styringsinformasjon og rapportering
- Tertialvis analyse av avsetninger og forbruk inkl prognoser
- Administrasjon av gaveforsterkningsordningen

- Kontraktsutvikling og –informasjon
- Utarbeidelse og oppfølging av administrasjonsbudsjettet
- Regnskap, lønn/honorarer og inn/ut-betalinger

St.prp. nr. 1 (2007-2008) fra KD angir generelle mål for Forskningsrådet som ligger til grunn for aktivitetene over. Innenfor alle disse er det viktig med tett kontakt og samspill med fagdivisjonene, både ved utførelse av oppgavene og for å påse at forskningsmidlene brukes som forutsatt. Resultatmål knyttet til oppgavene over er beskrevet i tildelingsbrevene for 2008 fra departementene eller i egne brev. Det er tatt i bruk moderne web-baserte verktøy for å bedre intern rapportering og styringsinformasjon. I 2008 vil vi fortsette arbeidet med å se om flere datakilder kan kombineres for å få fram nye styringsindikatorer. I tillegg vil eksisterende driftsrutiner videreutvikles og effektiviseres.

4.4.2 Kommunikasjonsaktiviteter

Samlet budsjett til de kommunikasjons- og formidlingsaktivitetene i Forskningsrådet som er lagt til Administrasjonsdivisjonen utgjør 24,0 mill. kroner i 2008. Dette er en nedgang på 2 % i forhold til 2007. Nedgangen skyldes at administrativt ansvar og den tilhørende andel av Administrasjonsdivisjonens grunnbevilgning til Stiftelsen for ungdom og forskning på 0,5 mill. kroner overføres til Vitenskapsdivisjonen. Bevilgningen hentes fra Administrasjonsdivisjonens andel av KDs generelle midler.

Budsjettet skal dekke kommunikasjonsaktiviteter knyttet til Forskningsrådets organisasjon og oppgaver, og aktiviteter knyttet til de nasjonale tiltakene for allmennrettet formidling – der Forskningsrådet i vedtektene er gitt et overordnet nasjonalt ansvar. 2/3 av budsjettet er KD-midler, mens resten kommer fra NHD, FKD, LMD og MD. Det er i 2005 utarbeidet en Kommunikasjonsstrategi for Forskningsrådet som vil være grunnlag for kommunikasjonsvirksomheten framover, i valg av både tiltak og organisering.

Tabell 4-26 Inntekter. Fordeling etter finansieringskilde, spesifisert på kapittel og post. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008 i 1000 kroner og prosentvis endring.

				Revidert		
				budsjett	Budsjett	Endring
				2007	2008	2007-2008
KD	Kap.	285	,post 52 Norges forskningsråd	15 700	15 200	-3 %
NHD	Kap.	920	,post 50 Norges forskningsråd	5 800	5 800	0 %
FKD	Kap.	1023	,post 50 Tilskudd Norges forskningsråd	1 520	1 520	0 %
LMD	Kap.	1137	,post 50 Tilskudd Norges forskningsråd	900	900	0 %
MD	Kap.	1410	,post 51 Forskningsprogrammer	580	580	0 %
Sum budsjett				24 500	24 000	-2 %

1) 0,5 mill kroner knyttet til grunnbevilgning til Stiftelsen ungdom og forskning er overført til Vitenskapsdivisjonens budsjett

St. meld. nr. 20 (2004-2005) og St.prp. nr. 1. (2007-2008) fra KD angir generelle mål for Forskningsrådet og særskilte føringer for Forskningsrådets kommunikasjons- og formidlingsvirksomhet. Dette ligger til grunn for prioriteringene.

Medie- og Samfunnskontakt/Redaksjonell produksjon

Arbeidet omfatter hovedområdene mediekontakt, strategisk og allmennrettet forskningsformidling, samt journalistisk synliggjøring av Forskningsrådets politikk, tiltak, beslutninger og – ikke minst – resultater. I tillegg kommer en del generell informasjonsvirksomhet.

- Utvikling av daglig oppdatert nyhetstjeneste som fremmer Forskningsrådets viktigste saker og politiske innspill, og gir et balansert helhetsbilde av alt som foregår i organisasjonen.
- Synliggjøring av politikk og resultater fra Forskningsrådet gjennom mediarbeid og annen utadrettet virksomhet.
- Fire årlige utgaver av Bladet Forskning som speiler Forsknings-Norge og Forskningsrådet på en måte som kan bidra til å fremme norsk forskningspolitisk debatt. Bladet skal også synliggjøre norsk forskningsinnsats i tillegg til å profilere Forskningsrådets politikk og resultater.
- Bistand til divisjonene i forbindelse med konferanser, rapporter, evalueringer etc.
- Samordning mellom divisjonene når det gjelder utadrettet kommunikasjon og formidling

Internasjonalisering

- Tiltak for å synliggjøre norske forskningsresultater og Forskningsrådets prioriteringer internasjonalt, og arbeid med å synliggjøre Forskningsrådets internasjonale strategier, bilaterale samarbeidsavtaler og virkemidler for utveksling av forskere, samt Forskningsrådets engasjement i EUs rammeprogram.
- Oppfølging av medlemskap og deltakelse i Cordis, Alpha Galileo, EUSCEA m. fl.

Informasjon og brukerkontakt

- Søknadsinformasjon, med hovedvekt på utvikling av Forskningsrådets sentrale eksterne nettsider
- Visuell kommunikasjon
- Brukerundersøkelser

Nasjonale tiltak for allmennrettet forskningsformidling

- Drift og videre utvikling av de to store formidlingstiltakene Forskningsdagene og Nysgjerrigper.
- Bevillinger til nettstedet forskning.no der Forskningsrådet er medeier
- Utvikling av strategi for allmennrettet forskningsformidling

Tabell 4-27 Utgifter. Fordelt på aktiviteter. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008 i 1000 kroner, prosentvis endring.

Kommunikasjon	Revidert		
	budsjett	Budsjett	Endring
Kostnadsfordeling 2008	2007	2008	2007-2008
Medie- og samfunnskontakt/Redaksjonell produksjon	5 930	5 930	0 %
Informasjon og brukerkontakt	3 940	3 940	0 %
Nasjonale tiltak for allmennrettet forskningsformidling ¹⁾	13 400	12 900	-4 %
Større konferanser og priser	1 230	1 230	0 %
	24 500	24 000	-2 %

1) 0,5 mill kroner knyttet til grunnbevilgningen til Stiftelsen ungdom og forskning er overført til Vitenskapsdivisjonens budsjett

4.4.3 Andre oppgaver

Utviklingstiltak

For å kunne møte de økende forventningene til Forskningsrådet, er det ønskelig å forsterke arbeidet med å forbedre og effektivisere driften bl.a. ved å investere i mer fleksible arbeidsformer. Administrasjonsbudsjettet dekker driften av Forskningsrådets administrasjon

med dagens aktivitetsnivå og rammebetingelser i form av lokaler, IT-systemer og andre driftsfunksjoner. Medarbeiderundersøkelsen i 05 og 07, egevalueringen og arbeidet med ny organisasjonsstrategi viser at det må arbeides videre med å bedre kvaliteten i arbeids- og beslutningsprosessene, styrke kundeorienteringen og redusere arbeidsbelastningen i administrasjonen. Utfordringene stiller krav til styrking og videreutvikling av ledelses- og rådgivningsfunksjonen. Det vil derfor arbeides med lederutvikling, prosjektorganisering og prosjektledelse som viktige deler av kompetanseutviklingen i 2008.

Utviklingstiltak som krever større investeringer må dekkes av tilgjengelige midler utover administrasjonsbudsjettet (administrative avsetninger eller Investeringsfondet). Det legges derfor en egen sak frem for Hovedstyret før nyttår som omhandler de investeringer som ønskes belastet Investeringsfondet. Eksempler på tiltak og investeringer som Forskningsrådet ønsker å gjennomføre med bakgrunn i denne HS-saken er:

- Ombygging av lokaler og kjøp av inventar og teknisk utstyr i forbindelse med innføring av fleksible arbeidsformer
- Organisasjonsutvikling og opplæring i nye arbeids- og samarbeidsformer bl.a. teamorganisering, prosjektarbeid og bruk av teknisk utstyr
- Opplæringstiltak for å styrke strategiske rådgivningsfunksjoner bl.a. knyttet til internasjonalt samarbeid og kommunikasjon, ved å effektivisere forvaltningsfunksjonene
- Administrasjonen har nylig behandlet en ny IKT-strategi for perioden 2008 – 2010 som skal støtte opp under organisasjonsstrategien. I tråd med denne strategien ønsker administrasjonen å sette av et beløp til videreutvikling av e-sak for kartlegging, beslutning og evaluering. Dette inkluderer nye moduler som vil medføre ytterligere effektivisering av søknadsbehandlingsprosessene.

Eiendomsvirksomheten

Eiendomsvirksomheten for 2008 er i hovedsak en videreføring av nivået fra 2007. Budsjettet for 2008 har en inntekstramme på 14,8 mill. kr. Inntektene til eiendomsbudsjettet består av feste- og leieinntekter fra eiendommer i Gaustadbekkdalen og renteinntekter. Utgiftene har en ramme på 7,9 mill. kr. Den største utgiftsposten er diverse forvaltning. Her ligger kostnader til konsulentbistand, juridisk bistand samt refusjon til administrasjonsbudsjettet. Dette gir et budsjettert overskudd for 2008 på 6,9 mill. kr.

To av festekontraktene – Forskningsparken I og II – skal i henhold til kontrakt reguleres med virkning fra 1.1.2008. For disse kontraktene gir dette en økning i festeinntektene i størrelsesorden 20,9 %.

I budsjett 2008 er det lagt opp til at IFI1-bygget overdras til henholdsvis Norsk Regnesentral (4/11) og Universitetet i Oslo (7/11). Arbeidet med klargjøring av denne eiendomsoverdragelsen er godt i gang, men ennå ikke slutført. Det gjenstår å finne en avklaring på finansieringen av UiOs påtenkte andel av bygget. Søknad om seksjonering av bygget er sendt Oslo kommune. I 2008-budsjettet for IFI1-bygget er det lagt opp til at avhending av bygget skjer med virkning fra 1. juli 2008.

Eiendomsfondet har en størrelse på 68,4 mill. kr. pr. dags dato, og vil ved årets slutt bli tillagt resultatet av eiendomsregnskapet for 2007. Bruk / disponering av Eiendomsfondet er fastsatt av KD i vedtekter.

4.5 Administrerende direktørs stab og EU-kontoret

Tabellen under gir en samlet oversikt over Administrerende direktørs stab, men i omtalen vil de skilles mellom de to ansvarsområdene.

Tabell 4-28 Inntekter. Fordeling etter finansieringskilde, spesifisert på kapittel og post. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

				Revidert	Budsjett	Endring ¹⁾	
				budsjett	2008	2007-2008	
				2007		Kroner	Prosent
KD	Kap.	285 ,post	52 Norges forskningsråd	90 115	33 865	-56 250	-62 %
KD	Kap.	286 ,post	50 Fondet for forskning og nyskaping ²⁾	-557		557	-100 %
NHD	Kap.	920 ,post	50 Norges forskningsråd	39 200	7 500	-31 700	-81 %
OED	Kap.	1830 ,post	50 Norges forskningsråd	11 000		-11 000	-100 %
FKD	Kap.	1023 ,post	50 Tilskudd Norges forskningsråd	3 900	400	-3 500	-90 %
LMD	Kap.	1137 ,post	50 Forskningsaktivitet	5 150	150	-5 000	-97 %
MD	Kap.	1410 ,post	51 Forskningsprogrammer	300	300	0	0 %
MD	Kap.	1411 ,post	50 Instituttbevilgninger	3 500		-3 500	-100 %
Sum generelle midler				152 608	42 215	-110 393	-72 %
KD	Kap.	287 ,post	21 Forskningsinstitutter og andre tiltak	160	150	-10	-6 %
KRD				400		-400	-100 %
SD				5 500		-5 500	-100 %
HOD	Kap.	732 ,post	21 Regionale helseforetak	490	490	0	0 %
FIN	Kap.	,post	SAKI	100		-100	-100 %
Sum departementene				159 258	42 855	-116 403	-73 %

4.5.1 EU-kontoret

Tabell 4-29 Inntekter. Fordeling etter finansieringskilde, spesifisert på kapittel og post. Revidert budsjett 2007 og budsjett 2008. 1000 kroner og prosentvis endring.

				Revidert	Budsjett	Endring
				budsjett	2008	2007-2008
				2007		
KD	Kap.	285 ,post	52 Norges forskningsråd	24 000	24 000	0 %
NHD	Kap.	920 ,post	50 Norges forskningsråd	5 000	5 000	0 %
Sum departementene				29 000	29 000	0 %

Internasjonalt samarbeid er en forutsetning i norsk forskning. Norges forskningsråd har derfor som grunnleggende prinsipp at et hvert prosjekt vi bevilger midler til, skal ha en internasjonal komponent. Dette kan omfatte alt fra publiseringssamarbeid til kontraktfestede avtaler om leveranser av forsknings- og teknologibidrag i større, målrettede prosjekt. Bærebjelken i de internasjonale relasjonene er imidlertid mobilitet. Vi ønsker at norske forskere skal oppholde seg i utenlandske FoU-miljøer, men ikke minst ønsker vi utenlandske forskere velkommen til Norge. Vi ønsker sågar at utenlandske aktører skal investere i forskning her i landet.

Og Norge har mange kanaler for internasjonalisering. Først og fremst gjelder dette samarbeid gjennom de multilaterale organisasjonene EU, ESF, COST, EUREKA, det gjelder for ordningen med internasjonale stipend og for nordisk samarbeid. Men det omfatter også bilateralt samarbeid med USA, Canada, Kina, India, Japan, Singapore, Taiwan, Israel, Brasil, Chile og Sør-Afrika. Og ikke minst er vi aktive deltakere i de store internasjonale forskningsinfrastruktur-fasilitetene som CERN og EMBL

Det internasjonale engasjementet skal bidra til å styrke nasjonalt prioriterte satsinger og gjøre Norge til en fortrukket partner både når det gjelder løsning av globale utfordringer og styrkingen av forskningskapasiteten i samarbeidsland.

Det betyr at Forskningsrådet legger vekt på å

- utvikle og implementere en helhetlig policy for internasjonalt samarbeid
- styrke Forskningsrådets posisjon som strategisk rådgiver i internasjonale spørsmål
- tilrettelegge effektive finansielle virkemidler som støtte til prosjektetablering, posisjonering, koordinering og gjennomføring av forsknings- og innovasjonssamarbeid med utenlandske partnere
- utvikle og drive nasjonale møteplasser for kompetanseheving, policyutvikling og alliansebygging

Hovedprinsippet er at det internasjonale samarbeidet skal integreres i Forskningsrådets FoU-portefølje, forankret organisatorisk der korresponderende nasjonale aktiviteter gjennomføres. Derfor er budsjettet for internasjonalt samarbeid fordelt på aktiviteter.

Forskningsrådets EU-prosjekt 2007-2013

I denne sammenhengen står EU-samarbeidet i en særstilling. Med det omfanget dette samarbeidet har fått, ivaretas den løpende koordinering av EU-kontoret i administrerende direktørs stab.

I perioden 2007-2013 deltar Norge i EUs 7. rammeprogram for forskning og teknologisk utvikling. Deltakelsen har høy prioritet og skal bidra til å styrke kvaliteten og innovasjonsevnen i norsk forskning. Rammeprogrammet er også et viktig tiltak for den videre utviklingen av det felleseuropeiske forskningsområde (ERA). Dette blir en viktig arena for samarbeid om forskningspolitikk, forskningsfinansiering og om strukturendringer i europeiske forskningsmiljøer. Indikasjonene fra rammeprogrammets utlysingsrunder viser høyt engasjement fra norske bedrifter, UoH-sektoren og instituttene.

Forskningsrådet legger stor vekt på å kunne tilrettelegge for et utbytterikt samarbeid med EU og har fått gjennomslag for en samlet tiltakspakke for økt deltakelse i rammeprogrammet. Dette omfatter prosjektetableringsstøtte, midler til koordinering, til drift av Brusselkontoret og til nasjonale eksperter i Europakommisjonen.

Forskningsrådet vil legge vekt på økt kontakt med Kommisjonen gjennom tilstedeværelse i Brussel, spesielt vil dette gjelde spørsmål knyttet til etableringen av nye former for samarbeid i randsonen av rammeprogrammet, og det vil gjelde tiltak for å bidra i revisjonen av arbeidsprogram. Forskningsrådet vil videreføre driften av den norske delen av EUs mobilitetsportal.

4.5.2 Administrerende direktørs stab

Hoveddelen av budsjettet går til å finansiere den nasjonale FoU-statistikken og deltakelse i internasjonalt samarbeid om FoU-statistikk. Brukere av statistikken er departementer, forskningsinstitusjoner, brukere av forskning, offentlige instanser og Forskningsrådet selv. Selve statistikkinnhentingene gjøres av NIFUSTEP (UoH- og instituttsektoren) og av SSB (næringslivet). Statistikken er nødvendig både for nasjonal politikktutforming og for å ivareta Norges forpliktelser om å levere FoU-statistikk til OECD og EU. Mye av statistikken, samt tilgrensende analyser og utredninger, publiseres gjennom Indikatorrapporten for det norske forsknings- og innovasjonssystemet som utgis annethvert år. Neste utgave av Indikatorrapporten kommer i årsskiftet 2007/2008.

Øvrige midler brukes til videreutvikling av Forskningsrådets prosedyrer for FoU-administrasjon og strategisk kommunikasjon, Forskningsrådets arbeid med kunnskapsgrunnlaget og til å gjennomføre eksterne utredninger om forsknings- og innovasjonspolitikken.

Tabell 4-30 Inntekter. Fordeling etter finansieringskilder, spesifisert på kapittel og post. Revidert budsjett 2006 og Budsjett 2007. 1000 kroner og prosentvis endring.

			Revidert budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007-2008
Generelle midler:					
KD	Kap. 285 , post	52 Norges forskningsråd	9 865	9 865	0 %
KD	Kap. 286 , post	50 Norges forskningsråd ¹⁾	- 577		-100 %
NHD	Kap. 920 , post	50 Norges forskningsråd	2 500	2 500	0 %
FKD	Kap. 1023 , post	50 Tilskudd Norges forskningsråd	400	400	0 %
LMD	Kap. 1137 , post	50 Tilskudd Norges forskningsråd	150	150	0 %
MD	Kap. 1410 , post	51 Forskningsprogrammer mv.	300	300	0 %
Sum generelle midler			12 638	13 215	5 %
Spesielle midler					
KD	Kap. 287 ,post	21 Forskningsinstitutter og andre tiltak	160	150	-6 %
KRD	Kap. 552 ,post	21 Forskning og utvikling	400		
HOD	Kap. 732 ,post	21 Regionale helseforetak	490	490	0 %
FIN	Kap. 1600 ,post	21 Forskning og økonomisk vekst	100		-100 %
TOTALT			13 788	13 855	0 %

4.6 Administrasjon

4.6.1 Administrasjonsbudsjett

Administrasjonsbudsjettet dekker Forskningsrådets administrative virksomhet, dvs. lønn og øvrige personalkostnader, IT, leie av lokaler og andre driftskostnader. Budsjettet for 2008 har en inntektsramme på 350,2 mill. kroner og en kostnadsramme på 352,8. Budsjettet er da satt opp med et underskudd på 2,6 mill.kr. Dette underskuddet skal dekkes av den administrative avsetningen. Inntektene består av administrasjonsbevilgningen fra KD på 232,7 mill. kr som er en økning på 9,6 mill. kr. og refusjoner fra FoU-budsjettet på hhv 94,2 mill. kroner for fullrefusjonsstillinger og 22,3 mill. kroner i programrefusjoner. Kostnadene er fordelt på personalbudsjettet med 258,3 mill. kroner (del 1 og del 2), IT-budsjettet med 40,8 mill kroner og driftsbudsjettet med 45,4 mill kroner. Øvrige kostnader er fordelt på Hovedstyret, divisjonsstyrene, omstillings- bemanningstilpasning. I forslaget er det ingen økning i antall stillinger fra 2007 -2008.

Tabell 4-31 Budsjett 2008 etter hovedposter/delbudsjetter sammenlignet med budsjett 2007. (alle tall i 1000)

	Budsjett 2007	Budsjett 2008	Endring 2007-2008
DELBUDSJETTENE			
Bevilgning fra KD	223 113	232 707	9 594
Programrefusjoner	20 000	22 315	2 315
Fullrefusjonsstillinger	85 216	94 172	8 956
Andre inntekter	1 000	1 000	-
Sum disponible midler	329 329	350 194	20 865
Personalbudsjett Del I	213 336	228 167	14 831
Personalbudsjett Del II	27 432	30 163	2 731
IT-budsjett	37 140	40 825	3 685
Driftsbudsjett	43 045	45 406	2 361
Hovedstyret/divisjonsstyrer	3 000	3 000	-
Administrativ drift	323 953	347 561	23 608
Omstilling/bemanningsstilpasning	4 376	5 228	852
Utviklingstiltak	1 000		-1 000
Sum andre kostnader	5 376	5 228	-148
Sum totale kostnader	329 329	352 789	23 460

-2 595

Administrasjonsbevilgningen er ikke tilstrekkelig til å dekke veksten som har vært i FoU-budsjettet og i antall oppgaver, samtidig som nye krav til habilitet og kvalitet i søknadsbehandlingen skal ivaretas. Derfor må det i tillegg refunderes midler fra FoU-budsjettet for forskningsadministrative oppgaver. Fullrefusjonsstillingene er knyttet til spesielle oppgaver som f.eks EU-kontoret, ERA-Net, Store programmer, SkatteFUNN og Forskningsdagene. Endelig beløp som skal refunderes fra divisjonene vil fastsettes ut i fra faktisk påløpte kostnader i 2008. I tillegg kommer 22,3 mill. kr. i programrefusjoner fra stillinger til fast ansatte som bruker deler av arbeidstiden på programadministrasjon.

IT-budsjettet for 2008 er på 40.8 mill. kr. Dette er en økning på 3.6 mill. kr i forhold til 2007. Budsjettet dekker Forskningsrådets IKT-kostnader på følgende hovedposter:

- Bundne avskrivninger fra tidligere års investeringer 14 millioner
- Bundne og økende forpliktelser knyttet til drifts- og vedlikeholdsavtaler 12 millioner
- Til oppgradering, systemutvikling og forbedring av eSak-løsningene og Foriss 3 mill.
- Bedre informasjonsspredning og rådgivningsstøtte fra datavarehusrapporteringen
- Mindre nyanskaffelser på hardware-/softwaresiden for intern og eksternt samhandling
- IT støtte for bedre virksomhetsstyring

Utviklingen av Administrasjonsbudsjettene de siste 10 årene viser at økte IT-kostnader kommer parallelt med innsparinger på øvrige driftskostnader, slik at budsjettandelen er stabil. I tillegg har datakvaliteten økt, eksterne brukere er godt fornøyd med de døgnåpne løsningene og Forskningsrådets service. Saksbehandlingstiden har gått ned, og medarbeidere har fått noe mer tid til andre presserende oppgaver.

Driftsbudsjettet dekker leie og drift av lokaler, kostnader til inventar, teknisk utstyr, telefonsystemer, rekvisita, dokumentasjonssenter og kantine. Utover den generelle prisveksten skyldes økningen at driftskostnadene for Forskningsrådets mobiltelefoner er flyttet fra personalbudsjettet til driftsbudsjettet.

Oversikt over programmene med angivelse av finansierende departement i 2008

Kunnskapsdepartementet

Program	AID	BLD	DIV	FKD	FIN	Fond	HOD	JD	KKD	KD	LMD	MD	NHD	OED	SD	UD
Arbeidslivsforskning	20 500		2 500							1 900			1 500			
Det int. polaråret 2007/2008						80 000		1 000		2 000		2 000				
ESRF følgeforskning										5 500						
Etiske,rettslige og samf.m. as				1 000						1 000	1 000		1 000			
Europa i endring										3 000						
Folkehelse							22 600			1 800						
Forskning, innov. og øk.vekst										902			4 000			
Funksjonell genomforskn.i Norg						115 300				46 000			5 500			
Global fisk										350						
Grunnl.næringsrettet bioteknol										2 200			10 300			
Havet og kysten			12 500	41 350		5 000				3 850		16 400		6 000		
Helse- og omsorgstjenester					2 000		38 481			2 000						
IKT i medisin og helsetjeneste										1 700			2 700			
Innv./intern. mig./etn. relasj	7 400									1 700						
Katalyse og org.synt.kjemi II										9 900				5 500		
Kjerne- og partikkelforskning										19 400						
Kjernerkomp.og verdiskaping IKT						13 000				4 700			63 800		60 350	
Klimaendr.og kons.f.Norge				1 704		20 000				5 520	4 000	41 400			800	
Kommunikasjon,IKT og medier										3 000						
Kulturell verdsetting									4 287	15 000						
Miljø, gener og helse							15 900			1 500		4 000			2 300	
Nanoteknolo. og nye materialer						20 000				32 640			14 400			
Norsk miljøforskning mot 2015			2 000	1 500	200					5 040	10 150	45 650	500			1 500
Polarforskning POLRES										8 000		1 200				
Praksisrettet FOU i skolen										38 707						
Program for kvinne- og kjønnsf		4 000								8 000						
Program for romforskning										12 550		1 500				
Program for samisk forskning	2 000									6 700						
Psykisk helse							36 300			2 100						
Samfunnssikkerhet og risiki			1 000					2 700		500					300	1 000
Utdanning og samfunn										2 350						
Utviklingsveier i Sør										1 280						
Velferdsprogrammet	33 700	11 300					6 310	1 500		6 760						
eVitenskap										16 000			4 700			
	63 600	15 300	18 000	45 554	2 200	253 300	119 591	5 200	4 287	273 549	15 150	112 150	108 400	11 500	63 750	2 500

Nærings- og handelsdepartementet

Program	AID	DIV	FKD	FIN	Fond	KD	LMD	MD	NHD	OED	SD	UD
Arbeidslivsforskning	20 500	2 500				1 900			1 500			
Areal- og trebasert næringsutv		1 245	9 500				61 653	1 000	1 500			
Brukerstyrt innovasjonsarena					20 000				259 912			
Etiske,rettslige og samf.m. as			1 000			1 000	1 000		1 000			
Forskning, innov. og øk.vekst						902			4 000			
Fremtidens rene energisystemer					12 000		4 000	8 350	6 000	100 000	29 400	
Funksjonell genomfornk.i Norg					115 300	46 000			5 500			
Grunnl.næringsrettet biotekno						2 200			10 300			
IKT i medisin og helsetjeneste						1 700			2 700			
Innovasjonsprogrammet IKT									3 571			
Kjernekomp.og verdiskaping IKT					13 000	4 700			63 800		60 350	
Maks.utnytt.av petroleumsreser	18 900				67 400				2 200	154 000		
Maritim virks.og offshore-oper		1 667	2 900						118 600			
Nanoteknolo. og nye materialer					20 000	32 640			14 400			
Norsk mat fra sjø og land		55 878	25 390		10 000		82 761		23 250			
Norsk miljøforskning mot 2015		2 000	1 500	200		5 040	10 150	45 650	500			1 500
Prosess- og biomedisinsk indus									6 250			
Reiselivspolitik									4 000			
Tjenesteyting,handel,logistikk									1 000			
Transportsikkerhet		1 500	1 000						500		6 500	
Vareprod. og materialforedling									3 767			
eVitenskap						16 000			4 700			
Økt verdiskaping fra naturgass					25 000				15 000			
	39 400	64 790	41 290	200	282 700	112 082	159 564	55 000	553 950	254 000	96 250	1 500

Olje- og energidepartementet

Program	AID	DIV	FKD	Fond	KD	LMD	MD	NHD	OED	SD
Fremtidens rene energisystemer				12 000		4 000	8 350	6 000	100 000	29 400
Havet og kysten		12 500	41 350	5 000	3 850		16 400		6 000	
Katalyse og org.synt.kjemi II					9 900				5 500	
Maks.utnytt.av petroleumsreser	18 900			67 400				2 200	154 000	
Miljøvennlig gasskraftteknolog									48 000	
Prosj.ret tekn.utv. petro.virk									49 500	
Samf.vitensk.petroleumsforskn		4 000							10 000	
	18 900	16 500	41 350	84 400	13 750	4 000	24 750	8 200	373 000	29 400

Fiskeri- og kystdepartementet

Program	DIV	FKD	FIN	Fond	KD	LMD	MD	NHD	OED	SD	UD
Areal- og trebasert næringsutv	1 245	9 500				61 653	1 000	1 500			
Etiske,rettslige og samf.m. as		1 000			1 000	1 000		1 000			
Havbruk - en næring i vekst	10 463	97 100		19 000		1 500					
Havet og kysten	12 500	41 350		5 000	3 850		16 400		6 000		
Klimaendr.og kons.f.Norge		1 704		20 000	5 520	4 000	41 400			800	
Marin bioteknologi i Tromsø		5 000									
Maritim virks.og offshore-oper	1 667	2 900						118 600			
Norsk mat fra sjø og land	55 878	25 390		10 000		82 761		23 250			
Norsk miljøforskning mot 2015	2 000	1 500	200		5 040	10 150	45 650	500			1 500
Næringslivets transp. og ITS		1 000								20 000	
Transportsikkerhet	1 500	1 000						500		6 500	
	85 253	187 444	200	54 000	15 410	161 064	104 450	145 350	6 000	27 300	1 500

Landbruks- og matdepartementet

Program	DIV	FKD	FIN	Fond	KD	LMD	MD	NHD	OED	SD	UD
Areal- og trebasert næringsutv	1 245	9 500				61 653	1 000	1 500			
Etiske,rettslige og samf.m. as		1 000			1 000	1 000		1 000			
Fremtidens rene energisystemer				12 000		4 000	8 350	6 000	100 000	29 400	
Havbruk - en næring i vekst	10 463	97 100		19 000		1 500					
Klimaendr.og kons.f.Norge		1 704		20 000	5 520	4 000	41 400			800	
Norsk mat fra sjø og land	55 878	25 390		10 000		82 761		23 250			
Norsk miljøforskning mot 2015	2 000	1 500	200		5 040	10 150	45 650	500			1 500
Progr for forskn.jordbruk mat	12 390					7 614					
	81 976	136 194	200	61 000	11 560	172 678	96 400	32 250	100 000	30 200	1 500

Miljøverndepartementet

Program	DIV	FKD	FIN	Fond	HOD	JD	KRD	KD	LMD	MD	NHD	OED	SD	UD
Areal- og trebasert næringsutv	1 245	9 500							61 653	1 000	1 500			
Demokrati, styring og regional							10 000			4 950			800	
Det int. polaråret 2007/2008				80 000		1 000		2 000		2 000				
Fremtidens rene energisystemer				12 000					4 000	8 350	6 000	100 000	29 400	
Havet og kysten	12 500	41 350		5 000				3 850		16 400		6 000		
Klimaendr.og kons.f.Norge		1 704		20 000				5 520	4 000	41 400			800	
Miljø, gener og helse					15 900			1 500		4 000			2 300	
Norsk miljøforskning mot 2015	2 000	1 500	200					5 040	10 150	45 650	500			1 500
Polarforskning POLRES								8 000		1 200				
Program for romforskning								12 550		1 500				
	15 745	54 054	200	117 000	15 900	1 000	10 000	38 460	79 803	126 450	8 000	106 000	33 300	1 500

Fondet for forskning og nyskaping

Program	AID	DIV	FKD	Fond	HOD	JD	KD	LMD	MD	NHD	OED	SD	UD
Brukerstyrt innovasjonsarena				20 000						259 912			
Det int. polaråret 2007/2008				80 000		1 000	2 000		2 000				
Forskn.om årsaker til sykefrav	20 000			10 000									
Fremtidens rene energisystemer				12 000				4 000	8 350	6 000	100 000	29 400	
Funksjonell genomforskn.i Norg				115 300			46 000			5 500			
Global helse				4 000	4 229								57 000
Havbruk - en næring i vekst		10 463	97 100	19 000				1 500					
Havet og kysten		12 500	41 350	5 000			3 850		16 400		6 000		
Kjernekomp.og verdiskaping IKT				13 000			4 700			63 800		60 350	
Klimaendr.og kons.f.Norge			1 704	20 000			5 520	4 000	41 400			800	
Maks.utnytt.av petroleumsreser	18 900			67 400						2 200	154 000		
Nanoteknolo. og nye materialer				20 000			32 640			14 400			
Norsk mat fra sjø og land		55 878	25 390	10 000				82 761		23 250			
Økt verdiskaping fra naturgass				25 000						15 000			
	38 900	78 841	165 544	420 700	4 229	1 000	94 710	92 261	68 150	390 062	260 000	90 550	57 000

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Program	AID	BLD	DIV	Fond	HOD	JD	KD	NHD	OED
Arbeidslivsforskning	20 500		2 500				1 900	1 500	
Forskn.om årsaker til sykefrav	20 000			10 000					
Innv./intern. mig./etn. relasj	7 400						1 700		
Maks.utnytt.av petroleumsreser	18 900			67 400				2 200	154 000
Program for samisk forskning	2 000						6 700		
Velferdsprogrammet	33 700	11 300			6 310	1 500	6 760		
	102 500	11 300	2 500	77 400	6 310	1 500	17 060	3 700	154 000

Barne- og likestillingsdepartementet

Program	AID	BLD	HOD	JD	KD
IT for funksjonshemmede		5 600			
Program for kvinne- og kjønnsf		4 000			8 000
Rusmiddelforskning		500	18 450		
Velferdsprogrammet	33 700	11 300	6 310	1 500	6 760
	33 700	21 400	24 760	1 500	14 760

Fornyings- og administrasjonsdepartementet

Program	FAD
IKT Sikkerhet og sårbarhet	9 200
	9 200

Finansdepartementet

Program	DIV	FKD	FIN	HOD	JD	KD	LMD	MD	NHD	UD
Bedriftens samfunnsansvar			500		500					500
Helse- og omsorgstjenester			2 000	38 481		2 000				
Norsk miljøforskning mot 2015	2 000	1 500	200			5 040	10 150	45 650	500	1 500
Skatteøkonomi			5 000							
	2 000	1 500	7 700	38 481	500	7 040	10 150	45 650	500	2 000

Helse- og omsorgsdepartementet

Program	AID	BLD	FIN	FAD	Fond	HOD	JD	KD	MD	SD	UD
Folkehelse						22 600		1 800			
Global helse					4 000	4 229					57 000
Helse- og omsorgstjenester			2 000			38 481		2 000			
Klinisk forskning						22 250					
Miljø, gener og helse						15 900		1 500	4 000	2 300	
Psykisk helse						36 300		2 100			
Rusmiddelforskning		500				18 450					
Velferdsprogrammet	33 700	11 300				6 310	1 500	6 760			
	33 700	11 800	2 000	0	4 000	164 520	1 500	14 160	4 000	2 300	57 000

Justis- og politidepartementet

Program	AID	BLD	DIV	FIN	Fond	HOD	JD	KD	MD	SD	UD
Bedriftens samfunnsansvar				500			500				500
Det int. polaråret 2007/2008					80 000		1 000	2 000	2 000		
Samfunnssikkerhet og risiki			1 000				2 700	500		300	1 000
Velferdsprogrammet	33 700	11 300				6 310	1 500	6 760			
	33 700	11 300	1 000	500	80 000	6 310	5 700	9 260	2 000	300	1 500

Kultur- og kirke departementet

Program	KKD	KD
Kulturell verdsetting	4 287	15 000
Kunnsk.gr.lag pengespill-probl	3 845	
	8 132	15 000

Kommunal- og regionaldepartementet

Program	KRD	MD	SD
Demokrati, styring og regional	10 000	4 950	800
Verdiskapende innovasjon i off	1 500		
	11 500	4 950	800

Samferdselsdepartementet

Program	DIV	FKD	Fond	HOD	JD	KRD	KD	LMD	MD	NHD	OED	SD	UD
Demokrati, styring og regional						10 000			4 950			800	
Fremtidens rene energisystemer			12 000					4 000	8 350	6 000	100 000	29 400	
Kjernekomp.og verdiskaping IKT			13 000				4 700			63 800		60 350	
Klimaendr.og kons.f.Norge		1 704	20 000				5 520	4 000	41 400			800	
Miljø, gener og helse				15 900			1 500		4 000			2 300	
Næringslivets transp. og ITS		1 000										20 000	
Samfunnssikkerhet og risiki	1 000				2 700		500					300	1 000
Transportsikkerhet	1 500	1 000								500		6 500	
	2 500	3 704	45 000	15 900	2 700	10 000	12 220	8 000	58 700	70 300	100 000	120 450	1 000

Utenriksdepartementet

Program	DIV	FKD	FIN	Fond	HOD	JD	KD	LMD	MD	NHD	SD	UD
Bedriftens samfunnsansvar			500			500						500
Global helse				4 000	4 229							57 000
Globalisering av miljø-, energ												16 000
Latin-Amerika-programmet												16 600
Norsk miljøforskning mot 2015	2 000	1 500	200				5 040	10 150	45 650	500		1 500
Poverty and peace												18 000
Samfunnssikkerhet og risiki	1 000					2 700	500				300	1 000
Øst-Europaprogrammene												13 500
	3 000	1 500	700	4 000	4 229	3 200	5 540	10 150	45 650	500	300	124 100

Oversikt over aktivitetenes totale budsjett i 2008

Hovedaktivitet	Aktivitet	Årets budsjett 2008	Budsjett til disp. 2008	
Brukerstyrte innovasjons- programmer	AREALTRE - Areal- og trebasert næringsutv	74 898,0	83 159,5	
	BIA - Brukerstyrt innovasjonsarena	279 912,0	322 495,4	
	CLIMIT - Miljøvennlig gasskraftteknolog	48 000,0	55 635,2	
	DEMO2000 - Prosj.ret tekn.utv. petro.virk	49 500,0	83 768,7	
	GASSMAKS - Økt verdiskaping fra naturgass	40 000,0	48 865,4	
	IKTIP - Innovasjonsprogrammet IKT	3 571,0	3 477,2	
	IT-FUNK - IT for funksjonshemmede	5 500,0	11 048,3	
	MABIT - Marin bioteknologi i Tromsø	5 000,0	5 000,0	
	MAROFF - Maritim virks.og offshore-oper	123 167,0	170 907,5	
	MATJORD - Progr for forskn.jordbruk mat	20 004,0	23 454,7	
	MATPROG - Norsk mat fra sjø og land	196 689,0	248 266,8	
	PROSBIO - Prosess- og biomedisinsk indus	6 250,0	6 537,7	
	PULS - Tjenesteyting,handel,logistikk	1 000,0	1 100,0	
	SMARTRANS - Næringslivets transp. og ITS	21 000,0	27 189,6	
	TRE - Forskn.delen av Fellessats.TRE	0,0	161,7	
	VM - Vareprod. og materialforedling	3 767,0	3 567,0	
	Grunnforsknings- programmer	BIOETIKK - Etikk,samfunn og bioteknologi	0,0	3 566,9
		CERN - Kjerne- og partikkelforskning	19 400,0	19 927,8
		ELSA - Etske,rettslige og samf.m. as	4 000,0	3 985,0
		ESRF - ESRF følgeforskning	5 500,0	8 242,4
EUROPA - Europa i endring		3 000,0	7 370,7	
EVITA - eVitenskap		20 700,0	35 817,8	
GNBIO - Grunnl.næringsrettet bioteknol		12 500,0	15 743,6	
IKT2010 - Grunnleggende IKT-forskning		0,0	2 618,3	
IKTSIKKER - IKT Sikkerhet og sårbarhet		9 200,0	5 474,5	
IPY - Det int. polaråret 2007/2008		85 000,0	54 566,9	
KIM - Kommunikasjon,IKT og medier		3 000,0	4 218,8	
KOSK - Katalyse og organisk syntetisk		0,0	30,5	
KOSK-II - Katalyse og org.synt.kjemi II		15 400,0	25 643,2	
KULTUREN - Program for kulturforskning		0,0	7 814,0	
KULVER - Kulturell verdsetting		19 287,0	19 287,0	
KUNSTI - Kunnskapsutv.f.no.språkteknol		0,0	1 089,7	
P-KVINN - Program for kvinne- og kjønnsf		12 000,0	15 719,4	
P-SAMISK - Program for samisk forskning		8 700,0	13 346,0	
ROMFORSK - Program for romforskning		14 050,0	16 680,2	
VEKSTFORSK - Forskning, innov. og øk.vekst		4 902,0	13 098,6	
Handlingsrettede programmer	ARB-FOR - Arbeidslivsforskning	26 400,0	33 905,4	
	ARBLIV - Arbeid og helse	0,0	204,8	
	BEDSAM - Bedriftens samfunnsansvar	1 500,0	2 804,8	
	DEMOSREG - Demokrati, styring og regional	15 750,0	25 219,3	
	FIFOS - Innov.og fornyelse i off.sekto	0,0	3 098,8	
	FOLKEHELSE - Folkehelse	24 400,0	29 738,9	
	GLOBFISK - Global fisk	350,0	980,0	
	GLOBHELSE - Global helse	65 229,0	160 229,6	
	GLOBMEK - Globalisering av miljø-, energ	16 000,0	16 000,0	
	HAVKYST - Havet og kysten	85 100,0	87 803,3	
	IDR-SAMF - Idrett og samfunn	0,0	351,7	
	IKTHELSE - IKT i medisin og helsetjeneste	4 400,0	4 708,7	
	IMER - Innv./intern. mig./etn. relasj	9 100,0	18 147,4	
	KLINISK - Klinisk forskning	22 250,0	29 379,4	

Hovedaktivitet	Aktivitet	Årets budsjett 2008	Budsjett til disp. 2008	
Handlingsrettede programmer (forts.)	KUNI - Kunnsk.gr.l. f.næring og innov	0,0	40,3	
	LATIN-AM - Latin-Amerika-programmet	16 600,0	16 600,0	
	MILGENHEL - Miljø, gener og helse	23 700,0	34 555,7	
	MILJØ2015 - Norsk miljøforskning mot 2015	66 540,0	94 736,4	
	OST - Øst-Europaprogrammene	13 500,0	18 621,6	
	PENGESPILL - Kunnsk.gr.lag pengespill-probl	3 845,0	3 845,0	
	PETROSAM - Samf.vitensk.petroleumsforskn	14 000,0	21 328,3	
	POLRES - Polarforskning POLRES	9 200,0	16 724,3	
	POVPEACE - Poverty and peace	18 000,0	35 543,0	
	PRAKSFOU - Praksisrettet FOU i skolen	38 707,0	105 996,6	
	PSYKISK - Psykisk helse	38 400,0	55 846,7	
	REISEPOL - Reiselivspolitik	4 000,0	8 000,0	
	RISIT - Transportsikkerhet	9 500,0	12 351,6	
	RUSMIDDEL - Rusmiddelforskning	18 950,0	35 099,0	
	SAMRISK - Samfunnsikkerhet og risiki	5 500,0	12 703,6	
	SKATT - Skatteøkonomi	5 000,0	9 229,3	
	SYKEFRAVÆR - Forskn.om årsaker til sykefrav	30 000,0	38 637,3	
	TJENESTER - Helse- og omsorgstjenester	42 481,0	55 168,0	
	UTDANN - Utdanning og læring	0,0	6 564,2	
	UTDANN2 - Utdanning og samfunn	7 350,0	7 350,0	
	UTISOR - Utviklingsveier i Sør	1 280,0	8 944,9	
	VEFO - Velferdsprogrammet	59 570,0	72 667,9	
	VIOS - Verdiskapende innovasjon i off	1 500,0	5 529,1	
	Store programmer	FUGE - Funksjonell genomforskn.i Norg	166 800,0	221 033,8
		HAVBRUKS - Havbruk - en næring i vekst	128 063,0	146 126,6
		NANOMAT - Nanoteknolo. og nye materialer	67 040,0	78 794,4
		NORKLIMA - Klimaendr.og kons.f.Norge	73 720,0	83 300,6
		PETROMAKS - Maks.utnytt.av petroleumsreser	242 500,0	265 595,2
		RENERGI - Fremtidens rene energisystemer	159 750,0	206 067,9
		VERDIKT - Kjernekomp.og verdiskaping IKT	141 850,0	177 748,1
	Fri prosjektstøtte	BIOFYS - Fysiologiske og anatom. fag	0,0	503,7
		BIOMOL - Molekylær biovitensk.,biotekn	0,0	1 854,2
		EUROCORES - ESF Collaborative Research Pro	1 477,0	1 477,0
F-FYS - Fysikk - prosjekt/miljøstøtte		33 818,4	34 054,9	
F-GEO - Geofag - prosjekt/miljøstøtte		21 477,8	22 181,0	
F-INF - Informatikk - prosj./miljøstø		19 889,5	19 837,3	
F-KJEM - Kjemi - prosjekt/miljøstøtte		21 759,2	22 982,3	
F-MAT - Matematikk - prosj./miljøstøt		20 751,9	20 717,1	
F-NATDIV - Div frie prosj naturvit teknol		-1 689,0	23 278,7	
FARM - Farmakologisk,farmasøytisk for		0,0	327,7	
FRIBIO - Biologi og biomedisin		134 200,0	141 572,5	
FRIMED - Fagkom.for klin.med.o.folkehel		48 170,0	51 498,9	
FRIMUF - Frie prosj Miljø og utvikling		25 920,0	33 038,5	
HUM - Fagkomiteen for humaniora		63 000,0	78 463,8	
MILJO - Miljøstøtte		0,0	416,7	
SAMF - Fagkomiteen for samf.vitenskap		50 500,0	65 274,4	
STORFORSK - Store forskerinitierte prosj		61 000,0	65 892,5	
TEKNO - Naturvitenskap,gr.l.teknologi		11 790,3	11 895,8	

Hovedaktivitet	Aktivitet	Årets budsjett 2008	Budsjett til disp. 2008	
Andre grunnforskningsprosjekt	ALDER - Aldersforskning	4 000,0	8 833,3	
	BIOPROSP - Bioprospektering 2002 - 2006	7 000,0	7 950,7	
	DEMOG - Demografi/befolkningsspørsmål	0,0	371,3	
	KREFT - Særutlysning kreftmidler	19 505,0	28 024,9	
	KVINNEHELSE - Kvinners helse	1 081,0	1 081,0	
	NEVRONOR - Nasj.satsing på nevrovitensk.f	14 775,0	24 013,3	
	STAMCELLER - Stamceller fra fødte mennesker	25 000,0	29 283,2	
	YFF - Yngre, fremragende forskere	41 400,0	31 354,8	
Internasjonal prosjektstøtte	CGIAR - Internasj. landbruksforskning	3 000,0	6 733,7	
	EU6-STRA - Strålevern, EUs 6. rammeprog	0,0	1 370,5	
	EU7-STRA - Strålevern, EUs 7. rammeprog	6 000,0	12 000,0	
	EUPROSJEKT - Forskningsrådets EU-prosjekt	10 000,0	10 771,5	
	EUREKA - EUREKA	15 000,0	27 319,3	
	IS-ADM - Administrasjon IS	400,0	822,2	
	IS-AUR - Samarb.progr. Norge Frankrike	657,0	1 272,0	
	IS-BILAT - Mobilitet Norge-USA /Canada	6 000,0	7 623,3	
	IS-DAAD - Forskerutveksl. Norge-Tyskland	921,0	1 862,4	
	IS-EC - Europacollegeprogram	275,0	275,0	
	IS-JSPS - JSPSmobilitet fra Japan	800,0	1 954,3	
	IS-NAD - Samarbeid med NORAD-land	2 340,0	2 736,6	
	IS-NSFC - Forskerutveksling Norge-Kina	250,0	471,4	
	IS-RUOK - EONR-økonomi	1 300,0	1 418,7	
	IS-RURE - EONR-rettsvitenskap	1 300,0	1 246,6	
	IS-RUS - Stipendprogram for NV-Russland	0,0	40,7	
	IS-RUST - EONR-statsvitenskap	1 200,0	1 269,7	
	IS-RWE - Musikkamarbeid Norge-Tyskland	180,0	175,9	
	IS-STP - Statsstipendprog., utlendinger	5 497,0	6 499,0	
	S-AFRIKA - Progr.f.forskn.samarb.m.Sør-A	10 650,0	12 313,7	
	SAM-EU - Samfinansiering EU-kontoret	17 000,0	103 999,2	
	Andre frittstående prosjekter	BP-GEN - Brukerstyrt prosjekt generelle	0,0	58,5
		FLINSTUD - Forskerlinjen/Studentstipend	12 480,0	12 480,0
		KVENSK - Kvensk	1 500,0	1 500,0
		PROSDIV - Diverse	0,0	300,0
	Basisbevilgninger	SMADRIFT - Ordnn.f.finans. av små driftsm	40 000,0	40 411,6
		GRUNNB - Grunnbevilgninger	166 722,0	167 260,6
GRUNNFISK - Grunnbevilgn. Fiskeri-inst		32 800,0	32 800,0	
GRUNNLAND - Grunnbevilgn. Landbruksinst		111 500,0	111 500,0	
GRUNNTEKN - Grunnbevilgn. Tekn. Ind. inst		106 800,0	106 800,0	
SIP - Strategiske instituttprogram		67 047,0	75 360,9	
SIP-PRIM - SIP - primærnæringsinstitutter		99 248,0	103 143,5	
SIPNBIO - SIP-NHD: Bioteknologi		6 700,0	6 700,0	
SIPNIKT - SIP-NHD:Informasjons- og k.t		36 000,0	36 000,0	
SIPNKOMP - SIP-NHD Andre nasj.viktige kom		42 700,0	44 666,7	
SIPNMATR - SIP-NHD Materialforskning		12 000,0	12 000,0	
SIPOENER - SIP-OED:Energisektoren		5 300,0	5 300,0	
SIPOPETR - SIP-OED:Petroleumssektoren		28 100,0	30 240,0	

Hovedaktivitet	Aktivitet	Årets budsjett 2008	Budsjett til disp. 2008
Strategisk	FORSKSKOLE - Forskerskoler	5 000,0	5 000,0
institusjonsstøtte	GENINST - Gen. andre institusjoner	1 100,0	1 100,0
	GEOPOLNOR - Geopolitikk i nord, norske int	5 000,0	5 000,0
	ISP - Instit.forankrede strat.prosj	23 180,0	72 400,2
	ISPJUS - Satsing på juridisk forskning	6 000,0	13 760,2
	NSDBASIS - Norsk samf.vit.datatjen.basis	8 650,0	8 930,0
	PROSUS - Et bærekraftig samfunn	2 000,0	1 826,0
	SHP - Strategiske høgskoleprogram	40 000,0	80 929,5
	SIMULA - SIMULA-senteret (ny kode 2005)	49 000,0	49 000,0
	SIMULA-FS - Simula forskeskole	5 000,0	5 000,0
	SUP - Strategiske univ.programmer	1 500,0	2 166,7
	SUP FOND - SUP finansiert av forskn.fond	17 500,0	18 250,0
	SUP KUF - Strat.univ.progr.KUF	0,0	1 250,0
	SUPNBIO - SUP-NHD: Bioteknologi	4 500,0	4 625,0
	SUPNIKT - SUP-NHD:Informasjons- og k.t	17 400,0	17 400,0
	SUPNKOMP - SUP-NHD Andre nasj.viktige ko	8 700,0	10 316,7
	SUPNMATR - SUP-NHD Materialforskning	5 300,0	7 130,7
	SUPOENER - SUP-OED:Energisektoren	4 000,0	5 333,3
	SUPOPETR - SUP-OED:Petroleumssektoren	6 900,0	12 648,3
SFF/SFI	SFF - Sentre for fremragende forskn	206 305,0	199 917,0
	SFI - Sentre for forskn.drevet innov	120 000,0	164 269,8
Vitensk, utstyr, datab., saml	AVIT - Avansert vitenskapelig utstyr	0,0	254,6
	EINFRA - eInfrastruktur ¹⁾	28 500,0	-47 810,6
	TU - Tungt utstyr ¹⁾	15 500,0	-54 572,5
	TU-HUM - Utstyr/databaser/samlinger - H	0,0	149,0
	TU-SAMF - Utstyr/databaser/samlinger - S	2 400,0	4 457,3
Andre infrastrukturtiltak	FNSNY - FNSNY	3 000,0	3 000,0
	GRUSTP - Fellesakt. Grunnbev./STP	0,0	174,3
	IFEHANUK - Halden-prosjektet og andre nuk	75 650,0	75 650,0
	INFRA - Infrastrukturtiltak	13 779,0	17 799,0
	NASJFOR - Nasjonale forvaltningsoppgaver	4 350,0	4 350,0
Systemtiltak	FORNY-3 - Kommersialisering av FoU-res	119 250,0	116 408,8
	MOBI - Mobilisering	0,0	1 926,0
	VRI - Virkemidler f.regional innov	67 700,0	84 117,4
Nasj. stimul.tiltak, møteplass	ETIKKFU - Etikk - forskerutdanning	900,0	900,0
	F-UTD - Forskerutdanning	600,0	600,0
	GENSTIM - Gen. stim.tiltak/nettv.bygging	600,0	1 149,2
	NETT - Stimulerings-/nettv.bygging	1 500,0	1 594,3
	REGREP - Regionale representanter	9 100,0	10 528,6
Internasjonale nettverkstiltak	COST - COST-prosjekter	0,0	5,5
	COSTINF - COST Infrastruktur	1 200,0	2 020,5
	DIV-INT - Annet internasjonalt samarbeid	20 990,0	29 343,0
	EMBLNODE - Nord EMBLSenter i molekylærmed	5 000,0	7 493,4
	ERA-NET - ERA-NET	0,0	19,8
	ERAMORE - ERAMORE - Eur.nettverk av info	1 000,0	1 000,0
	ESF - ESF - European Science Foundat	1 500,0	1 500,0
	EU-DIVERSE - EU Diverse poster	17 300,0	23 702,9
	EU6RP - EUs 6. rammeprogram	0,0	692,1
	EU7RP - EUs 7. rammeprogram	0,0	1 465,4
	EUIPROF - EUI - professorat	2 000,0	3 818,3

1) Det ble i 2007 delt ut 200 mill. ekstraordinære kroner til avansert vitenskapelig utstyr. Midlene ble tatt fra overskuddslikviditet.

Hovedaktivitet	Aktivitet	Årets budsjett 2008	Budsjett til disp. 2008
Internasjonale	INT-BILAT - BILAT-ordningen	53 930,0	57 504,7
nettverkstiltak	INT-DRIFT - Drift INT	1 700,0	10 946,7
(forts.)	INT-EGEN - Egeninitiert samarbeid generel	0,0	11 165,3
	IRC-N - IRC Norge (EU Innov.Relay Cen)	2 000,0	2 000,0
	KONT - Kontingenter	20 700,0	20 389,3
	NOR-SAM - Nordisk samarbeid	18 120,0	16 428,1
	NORDAM-SAM - Samarbeidet Norge-Nord.Amerika	6 000,0	10 367,9
	PES-EU - Prosj.etabl.støtte EU(bedrift)	0,0	-2 024,8
	PES-EUR - Pros.etabl.støtte Eureka	0,0	1 309,8
	PES-EØS - Prosj.etab.støtte EØS-området	0,0	2 088,7
	PES-INST - Prosj.etabl.støtte EU (FoU)	51 110,0	45 885,0
	PES-POS - PES-posisjoneringsmidler 7RP	0,0	765,0
	SINGA - MoU-avtale Norge-Singapore	2 000,0	2 800,0
Forvaltningsoppdrag	GAVEFORST - Gaveforsterkningsordningen	80 000,0	122 040,7



Publikasjonen kan bestilles
på [www.forskningsradet.no/
publikasjoner](http://www.forskningsradet.no/publikasjoner)

Norges forskningsråd
Stensberggata 26
Postboks 2700 St.Hanshaugen
N0-0131 Oslo

Telefon +47 22 03 70 00
Telefaks +47 22 03 70 01
post@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no

ISBN 978-82-12-02513-4 (trykk)
ISBN 978-82-12-02514-1 (pdf)